BRUCKNER
Luni de fiere
PASCAL BRUCKNER
TREI
gazeta
9 789737 075192 7

Colecție coordonată de
MAGDALENA MĂRCULESCU

Pascal

BRUCKNER

LUNI DE FIERE

Traducere din limba franceză
și note de
VASILE ZINCENCO

TREI

Veghează să nu dispari în personalitatea altcuiva, bărbat sau femeie.

Scott Fitzgerald

pentru Brigitte

CUPRINS

Ziua întâi: 11

Ziua a doua: 63

Ziua a treia: 113

Ziua a patra: 179

Ziua a cincea: 241

Epilog.....253

ZIUA ÎNTÂI:

FARMECUL ÎNCLINAŢIILOR CE SE-NFIRIPĂ.

Eternitatea, domnule, începu pentru mine într-o seară de iulie, în autobuzul 96, care face naveta între Montparnasse şi Porte des Lilas. Era acum patru ani. La intersecţia de la Odéon, veni să se aşeze în faţa mea o fată îmbrăcată cu o fustă neagră cu volane, cu şosete albe lungi întinse pe glezne. Instantaneu privirile mi se fixaseră asupra ei. Fui literalmente uluit de acest chip pe care-l contemplam ţinându-mi răsuflarea. Nu ştiu ce admiram mai mult în el: obrajii care păreau o pastă frământată în lapte sau genele care mângâiau nişte ochi verzi, făcând în acelaşi timp o stavilă în calea privirilor indiscrete. Nu o vedeam, eram orbit, hipnotizat şi aveam o singură dorinţă: să o abordez; o singură groază: să o las să plece. Se prea poate ca admiraţia mea să fi fost lipsită de măsură, căci necunoscuta întoarse curând capul cu un suspin excedat şi îmi fu teamă o clipă să nu-şi schimbe locul. Dar această reticenţă căreia îi găseam un anumit rafinament mi-o făcu şi mai dragă.

Nu râde de autobuz: nu există un loc de elecţiune pentru o dragoste la prima vedere. Chiar şi o cutie pe roţi poate deveni anticamera paradisului atunci când crezi în hazard. Preferinţa mea se va îndrepta întotdeauna spre fiinţa întâlnită întâmplător şi nu spre cea pe care mi-o prezintă prietenii: căci soarta care

a favorizat conjuncţia noastră va continua în chip misterios, îmi închipui, să o fecundeze. Iar neprevăzutul rămâne singura putere în stare să dea căldură vieţii.

Groaza îmi venea, aşadar, din aceea că nu găseam niciun cuvânt ca să rup tăcerea, că iroseam ocazia acestui faţă-în-faţă rapid. Cum să eviţi primele cuvinte veşnic aceleaşi, cum să te arăţi în acelaşi timp delicat, original, seducător, ispititor? Întrebare gravă care fu, presupun, cea a Diavolului în ultima seară a Facerii.

Îmi veni în ajutor controlorul: niciodată nu-i voi mulţumi îndeajuns RATP-ului[1] *pentru cooperarea acestuia. Ne ceru biletele. Frumoasa mea vecină pretinse că şi-a pierdut tichetul pe jos. Eram cu toţii aplecaţi ca să căutăm printre gunoaie micul carton galben. Funcţionarul îşi pregătea deja procesul-verbal. Ea îşi lăsase ochii în jos, roşie de ruşine: înţelesei că minte. Această tulburare îmi merse drept la inimă. Fără să mă vadă nimeni, îi strecurai în mână propriul meu tichet pe care tocmai i-l arătasem controlorului. Ea avu un moment de stupoare apoi îmi surâse. Controlorul se îndepărtă. Eram salvat: aveam amândoi o întâmplare. Înţelegi de ce după asta spun nu gratuităţii transporturilor în comun. Contravenienta mea îmi mulţumi printr-o apăsare de mână, dar comise greşeala teribilă de a-mi restitui tichetul. O doamnă care ne supraveghea, o curcă grasă cu permanent, ne reperă tertipul şi-l strigă pe controlor. Autobuzul tocmai se oprise în staţia Saint-Paul: avui doar timpul să-i dau cu tifla delatoarei noastre şi să cobor. Eram pierdut, aş fi plâns de turbare: îi adresai complicei mele mari semne cu mâna, dar vehiculul o smulse curând vederii mele. Rătăceam ca un damnat: Parisul nu este mare, dar fiinţele pot dispărea în el ca într-un puţ. Nu mai*

1 RATP, Regia Autonomă a Transporturilor Pariziene (*N. t.*).

aveam decât o singură dorinţă: să o revăd cu orice preţ, chiar dacă ar fi trebuit să-mi petrec toată vara căutând-o.

Bărbatul care-mi spunea aceste vorbe se afla lângă mine într-o cabină de pachebot, în plină Mediterană. Era noapte. Cu picioarele acoperite de un pled, aşezat într-un fotoliu, îşi plimba de colo-colo nişte ochi neliniştiţi şi şovăitori pe care şi-i punea din când în când pe ai mei. Avea un chip răvăşit pe care nu puteai pune nicio vârstă, dar în care rămâneau totuşi câteva urme de tinereţe. Întreaga sa persoană respira o stranie neliniştе, o nervozitate stăpânită. În seara aceea, deşi distant — căci l-am urât pe Franz încă de la prima noastră convorbire, cu o ură proporţională cu ascendentul pe care-l exercita asupra mea, — eram încă departe de a fi ghicit gândurile acestui om pervers. Ascultam pur şi simplu debitul regulat al frazelor lui, vocea sa de zăvor scârţâitor pe care o însoţea susurul melancolic al unui ceainic.

Dar să-mi fie îngăduit să precizez împrejurările în care ne-am întâlnit. Tocmai împlinisem treizeci de ani şi plecam în India cu Béatrice, prietena mea. Eram fericiţi, siguri că mergem în întâmpinarea unui adevăr. Era 28 decembrie 1979. Părăsisem Marsilia în dimineaţa aceea la bordul feribotului turc *Truva* care asigura, via Neapole–Veneţia–Pireu, ultima legătură maritimă între Franţa şi Istanbul. Dacă evidente raţiuni ne împingeau să părăsim pentru câteva luni plictiseala unei meserii devalorizate — eram profesor de litere într-un liceu parizian, Béatrice profesoară de italiană, — fugeam mai ales atraşi ca de un magnet de Orient. Era în acest cuvânt o pulbere de aur fin, o aurora strălucitoare care mă răpeau. Vibram la splendoarea sa imprecisă, iar prejudecata mea pentru acest pământ

îndepărtat ţinea, cred, de fervoare. Mă duceam în Asia în întâmpinarea unei dezordini sacre pe care Europa nu mi-o mai oferea, pentru ca să abandonez tot ce nu-mi era indispensabil. Pentru această călătorie, pe care Béatrice şi cu mine o pregăteam de multă vreme, luasem un an de concediu fără plată de la Ministerul Educaţiei Naţionale şi lucrasem toată vara la o companie de asigurări. Dorinţa de a ajunge până-n India în mici etape şi de a nu ne grăbi la începutul unui lung periplu motivase alegerea unui vapor, cu atât mai mult cu cât această linie, ieftină şi deficitară, era sortită să dispară.

Să ne închipuim atmosfera de speranţă, de indeterminare a unei traversări la începutul ei. Un pachebot, oricât de modest ar fi el, este mai mult decât un mijloc de transport: o stare de spirit. Odată trecută pasarela, viziunea despre lume se schimbă, devii cetăţeanul unei republici deosebite care este un loc închis ai cărui ocupanţi sunt cu toţii fără ocupaţie. Mi-a plăcut imediat felul în care culoarele înăbuşeau zgomotele şi grelele duhori care zăceau aici, amestec de mirosuri marine şi de cauciuc încins. *Truva*, vechi vas de linie norvegian reparat de turci, n-avea nimic dintr-un mastodont cu micul său coş de fum înfipt pe şira spinării ca un degetar răsturnat. Prinsă între doi pereţi metalici, cabina noastră era un dulap strâmt mobilat cu două paturi suprapuse şi cu un minuscul lavabou. „Ce cavou frumos, spusese Béatrice intrând, ia tu sarcofagul de sus, eu îl iau pe cel de jos." Paharul pentru periuţa de dinţi tremura lângă armătura de fier a lavaboului şi întreaga noastră cămăruţă fremăta de trepidaţiile motorului. Aveam un cantonament modest, dar perspectiva unor surâzătoare promiscuităţi amoroase ne consola de absenţa luxului şi a spaţiului. Şi pe urmă era hubloul, iar eu am găsit întotdeauna hublourilor un

farmec deosebit: farmecul de a vedea tot fără să fii vreodată văzut. E mica gaură a cheii prin care o să surprinzi secretele mării, o confruntare fără pericol cu monstrul sărat, un renghi jucat adversității elementelor lichide.

Imensitatea are nevoie să fie abordată prin această lucarnă, și mai emoționantă atunci când este încadrată de perdele și dă cabinei înfățișarea unei case de păpuși. Iar în spatele fiecărui gemuleț exista o locuință, ființe vii, mii de destine încrucișate.

De altfel, în dimineața plecării noastre, la Marsilia era o vreme de o miraculoasă frumusețe: soarele bătea în flancurile vasului, iar sub focul lui bastimentul nostru scorojit strălucea ca o bucată de zahăr. Eram fericit, aveam aprobarea luminii, adică a zeilor, și vedeam în aceasta un bun augur pentru restul călătoriei. Savuram consistența înghețată a aerului, asemănătoare cu a șerbetului, pe care un vânt dinspre uscat îl impregna cu parfumuri de plante aromate și de pini silvestri. În depărtare, alte pacheboturi, jucării albe, tăiau mătasea orizontului. Niciodată nu simțisem asemenea impresie de beatitudine. Tulburat de sentimente pure, privind cum coastele franceze se estompează într-un abur luminos, temându-mă încă uneori că sunt jucăria unui vis, cu greu îmi stăpâneam exaltarea.

Această primă zi dintr-o traversare care trebuia să numere cinci zile fu extraordinară prin impresia de vid fericit pe care mi-o lăsă. Toată lumea știe că la bordul unei nave nu se-ntâmplă niciodată nimic, dar că simți aici o plictiseală de calitate superioară care seamănă a euforie. Cea mai mică platitudine dintre Béatrice și mine căpăta în contextul plecării valoare de talisman. Această odisee ne scotea sufletul la iarbă verde, pe lungile câmpii ale punților, fără să vedem pe nimeni, absorbiți

cu totul unul de către celălalt. Era prima noastră escapadă de cinci ani de când trăiam împreună: trăiserăm puţin şi totuşi mult dar prin procură, prin intermediul sutelor de cărţi pe care le citiserăm. Cuplul nostru era o bibliotecă, *in-folio*-urile ne ţineau loc de copil şi de călătorii. Şi ezitaserăm multă vreme înainte de a întreprinde această peregrinare care ne dădea peste cap cele mai dragi obişnuinţe. Béatrice avea frumuseţea marcată a unei anglo-saxone şi, deşi de vârsta mea, ştiuse să-şi păstreze un farmec de adolescentă. Chiar corpul ei ezita între fetiţă şi femeie, iar dacă n-ar fi fost lunga cascadă de valuri roşcate care încadra un chip încântător, grav uneori, i-ai fi dat doar douăzeci de ani. Îi spuneam „hărăzita mea" şi ne şopteam la ureche secrete pe care le cunoaşte toată lumea, dar pe care noi nu voiam să le împrăştiem.

La masă eram puţini, doar treizeci, într-un restaurant care putea să conţină cel puţin două sute de persoane; strânsă la patru mese, mica trupă simpatiză repede. Mesele sunt marile distracţii ale croazierelor: la ele îţi inspectezi tovarăşii de drum ca să ghiceşti cine sunt, ce fac, ce-o să faci cu ei. În această viaţă închisă, necunoscuţii capătă o importanţă extremă, iar în mintea pasagerilor bântuie dorinţa de a lega cunoştinţe agreabile. Se aflau aici, în afară de inevitabilele contingente de nemţi şi de olandezi, câţiva italieni şi un mic grup de studenţi greci şi turci. Credeam că plutesc pe o arcă în care vor fi fost îngrămădiţi un specimen din fiecare ţară limitrofă cu Mediterana. Neştiind cum să conversăm şi după ce am încercat mai multe limbi latine, convenirăm să ne oprim la engleză ca idiom comun. Cum foarte puţini o vorbeau corect, rezultau de aici lungi întârzieri în debitul cuvintelor, quiproquo-uri care ne făceau să râdem, iar fiecare mânca, bea ca şi cum nu mai trebu-

ia să ni se servească altă masă până la sosire. Mă lăsam fără reţinere în voia plăcerii de a ne descoperi unii pe alţii, fie numai din ochi, gândindu-mă că mâine, poate, le vom spune tuturor acestor oameni pe nume.

Tocmai ne sculaserăm de la masă când Béatrice îmi ceru să o aştept două minute în faţa uneia dintre uşile de la lavabourile rezervate femeilor. Întârzia să vină; pătrunsei în silă la rândul meu în acest loc. O găsii aplecată asupra unei tinere înlăcrimate al cărei machiaj îi înnegrise obrajii.

— Ce s-a-ntâmplat?

— A fumat prea mult haşiş, îmi răspunse Béatrice.

Nu putui să ascund o ridicare din umeri.

Necunoscuta îşi întetea hohotele. Era îmbrăcată cu un hanorac căptuşit şi cu blugi. N-o văzuserăm la prânz. Lamentaţiile ei mă iritau. La întrebările noastre răspundea cu monosilabe, ca şi cum curiozitatea noastră o deranja, vorbe confuze din care reieşeau furia ei că se afla la bord şi nerăbdarea de a părăsi nava. Ne spuse că se cheamă Rebecca. Ajunsese într-o stare de abrutizare în care încetează orice grijă pentru aparenţe.

— Unde mergeţi? reuşi ea să articuleze cu o voce încleiată.

— Istanbul mai întâi, după aceea India şi poate Thailanda.

— India, dar e o chestie complet demodată!

Nu-i replicai nimic, punând această reflecţie pe socoteala beţiei.

— Te conduc la cabina ta, îi spuse Béatrice.

— Eşti... eşti drăguţă... părul tău îmi aminteşte de... prăjitura cu miere de Roch Hachanah.

— Vino pe punte, aerul proaspăt o să-ţi facă bine.

Trebui să o susţin de-a lungul culoarului; soarele făcu să-i sclipească la gât un lanţ şi un pandantiv: două degete întinse

contra deochiului. Începuse din nou să delireze, trecând de la râs la plâns, mormăind fraze fără şir care o făceau să pufnească în râs. Mi-era ruşine şi mă temeam să nu fim văzuţi în tovărăşia ei. Simţindu-mi rezerva, Béatrice îmi ceru frumos să le las.

La întoarcerea ei făcui un comentariu dezabuzat asupra amărăciunii de a-i găsi în plină mare pe copiii pribegi ai străzii Huchette şi ai bulevardului Saint-Michel.

— Nu spune asta, Didier, e frumoasă şi pare foarte nefericită.

— Nefericirea ei nu mă interesează şi nu m-a izbit frumuseţea ei.

Incidentul fu închis printr-o serie de săruturi şi începu o după-amiază la fel de calmă şi de încântătoare ca dimineaţa. Mica punte pe care ne lungiserăm ca să citim, eu *Bhagavad Gita*, Béatrice un roman de Mircea Eliade, era o adevărată terasă tăiată cu briciul pe cer şi adăpostită de vânt de coşul de fum. Doar zgomotul făcut de paginile întoarse de prietena mea întretăia îndepărtatul frecuş al apei de coca navei şi gâfâitul maşinilor. Orice voinţă pierea, ne cuibăream în căldură, amorţiţi de lumina care se izbea, din proră până la pupa, de acest imens palat de oţel alb.

La apusul soarelui şi în timp ce cădea o noapte rece, gustarăm în alcovul nostru o sfântă oră de voluptate. Copleşit de atâtea emoţii, aş fi adormit imediat dacă Béatrice n-ar fi insistat să o însoţesc la cină. Comparată cu seninătatea impozantă de afară, vasta sală de mese, deşi cam goală, zumzăia ca un stup; şi ai fi zis că mica încărcătură care o popula, înscrisă între pereţii săi fremătători, scotea din ostilitatea rece a mării comori de intimitate şi voie bună. La masă, făcurăm cunoştinţă

cu unicul pasager indian de la bord — un sikh naturalizat englez, medic de profesie, care trăia la Londra şi se ducea la Istanbul la un congres de acupunctură. Raj Tiwari, acesta era numele lui, râse tare când mă văzu cu *Bhagavad Gita* sub braţ.

— Ştiţi că nimeni nu mai citeşte aşa ceva în India. În afară de nostalgici.

— E totuşi baza culturii dumneavoastră.

— Nu mai mult decât Biblia pentru dumneavoastră. Şi apoi atenţie: zeii suportă foarte prost exportul. Divinitate terifiantă la Calcutta, Kali este doar un idol de ghips la Paris.

— Didier vrea să se retragă într-un ashram, spuse Béatrice, înţepătoare.

— Ca să mulgă vacile toată ziua? Ce idee ciudată când ai o soţie atât de frumoasă ca dumneavoastră!

Râserăm toţi trei şi conversaţia alunecă spre altceva. Raj Tiwari, îmbrăcat într-un costum de tweed, vorbea o engleză elegantă şi avea acea noblеţe a trăsăturilor proprie indienilor adulţi. Entuziasmul nostru pentru India îl miră şi de trei ori ne întrebă de ce nu ne ducem mai degrabă în Singapore sau în Taiwan, ţări curate şi moderne. Aceste restricţii mă descumpăneau, dar manierele lui afabile, complimentele pe care nu înceta să i le adreseze lui Béatrice ne încurajară să-l urmăm după cină la barul de la clasa întâi, îmbrăcat în întregime în lambriuri de o culoare caldă, ca mierea, cu banchete de piele groasă şi un pian alb acoperit cu o husă. Noi, care beam rareori, intrarăm curând, mulţumită bunei calităţi a ginului şi a burbonului, într-o veselă ebrietate, iar Béatrice se arăta cea mai zgomotoasă şi mai exuberantă dintre noi trei. Oaspetele nostru era în vervă şi, ca s-o facă să râdă şi mai mult, spunea cele mai nebuneşti lucruri.

— Chiar înainte de a părăsi India, englezii, ca s-o occidentalizeze pentru totdeauna, au presărat pe peninsulă cotețe de găini ultramoderne. Selecționate, bilingve, absolvente ale celor mai bune colegii, aceste găini aveau particularitatea că ouau ouă gata pregătite, fierte, tari, moi, care plecau direct pe masa colonilor. Știind galinaceele puțin receptive la propaganda politică, guvernul britanic conta pe aceste realizări spectaculoase ca să facă să eșueze mișcarea autonomistă a lui Gandhi. Urma să fie creată găina omletă, o de-abia schițată contorsiune a bazinului pe o melodie de ragtime era de-ajuns ca să amestece albușurile cu gălbenușurile — găinile alese luaseră cursuri de step —, când propaganda nonviolentă le atinse și pe păsări, care declanșară faimoasa grevă a micului dejun, „*bacon and eggs strike*". Independența din 1947 făcu să le bată ceasul acestor crescătorii: găinile colaboraționiste trebuiră să abandoneze engleza și să se întoarcă sub amenințarea unor sancțiuni la ouatul ouălor crude.

Deși perfect nebunească, această istorioară și altele câteva declanșară în noi valuri de veselie pe care le favoriza alcoolul. Și ne despărțirăm de Tiwari în cea mai bună dispoziție după ce mi-a cerut permisiunea să o sărute pe Béatrice pe obraji. Acest mic chef ne distrase: îmi culcai prietena cu o grămadă de dezmierdări și, promițându-i că mă întorc imediat, ieșii pe punte ca să-mi piară beția. Aerul rece îmi ardea nările, era lună plină și priveam vibrația fosforescentă a siajului care, în ciuda întunericului, lumina marea în urma noastră înainte de a dispărea în noapte. O pânză lăptoasă se scurgea pe pereți și pe bărcile de salvare, un vânticel uscat făcea să trosnească cordajele. Pașii mă purtau cu totul firesc la etajele superioare ale pachebotului care adăposteau, în afară de o piscină, închisă iarna,

un mic bar care slujea şi de discotecă. Intrai jurându-mi să nu rămân decât câteva minute. Se aflau aici vreo zece masculi şi o fată care dansa singură în mijlocul ringului, într-un pantalon de satin negru mulat pe corp. Mă aşezai şi mă uitai la ea, pătrunzându-mă de spectacolul sânilor săi tari, al coapselor cambrate, al braţelor care băteau spaţiul ca o pereche de aripi. Silueta sa care se învârtea, rapiditatea aeriană a gesturilor alcătuiau un desen ataşant. Cine putea fi? Nu se uita la nimeni, aluneca pe podele cu uşurinţa unui voal, prinsă sub cupola de luminozitate care o aspira în sus, când, deodată, încetând să se mai învârtă, părăsi ringul şi merse să se aşeze la bar. Spre surprinderea mea, crezui că o recunosc pe tânăra înlăcrimată de după-amiază. Mă dusei la ea. Pe cât de fadă şi de ridicolă o găsisem după prânz, pe atât de atrăgătoare mi se păru în acea seară. Îşi lungise pleoapele cu fard, îşi acoperise pometii cu carmin, iar dunga foarte dreaptă a nasului, părul său întunecat tras spre spate îi dădeau o uşoară notă orientală.

— Cum vă mai simţiţi?

— Ce vă interesează?

— Bine, dar... plângeaţi la toaletă, nu vă amintiţi?

— Ar trebui să găsiţi altceva, ca să abordaţi fetele.

Această brutalitate mă descumpăni; iar când sunt stingherit, orice se poate spune, numai că îmi găsesc replicile nu. Înciudat, mă îndepărtai. Mă strigă înapoi:

— Vino, te-am recunoscut, bineînţeles; dar recunosc pe cine am chef.

În această frază nu auzisem tutuitul: şi totuşi, în ciuda familiarităţii ei, vorbea cu un fel de bravadă tristă. Ochii ei prelungi, migdalaţi, zidiţi în spatele tăieturilor lor, mă priveau fără să mă vadă, ca şi cum ea lăsa transparentă ideea existenţei mele.

— De-a ce vă jucaţi?

— Mă joc de-a conduce jocul.

Izbucni în râs. Era în acelaşi timp burlesc şi penibil.

— Dansezi?

— Oh... oh nu, dansez foarte puţin.

Mă simţeam deja atât de stingherit încât aş fi murit de frică să mă arăt cu ea: sunt strălucit uneori când ar fi de-ajuns să fiu mediocru, însă întotdeauna paralizat în locurile unde veselia e obligatorie.

— Nu mă miră, eşti ţeapăn ca un boy-scout.

Izbucni iar într-un râs uşor, iar ochii traşi spre tâmple îi corectară o clipă severitatea chipului. Mi se înghesuiau în minte mii de banalităţi, de întrebări convenţionale. Vru să afle cum mă cheamă şi numele meu păru să o decepţioneze. Nu mai ştiam ce vrea şi nu găseam nimic ce să-i replic. Atitudinea mea jalnică era fără doar şi poate comică.

— Didier, spune-mi ceva nostim, distrează-mă.

Această cerere mă lăsă buimac. Eram nemulţumit că nu pot continua conversaţia. Mă simţeam nervos şi anxietăţii mele obişnuite veni să i se adauge noţiunea exasperantă de a nu şti să mă port cu acest gen de femeie. Badineria se transforma într-o încercare de forţă. Mă lăsai în voia acestei încurcături: sunt un timid, iar când soarta îmi este defavorabilă spun Mektoub[1]: aprob ireversibilul, nu vreau să ştiu că totul se poate răsturna, modifica. Insolenţa acestei fete, întorsăturile ei bruşte mă iritau. Acum se uita în depărtare fără să-i mai pese de mine.

— Te-ai... te-ai îmbufnat, o întrebai, încercând la rândul meu să o tutuiesc, cu vaga speranţă de a o drege, poate.

1 În arabă: (aşa a fost) scris (*N. t.*).

Dădu din umeri.

Vrând să fac o glumă, una măcar, o mai întrebai subliniind fiecare silabă:

— Eşti o-fus-ca-tă?

— Ce-i aia?

— Ofuscată? Asta-nseamnă supărată.

Se sculă.

— Eşti prea haios pentru mine, scumpule, am un junghi în coaste de atâta râs.

— Te... te-ntorci sus deja?

— Da. Bună seara. Vă las în seama ghiduşei şi captivantei dumneavoastră personalităţi.

Aceste ultime cuvinte mă răniră mai mult decât orice. Nu numai că restabilise pronumele de politeţe, adică distanţa, dar vorbind de ghiduşiile şi de personalitatea mea, sublinia cu cruzime cât eram de lipsit şi de unele, şi de cealaltă. Ce imbecil păream! Şi totuşi „ofuscat" este un cuvânt din limba franceză şi nu e vina mea dacă noile generaţii folosesc un vocabular restrâns. La treizeci de ani, să mă las derutat de provocările unei adolescente care ar fi putut să-mi fie elevă, când primul venit cu faţa încă plină de coşuri ar fi pus-o la locul ei în câteva cuvinte! Deodată, îmi dădui seama că nici măcar nu o întrebasem unde se duce, dacă e singură la bord. Nu mai mi-era somn, comandai ceva de băut şi lăsai să mai treacă o oră, tot rumegând incidentul. Când mă întorsei spre cabină, cufundat în gândurile mele, am greşit probabil drumul, căci mă pomenii curând în culoarul de la clasa întâi. Aceste lungi coridoare pustii cu luminile pâlpâitoare, tăcerea pe care o rupeau nişte lovituri distante de ciocane, umbrele pe care le vedeam defilând pe pereţi, toată această noapte peste toată această viaţă

gata să nască făcură asupra mea o impresie stranie. Deschisei la întâmplare o uşă şi dădui peste o pasarelă: frigul era tare şi nu vedeai la un pas. Deodată auzii în spatele meu parcă un plânset. Mă întorsei fără să deslușesc nimic în întuneric. Acelaşi sunet se făcu auzit din nou: scrutând întunericul crezui că zăresc o formă. O siluetă se afla acolo la pândă. Tresării şi mă pregăteam să mă întorc înăuntru când o mână puternică mă strânse de braţ.

— Dumneata eşti Didier?

Solemnitatea acestei întrebări, aceste vorbe şoptite şi şuierătoare mă emoţionară foarte tare. Şi mai presus de orice, forţa acelei mâini! Aşteptam un agresor: cel care apăru fu un handicapat în scaunul lui pe rotile. Nu-l văzusem niciodată. Cu faţa răvăşită, cu părul rar, mă fixa cu nişte ochi pierduţi care în întuneric căpătau o dimensiune aproape înspăimântătoare.

— Dumneata eşti Didier, nu-i aşa? Fereşte-te, fereşte-te de ea...

— Despre ce, de cine vorbiţi?

Cu greu îmi stăpâneam senzaţiile care năvăleau în mine. Aş fi vrut să plec, dar mâna cu gheare de granit mă bloca într-o menghină: ai fi zis că acest trup se răzbunase pe atrofia sa dezvoltându-şi fără măsură extremităţile. De-a lungul încheieturilor mâinilor, prin reţeaua reliefată a venelor, curgea o forţă ce părea să poată zdrobi tot ceea ce îi opunea rezistenţă. Infirmul îşi apropiase de mine tristul său facies gălbejit. Începu să vorbească cu o voce ţipătoare:

— De ea, de Rebecca bine-nţeles, tânăra cu care ai discutat adineauri. Nu te lăsa mistuit de focul pe care-l aprinde: seamănă capcane peste tot pe unde trece. Uită-te ce-a făcut din mine: câţiva ani au fost de-ajuns pentru acest rezultat.

Şi, dând la o parte un pled de lână care-i acoperea genunchii, îmi arătă cele două picioare moarte care-i atârnau.

— Dar... de unde ştiţi că am văzut-o, de unde îmi ştiţi numele?

— Tocmai mi-a povestit întrevederea voastră şi mi te-a descris. Te-am identificat imediat.

— Ce vreţi de la mine, la urma urmei, daţi-mi drumul, e ridicol...

— Mult mai puţin decât crezi. Ai remarcat, domnule, că femeile îi doresc mai ales pe bărbaţii bine, însoţiţi? O persoană frumoasă lângă ei le dă îndată o valoare incomparabilă, chiar dacă sunt urâţi sau dizgraţioşi. E ceea ce a simţit Rebecca văzându-te cu prietena dumitale.

— Cine sunteţi pentru ea, îmi spuneţi sau nu?

— Iartă-mi impolitetea. Să mă prezint: mă cheamă Franz şi sunt soţul ei.

Îmi dădu drumul la braţ ca să-mi strângă mâna cu o efuziune ce mi se păru deplasată. Mă treceau fiori: ceaţa şi noaptea mă îngheţau până la os, iar acest dialog în întuneric mi se părea culmea absurdităţii.

— Ţi-e frig, nu-i aşa? Să intrăm.

Făcu să-i pivoteze scaunul mecanic pe care-l acţiona cu mâna şi împinse o uşă de pe palier. Îl urmai maşinal. Odată ajunşi în culoar, reluă:

— Didier, îmi dai voie să-ţi spun pe nume? Didier (marcă un moment de ezitare), ce crezi despre soţia mea?

Tresării.

— O găsesc... o găsesc foarte seducătoare.

— Nu-i aşa ? Şi ce bine e făcută!

— Sigur că da.

— Ah, şmechere! îţi place, te-ai zgâit la ea cu nişte ochi lacomi.

— Da de unde...

— Hai, fără falsă ruşine, m-ai vexa. De altfel, sunt sigur că te intrigăm. Da, da, simt eu. Ştii cine este Rebecca, nu ştii însă tot ce e ea. Ţi-ar plăcea să cunoşti mai multe în legătură cu ea?

Nu ştiu cum de ridicolul acestei propuneri nu mi-a sărit în ochi pe loc. Trebuie să fi fost paralizat de ora târzie. Mai întâi declinai propunerea, căci încep întotdeauna prin a spune nu, argumentând că treburile lor particulare nu mă privesc. Refuzul meu trebuie că n-a fost prea convingător.

— Ai un fel atât de gentil de a spune nu, în timp ce privirea dumitale spune da! Vezi dumneata, abia te cunosc şi totuşi cele mai mici particularităţi ale persoanei dumitale mi-l revelează pe confidentul pe care îl aştept de ani de zile. Şi pe urmă, eu am un principiu în viaţă: trebuie să n-ai încredere în femeile care te iubesc, căci tot ele îţi sunt cei mai mari duşmani. De aceea nu mă destăinuiesc total decât necunoscuţilor. Atenţia pe care mi-o arăţi este spre onoarea dumitale, căci îmi dau seama de puţinele şanse de a te mişca pe care le are o aventură care nu te priveşte... doar dacă nu cumva te priveşte deja?

— Nu văd în ce fel.

— Nu ştiu, o intuiţie. Atunci, accepţi?

Emisei câteva obiecţii, apoi, fără să opinez cu adevărat, consimţii lipsit de entuziasm. De ce n-aş mărturisi-o, latura romanescă a situaţiei îmi flata creierul de profesor umplut cu o grămadă de fleacuri literare. Îl urmai, aşadar, pe Franz în cabina sa, o încăpere de dimensiuni mijlocii, tapisată cu şipcă de lemn şi găurită de două hublouri. Deşi era la clasa întâi, nimic de aici nu-mi putea lua ochii. La lumină, chipul infirmului

semăna cu o oglindă plumburie în care odinioară se reflectase poate bucuria de-a trăi, dar pe care iremediabil o acoperise o albeaţă. Ochii lui de un albastru-pal erau două băltoace reci şi amare.

— Decepţionat, nu-i aşa? Chiar şi clasa întâi seamănă cu un drugstore! Un decor ca la Galeries Lafayette şi în chip de bună societate nordici graşi şi muncitori imigraţi. Bun, ne-am lamentat destul! Vrei puţin ceai? E Darjeeling.

Darjeeling: oraşul în care visam să ne ducem, Béatrice şi cu mine. Nu era oare o coincidenţă în asta? Infirmul scoase dintr-o valiză un fierbător electric pe care-l umplu cu apă şi îl băgă în priză. Mă aşezai pe pat. Ochii lui mobili şi strălucitori treceau cu vioiciune de la un obiect la altul. Privirea sfredelitoare a unui bărbat a cărui soţie încercase să mă seducă cu puţin timp în urmă îmi cauza totuşi o oarecare indispoziţie. Ca să mă liniştească parcă, îmi spuse:

— Trăiesc singur aici, Rebecca are propria ei cabină trei uşi mai încolo: aşa e convenţia.

Atunci începu confesiunea redată mai sus, o întrerupse ca să servească un ceai fierbinte şi foarte îndulcit. După primele înghiţituri, continuă astfel:

Aşteptai trei seri la rând în staţia autobuzului 96 de la intersecţia de la Odéon, la aceeaşi oră. În zadar. Neresemnându-mă, mă hotărâi să iau cartierul stradă cu stradă, cu toată ardoarea unui câine de vânătoare. Tot ce avusesem înainte nu mai conta, conta numai această femeie pe care n-o aveam. Unica mea speranţă era ca ea să lucreze sau să locuiască în perimetrul Odéonului, în care eu însumi locuiam pe atunci. Aveam tot timpul, îmi terminam nişte studii de medicină în domeniul parazitologiei şi tocmai îmi dădusem ultimele examene cu succes. Luai la

rând magazinele, cursurile de dans, de yoga, de ceramică, şcolile şi liceele la ora de ieşire, cafenelele, cele mai probabile locuri ale prezenţei feminine. Trecură două săptămâni şi aproape că renunţasem. Între timp, făcusem cunoştinţă cu o coafeză la intersecţia de la Buci, o iapă înaltă, roşcată, decolorată care-mi plăcea doar în chip mediocru, dar care-mi popula singurătatea, o pară de sete care va asigura un interim aşteptând să găsesc ceva mai bun. Uneori, seara, veneam s-o iau — rămânea până la închidere — dar nu-i zărisem colegele de lucru.

Într-o zi în care sosisem mai devreme şi făceam câţiva paşi pe trotuar, crezui că o văd ieşind din salonul de coafură pe pasagera din autobuz. Mai întâi mă frecai la ochi, crezând că sunt jucăria imaginaţiei. Dar nu, ea era! Era fericită să mă revadă, îmi lansă numele ei, Rebecca, îmi spuse că lucrează aici şi îmi sugeră să o sun a doua zi. Îmi înţelegi bucuria: o căutasem pe această fată peste tot, în afară de locul în care puteam s-o găsesc; exultam şi cu greu îi ascunsei roşcatei încântarea pe care o luă drept o manifestare de ataşament faţă de ea.

Aşteptai cu anxietate răsăritul soarelui şi, încă de la primele ore ale dimineţii, o sunai pe tandra, pe adorabila Rebecca. De patru ori telefonai în zadar: nu sosise sau ieşise. La al cincilea apel, o găsesc în sfârşit şi convenirăm asupra unei întâlniri seara, la ora 8. La 8 fix soseşte, eu fiind sosit de 10 minute deja; e la fel de frumoasă şi de emoţionantă ca prima dată; schimbăm câteva banalităţi, încerc să reînsufleţesc incidentul din autobuz, inima îmi bate să-mi spargă pieptul. Vom merge mai întâi la cinema şi apoi la restaurant? Când deodată debarcă, aterizează impozanta roşcată care se preface, şireata, că e mirată şi cere autorizaţia să se aşeze. Înţeleg prea târziu că am căzut într-o capcană şi că s-au înţeles pe socoteala mea ca să mă pedepsească

pentru că alerg după doi iepuri deodată. Mai întâi mă clatin sub zeflemelile lor, apoi, încolţit, încerc o ieşire. Ghicesc că sunt rivalele în secret, că sub aparenţa unei pseudocomplicităţi se urăsc, şi joc tare pe această dezbinare, montându-le fără încetare, prin mici tuşe, pe una împotriva celeilalte. Stratagema îmi reuşi şi, curând, împreună cu Rebecca moartă de râs, fac front împotriva nepoftitei. Dar aparenţele trebuie salvate. Le invit să cinăm într-un restaurant american din cartierul Halelor: trebuie să-i fac conversaţie fiecăreia, dar pe furiş nu mă adresez decât uneia singure, zbătându-mă cu problema atroce de a mă descotorosi de cea stânjenitoare. Înmulţesc glumele, bătându-mi joc pe ascuns de iapa înaltă care râde în hohote din convenienţă la fiecare săgeată pe care i-o trimit. Simţind partida pierdută, mă ceartă că proferez prostii, dar continui şi mai şi pentru ca s-o scandalizez, încântat să aud răsunându-i nechezatul, ciocnindu-i-se dinţii mari, pocnindu-i limba ca o lovitură de bici pe crupa unui cal de povară.

Miezul nopţii ne prinse umblând pe străzile din cartierul Marais, sunând la porţi, jucându-ne de-a v-aţi ascunselea pe după lăzile de gunoi. În sfârşit, extenuanta viţică, obosită de a se crampona, manifestă dorinţa de a se culca: o aplaud pentru asta, dar mă tem ca Rebecca să nu o şteargă şi ea. După sărutările de rigoare, gloaba noastră ia un taxi; Rebecca traversează strada ca să ia altul în sens invers. Dar abia a dat colţul cerberul nostru că ea şi traversează înapoi râzând, mă apucă de braţ şi-mi propune să continuăm să ne plimbăm.

Fu una din cele mai frumoase nopţi din viaţa mea. Ştiui îndată că această fată va conta mai mult decât o simplă aventură. Era atât de plină de farmec, de copilărie, de spirit, încât te întrebai, potrivit formulei consacrate, cum de-ai putut să iubeşti pe cineva înaintea ei. Toate cele anterioare păreau nişte schiţe ale

acesteia care va fi apoteoza lor. Pe vremea aceea, ieşeam dintr-o legătură de doi ani pe care o ghilotinaseră plictiseala şi rutina. Regăseam întinerirea care este legată de începuturi. Fără s-o cunosc, iubeam deja în Rebecca iubirea pe care urma să mi-o inspire. Puteam oare să pretind că voi găsi drumul spre inima ei? Încă de la început, fu pentru mine una din acele fiinţe esenţiale care te duc spre limite, pe când celelalte, ghicim noi, nu ne vor scoate din noi niciodată. Avea un aer nebunesc şi mângâietor, gata de orice ca să-mi placă, strălucea cu un fel de a se lăsa în voia mea care în acelaşi timp o făcea de neatins şi care mă răscolea. Această distanţă subtilă, căreia îi atribuiam ţeluri extravagante, avea darul să mă captiveze neliniştindu-mă. Ce importă, o făceam să râdă, născocind vorbe de duh, celebrând opulenţa celor mai anodine fapte, scoţând din banalitate o facultate de reînnoire infinită. Adevăratele întâlniri ne aruncă în afara noastră, ne pun în stare de transă, de creaţie permanentă. O amuzam şi o uimeam pentru că mă amuzam, şi mă uimeam pe mine însumi.

Seara a fost numai gânguriri, galanterii, îmbrăţişări, genuflexiuni, dulcegării, voluptăţi insignifiante. De la Rebecca aflai că are optsprezece ani, cu zece ani mai puţin decât mine. Evreică arabă, originară din Africa de Nord, venea dintr-un mediu modest — tatăl ei ţinea o băcănie la Belleville —, pe când eu, cu o ascendenţă germanică îndepărtată, mă trăgeam dintr-o familie din burghezia mijlocie. Vei vedea la timpul potrivit, dacă îmi faci onoarea să mă asculţi până atunci, importanţa acestor detalii. Rebecca avea drept experienţă cele câteva zeci de bărbaţi pe care-i luase amanţi — viaţa sa amoroasă începuse la vârsta la care eu îmi abandonam ultimele animale de pluş —, două sau trei şederi în Orientul Mijlociu şi în Israel, şi acel aliaj deconcertant de

maturitate sexuală şi de idealism copilăresc care constituie bagajul metafizic al adolescenţilor de azi. Se fălea cu cuceririle ei dintr-o provocare naivă care ţinea atât de sfidare cât şi de scuză, parcă pentru a-mi spune: iartă-mă, nu te cunoşteam încă.

Dintru început legătura noastră se plasă sub auspicii bufone: umorul este plăcerea pe care şi-o acordă cele două sexe convenind să uite o clipă ceea ce le separă. Gusta tot atât ca şi mine lapsusurile infantile, frazele lungite, anagramele, calambururile, bancurile piperate, cunoştea toate poezioarele şi cântecele de copii, ştia să imite majoritatea personajelor din benzile desenate, îndeosebi pe Titi şi Gros Minet, pe care-i reda la perfecţie. Mă minunam de prospeţimea puştească pe care o punea în vorbele sale şi găseam în ea o diversitate generoasă, o ardoare pentru viaţă care mă emoţionau foarte adânc. Nu-mi mai rămânea nimic, nici măcar experienţa pe care vârsta mea superioară vârstei sale îmi îngăduise s-o dobândesc. Şi, deşi cu două luni mai devreme îi mai spuneam „te iubesc" unei alte fete care îmi inspirase sentimente identice, mi se părea că stătusem ani de zile fără să iubesc. Găsisem o fiinţă care prin tuşe succesive răspundea aşteptării mele depăşind-o şi ale cărei afinităţi şi diferenţe făceau din ea simultan o parte din mine însumi şi o parte exterioară. Ţi-am spus că în ochii mei Rebecca era frumoasă: mai puţin prin armonia, cât prin puritatea trăsăturilor sale care îi aureolau chipul cu o dimensiune de prezenţă strălucită.

Zorii primei nopţi ne aflară aşezaţi pe o bancă din scuarul Archevêché, în spatele catedralei Notre-Dame, în tovărăşia numeroşilor homosexuali care vin aici de mulţi ani să aducă prinos Sodomei. Îmi plăcea proximitatea acestor trupuri industrioase în spatele templului credinţei: dădeau iubirii noastre un mic parfum de clandestinitate atât de rară azi. O legătură care debutează

astfel lângă aceste ființe de la marginea societății, într-un decor de spasme fremătătoare, nu putea fi decât marginală și romanescă. Umbra caldă încă părea plină de sărutări. Toți acești oameni împerecheați răspândeau în jurul lor o febră însuflețită de aceeași ardoare.

Fermecător spectacol Parisul văzut dinspre această grădină la primele luciri ale unei zile de vară! Soarele stătea să apară: o lumină foarte albă făcea să se reliefeze în mod viu toate planurile malurilor Senei, acoperite în acest loc cu o haină de iederă. Orașul începea să se miște, răsuna deja de huruitul primelor metrouri. Acela fu momentul în care Rebecca, îmi amintesc, îmi ceru să-i încălzesc picioarele; de la gambă urcai până la gură, potrivit acelei bune-cuviințe care îți cere să onorezi susul pentru a avea cheia josului. Dar râdeam atât de tare încât dinții noștri mai întâi, mai apoi nasurile se izbiră multă vreme mai înainte ca prima noastră sărutare să cunoască forma sa adultă și canonică.

— Ascultă, îi spusei după ce gurile noastre se dezlipiră, trebuie să mă duc să văd un medic. Mi se întâmplă un lucru straniu.

Luându-i mâna, o făcui să atingă erecția pe care contactul nostru o provocase în mine. Mica ridicătură o flată, dar nu-i provocă vreo emoție deosebită. De fapt, nu prea eram grăbiți să sfârșim. Nu aveam nevoie de grosolanele dovezi carnale pe care ard de nerăbdare să și le dea un bărbat și o femeie de îndată ce intră în relație. Alături de focul de artificii care-l precedase, actul amoros, în seara aceea, ne părea superfluu sau cel puțin fără urgență. Planam într-o năucă seducție care se îmbăta cu ea însăși, era uimită de isprăvile sale, își bătea joc de rezultat. Și apoi, să ți-o mărturisesc, Rebecca făcea parte dintre acele ființe atât de frumoase încât nu ți le închipui sexuate ca celelalte. Atât de departe de specia umană curentă prin siluetă și prin trăsături,

presupuneam că e la fel de diferită în intimitatea sa. Mintea mea înflăcărată îi atribuia cine ştie ce organ nemaipomenit, o incongruitate minunată la fel de derutantă ca frumosul său chip. Şi dacă, îmi spuneam, n-are sex în josul pântecului? Natura trebuie să fi plăsmuit pentru ea o soluţie nouă!

Şi doar spre dimineaţă, către ora 8, după o noapte de rătăcire, intră acasă la mine. Ştii că, dezbrăcându-se, bărbaţii şi femeile îşi pierd deseori graţia de care au dat dovadă îmbrăcaţi: nuditatea este un veşmânt prost croit în care înoată încurcaţi. Rebecca scăpa acestei coruperi. Îmbrăcată, avea deja aerul că e goală, atât de mult îi ieşeau în relief formele cu o exuberantă afirmare, în timp ce goală indecenţa sa o proteja, precum un muşchi perfect neted; se mulţumea să schimbe un artificiu cu un altul, jucându-se cu pielea sa precum cu o draperie, cu o parură în care se înfăşura. Reabilita ostentaţia, întreţinea o mare alură în jurul farmecelor sale, întărind culoarea celei mai neînsemnate cârpe cu care se împopoţona, iar prestanţa sa mă intimidă atât încât mai multe zile nici n-am văzut-o bine, nici n-am cunoscut-o.

Trebui, aşadar, câtva timp înainte ca raporturile noastre trupeşti să fie la înălţimea vieţii tumultuoase şi variate pe care o cunoşteam împreună. Îmi plăcuse imediat corpul opulent care nu culmina la brâu, ci se sfărâma în minuni distincte precum tot atâtea centre de atracţie. De la coafură la degetele de la picioare, păstra ondulaţia precisă a volumelor care îi umflau sânii ridicaţi: cele două coloane ale picioarelor sale se smulgeau din pământ într-un singur jet, deschizându-se asupra unui spate care nu mai sfârşea să se desfăşoare până la masa craniului, fină şi mititică. Îi veneram mai ales abundenţa la vremea când parcă năpârlea: atunci formele i se umflau şi roşea de această

exuberanță; sânii se apucau să trăiască propria lor viață, căpătau un aspect animalic, fremătător, se acopereau cu vinișoare care îi albăstreau ca pe niște valuri. Își ridicau marile corole în mijlocul torsului, asemenea unor corturi de nomazi, iar acest piept majuscul, hiperbolic pe un corp de adolescentă mă băga în extaz: se găseau în ea două vârste, sărutam un copil pe gură, o femeie pe sfârcurile sânilor, mama și fiica se întâlneau într-o singură persoană. Și o respiram ca pe un luxos magazin de mătăsuri care împrăștia parfumuri bogate și tari, până și transpirația care-i lichefia subsuorile, umoare înțepătoare și sărată după care mă dădeam în vânt într-atât încât adormeam deseori în acest rug aprins.

Poseda și alte comori mai intime, dar la fel de surprinzătoare. De exemplu, dacă o priveam neatent, găseam că are, iartă-mi amănuntul, fanta discretă, timidă ca și cum ar fi vrut să-i ascundă impudoarea disimulând-o în cutele pântecelui. Dar încă de la primele mângâieri, acest mic animal se întindea, dădea la o parte leagănul de ierburi în care dormea, își înălța capul, devenea o floare lacomă, o gură de copil mic mâncăcios care îmi sugea degetul. Adoram să zgândăresc cu limba boticul clitorisului, să-l excit și apoi să-l las, umed și lucitor, în seama iritării lui, rățușcă bălăcindu-se într-un val de carne roz. Îmi plăcea să-mi netezesc obrajii de lenjeria prețioasă a pântecelui ei, să-mi cufund nasul în cutele lui onctuoase, uneori încordate, alteori destinse ca niște pânze de proră de către vânt, să boțesc cu degetul imensa draperie cuprinsă de înfiorări și de suspine. Alteori aș fi vrut să mă așez, cu picioarele atârnând, pe marginea acestui orificiu și să observ minut cu minut evoluția madreporului gigant, să înregistrez fiecare palpitație, fiecare respirație a petalelor sale inundate de un nectar irezistibil.

O aversiune naturală pentru confidenţele licenţioase făcu să nu-mi pot reprima o întoarcere a stomacului pe dos pe care Franz o observă.

— N-o fă pe ruşinosul, nu insist asupra acestor detalii fermecătoare — dar poate că n-ai iubit niciodată îndeajuns ca să mergi până la detalii —, nu insist decât ca să-ţi arăt cât de mult o acceptam atunci pe Rebecca printr-o elecţiune masivă şi indiviză.

O găseam pur şi simplu adorabilă, oricât de naivă ţi-ar putea părea profesiunea mea de credinţă. Acest entuziasm care avea să mă conducă mai târziu la anumite excese nu rămânea pentru moment decât la stadiul de exaltare drăgălaşă şi mă împingea doar la omagiile tandre şi înflăcărate pe care şi le aduc în fiecare zi toţi amanţii din lume. Foarte repede Rebecca jucă în folosul ei cu această fascinaţie, înţelegând că era în mine o aplecare spre idolatrie care nu cerea decât să fie cultivată. Aveam zece ani mai mult decât ea, dar căutam un stăpân care să mă poată subjuga.

În societăţile noastre, nuditatea femeii este măsura tuturor lucrurilor: recompensa şi visul fiecăruia de la naştere până la moarte. Am exaltat pentru dumneata silueta Rebeccăi, i-am lăudat proporţiile admirabile, pântecele ei răscolitor, dar n-am spus încă nimic despre ceea ce într-adevăr mă uluia la ea: fesele ei, cele mai frumoase ce mi-a fost dat să văd vreodată. Era un bloc tare, un giuvaer perfect închis pe lângă care îmi pledam cauza cu succese variate, un dos rotund, dolofan, foarte gras care ţâşnea ca o bombă fără ca această rotunjime să-i strice cu ceva farmecul. Aş vrea să am elocinţa unui poet ca să redau acest duplicat de minuni, această pilotă sublimă aşezată la mijlocul corpului, şi desenând o crăpătură atât de adâncă încât ai fi putut să strecori în ea o

scrisoare. Nu văzusem nimic atât de viu, de expresiv. Aceste două perne de dragoste îmi ofereau contrastul enigmatic al enormității lor străpunsă de un minuscul puț de santal: ca și cum cel mic era substanța celui mare. Axa coapselor, partea de sus a gambelor, rotunjimea crupei constituiau un ansamblu surprinzător, o pură bucată de linii de care metresa mea era excesiv de mândră și pe care nu scăpa nicio ocazie să o pună în valoare, să o afișeze, să o dezgolească chiar în public pentru a nu lipsi pe nimeni de acest răpitor spectacol. Am fese prea frumoase, spunea ea, ca să mă așez pe ele, merită să fie expuse într-un muzeu, în vârful unei coloane.

Găseam în aceste două sfere o bonomie surâzătoare care mă înduioșa. Cea mai mică încrețire a acestui balon tăiat în două îmi era subiect de admirație: văzându-l nu puteai decât să te extaziezi, să-l săruți, și iar să te extaziezi, să-l gâdili, să-l mănânci. Mai versat în știința tricotatului, aș fi împletit pentru această promițătoare umflătură scutece, bavețele, brasiere de dantelă, mici acoperitoare din satin și mătase, aș fi înfășat-o în panglici și broderii ca pe un prunc regal, tăind un tipar diferit pentru fiecare emisferă, rezervând un găitan de aur și de argint pentru brazda din mijloc. Niciuna din sărutările mele nu constituia un omagiu suficient pentru albeața emoționată a pielii. Armonia dintre aceste fragmente și restul mă uimea mai mult decât orice: corpul era o sumă de mici splendori, și te minunai să găsești în ansamblul lor desăvârșirea fiecărui detaliu. Meditam ca un filozof asupra acestor două globuri, cu ochii pierduți în curbele lor: câte milioane de ani i-au trebuit oare speciei înainte de a ajunge la această perfecțiune a conturului și a proporțiilor?

Ciudat era că fesele metresei mele nici nu se topeau, nici nu se deformau: fie că le lăsa într-un pat, fie că le lăsa pe un scaun, le

regăsea ca-nainte, consistente, tari, ştrengare; două adevărate mic-burgheze confortabile, nebunatice şi bucălate, maliţioase domnişoare de companie, zeiţe binevoitoare şi durdulii, santinele ale sanctuarului, preţioase perniţe, Sesam al unei peşteri a lui Ali Baba cu patruzeci de mirosuri; blânde şi duioase fete băieţoase, înalte glorii, joase abundenţe răspunzându-le gemenelor lor din faţă, frumoase coci, frumoase prore, frumoase scoici, caroserii indeformabile, una la dreapta şi alta la stânga, fără nicio inversare niciodată, fructe mereu proaspete, consumabile atât vara cât şi iarna, căci perfecţiunea merge întotdeauna în doi. Dar emana mai ales din acest fund un fel de bună dispoziţie, o amenitate faţă de fiinţe şi de lucruri care te invita la înţelegeri idilice. Erau doi îngeraşi râzând în hohote şi care îşi băteau joc de tine, te provocau; cele mai vrăjmaşe popoare s-ar fi reconciliat uşor sub auspiciile lor surâzătoare, căci făceau dreptate cu atât mai multă echitate cu cât natura îi plasase de o parte şi de alta a şanţului median. Iar când faţa se încrunta, mă întorceam spre fundament, sigur că aici primesc prietenie şi alinare. Dacă mi-era foame sau sete, dacă sufeream de vreo supărare sau de vreo durere, îmi era de ajuns să le evoc căldura luminoasă, să mă cuibăresc lângă ei ca să mă simt restabilit. De altfel, făcui un acord secret cu un brutar din cartier ca să-mi coacă pâini după tiparul din ghips al posteriorului Rebeccăi pe care i-l dădui, şi în fiecare zi mâncam popoul amicei mele făcut din pâine cu coajă, cu tărâţe, cu secară, din cozonac şi chiar, duminica, din cornuri.

Fesele sunt o imagine a paradisului, un simbol de bogăţie, o Cocagne[1] *vie: de aici atracţia pe care o exercită asupra credincioşilor şi a săracilor. Neavând în mine nimic din aceste rotunjimi*

1 Cocagne: ţară imaginară unde ai de toate din abundenţă (*N. t.*).

adorabile, mă închinam în faţa celor ale Rebeccăi ca în faţa centrului vieţii mele. Ele erau soarele, izvorul de la care mă luminam. Pe acest altar afabil, făceam sacrificii mai mult decât trebuia, neîncetând să-l botez cu toate numele, spunându-i Bunul Păstor, Imperiul de Mijloc, Sferele Celeste, Ingenuele, Fantastele, Sculpturalele, Nevestele Dragostei, Meteorii, Brazda Roditoare, Baloanele de Mătase, Para cu Parfumuri sau Stan şi Bran, Surorile Marx, Tom şi Jerry, Bonny and Clyde şi chiar 39/40 pentru că făceau să-mi crească temperatura şi pentru că, precum cele două blocuri din ultimul război, mă puneau în stare de revoluţie. Rebecca îmi acordase titlu bucolic de cioban al anusului, de păstor al clitorisului, de paznic al Ierusalimului său ceresc. Astfel, mângâind acest fund siderant, îmi spuneam rugăciunea de seară şi de dimineaţă cu ardoarea unui fanatic, iar din impozanta sa maiestatea făcui un zeu al cărui habotnic mă instituii. Şi nu-mi mai închipuiam să trăiesc departe de groasele sale ziduri, fără ca să fiu încălzit în fiecare clipă de radiaţia lor difuză.

În faţa iubitei mele eram deci o modestie maladivă, mă consideram drept un sex dizgraţios. „Îi plâng pe bărbaţi, spunea Rebecca, sunt virgini de aceste nenorociri îmbătătoare: maternitatea şi juisarea. Nu văd cum vor putea învinge acest handicap.“ Ce este un orgasm? Un fel ca atâtea altele în care corpul nostru răspunde unor emoţii externe. Trebuie să credem că trupul masculin nu prea este impresionabil, căci orgasmele mele erau invariabile şi sărmane zgâlţâituri a căror amplitudine abia dacă varia de la o dată la alta. Îmi era ruşine de hrana mea posomorâtă faţă de căutarea orgiacă a Rebeccăi şi-mi treceam sub tăcere plăcerea atât de repede săturată pentru că era momentul separării trupurilor, al singurătăţii regăsite. Dispreţuiam acele flori albe pe care i le expediam în pântece, buchet mizerabil care, oferindu-mi

plăcerea, mă priva de obiectul ei. Bucuria Rebeccăi era cea pe care mă străduiam să o onorez, servitor al voluptății amantei constrâns să-i imit fastul, să-i plagiez abandonul, nefiind în stare să-l simt cu adevărat. Și vai, biet plugar pe pământurile ei roz și roditoare, nu mă înălțam niciodată la nivelul delirului ei. Rebecca era, cum se spune, o natură generoasă și bogată, un pom încărcat cu prea multe fructe, aplecându-se sub greutatea poftelor. Bineînțeles, noi suntem cei care atribuim o asemenea valoare in-sării femeilor, cei care transpunem în ea neliniștea și slăbiciunile noastre, căci această juisare își trage o parte din infinita sa putere din invizibilitatea sa. Și totuși: Rebecca nu falsifica, nu mă lăsa să ignor nimic din emoțiile ei, țipându-le până la a-mi sparge timpanul în momentul slobozirii. Muzicalmente, erotismul ei era cea mai subtilă parură născocită pentru a mă seduce, o manevră șarlatană care mă aservea prin monodia continuă a vocii ei. Nu mă puteam sustrage acestor armonii plângătoare, erau lungi concerte care mergeau de la introit la Kyrie, șiruri de gângurituri, vocalize amestecându-se cu răsuflări mai grave, o broderie de sonorități înnebunitoare ca pentru marea mesă. Această cântăreață a dragostei paroxistice avea în gâtlej o gamă pentru fiecare senzație. Strângeam în brațe o voce nu numai un trup, un târg de sunete care mă înfricoșa și mă excita, și a cărui fanfară impudică îți dădea senzația că ești pe o scenă al cărei public va fi fost constituit din imobil, din vecini și din mine însumi. Rebecca dramatiza cele mai mici îmbrățișări ale noastre cu o tandrețe teatrală care părea și simulată, și trăită. Ca să iubească, avea nevoie de excese și de exagerări, și se arăta mai autentică în artificiu decât într-o sinceritate de comandă care ar fi făcut ca afecțiunea să se lase ca un sufleu. Cât despre ochii ei, în ceasurile de dragoste băteau în verde ca și cum un soare interior exploda în ea și îi

ieşea culoarea pe pupile; criza odată trecută, pleoapele grele băteau încet, descoperind un pic mai mult privirea arzătoare, pierdută care mă înnebunea.

Pe scurt, a nu cunoaşte noaptea orbitoare care cade peste femei în timpul înlănţuirii mă făcea să mor de ruşine. Dar în timp ce cu acest sentiment deja încercat cu altele mă resemnasem fără greutate, cu Rebecca mă hotărâsem să-i fac faţă într-un mod inedit. Nu mai voiam să consimt la simplitatea dorinţei masculine şi îmi promiteam să introduc în ea vreo rotiţă de natură să o complice. Precum un catehumen care se pătrunde de o dogmă, îmi repetam: acest corp este perfect, nicio extravaganţă nu va fi prea mare pentru a-l omagia, merită să mă distrug pentru el printr-o emoţionantă nebunie a cărei dorinţă sălbatică şi religioasă o aveam. Cu ea mă simţeam în zorii unei existenţe nervoase şi sfâşietoare.

Oh! minunata fraternizare a începuturilor când fiecare cuvânt, fiecare gest curge ca dintr-un izvor, ca o creaţie continuă! Din căutările şi din decepţiile mele succesive era pe cale să se nască o mare, o arzătoare pasiune. Atunci credeam asta, între noi nu era posibil decât ceva nobil, ea-mi va deruta defectele, îmi va eschiva ghearele pe care le scosesem în legăturile mele precedente. Această femeie mă ducea mai sus decât fusesem obişnuit vreodată. Mă leg mai ales de fiinţele care n-au nevoie de mine şi pe care deodată le înlănţui prin cea mai puternică legătură. Sunt gata să dau totul cui nu cere nimic, dar nu vreau să cedez nimic cui aşteaptă totul de la celălalt. Mă îndrăgostisem de Rebecca pentru că întâmpinase legătura noastră ca pe un prisos de fericire într-o existenţă senină şi nu ca pe colacul de salvare al unei singurătăţi descumpănite.

Feeria primei dăţi dură o lună întreagă. Ne întorceam acasă către ora trei–patru dimineaţa, fumam o pipă de haşiş sau tră-

geam pe nas o dâră de heroină când ne permiteau mijloacele să o cumpărăm, apoi plecam iar fără să fi dormit, înainte ca arborii să se fi scuturat de noaptea de pe ei. Umblările noastre se întretăiau la întâmplare cu itinerariile unui întreg popor aventuros care se înveselea pe străzi la adăpostul întunericului. Deseori, escaladam grilele grădinilor publice — mai ales pe cele ale parcului Montsouris, pe vremea aceea smulse în mai multe locuri — şi ne alungeam pe frumoasele peluze tunse scurt, învăluite în calda noapte de iulie, împroşcată de stele. Î[illegible]-un cadru de roman-foileton sau de comedie poliţistă, ne ofeream acest cadou princiar: diamantul negru al Parisului, imensitatea teatrului său fremătător. Gustam complicitatea zorilor de zi, a oboselilor extreme, a situaţiilor periculoase, acea tresărire de a fi doar doi contra tuturor, contra obişnuinţei imemoriale care decupează viaţa într-o bucată diurnă şi o bucată nocturnă: astfel ţineam de natura a două lumi distincte, iar amanţii care se despărţeau dimineaţa nu erau cei care se întâlniseră cu o seară înainte. Toţi zorii, toate momentele când se crapă de ziuă şi când oraşul se scutură şi alungă ultimele urme de somn, noi le-am cunoscut. Aerul era curat şi viu ca un pahar de apă şi ne impregna cu o rouă care ne ameţea cu seva sa. Despre această epocă păstrez amintirea unei extraordinare energii, iar diversele excitante de care ne foloseam ca să ne menţinem nu erau nimic pe lângă dinamismul care ne împingea în fiecare zi să ne inventăm relaţia. Adevăratul nostru drog era noutatea. Degajam deja un dispreţ comun pentru tradiţie şi ne trăiam întâlnirea ca pe o exaltare pe care nu o ştirbea încă nicio mohorâre.

Către jumătatea lui august, Rebecca plecă în concediu în Maroc. Începusem să lucrez într-un spital şi îmi luam concediu abia în septembrie. Fiecare ignora ce simţea celălalt pentru el, nici

măcar o dată nu fusese formulat vreun „te iubesc". A-l pronunța ar fi însemnat să închizi această uniune deloc premeditată într-un soi de sentimente prea comune pentru starea care ne ținea sub farmecul ei. Deci cu o mărturisire ascunsă ne despărțirăm într-o seară ploioasă în fața unei stații de taxi. Avui totuși curajul să-i cer un gaj de prietenie. Atunci, fără să ezite, își ridică rochia în plină stradă și cu dibăcie se descotorosi de micul său slip pe care mi-l strecură în mână. „Păstrează-l până mă-ntorc", fură ultimele sale cuvinte. Eram nefericit, abătut. Despărțirea este o anticipare a rupturii pentru că ne obișnuiește cu ideea că poți trăi fără celălalt.

Miracolul încetase de pe o zi pe alta. Nu mai știam ce să fac cu lungile mele nopți vacante și mă ofeream voluntar aproape în fiecare seară ca să asigur garda la urgențe. În imaginația mea posomorâtă, îmi populam timpul mort din viața de celibatar cu timpul intens din viața Rebeccăi. Atâtea ore pierdute pentru mine cu sarcini monotone nu puteau fi pentru ea decât infinit de bogate. Odată am prins-o la telefon: părea, cum se spune, că se distrează bine. Mimai și eu fericirea, victimă a acelei nemiloase dezinvolturi care-i obligă pe amanții moderni să considere suferința drept o dizgrație și gelozia drept o lipsă de educație. Admiteam cu greu ca absența să se traducă prin simptome diferite la oameni și ceream o aceeași și vizibilă durere pentru toți. Aș fi vrut s-o știu pe Rebecca dramatic de disperată din cauza despărțirii noastre, torturându-se de supărare. Era cu putință să nu-i lipsesc decât cu intermitențe? După tot ce trăisem amândoi? Îmi venea o oribilă bănuială: și dacă ea trăiește tot în ritmul ăsta? Dacă simțisem drept excepție ceea ce nu era pentru ea decât banalitate? Pasăre de noapte, Rebecca îi luase ochii micului medic muncitor și devreme culcat care eram. Nicio îndoială: fusese o maldonă și

sufeream doar eu. Perspectiva mă îngrozea: blestemam cuplul care, cu mult înainte de a-ţi da o siguranţă, înfăşoară viaţa în jurul unei singure fiinţe, şi te face dependent de cele mai mici capricii ale acesteia. A iubi înseamnă să-i dau celuilalt, cu propriul meu consimţământ, o putere infinită asupra mea. Cum de putusem contribui la propria mea servitute?

Mă străduiam să o uit: dar eram şi mai neliniştit. De fiinţa care ne este cea mai dragă ne temem cel mai mult. Iar gelozia este doar o formă a imaginaţiei tero·'·ate care transformă în certitudine cea mai mică bănuială. Toate aceste răni mă învăţau ce e sentimentul, ştiinţă de care m-aş fi lipsit foarte bine. De-ar putea amanţii, odată sfârşită legătura lor, să-şi mărturisească cât de mult au suferit unul din cauza celuilalt din incertitudinea în care i-a ţinut pasiunea lor comună, insomniile, minutele dureroase petrecute întrebându-se asupra enigmei celuilalt! Dar vai, atunci când o fac, mărturisirea nu mai are putere, nu se mai iubesc, prea mulţumiţi că s-au descotorosit de o afecţiune care-i hărţuia. Trecu deci vara. Plecai ca şi ea în Maroc, dar o lună mai târziu şi fără să o fi revăzut. Vizitarea acestui pământ pe care ea tocmai îl părăsise îmi dădu impresia dezagreabilă de a face o anchetă privind purtarea ei. Un cuplu întâlnit din întâmplare şi care o cunoscuse accentuă impresia dureroasă, iar semialuziile pe care le făcură despre ea nu făcură decât să-mi sporească tulburarea. Avui câteva aventuri: îmi trebuia acest meterez de trupuri şi de nume ca să mă apăr de Rebecca şi, la momentul potrivit, să o pot schimba pe propriile ei aventuri. Căci amanţii, asemenea naţiunilor, iau ostateci pe care-i negociază, din teama de a se regăsi goi unul în faţa altuia. Aceste scurte întâlniri îmi potoliră neliniştile şi îmi îngăduiră să rezist până la reîntâlnirea noastră.

Aceasta se petrecu mai bine decât credeam. Rebecca nu mă uitase şi, în ciuda câtorva infidelităţi asupra cărora insistă cu cam prea multă complezenţă după mine, continuam să ocup în inima ei un loc preponderent. Rana primei sfâşieri se închise fără greutate şi profitai de această întoarcere ca să-mi potolesc fără măsură setea pe care o aveam de femeia care mă încurcase atât de mult cu absenţa ei. La cel mai mic pretext, o strângeam de mine, talia, carnea ei mă atrăgeau ca o poruncă. O găseam frumoasă, fermecătoare, impenetrabilă şi i-o mărturiseam. Ţi-am mai spus: iubisem deja, încercasem eşecul oricărei relaţii de dragoste; căsătorit timp de doi ani, aveam chiar un copil în vârstă de nouă ani la începutul acestei poveşti şi care, trăind cu maică-sa, mă vizita o dată sau de două ori pe săptămână. Dragostea înseamnă evident două solitudini care se împerechează ca să creeze o neînţelegere. Există însă neînţelegere mai seducătoare? Iar adevărata înţelepciune nu rezidă oare într-o capacitate neîncetată de a te îndrăgosti din nou? Începutul unei legături îşi imprimă stilul asupra a tot ceea ce va urma: clipă magică asupra căreia vorbele amanţilor vor reveni neostoit pentru a povesti până la tocire dulceaţa primelor zile. De fapt, primul contact se află de partea speranţei, el repune pe linia de plutire visul nebunesc al unei iubiri autentice, definitive. Iată de ce există întâlniri prea frumoase care ucid sentimentul, întâlniri banale care emit o judecată prematură asupra josniciei relaţiilor, altele în sfârşit purtătoare de exigenţe cărora amanţii nu li se pot sustrage fără să decadă.

Ne reluarăm viaţa; dar iarna care sosea, primele ploi ne îngreunară expediţiile nocturne. Ne închiserăm deci la mine acasă (Rebecca trăia cu părinţii ei) ca să cunoaştem acea fericire tipică a cuplului care este cea a repetiţiei şăgalnice, a afecţiunilor

recurente, a grijilor amânate, o fericire de dulcețuri în borcan și de foc cu lemne în care te încui împotriva rafalelor de afară. Banalitate pe care o gustam amândoi cu atât mai multă inocență cu cât, fiind nou-nouți unul pentru celălalt, o trăiam ca pe o abatere. Eram destul de bogați, de inventivi ca să ne permitem un pic de conjungo[1]*, să alegem mediocritatea în loc să o suportăm. Simplul fapt de a deschide televizorul, de a găti la foc mic câte o mâncărică era pentru noi un lux. Un anotimp rece și un sentiment în expansiune se coalizau ca să ne aglutineze unul de altul. O vreme-ntreagă de lene și de indolență se desfășură în acest unul-lângă-altul al nostru. Existența comună secreta încredere și liniște. Momente unice care nu se povestesc: căci fericirea are o poveste care nu este povestea obișnuită; ea este confuzia memoriei cu uitarea: amintiri ale unor episoade atât de dense încât sunt șterse de însăși perfecțiunea lor, încremenite într-o estompare veșnică.*

Foarte repede, calda, supla, opulenta Rebecca deveni suma tuturor acelora care o precedaseră în inima mea. Era pentru mine un izvor nesecat de reflecții și de entuziasm. O coroană de lumină o urma peste tot, cerc fermecat la care aveam să-mi ard aripile precum un fluture fascinat de lampa care-l va calcina. Învățai să o cunosc mai bine și o deschideam ca pe un fruct frumos în toate dimensiunile apartenențelor sale. Dacă între noi exista cea mai mare prăpastie culturală posibilă — prăpastie de clasă și de religie —, eram departe de a mă văita de asta. Nu concep altfel dragostea decât ca pe o mezalianță și găsesc că e sinistru să iubești în mediul tău și în religia ta de origine. În loc de a ierarhiza clasele și culturile, de ce să nu le vedem ca pe niște blocuri de diferență pură care se atrag și se resping? La Rebecca îmi plăcea

1 Cuvânt latinesc însemnând „unesc" și desemnând, în glumă, căsătoria (*N. t.*).

distanța care ne separa și pasarela pe care o lansam pentru a trece dincolo de această distanță. Pentru că, fiică de băcan și coafeză, era înzestrată după mine cu acea calitate aristocratică prin excelență, pe care nicio domnișorică îmbogățită sau cultivată n-o putea atinge: stranietatea. Iar ea-mi spunea în felul metaforic al literaturii andaluze: „Sunt întreaga poezie a fructelor și legumelor, sunt fiica lui Fauchon din Belleville[1]*, prințesă de Harissa, regină a coriandrului și zeiță de cardamomă, am prospețimea roșiilor, verdele unei lăptuci, aciditatea piperului, pielea mea are dulceața și aroma unui strugure muscat, saliva mea este mierea pe care o păzesc cu strășnicie albinele, pântecele meu o plajă de nisip fin, iar sexul meu o bucățică de rahat suculent care plânge cu lacrimi de zahăr." O, scumpa și duioasa mea, mărturisindu-le cu rușine profesia ei tuturor acelor burghezi de stânga pe care-i frecventam și care își astupau nasul când le strecura la ureche meseria tatălui său! „Franz se golănește, suspinau aceștia, întotdeauna a avut o predilecție pentru coafeze și vânzătoare." Dă-mi voie să precizez: prietenii mei și cu mine, toți foști militanți reconvertiți la profesiunile liberale, aparțineam acelei stângi de cașmir care locuiește în centrul Parisului și disprețuiește tot atât de mult poporul pe cât de mult se teme de el dreapta. Eram acei băieți de familie în blugi, tari la marxism, dar pe care tovărășia unui muncitor îi indispunea și care nu-i tolerau pe muncitorii imigrați decât la locul lor, adică în rigolă și în lăzile de gunoi. Formam deci acea confrerie atât de prosperă, atât de influentă azi, a staliniștilor disco: ex-militanți care și-au deplasat sectarismul asupra celor mai futile subiecte și pun în discuțiile despre modă, baruri de noapte sau pieptănături aceeași intransigență ca altădată,*

1 Fauchon, băcănie de lux din centrul Parisului, piața Madeleine; Belleville, cartier popular din estul Parisului, arondismentul 20 (*N. t.*).

când analizau o linie politică. Din scurta noastră pasiune pentru revoluție nu păstraserăm decât gustul de a comanda și a tranșa, dorința tenace de a ne domina interlocutorii și de a le închide pliscul. Eram cu atât mai tranșanți cu cât ne știam frivoli, avizi de a ne răscumpăra, prin dogmatism, păcatul nostru de ușurătate. Ani întregi de propagandă socialistă sfârșeau, în narcisismul nostru delirant, prin această compulsiune maniacă de putere și de autoritate. Iar eu o împingeam pe Rebecca să-și ascundă originile familiale, să nu vorbească de meseria ei, încurajându-i contrabanda, prins între două focuri și prea laș ca să-i trădez pe cei din casta mea: cu atât mai mult cu cât ne aflam în acei ani în care disprețul pentru plăcerile populare și pentru majoritățile tăcute devenise tema centrală a stângii oficiale. Și totuși, îmi plăcea profesia ei, îmi plăceau aparența de lux și strălucirea salonului de coafură în care era angajată, uniformele albe, căștile lunguiețe ale uscătoarelor, luminatul excesiv care dădea ansamblului aspectul unei nave cosmice; iar dintr-un gust pentru frivolitate pe care studiile mele de medicină n-o satisfăcuseră, aveam nostalgia fastului modei și al confecțiilor și rătăceam cu Rebecca prin magazinele pentru femei, buticurile specializate, palpând țesăturile cele mai strălucitoare, comparând croielile, cu febra unui novice în pragul inițierii.

Și pe urmă metresa mea mă făcea să râd, iar în câteva luni afecțiunea noastră deveni o mașină de fabricat jocuri de cuvinte, locuțiuni hazlii, bufonerii din care ne făceam o hrană ca și cum am fi fost coalizați ca să sfidăm gramatica și vorbirea adultă. Amploarea sentimentelor noastre, pofta de a le exprima într-un strigăt care să nu ia nimic din limbajul curent ne împingeau să născocim un jargon de onomatopee și de intonații copilărești, o amestecătură ciripitoare care ne era mai prețioasă decât

înlănţuirile noastre pentru că ne îngăduia să intervertim sexele, să anulăm rolurile de bărbat şi de femeie. A se iubi înseamnă a aduce fără încetare dicţionarul la zi în numele unei aceleiaşi libertăţi de a fi împreună pentru a fi proşti cu toată nevinovăţia. Nu eram pretenţioşi, râdeam din nimic, de la mici cuvinte încărcate mai mult de prestigiu şi de tandreţe decât de sens: de exemplu, de mult numele de Rebecca dispăruse sub toate numele de alint pe care i le dădeam fără încetare: Doudounette, Biquette, Ninouchinounette, Chouchoute, Bouloute, Poupounette, Pitchoune, Choupette, Cabarette (anagrama numelui ei), o întreagă galerie de porecle ridicole care constituiau tot atâtea nuclee dense de intimitate. Nu simţeam ridicolul, numai diminutivele. Sau botezaserăm defectele noastre respective cu cuvinte arabe: Rebecca era domnişoara Inch'Allah din cauza supunerii ei în faţa fatalităţii, doamna Kif-Kif pentru că răspundea întotdeauna „mi-e totuna" şi refuza să decidă. Eu, care eram mereu grăbit, eram domnul Fissa şi, de asemenea, domnul Chouff pentru că îmi puneam ochii pe fiecare siluetă care trecea. Vorbeam precum copiii mici şi cu cât intonaţia vocilor era mai infantilă, frazele mai alungite, silabele mai intervertite, cuvintele mai supte ca nişte bomboane, cu atât mai mult ne apropiam de fericire. Da, aceste drăgălăşenii constituiau armura noastră de ne-nvins, universul feeric în care totul este iertat pentru că ne regăsim în el împreună frate şi soră siamezi. Şi ne reactivam prostiile aşa cum sufli în jăratic, ţânci gângurind dobitocii, recreându-şi, prin simple vorbării, un paradis de copilărie la care nimeni nu avea acces.

Toate-mi plăceau la surioara mea pueril incestuoasă, voiam să cunosc totul şi, în mâinile ei, mi se părea că adevăratul lux al dragostei este să trăiesc cu o persoană ale cărei neînţelegeri şi paşi greşiţi vor fi în stare să mă bucure prin calitatea lor. Cum să nu

adori popoarele, continentele care răsunau în ea şi până şi pe amanţii care păstraseră ceva din lumina sa? Iubind-o pe Rebecca mă converteam la o religie nouă. Era, cum ţi-am spus, evreică arabă de origine tunisiană. Mă făleam cu alianţa strălucită dintre frumuseţea şi comunitatea sa, şi nu mai puteam să o înconjur decât amestecându-mă în tot ceea ce o preocupa, printr-o devoţiune arzătoare faţă de inteligenţa poporului său. O iubisem mai întâi pe Rebecca pentru că nu era nici franţuzoaică, nici blondă, nici catolică, nici protestantă, nu puţea a apă sfinţită cu care fusesem stropit de la naştere până la şaisprezece ani şi mai ales nu era una dintre acele prăjini blonde şi fade, dintre acele Gretchen, dintre acele Walkirii diafane, acele fetişcane din paie uscate care, copil, mă orbeau cu paloarea lor de grâu spălăcit. Mă sufocam sub blondul nordic, albastrul arian, pieile gălbejite pe care le asimilam naiv cu lipsa de temperament, voiam tonalităţi calde şi închise la culoare, tonuri mate, aspiram la metisaj după infama puritate germanică a familiei mele. Şi avui imediat faţă de prietena mea atracţia unui om din nord pentru mirajele sudului. Lângă ea, cel puţin, nu simţeam dând târcoale hoitul cristic tolănit pe spânzurătoarea lui, infanteria în sutană, canaliile iezuitice şi romane care mă educaseră. Şi pe urmă mă simţeam prea strâmtorat în Franţa, înţepenit între o absenţă de istorie şi lipsa unui proiect, penalizat de apatia unui popor prea bătrân şi mediocritatea unei politici lipsite de grandoare. Ca acele peisaje din Renaştere care, privite sub un anumit unghi, revelă un cap de om, contemplând chipul Rebeccăi, vedem de-a-ndoaselea apărând o întreagă societate, o succesiune de tablouri mediteraneene, un întreg miraj de nisip şi de soare. Iudaismul ei mă fascina: n-avea decât optsprezece ani, dar cinci mii de ani de istorie în spatele ei: sub spetele finite ale unei fiinţe şi ale unui corp, eram

solicitat să integrez o memorie infinită. Iar dacă avusesem mai multe femei unice înaintea ei, această femeie unică va fi ultima, căci era mai multe. Lasă-mă să frunzăresc o clipă insipidul album de familie: la originea filosemitismului meu, nu trebuie să subestimez plăcerea de a o rupe cu tradiția: acasă la noi, evreul era țapul ispășitor, ținta constantă a resentimentului parental; nicio masă, nicio reuniune de familie la care să nu aud din gura paternă sau maternă imprecații vărsate împotriva „jidanilor, asasinilor lui Hristos, apatrizilor din Sion, plutocraților, iudeobolșevicilor, internaționalei sioniste, lobby-ului american", așa încât din contradicție mă pasionam pentru poporul căruia îi atribuiam extraordinare calități, judecând după mâniile pe care le provoca la noi în casă. Iudeofobia noastră, înțelesei repede, se întemeia pe adorarea secretă a evreilor care reprezentau ansamblul a tot ceea ce noi, bieți papiști mărginiți la evangheliile noastre, nu eram în stare să înfăptuim. Atunci mă cuprindea admirația și ajungeam să mă identific cu cei care erau împroșcați în fiecare zi cu torente de dușmănie.

Hazardul îmi ajută curiozitatea: sosind din provincie la Paris, nu-ntâlnii decât ashkenazi și sefarzi, iar curând cei mai mulți dintre prietenii mei, cu câteva excepții, se întâmplară să fie de religie israelită. Tot ce-mi plăcea de aproape sau de departe, tot ce mă intriga, mă atrăgea, mă uimea era legat de poporul ales. Viața, coincidențele mă evreizaseră din cap până-n picioare. Devenind nebun după Rebecca, desăvârșeam transformarea, deturnam generații întregi de antisemiți. Ea-mi sfărâma copilăria, frângea direcția unei existențe predestinate, apropia lumi disperat de îndepărtate de spațiu și de ură.

Fiică a trei mame — vorbea curent araba, ebraica și franceza —, simboliza o diaspora radiantă deschisă pe viu între Asia

şi Occident. Nu-i puţin lucru, crede-mă, să te căsătoreşti cu Africa de Nord şi cu Orientul Mijlociu reunite într-o singură persoană, când tu însuţi te tragi dintr-o spiţă restrânsă. Ashkenazâ, Rebecca m-ar fi fascinat mai puţin fără îndoială ca fiind încă prea nordică; şi întotdeauna accentuam natura sa arabă de care eram copilăreşte de mândru. Ceea ce-mi aducea această mediteraneană în coşul său de nuntă era mai mult decât un oarecare patrimoniu sau o simplă frumuseţe: ea întrupa o emoţie istorică, îi reconcilia într-o singură persoană pe Israel, pe Ismael şi Europa. Dotată, după mine, cu o constelaţie psihică preeminentă, combina atracţia nomazilor şi uşurinţa cosmopoliţilor. Între ea şi mine nu se aflau numai două clase, ci trei culturi, trei continente care dialogau şi-şi luau unul altuia locul.

În mod paradoxal, eram în căutarea acestui exotism atât din gustul depeizării, cât şi din nevoia de a fi înrădăcinat. Căutam o fiinţă care să aibă în sfârşit justeţea obiceiurilor, eternitatea gesturilor şi a cuvintelor. Şi pentru că minorităţile au o memorie pe care majorităţile au pierdut-o, veneram în această femeie o identitate puternică, călită de secole de suferinţă. O interogam fără încetare despre ritualurile cele mai minuţioase ale Sabatului şi ale Kippurului, despre interdictele mâncărurilor cuşer, o întrebam mereu sensul cutărui sau cutărui cuvânt din arabă, simţind o adevărată jubilaţie la auzul acestei limbi vorbite de gura ei ca şi cum, prin vraja unui sunet, se ridica deodată în faţa mea o străină absolută. Astfel legat, printr-o legătură de iubire, de o naţiune — fie ea una de apatrizi — puteam să mă închipui, măcar o clipă, membrul ei onorific, gata să înţeleg rădăcinile acestui popor fără rădăcini căruia rătăcitul prin lume sfârşeşte prin a-i conferi însuşi chipul stabilităţii. Îmi înhămam carcasa goală la coada acestui convoi maiestuos, luam şi eu parte la tunica

pestriță pe care o țese emigrația evreiască împrăștiată în cele patru colțuri ale lumii. Franța era patria mea, dar, iubind-o pe Rebecca, făceam legământ de supunere poporului Cărții. Pentru că era leagănul amantei mele, iudaismul deveni patria mea spirituală, creanga mistică a inimii mele. Uneori îmi închipuiam că m-am născut cu un suflet de evreu și că eram adus înapoi la origini de metresa mea; Moise fericit, strângeam prin ea în brațe pământul făgăduit și regăsit.

Îmi amintesc de o seară de armonie excepțională: se dădea la televizor serialul Holocaustul; *după filmul la care ne uitaserăm împreună cu fiul meu acasă la mine în seara aceea, cel mic, cu lacrimi în ochi, o luă pe Rebecca de gât și îi spuse: „Din fericire nemții nu ți-au omorât și ție familia, altfel nu te-am fi cunoscut niciodată. Dacă se întorc, o să te ascundem." Râzi, dacă vrei, dar mă simțeam emoționat până la lacrimi, mi se părea că atunci legaserăm o alianță veșnică împotriva răului și a demonilor. Dacă avem un copil, o întrebam eu pe Rebecca, o să fie evreu? Bineînțeles că o să-l circumcidem, dar o să-l și botezăm după ritul catolic și poate, de asemenea, o să-l învățăm Coranul. În felul ăsta vom fi pus tot norocul de partea lui.*

Un incident survenit într-o cafenea de pe strada Saint-André-des-Arts o să-ți dea măsura stării mele de spirit de atunci. Sprijiniți cu coatele pe bar, Rebecca și cu mine ne sărutam când un tânăr vagabond care se uita la noi ne tră cu voce tare de „jidani împuțiți". În mod curios, insulta îmi făcu o bucurie perversă: prin miracolul unui cuvânt, mă întrona în rândurile fiilor lui Abraham, mă spăla de păcatul de a mă fi născut creștin! Mă îndreptai spre insultător, acesta își închipui că aveam să-l pălmuiesc, dar îl sărutai. Crezuse că m-a scuipat în față: îmi redăduse inocența.

Uneori, noaptea, presăram străzile din jurul locuinţei mele cu inscripţii: „Trăiască evreii" sau mergeam să depunem buchete de flori la uşile sinagogilor, la picioarele Memorialului Martiriului evreiesc.

Pentru mine stranietatea iubitei se confunda cu stranietatea iudaismului: apartenenţa sa la familia ebraică o transforma pe această femeie deja depărtată într-o fiinţă ilimitată; mă simţeam exilat lângă această exilată. Chiar părând că mi se supune, păstra o poziţie de eminenţă din care nu puteam s-o dau la o parte. Iar eu îmi simţeam neputinţa la simpla evocare a lumii fastuoase pe care o târa după ea; cu o singură privire avea acces la imensitate, pe când eu încercam să o reduc la dimensiunile dorinţei mele. Mă sufocam sub bogăţia ei şi turbam că mă aflu în faţa ei atât de lipsit de toate.

Această rană care supura mereu şi pe care o deschidea în mine, o concretizam amândoi într-un comun ataşament pentru muzica arabă. Om Kalsoum, Fairuz, Abdel Halim Hafez, Farid el-Atrache deveniră imnul naţional al duoului nostru. Ascultam cele mai frumoase pasaje pe care Rebecca mi le traducea ca şi cum exprimau stări sufleteşti fidele poveştii noastre, iar ritmul lor convulsiv fixa momente privilegiate pe care alte armonii n-ar fi ştiut să le redea. Adoram monotonia pasionată a acestor melopei care prin contrast puneau în valoare claritatea cântului. Aceste cadenţe pasionate ne aruncau în transe apropiate de hipnoză, punând în dragostea noastră născândă o tuşă nostalgică, aproape funebră. Este paradoxal, ştiu, că o muzică de tristeţe şi suferinţă ne-a sudat unul de celălalt într-atât încât să o alegem drept emblemă: oamenii se mângâie cu nefericirea exprimată, lucru ce îi scuteşte de suferinţă şi îi fereşte de nefericirea trăită. Preferinţa noastră pentru tot ce atesta fragilitatea era încântată îndeosebi

de frisonul flautului derviş: ştii că, în tradiţia islamică, pămătuful de stuf a fost primul lucru creat de Dumnezeu. Nu cunosc instrument mai răscolitor prin melancolie. Cântul său, de o extremă puritate, ne cufunda într-un extaz de dincolo de orice bucurie sau nenorocire. Se sufla atunci în propriile noastre oase, trupul nostru evada în lungi tremurături, în înfiorări delicioase din cauza cărora ni se făcea pielea de găină şi-mi dădeau lacrimile. Vocile stranii, dureroase ale vedetelor arabe, sfâşiate între disperarea infinită şi pasiunea de a trăi, atingeau registre pe care vocile occidentale nu le acoperă. Sorbeam până ne ameţeam din acest doliu imaginar pentru a ne consolida primăvara, vrăjiţi cu totul de incantaţiile răscolitoare. Muzică a despărţirii, a iubirii imposibile, sonorităţile orientale ne curăţau de suferinţă cântând-o. Ele o invocau pe fiinţa iubită şi străpungeau această prezenţă cu posibila ei pierdere; nu auzeam decât invocarea şi uitam pierderea.

Să nu te înşele tabloul: în această idilă cloceau furtuni care nu aveau să întârzie să izbucnească. Virtuţile pe care i le atribuiam Rebeccăi datorită dublei sale origini erau prea exterioare ca să o definească pe ea însăşi. Orice evreică din Africa de Nord ar fi beneficiat în mintea mea de aceleaşi calităţi. Şi apoi, ea n-avea decât o apartenenţă pasională, negândită, la comunitatea sa, ignorând cvasitotalitatea istoriei şi textelor acesteia. Exact în clipa în care eu îi exaltam exotismul, cerându-i aproape să i se conformeze, ea n-avea altă intenţie decât să-i trădeze statutul, să se asimileze. Nu-şi renega iudaismul cât originile nord-africane, temându-se mai presus de orice, într-o Franţă intolerantă, să nu fie confundată cu o arabă. Îi lăudam o distincţie pe care ea voia s-o ascundă, o felicitam că se deosebeşte când ea nu aspira decât să semene. Pe scurt, exista în ea o nevoie de respectabilitate

legată de statutul său de emigrantă care uneori o făcea mai conformistă decât te-ai fi aşteptat din partea unei tinere de vârsta ei.

Rebecca era de asemenea posedată de un ideal de iubire romantică pe care eram departe de a-l împărtăşi. Iubind pentru prima oară, tot ce nu era pasiune i se părea a fi dantelărie, absurdităţi, palavre, preziceri de oameni slabi. Adera fără rezerve la sentimentele ei fără ca vreo umbră de perplexitate să-i frâneze elanurile. Veselă, dinamică, suferind uneori că nu este decât o femeie frumoasă curtată pentru farmecul său, se lansă în aventura noastră cu o aprindere care repudia orice calcule, orice placiditate: pretindea să trăiască intens în cadrul menajului, utopie absurdă după mine. Dar voinţa de a îmbina intensitatea cu cuplul mă emoţiona atât de mult încât sfârşii prin a iubi, mai mult decât Rebecca însăşi, pasiunea pe care mi-o purta. Deja deci încolţeau boabele discordiilor noastre.

Un diferend, care atunci mă impresionă foarte mult, aruncă o primă umbră asupra înţelegerii dintre noi. Trecutul meu zgomotos şi cu care mă lăudasem o speriase pe Rebecca, aceasta atribuindu-mi un temperament uşuratic. Eram într-o seară la nişte prieteni; închipuindu-şi greşit — dar asta n-am ştiut-o decât mai târziu — că vreau s-o seduc pe stăpâna casei, nu găsi altceva mai bun de făcut decât să aibă un flirt foarte stăruitor, sub ochii mei, cu unul dintre invitaţi; băuse, era beată, spunea vrute şi nevrute şi pentru prima dată îmi lansă răutăţi în public, iar auditoriul, cu urechile ciulite, se desfăta. Devenea o altă fiinţă pe care n-o văzusem niciodată, deschidea uşa unor obişnuinţe pe care nu i le cunoşteam.

Îl săruta pe filfizon pe gură, chicotea la tot ce spunea el, vărsa un torent de expresii deocheate, bea din toate paharele, se lăsa mângâiată de nemernicul ameţit care o zorea să ducă lucrurile

la ultima lor limită. Să o văd cum mimează uitarea de sine cu un altul — scenă care întotdeauna m-a fascinat din nu ştiu ce cauză obscură, poate fiindcă în dragoste pun trădarea mai presus de orice — să o văd astfel deci îmi înfierbântă nervii şi raţiunea; fantasma mea aplauda, gustul meu de scandal exulta, amorul meu propriu se burzuluia. Evident, nu lăsai să se vadă nimic din toate astea, afişând cea mai totală indiferenţă. Când se sfârşi petrecerea, către ora 5 dimineaţa, şi o văzui pe Rebecca, în faţa taxiului, sărutându-şi cucerirea şi comparând vigoarea reacţiilor lui virile cu a mea, nu mă mai gândii decât la răzbunare. Abia sosit acasă, făcurăm dragoste ultima oară şi o părăsii a doua zi, rece, foarte decis să n-o mai revăd. Trecură două zile. Mânia care mă susţinuse lăsase locul unei anumite descurajări. Pentru nimic în lume n-aş fi făcut eu primul pas, socotindu-mă cel ofensat. Rebecca trimise pe o prietenă ca ambasadoare. Mă arătai intransigent. Mai mult: mă afişai cu o fată întâlnită într-o cafenea din faţa salonului ei de coafură, de care domiciliul meu nu era departe, şi mă străduii să o sărut lung pe gură în plină stradă. A doua zi, Rebecca mă sună chiar ea. Se scuză pentru scena din seara trecută cu lacrimi în glas. Eram calm, triumfător şi îi confirmai hotărârea mea de a nu o mai revedea. După încă o zi, mă sună iar implorându-mă să-i acord o întâlnire. Acceptai din vârful buzelor, prea fericit să o văd umilindu-se în faţa mea: în sfârşit, această fată trufaşă muşca ţărâna. Veni îmbrăcată în negru din cap până-n picioare ca pentru un doliu şi-mi explică raţiunile actului său. Mărturisesc că sinceritatea sa, tonul umil al vocii sale mă mişcară; eram chiar încântat că ţinea atât de mult la mine. Acel ceva nesigur şi fragil care m-ar fi speriat la oricare alta pe ea o înfrumuseţa la culme. Dar nu voiam să cedez înainte de a o fi făcut să-şi plătească foarte scump afrontul; ce vrei, aşa sunt

eu, de îndată ce îmbrăţişez, prevăd şi clipa în care o să zgârii. Îi povestii deci cu de-amănuntul aventurile mele din vară şi îi detaliai unul câte unul defectele sale, atât fizice cât şi morale; fiecare cuvânt o făcea să tresară şi declanşa un aflux de lacrimi. Cu toate astea, nefiind foarte sigur de poziţia mea, dădui dovadă de o cruzime temperată.

După ore de rugăminţi şi de imprecaţii în care aproape că îi mărisem greşeala la dimensiunile unei crime, o strânsei lângă mine şi o asigurai că am uitat totul. Îmi jură că n-o să mai înceapă niciodată ceea ce fusese rodul unei neînţelegeri mai mult decât al unei voinţe deliberate de a-mi face vreun rău. Fapt e că mă speriase cu reacţiile ei neaşteptate: cum să te bazezi pe o fiinţă atât de imprevizibilă? Înţelesesem cât de mult ţineam la ea: până într-atât încât să o iert că mă batjocorise — cel mai grav ultragiu pentru mine care dintre toate simţurile nu-l am decât pe cel al ridicolului. Înţelesesem, de asemenea, cât de mult ţinea ea la mine: până-ntr-atât încât să se prosterneze la picioarele mele. Fiecare pusese la încercare rezistenţa celuilalt, fiecare se înclinase, nu fără a-l face să cedeze pe cel din faţa sa: bun exemplu de capitulare reciprocă în aşteptarea altor lupte; tocmai făcusem un galop de încercare şi această primă înfruntare prefigura tot ceea ce s-a întâmplat după aceea.

Ne speriaserăm, trebuia să punem capăt chinurilor noastre, să ne legăm unul de altul prin plasa unui contract reciproc. După această ciocnire, eram gata pentru „te iubesc". Jurământul fu pronunţat două săptămâni mai târziu în timpul unei plimbări cu bicicleta pe un drum din Provenţa, unde petreceam câteva zile cu ocazia sărbătorii tuturor sfinţilor. La mărturisirea mea, Rebecca fu cât pe-aci să cadă de pe bicicletă. Şi eu eram foarte emoţionat şi accelerai, ca şi cum viteza putea lua un pic din seriozitatea

revelației; Rebecca mă puse să repet de mai multe ori de teamă că n-a auzit bine. Astfel ireversibilul se comisese: iar acel „te iubesc", odată mărturisit cu corolarul său imperativ „iubește-mă", nici că mai poți să te dezici, trebuie să absorbi datoria până la epuizarea ei. Înlăturasem incertitudinea, acum aveam să-i plătim prețul.

Infirmul se opri brusc. Avea ochii înfundați în orbite, obrajii palizi de efort.

— Îți fac oroare, nu-i așa?

— Oroare, deloc.

— Ba da, îți arunc în față mărturisirile mele, dumitale onorabilul turist, și îți spun: iată, ăsta sunt eu.

— Vă asigur că...

— Iartă-mă, sunt epuizat: reînsuflețirea acestui trecut mi-a pus nervii la pământ. Pot oare spera c-o să te întorci mâine?

— Da, poate, de ce nu?

Elocventa furie a invalidului se prelungise foarte mult în noapte și era ora trei dimineața când mă întorsei buimac până la cabina mea, străbătând culoarele pustii. Ușile se succedau la nesfârșit ca în acele imense clinici în care angoasa capătă o strălucire albă. Această confesiune pe cât de melancolică, pe atât de licențioasă mă pusese la-ncercare, aproape că mă șocase: la drept vorbind, prostul gust al acestei istorisiri și al procedeului născocit ca să mă facă s-o ascult ar fi trebuit să mă avertizeze încă de la-nceput. Cedasem numai din deferență pentru acest handicapat. Eram nerăbdător să-i povestesc totul lui Béatrice și să-i cer sfatul, dar dormea. Liniștea cabinei înecată în albul lunii mă însenină. Sânii tovarășei mele erau două mere coapte în cuptor pe care îmi pusei capul. Mă mai gândii o ultimă

dată la prosteasca depreciere a blondelor pe care o încercase Franz în seara aceea şi, cuibărindu-mă în căldura aşternutului, adormii, fericit de sănătatea noastră, de tinereţea noastră atât de departe de universul acrit, nesănătos al acestui om.

ZIUA A DOUA:

PISICA SALVATĂ DIN APĂ.
PERVERŞI RIZIBILI.

De cum mă trezii, îi împărtăşii lui Béatrice evenimentele din cursul nopţii. Surâse de întrevederea mea cu Rebecca şi mă imploră să nu iau câteva spume verbale drept injurii. Când ajunsei la episodul cu Franz, păru mai interesată.

— Ce ţi-a povestit, de fapt?

— Mă face să gust din soţia lui prin cuvinte, îmi comunică informaţii intime despre ea, îmi face exegeza lirică a înlănţuirilor lor.

— Nu eşti jenat că un necunoscut îşi deschide inima în faţa ta, că nu te scuteşte de niciun amănunt din viaţa sa?

— Aproape că m-a înrolat cu forţa ca să-l ascult; vezi, cam în stilul din *Eternul soţ*[1]. Şi apoi n-a încetat să se scuze, să se învinovăţească.

— Ca să se ponegrească atâta, trebuie să aibă ceva de ascuns...

— Nu cred în viciile lui; ca să-ţi mărturisesc totul, l-am găsit mai degrabă patetic. Nu sunt sigur că o să mă-ntorc să-l ascult.

1 Mic roman de Fiodor Dostoievski, publicat în 1870, pe tema triunghiului erotic, a geloziei, a dragostei şi urii ca veşnice antinomii ale sufletului omenesc (*N. t.*).

— De ce nu? E o distracţie pentru tine, faci un serviciu unui paralitic şi o să poţi oricum să-mi repeţi şi mie ce-ţi va fi spus.

Acest târg şi mai ales indiferenţa cu care Béatrice întâmpină ceea ce pentru mine era aproape un incident mă liniştiră. Ce naiv eram ca să mă alarmez de atâta lucru!

Era încă devreme. Ne îndreptam spre pupă, partea cea mai feminină dintr-un vapor pentru că în rotunjimea ei acreditează aproape ideea unui fund. Nicio briză nu încreţea apa, ziua se anunţa la fel de frumoasă ca cea dinainte. Balansul navei, ţipetele pescăruşilor — navigam de-a lungul coastelor şi depăşisem Neapole în zori —, în fine, huruitul cvasinarcotic al maşinilor mă umpleau de o bucurie irezistibilă. Ce-i mai frumos decât să fugi cu cea pe care o iubeşti, să uneşti fantezia nomadului cu constanţa afectivă? Fiecare minut ne apropia de Asia, iar imaginaţia noastră, pe care nimic n-o refuta încă, putea după voia ei să împodobească acest tărâm îndepărtat cu cele mai strălucitoare culori. Deodată, pe solariu, în mijlocul şezlongurilor, zărirăm un bărbat făcând yoga. Drept ca o tulpină, îmbrăcat cu un colant şi cu o cămaşă desfăcută, adopta cu o infinită încetineală posturi dificile, asemenea unei flori care ar fi crescut ca prin minune printre interstiţiile punţii. De îndată ce termină, ne apropiarăm de el. Ne întâmpină fără efuzii. Urcase la Neapole în timpul nopţii. De naţionalitate italiană, se chema Marcello şi vorbea franceza curent. Pretindea că-i place această oră matinală şi acest loc ca să-şi practice gimnastica: „Este singurul moment în care pot să-mi pun picioarele pe cer." Avurăm o scurtă conversaţie: petrecuse deja doi ani în India unde se ducea şi de data aceasta, într-un ashram de lângă Bombay. Tot despre India ne spuse că nu este un punct în spaţiu, ci un nivel al conştiinţei umane, şi ne recomandă să ne

ducem acolo într-un spirit de lipsă şi de umilinţă totală. Consimţii cu aviditate, sorbindu-i vorbele ca pe un nectar. Profitai de prilej ca să-i enumăr imediat toate cărţile pe care le citisem despre această ţară. Îmi răspunse cu scepticism că nu erau cărţile esenţiale şi că oricum a citi nu slujeşte la nimic. Atunci ce-i de făcut? Se sculă şi ne spuse:

— Rabindranath Tagore îi cerea lui Dumnezeu să facă din el o trestie pe care să o poată umple cu muzica lui. Să aspirăm la a nu fi decât cel mai bun instrument cu putinţă în mâinile Lui.

Cu aceste cuvinte enigmatice şi aproape deplasate în acest loc profan, ne părăsi. Mă temeam să nu fi spus vreo prostie. Béatrice izbucni în râs:

— Există într-adevăr tot ce vrei pe pachebot: un sikh indian care vrea să treacă drept un lord englez, un guru napolitan care o face pe profetul, un hemiplegic care se crede într-un roman rusesc şi chiar doi profesori fugari care se iau drept aventurieri!

La prânz, un soare admirabil intra prin peretele de sticlă al sălii de mese, reflectându-se pe albul imaculat al feţelor de masă. Încăperea era liniştită, cu excepţia unui grup de studenţi greco-turci care se înfruntau în engleză pe chestiunea cipriotă. Tonul lor ridicat te făcea să te temi de o ceartă, dar veni să-i despartă un membru al echipajului. Ne aflam la mijlocul mesei când Franz îşi făcu intrarea, împins cu căruciorul lui de o Rebeccă deghizată în bonă austeră şi rece. Era prima lor apariţie în public: disparitatea halucinantă a acestui cuplu avea în şchiopătarea ei ceva şocant, ceva ce te-ngheţa şi care impunea tăcere tuturor. Paraliticul îşi plecă privirile într-o atitudine plină de umilinţă, jenat parcă să-şi dezvăluie mizeria condiţiei. Prăbuşit în scaunul său, cu gulerul prea larg al

cămăşii absorbindu-i gâtul, părea atât de fragil, de micşorat încât mă simţii pătruns de o milă instinctivă şi-mi păru rău de condescendenţa mea cu o seară înainte. Rebecca ne salută cu un ton zeflemitor. Infirmul îşi întinse mâna spre Béatrice:

— Agreabila ruină care vă vorbeşte poartă numele de Franz.

— O ruină nu e niciodată agreabilă, i-o tăie Rebecca.

Apoi întorcându-se spre mine:

— Se pare, „domnule Ofuscat", că v-a prins cu harponul ieri-seară. Vă plâng, căci asta nu e un plocon.

La această reflecţie, invalidul tresări ca un copil chemat la un ordin a cărui severitate o ştie, dar pe care nu-l condamnă. Era într-adevăr o biată mizerie de om, şi totuşi, chiar în sânul nenorocirii, păstra în ochi o lucire de răutate. Mi-era ruşine că particip ca martor la înjosirea lui, dar nu găseam niciun cuvânt ca să abat discuţia.

— L-aţi luat pe Didier drept confident, e oficială treaba? întrebă Béatrice.

— Didier a făcut un pact cu mine.

— Şi ce-i daţi în schimb?

— Îi insuflu stări sufleteşti, nu e oare de-ajuns?

Rebecca nu a stat cu noi, reţinută la o altă masă unde-l recunoscui pe comandantul de bord precum şi pe Raj Tiwari. Abia i se îndepărtase soţia că Franz îşi şi veni în fire şi manifestă o bună dispoziţie aproape jovială. Atunci începu un straniu dialog la jumătate de drum între glumă şi agresiune, exemplu premonitoriu a ceea ce aveau să devină raporturile noastre în timpul următoarelor patru zile. Infirmul ne explică motivele călătoriei lor la Istanbul: un congres mondial de acupunctură la care veneau cei mai mari specialişti din China populară, şi de la care spera o ameliorare a stării lui. Cu Béatrice se ară-

ta de o amabilitate excesivă, lăudându-i farmecul şi frumuseţea, lucru ciudat din moment ce-mi mărturisise cu o seară înainte aversiunea lui pentru blonde. Dar între două complimente nu scăpă nicio ocazie de a-şi scoate ghearele ca şi cum ar fi vrut să ne pedepsească că a fost umilit în public de soţia sa. Însoţea fiecare dulcegărie cu lucruri pline de fiere care îi stricau imediat efectul, jucându-se cu starea sa ca să-şi inocenteze vorbele. Vorbea atât de repede, amestecând drăgălăşenii şi răutăţi, încât n-aveam timp să facem o triere, să dăm o replică la cutare sau cutare punct precis. Astfel, ne întreba de pildă:

— Cum v-aţi cunoscut?

Béatrice îi răspundea cu toată candoarea fără să se ferească.

— La biblioteca Sorbonei, Didier îşi pregătea capesul[1], iar eu licenţa.

— Destul de convenţional ca întâlnire, dar, bineînţeles, pentru nişte cadre didactice nu poţi cere ceva mai original.

Dacă era să-l credem, eram ameninţaţi de cele mai mari nenorociri şi mergeam pe marginea prăpastiei. Astfel afirma că:

— Ceva în cuplul vostru, poate o anumită jubilare, proclamă că n-aveţi nevoie de nimeni şi de nimic.

Afabilă constatare pe care o corectă îndată:

— Orice formă de iubire, oricât de armonioasă ar fi ea, adăposteşte o dramă sau o farsă latentă. Iar în omul cel mai cinstit oricând rămâne destulă stofă ca să devină un ticălos. Dar nu vă neliniştiţi: aveţi aerul unui cuplu foarte cuminte, un pic desuet chiar. Împreună vă stă la fel de bine ca unei cravate negre cu un costum gri. O spun fără răutate, a fi retro e la modă azi.

1 C.A.P.E.S., certificat de aptitudine pedagogică pentru învăţământul secundar (*N. t.*).

Sau ne bombarda cu subînţelesuri despre o pretinsă infidelitate din partea mea:

— Cu o prietenă ca dumneata, acest libertin afurisit (şi mă arăta cu capul) n-ar trebui niciodată să se uite la o altă femeie.

— Nu se uită la niciuna şi nu se arată libertin decât în braţele mele, replica Béatrice.

Îi aplaudam dezinvoltura, dar Franz nu se dădea niciodată bătut: continua prin mici tuşe sau întrebări abil orientate să lanseze săgeţi privind viaţa noastră mărginită, naivitatea proiectelor noastre. Ne spuse apoi că soţia lui nu lua masa cu noi pentru că avea un cavaler servant printre ofiţerii de la bord.

— Are un succes nebun, se înghesuie bărbaţii în jurul ei ca muştele. Dar dumneata, Béatrice, cum se face că masculii de pe această navă nu sunt la picioarele dumitale?

Crezui că avea să se scoale, atât de palidă se făcuse.

— Nu ştiu, răspunse ea până la urmă, fără îndoială că nu-i magnetizez atât de mult ca soţia dumneavoastră.

Până la urmă, această avalanşă de înţepături mă irita. Pot fi socotite minore; la urma urmei, în fiecare zi, necunoscuţi te provoacă fără nicio noimă vădită. Totuşi, eram inexplicabil de vexat de absenţa Rebeccăi de la masa noastră. Mă întrebam de ce ea, şi nu Béatrice, devenise răsfăţata echipajului. Şi de ce Tiwari, atât de atent cu o seară înainte cu prietena mea, o neglija acum pentru soţia lui Franz? Aveam oare drept metresă o femeie la care nu se uita nimeni? Nimic nu afla îngăduinţă în ochii infirmului care distribuia blamuri şi *satisfecit*-uri precum un preot care împarte ostia credincioşilor săi. Când termină cu disecatul cuplului nostru se puse să ne atace călătoria:

— Ce idee să pleci în India, la mai mult de zece ani de la marea vogă. Ştiţi că sunteţi complet în afara evenimentelor? Călătoria în Orient e un gen condamnat.

— Moda, replicai eu sec, a trecut poate. Dar India persistă, şi pentru mine nu şi-a pierdut nimic din fascinaţie.

— Iartă-mi brutalitatea, dragul meu, dar încetează de a mai lua aerul ăsta serafic când evoci Asia; nu eşti decât un ageamiu în ale călătoriei, o să te întorci ca toţi ceilalţi. N-aş vrea să-i fac un duş rece entuziasmului dumitale, dar lasă-mă să-ţi povestesc câteva întâmplări. Acum trei ani mă aflam cu Rebecca la Bombay. Ieşisem din Taj Mahal, unul dintre cele mai mari palate ale Indiei, şi ne îndreptam spre un muzeu de miniaturi moghole nu departe de el. La o intersecţie, zărim o mulţime de gură cască. Să fie vorba oare de un accident, de un fachir, de-un îmblânzitor de şerpi? Ne oprim şi noi. În centrul cercului, o femeie poartă în braţe un copil mic care scoate nişte ţipete stridente. Cerşeşte. Pe ochii copilului e pusă o faşie de pânză strâns legată. Copilaşul meu bolnav, spune femeia într-o engleză aproximativă şi întinde mâna spre noi. Mă prezint drept doctor şi întreb de ce boală suferă copilul. Femeia nu răspunde nimic. Insist: sunt medic, lăsaţi-mă să văd despre ce este vorba, sunt aici ca să vă ajut. Femeia refuză cu îndârjire să-mi încredinţeze pe cel mic care urlă şi mai tare pradă clară a unor dureri insuportabile. Mulţimea începe s-o insulte pe mamă şi atunci îi smulg copilul din braţe şi-i scot legătura: pe orbitele lui sunt lipite două libarci mari care cu foarfecele şi ghearele lor rod fără încetare micile pleoape însângerate. Furioasă, femeia o ia la fugă şi-l abandonează pe bietul copil în braţele mele.

Îmi pusei furculiţa în farfurie. Franz ne observa, savurând impactul infamei sale istorisiri, mormăind uneori fără a putea

şti dacă era un sughiţ sau icnete de râs. Cea dintâi îşi reveni Béatrice:

— Cred c-am mai auzit întâmplarea asta. Aveţi aerul că adoraţi clevetirile.

— Da' de unde, protestă Franz, vreau doar să vă deschid ochii. Acest faimos popor hindus de care se spune că e pătruns de spiritualitate este corupt de sus şi până jos pe scară socială: de la brahman la paria, de la ministru la cerşetor, toţi se întrec în cupiditate; muzica, obsedanta muzică indiană care te însoţeşte peste tot, ştiţi care e: bacşiş. *Sir, give me bakchich.*

Ne făcu după aceea hatârul altor câtorva istorisiri la fel de ignobile ca prima: această acumulare de sordid ne tăiase pofta de mâncare.

— Vă luaţi informaţiile din lăzile de gunoi, îi spusei eu cu stomacul întors pe dos.

— Ah! ce naivi delicioşi sunteţi! Trebuie într-adevăr să vii pe o rablă de vapor ca să dai de nişte nătăfleţi ca voi. Nu-nţeleg, vă aruncaţi pe Orient ca pe un trup de femeie. Dar ca să căutaţi ce anume, Dumnezeule mare? Ce-o să faceţi în această maree umană de zdrenţăroşi?

Îmi înghiţii saliva şi pronunţai cât mai solemn cu putinţă:

— O să caut în India ceea ce am pierdut noi în Europa: patria Fiinţei. Plec acolo aşa cum te duci spre esenţial: din oboseala unei vieţi zadarnice şi profane...

— De fapt, India ar fi pentru voi spaţiul sacrului...

Crezând că l-am impresionat, îi dădui drumul cu pompă:

— Dacă vreţi. Şi bănuiesc că nu-i e dat oricui să se menţină la nivelul exaltant al marilor momente pe care le oferă o asemenea ţară.

— Menţine-te măcar la nivelul mării, ironiză infirmul, te-ar împiedica să delirezi. Pe mine o singură raţiune m-ar împinge să călătoresc: şi anume că după treizeci de ani de viaţă în Franţa, nu ştiu nici măcar numele celor mai elementari copaci şi flori. Dar nu vreau să vă influenţez. Glumeam bine-nţeles: toată lumea ştie prea bine că Orientul este suma neînţelegerilor care încolţesc în mintea occidentalilor. De altfel, nu văd ce li se reproşează turiştilor; ei însufleţesc ţări muribunde, ei sunt viaţa unor ţări sinistre care nu se trezesc decât în lunile în care trec aceştia şi se întorc după aceea la toropeala lor. Dacă turiştii masacrează culturile, e pentru că aceste culturi erau gata să moară. Ei hai, mă simt atras spre dumneata precum şi spre însoţitoarea dumitale de o simpatie, obscură desigur, dar ale cărei raţiuni nu vom putea să nu le descoperim mai devreme sau mai târziu.

Cum puteam, după asemenea declaraţii de prietenie, să mă supăr sau măcar să mă duelez cu o fiinţă în care aveam, totuşi, toate motivele să nu mă încred. Mă duceam în India cu certitudinea de a impresiona şi teama de a nu fi înţeles. Îmi promiteam să alcătuiesc fraze frumoase, treceam în revistă diverse citate, fenomene bizare a căror ciudăţenie scontam că-mi va face onoare. Iar acest invalid îmi răpea efectele! Nu măsuram răsunetul clevetirilor lui în mine. Mirajul oriental nu se fisurase încă, dar aveam deja sentimentul că-mi schimbasem drumul fără a putea să desemnez clipa exactă în care avusese loc escrocheria şi nici să localizez punctul în care se situa devierea. Greşisem că-mi arătasem susceptibilitatea, iar el nu scăpase ocazia să muşte din ea. Cum de descoperise tot ce mă agasa? Eram supărat că fusesem atât de uşor accesibil. În acest timp, Rebecca se întoarse ca să-l conducă înapoi pe Franz. Îl

strigă cu o voce tăioasă şi fără replică, ca şi cum ar fi strigat un servitor.

— Sper că nu v-a deranjat prea tare cu veşnicile lui poveşti. Neputând să meargă are picioare în gură.

Soţul îşi reluase aerul de şcolar care-a greşit, de djinn ascultător, dar continua să sporovăiască, însoţindu-şi pălăvrăgeala cu o gesticulaţie vehementă. Şi, deşi nu-i ascultam vorbele decât cu o ureche neatentă, persista în paradoxurile lui, mare pelican hidos şi sinistru care se ameţea cu vorbe aşa cum alţii o fac cu băuturi. Văzându-l cu soţia lui aveai o ciudată bănuială privind bizareria traiului lor împreună, iar cu cât voi intra mai mult în intimitatea lor, cu atât acest sentiment avea să mi se impună. În timp ce el perora, Rebecca ne măsura cu un surâs pe care nu-l puteam califica decât zeflemitor. O observam pe furiş, neîndrăznind să o privesc în faţă. Exista în ea o latură de femeie de pradă care nu-mi apăruse încă. Ieri fusesem prost şi neîndemânatic faţă de ea. Era deci mai bine să n-o mai văd, să nu mai vină să-mi amintească prin prezenţa sa cât de lipsit de apropo fusesem. De altfel, în acea clipă mi se păru foarte obişnuită, foarte diferită de portretul somptuos pe care i-l făcuse Franz în ajun, şi mă simţii uşurat.

— Noroc că suntem patru şi nu trei, exclamă infirmul, treime ridicolă care n-ar trebui să se arate decât cu o bonetă de măgar şi cu coarne pe cap.

Spuse asta fixându-mă, şi mă simţii tulburat ca şi cum ar fi încercat să creeze între noi vreo oarecare solidaritate.

În clipa aceea, Rebecca se aplecă pentru a ridica şervetul soţului ei şi îmi apăsă mâna sub masă. Rămăsei înlemnit, fără să mişc, fără să-i răspund la apăsare. Nu ştiu cât a durat atingerea căci, în timpul celor câteva secunde ale acestei strângeri de

mână, timpul mi se păru suspendat, la fel de nemişcat ca aerul din salon. Când se ridică, spuse doar:

— Hai, palavragiu bătrân, încetează de a mai importuna acest fermecător mic cuplu, au altceva mai bun de făcut decât să te asculte pe tine.

Enunţarea acestei fraze făcu să se nască pe chipul ei o bruscă explozie de veselie. Se desfăta că ne-a fixat ca pe cele două braţe ale unui cuier. Cel puţin asta îmi dicta melancolia mea.

— „Fermecătorul cuplu" nu se simte deloc importunat, replică Béatrice, iar stângăcia răspunsului îmi dovedi că era, ca şi mine, rănită.

De îndată ce handicapatul şi soţia sa plecară, făcui explozie: eram sătul de acei oameni care au la activul lor două sau trei ţări mai mult decât noi şi nu scapă ocazia de-a face din asta un motiv de superioritate. Béatrice mă calmă; după ea, fiecare îşi avea raţiunile lui; îl găsea pe Franz iritant, dar trebuia ţinut seama de infirmitatea lui; cât despre soţia sa, probabil că suferea din cauza calvarului soţului ei. Ceea ce mă mâhnea în realitate era că ne duceam într-o ţară pe care toată lumea o cunoştea înaintea noastră şi că pierdeam privilegiul originalităţii.

— Nu, Béatrice, nu e o chestiune de amor propriu. Pentru mine, există un alt Orient, vorbă goală poate, dar a cărui simplă evocare posedă deja graţia unei incintări, frumuseţea unui miracol. Acest Orient al inimii, această cealaltă latură a lumii noastre nu se va stinge niciodată, chiar dacă fiecare stat din Asia se modernizează, se aliniază după Europa. Orient nemuritor, care nu este localizat aici sau dincolo, scapă capriciilor Istoriei şi e singurul care favorizează acele conspiraţii ale entuziasmului propriu sufletelor noastre...

— De ce nu i-ai spus-o lui Franz?

— Pentru că nu discut cu un imbecil şi pentru că-i las sărmana fericire de a avea dreptate!

În înciudarea mea se amestecau mânia de a-mi vedea batjocorit visul asiatic şi exasperarea pe care mi-o cauza Rebecca. Această fată rece şi provocatoare mă chinuia aşa cum poate chinui imaginea unei femei a cărei legendă e ţesută de o terţă persoană. Iar acest mijlocitor, departe de a constitui un obstacol între ea şi mine, îi dubla valoarea în ochii mei. Că ea exista în carne şi oase, iată ce mă agasa: personajul imaginar mi-ar fi fost de-ajuns. Dar de ce această strângere de mână sub masă?

O oră mai târziu, de la Mestre, portul de ancorare al navei noastre, soseam la Veneţia cu taxiul, în tovărăşia lui Raj Tiwari. Aveam în faţa noastră o lungă după-amiază, *Truva* neplecând decât seara către ora 23. Era o vreme splendidă pe care abia dacă o strica o briză iodată provenită din larg. Turiştii erau puţin numeroşi; la Rialto, Tiwari ne părăsi ca să viziteze singur bazilica şi palatul Dogilor, şi convenirăm să ne întâlnim mai târziu la cafeneaua Florian. Nu mai fusesem aici de la vârsta de doisprezece ani: mă aşteptam să văd un oraş uzat, un oraş muzeu şi descopeream tinereţea însăşi, un paradis întrevăzut, iar senzaţia de a mă găsi în prezenţa unei minunate nebunii îmi risipi tristeţea. Călătoria noastră începea aici; la Veneţia eram deja în Asia, nici măcar nu puseserăm piciorul pe pământ, ci doar schimbaserăm ambarcaţiunea!

Ţinându-ne tandru după umeri, Béatrice şi cu mine evocam acea puerilitate înfierbântată a celor entuziaşti, secolele trecute în care oraşul era atât de vesel cu carnavalurile şi lungile sale insomnii de plăcere şi, mai ales, binecuvântam apa omniprezentă, străzile lichide, confuzia savant întreţinută între habitatul plutitor, mergând până la a presupune că seara la Veneţia

simţi un tangaj în patul tău şi că trebuie să fii legat de el ca să nu cazi. Şi hoinăream astfel, fermecaţi, în mijlocul zgomotelor liniştitoare prin însăşi regularitatea lor, cele ale păsărilor din nenumăratele grădini, ale clopotelor bisericilor răsunând mereu. Pătrunsă de atmosfera romantică a cetăţii amanţilor, Béatrice îmi reamintea primul nostru an de viaţă comună. Cum ajunsesem s-o iubesc? Asta n-are nevoie de explicaţii: era frumoasă, cultivată, iar noi împărtăşeam aceeaşi atracţie pentru lucrurile scrise. Nu aveam copii, dar plănuiam să facem unul la întoarcerea din Asia. Uniunea noastră era bazată pe principii simple şi solide, aleseserăm fidelitatea din ură pentru disperare şi abandonaserăm aventurile în voia inesenţialului, ca tot atâtea existenţe posibile şi refuzate. Nu mă simţeam constrâns: am socotit întotdeauna libertinajul drept o dovadă de dezechilibru, şi asta ne scutea de josniciile, compromisurile şi minciunile menajurilor dezbinate. Deşi stabiliţi în concubinaj, rămâneam credincioşi unul altuia din dispreţ pentru adulterul burghez. Refuzaserăm căsătoria acceptându-i constrângerile. Şi câtă dreptate ne dădea Veneţia!

Pe când soseam într-o piazza pustie, zgomotele încetară brusc. O melancolie foarte dulce, aproape neliniştitoare răspândea pe toate lucrurile o lumină fără viaţă, acea lumină galbenă şi palidă a soarelui de iarnă. Era o asemenea tăcere încât abia îndrăzneam să o tulburăm cu zgomotul paşilor noştri.

— Ascultă acest mutism, e cel al conspiratorilor şi al îndrăgostiţilor, cel care precedă marile înfiorări.

Abia ce spusesem asta că din imobilitatea plină de larmă a lucrurilor se ridică un ţipăt de durere. Crezui mai întâi că sunt plânsetele unui copil mic. Dar repetarea lor insistentă, scurtimea lor erau fără nicio îndoială de origine animală. Ne

călăuzirăm paşii după gemete: proveneau de la podul Academiei. Un cârd de ştrengari şi de puşti, înfofoliţi cu fulare multicolore, erau aplecaţi peste parapet şi îşi arătau cu degetul un punct pe marele canal. În fine, zării obiectul curiozităţii lor: era un pisoi negru minuscul care căzuse în apă şi se zbătea să nu se înece. La fiecare trecere a unei vedete sau a unui vaporetto, micul animal înghiţea apă şi scheunatul i se îneca în gură. De fiecare dată ne aşteptam să se ducă la fund, dar, tenace, rezista şi îşi relua lamentabilele orăcăieli. Era în el o încăpăţânare stupefiantă: nu chema în ajutor, dădea un ordin căruia era greu să i te sustragi. În romanţa unei Italii nepăsătoare, era vocea unei fiinţe care protesta împotriva indiferenţei, groaznica singurătate a unui animal uitat într-o lume în care şi oamenii sunt singuri. Când încerca să se apropie de mal şi se căţăra printr-un salt, umiditatea algelor îi dejuca încercările şi iar cădea în apă. Înota în cercuri care nu-l duceau nicăieri, se epuiza repede. Cu cât se îndepărta, cu atât urcuşurile lui aveau aerul unui miracol, al unei reuşite a întâmplării imposibil de reînnoit. O mică mulţime de gură-cască se adunase să privească naufragiul: salvarea pisoiului nu era posibilă decât pe calea apei, o grădină particulară făcea inabordabil accesul pe uscat; dar ambarcaţiunile, asurzite de zgomotul motoarelor lor, nu-i auzeau urletele. Anxietatea strângea de gât pe toată lumea pentru că pisoiul se micşorase până la o subţirime care părea să-l condamne fără recurs. În mod evident era pierdut: asistam cu toţii la o agonie.

Atunci, în faţa pasivităţii generale şi ca să fac să înceteze acel zbieret care mă exaspera ca o remuşcare, mă lansai în ajutorul înecatului. N-am totuşi nimic dintr-un temerar. Coborâi sub arcurile podului umplute cu cioburi de sticlă, mă căţărai pe

parapet şi mă izbii de grilajul grădinii menţionate. O placă semnala cancelaria elveţiană închisă de altfel (era într-o sâmbătă). Trecui peste gard, strecurându-mă printre două ţepe, cu riscul de a rămâne înfipt în ele. Aş fi putut fi arestat, băgat poate în închisoare: pericolul în care se afla pisica mi se părea că prevalează asupra tuturor legilor protectoare ale proprietăţii private, şi în mod naiv îmi spuneam că o ţară neutră ca Elveţia nu putea urmări pe cineva care venea în ajutorul unui animal în pericol. Şi apoi n-aveam oare dorinţa secretă de a o impresiona pe însoţitoarea mea? Nu era puţină fanfaronadă în hotărârea mea? Curând ajunsei la pontonul cancelariei, o mică punte de lemn sprijinită pe piloţi în marele canal; îl strigai pe pisoi, întinsei mâna spre el: ameţit de groază, se ducea în direcţia opusă să-şi înalţe în depărtare lamentaţiile miorlăitoare cărora alţi pisoi răguşiţi le adăugau plânsetele lor. Nu puteam face mai mult şi turbam că eşuez atât de aproape de ţintă. Văzută de pe uscat, apa leneşă şi putridă, care din înaltul malurilor strălucea de viaţă solară a marmurelor, căpătase aproape consistenţa unei melase. Miasme de descompunere emanau din acest bulevard lichid, ceva suspect, scufundat putrezea aici, sub opulenţa palatelor şi a reşedinţelor. Din poziţia în care eram, citii o inscripţie făcută în italiană cu o bombă de vopsea pe un zid: „Prea mult trecut, nu destul prezent, niciun viitor". Curentul gras, încărcat de gunoaie, mă sfida de a-i putea smulge vreodată acel vacarm cu păr şi mustăţi care se scufunda inexorabil. De pe pod, trecătorii mă încurajau: felina era doar la o distanţă de un braţ, dar tot nu răspundea la apelurile mele formulate totuşi pe tonul cel mai blând. Mă întindeam cât puteam: nişte muşchi sub talpă mă făcură să alunec şi în chip stupid căzui la rândul meu în apă. Un tremurat îngheţat mă

cuprinse prin haine, înghiţii o gură de apă, o scuipai, mă scuturai. Cred că înecul mi s-ar fi părut de preferat atunci acestei bălăciri în dedesubturile mucegăite ale oraşului. Cum, nedreptăţi flagrante sfâşiau omenirea, milioane de copii mureau de foame, douăsprezece secole de istorie mă precedaseră aici, iar eu îmi riscam viaţa pentru un pisoi! Această formidabilă disproporţie mă înspăimântă şi mă văzui imediat în chip de saint-bernard ridicol, cavaler nenorocos al unei cauze absurde. Doar frica, cred, mă împiedică să mă duc la fund de ruşine în clipa aceea în canalul de duhori puturoase. În două înotături, îl apucai pe ţânţarul ţipător, îl aruncai pe ponton unde urcai şi eu. O jerbă de aplauze ţâşni deasupra capului meu. Această aprobare îmi calmă amorul propriu. Eram îngheţat până la oase şi-l răsturnai pe pisoi ca să-l golesc de apa pe care începu să o verse ca un burduf. Nu mai era o pisică ci o pastă, un burete plin care palpita în ritmul unei inimi înnebunite. Cu muşchii tetanizaţi, cu ghearele şi cu colţii scoşi, vibrând de o nervozitate electrică, continua să miaune, să se zbată ca şi cum prejudiciul suferit depăşea simplul pericol al unui înec, dovedea o durere imensă, iremediabilă, pentru care nu exista nicio reparaţie. La întoarcerea mea pe stradă, Béatrice îmi sări de gât, îşi desfăcu fularul, îl înfăşură în el pe bebeluşul vociferant. Aş fi vrut să-l îngrijesc, să-l iau cu noi poate; Béatrice se opunea, nici nu putea fi vorba să-l ţinem, animalele erau interzise la bordul lui *Truva*. Ea însăşi de altfel era alergică la feline. Nu ne rămânea decât să-l înapoiem coloniei de pisici sălbatice care-şi alesese domiciliul sub un arc al podului şi care va avea grijă de el. Salvatul continua să plângă sfâşietor şi multă vreme sirena sa de gemete ne urmări pe străzi pe când ne îndreptam spre Florian unde eram grăbit să beau o cacao

fierbinte ca să mă încălzesc. Eram plin de o sentimentalitate prostească şi aproape că-mi părea rău că n-am putut s-o înmoi pe tovarăşa mea ca să-l ia pe cel mic cu noi. La cafenea îl regăsirăm pe Raj Tiwari şi, în ciuda condescendenţei sale amuzante, nu-l scutii de niciun amănunt privind isprava mea. Mai exaltat poate decât s-ar fi cuvenit, peroram:

— Am dezminţit legenda Veneţiei. Acolo unde alţii celebrau moartea, noi am redat viaţa. Şi acesta va fi oraşul în care, la întoarcere, mă voi duce să-mi port amintirile ca pe un tribut adus comorilor sale inepuizabile.

Spre sfârşitul după-amiezii, hainele mi se uscaseră, păşeam pe cheiul degli Schiavoni, pe care ţâşnea lumina sidefie a mării, când soarele deodată fu acoperit de nori care se strângeau deasupra Lidoului. Cupolele, marmurele, domurile, aurul se stinseră dintr-odată, în timp ce apa căpătă o nuanţă lividă. Cerul se întuneca, căzu o noapte prematură. Încreţituri subite acopereau blana înmuiată a marelui canal care se întindea nervos arcuindu-şi spinarea. Un vânt rece, muşcător, ne îngheţă sângele în vine. În câteva minute piaţa San Marco, golită de ocupanţi, fu acoperită de o reţea de zăpadă care se depunea pe dalele îngheţate; în loc să se scufunde în mare, Veneţia, cea friguroasă, se îneca pe sus, într-un ocean de albeaţă, Veneţia cădea în letargia iernii.

Convenirăm să ne întoarcem la vapor: împotriva părerii lui Béatrice, insistai să-l revedem o ultimă oară pe acel pisulică salvat din apă. Mergeam cu paşi repezi, zburătăcind printre fulgii de zăpadă, aruncându-ne cu bulgări. Gondolele păreau nişte melci negri ce alunecau pe vată însoţind cortegii funerare. Zăpada, care pudra acoperişurile cu un uşor covor de argint, întindea pe pieţe şi pe străzi o imensă cuvertură moale

care îngroşa tăcerea nopţii tulburată numai de fâşâitul fulgilor care se topeau în apă. Arcul podului Academiei dispărea în întuneric; aprinsei o brichetă; un grup de jivine o luă la fugă în faţa flăcării, cu boturile rânjite ca şi cum le-aş fi alungat de la masă; în locul lor, nu văzui mai întâi decât un ghem de lână mototolită, cutele fularului lui Béatrice; nu departe zăcea, cu burta în sus, un mic hoit pe care-l luai mai întâi drept un sac de piele cu partea din spate pe jumătate devorată, scăldat într-o băltoacă de sânge. Sub degetele mele, cedă cu o elasticitate flască: îl scosei la lumină şi recunoscui pisoiul cu limba roz uşor ieşită dezvelind nişte dinţi asemănători cu cei ai unui pieptene. Chipul îi era torturat de o expresie de indicibilă groază. Îl înfăşurai în fular şi-l aruncai în apă.

Béatrice căută cuvintele potrivite ca să mă consoleze, dar nu-i fui deloc recunoscător pentru delicateţea sa. O voce pernicioasă îmi şoptea că operaţia eşuase din vina ei. Fără stupida sa fobie de pisici, motănelul ar fi încă în viaţă la ora asta. Degeaba se scuza ea, nu-i găseam nicio circumstanţă atenuantă. Întorşi la bord, mă dusei, singur, să simt, în spatele vaporului, mirosul zăpezii cu gust de sare. Îmi impusei, în ciuda frigului, o veghe atentă, măsurând cu piciorul pasarele şi scări, blestemându-le cu aceeaşi tărie pe metresa mea şi Veneţia, oraş al viselor frumoase şi al celor mai rele treziri. Stătui aşa multă vreme, nemişcat, pradă unor vise reziduale, dominat de decepţie şi descurajare, privind portul presărat cu ambarcaţiuni indistincte, cu lumini mişcătoare, înecat sub vraja vineţie a fulgilor ce înăbuşeau zgomotele. Cât de mult îmi reproşam de a fi atribuit unui episod mai mult decât banal culorile unui eveniment, ale unei sfidări aproape. Eram cufundat în această visare posomorâtă când o mână mă bătu sec pe umăr: un marinar.

Mă căuta de o jumătate de oră să-mi remită un bilet de la Franz, redactat după cum urmează:

„Am aflat de la Béatrice nefericita dumitale aventură de azi după-amiază. Crede-mă că te compătimesc din toată inima şi te invit să te consolez în cabina mea ascultând urmarea istorisirii mele."

Abătut cum eram, mi-ar fi convenit orice propunere: lipsa mea de ocupaţie şi de chef de a mă afla faţă în faţă cu Béatrice mă împinseră să merg să ascult balivernele paraliticului. Părea binedispus, mă întâmpină cu un zâmbet larg şi, ca şi cu o zi înainte, îmi oferi un ceai.

— Crede-mă, Didier, îmi spuse, că nu te chem la modeştii mei penaţi decât ca să-mi deschid în faţa dumitale inima în chipul cel mai simplu cu putinţă. Şi nu aştept în schimb decât puţină recunoştinţă că te-am distrat şi pus în gardă împotriva acestei vrăjitoare de Rebecca.

Zâmbii de acest avertisment şi, rezemându-mă de pernele de pe pat, ascultai mai întâi cu o ureche neatentă urmarea dragostelor lor.

Perverşi rizibili

Iartă-i dintru început unui bătrân nebun, ţintuit pe patul lui de suferinţă, şi sentimentalismul desuet şi trivialitatea poveştii. Te rog însă să nu judeci dezordinile pe care le aduce cu sine un sentiment excesiv. Află, aşadar, că după nouă luni de viaţă în comun, Rebecca şi cu mine ne întâlnirăm încă o dată, într-un brusc

acces de temperatură care ilumină legătura noastră cu o lumină fără egal. Pe vremea aceea deci metresa mea mă lăsă să înţeleg că avea încă din copilărie fantezii care erau legate de apă, de plăcerea de a o vedea ţâşnind, de a stropi cu ea, de a o răspândi, şi că aştepta fiinţa destul de disponibilă, afectuoasă care i-ar îngădui să comită aceste vise. Îmi spunea că vrea să dea viselor sale conţinuturile cele mai nebuneşti şi pretindea că sub aparenţa sa paşnică somnola un vulcan. Nu prea dădusem atenţie acestor remarce.

Trebuie spus că pe atunci eram nebuni unul după celălalt şi nu pierdeam nicio ocazie de a ne-o dovedi. Rivalizam amândoi în îndrăzneală, fiecare trasând despre sine un portret formidabil care nu era decât justa înălţime la care voiam să ne plasăm sentimentele. La orice oră din zi, de îndată ce avea cinci minute, Rebecca se repezea la mine acasă — tocmai deschisesem cu un grup de medici, în imobilul meu, un cabinet în care asiguram consultaţii de boli tropicale. Avea mişcări de dorinţă în fustele ei albe, ieşea din ea ceva călduţ şi parfumat. Pretextam o urgenţă şi ne înlănţuiam acolo pe jos sau pe masa de consultaţii, caldă încă de amprenta ultimului pacient, ca doi demenţi cărora timpul le este măsurat şi nu le este de-ajuns fiecare secundă ca să se sature unul de celălalt. Micul păcat al Rebeccăi era că venea incredibil de încărcată de desuuri, purtând din cochetărie două sau trei jupoane, pe care le numea modestul, nebunaticul şi secretul, încadrate de un sistem complicat de jartiere cu o mulţime de obstacole din dantele, uneori doi chiloţi ajuraţi suprapunându-se, prezervând misterul pe care-l voia absolut, apoi deodată, lăsând libere conducte prin lenjeria ei intimă, dând la o parte porţi şi deschizături, îmi lăsa cale liberă spre Locurile Sfinte, rămânând totuşi îmbrăcată, demnă şi onorabilă. Să o văd era pentru mine

o minune; în această femeie se amestecau secolele: curvă, mamă, soție, muză, lolita, copilă, ea jongla cu rolurile feminității și, în adorația mea, o veneram ca pe un atom radiind de omenie.

În sânul acestei plenitudini izbucni acea febră care avea să arunce febra dintâi în limburi. Abaterile noastre începură într-o seară de iarnă într-o cameră de hotel la Londra unde ne petreceam weekendul. Ne uitam la televizor. Iartă-mi prozaismul, așa sunt vremurile: se dădea unul dintre acele programe inodore, dar captivante care fac farmecul blestemat al acestei invenții, fără să bănuim nicio clipă că în curând aveam să deturnăm această pașnică contemplare. Cu ochii clipind, îngreunat de o cină consistentă, eram gata să moțăi stând pe jos în timp ce Rebecca, așezată oblic în fața aparatului, îmbrăcată cu un simplu tee-shirt mov, era goală de la buric la vârful picioarelor. Deodată, pe când se tot hâțâia deja de câteva minute, își desfăcu picioarele și lansă în ecran un mic jet ca pentru a-i stinge vorbăria însuflețită. Această uitare de sine mă electriză. Fu ca un detonator a cărui zguduire răsună în mine la nesfârșit. Dintr-odată, fui dezmorțit. Mă apropiai de ea și fără niciun cuvânt mă lungii pe jos. Ne priveam cu una din acele priviri grele de furtună care determină acte esențiale. Ea însăși, ca și cum rolul îi era familiar dintotdeauna, se lăsă pe vine deasupra toraxului meu, își răsuci tee-shirt-ul până la sâni și prin scurgeri scurte, dar violente, își abandonă udul pe trupul meu. Mă inundă cu totul ținându-mi capul strâns între genunchii ei, obligându-mă să beau bunătățile ei lichide cu lungi sorbituri până la sațietate. Mă tem că nu pot reda emoția ce mă cuprinse atunci: fu o comoție, o cutremurare a tuturor nervilor mei, o lovitură în creier. Nu cunoscusem până la asta o juisare mai sublimă: această cataractă de aur care curgea tare, nemiloasă, îmi biciuia pielea, îmi astupa nările, îmi ardea ochii,

mă înfăşura sub o pânză caldă în care mă scăldam, mânjit, zdrobit, plin de acest element care lăsa în gură savoarea acrişoară a măcrişului.

Toate felurile de ape participă la sfinţirea noastră, odată Dumnezeu invocat asupra lor. Dar urina Rebeccăi era preţioasă din mai multe motive: miere de aur şi azur, lumină vivace şi strălucitoare, ea compunea o sabie de foc care mă sfredelea cu lama sa fierbinte, un astru fluid şi căzător care mă ţintuia la capătul cometei sale. Era un pârâiaş ironic, o cascadă de o veselie zgomotoasă, un ciripit pueril, un gâlgâit de licori nebune care trăiau, cântau, respirau. În această fântână credeam că aud bâiguind un copil, un ştrengar care mă invita să facem zarvă împreună. Scăpându-se pe mine, Rebecca se dota cu un penis efemer şi viguros care-şi clama puterea înainte de a muri şi de a renaşte. Născută din carnea ei, această coardă blondă era sufletul palpabil al acesteia, şi mă strângea sub ploaia ei ca o cavernă uterină. Această mană lăptoasă mă spăla de greşeli, mă năştea a doua oară, era Gangele meu, Nilul meu intim, în care mă despuiam de atingerile vârstei, sfidam moartea şi decrepitudinea. Ieşită din admirabila centură feminină, aducea din ea umiditatea unei mări arhaice, preţiosul mucus, elementul universal al vieţii. Dacă adaug în fine că acest curent o inocenta de orice impuritate, vei înţelege sentimentele pline de delicii care mă cuprinseră în timpul acestei aspersiuni magice.

De aceea această primă oară inaugură o lungă serie de ţâşniri miraculoase. Căpătasem viciile Rebeccăi aşa cum capeţi o boală prin contagiune din dragoste, într-atât celălalt, de îndată ce-l idolatrizezi, îţi inoculează până şi gusturile sale cele mai intime. Făurea din nimic pe pielea mea aceste înclinaţii despre care nu bănuiam nimic, elibera în mine pulsiuni necunoscute. Necrofilă

sau fetişistă, Rebecca m-ar fi contaminat în acelaşi fel, prinţesă ispititoare venind să trezească forţe care fără ea ar fi dormit pentru veşnicie. Deja îmi înflăcăra imaginaţia cu alte nebunii pe care le sugera cu jumătate de glas şi ale căror aluzii erau de-ajuns ca să mă scoată din fire. Ea însăşi, puternic emoţionată de această experienţă a cărei densitate îi depăşise fantasma, ardea de nerăbdare să meargă dincolo de ea. Angajaţi în domnia fanteziei pure, nu puteam ajunge în mod logic decât la extremism.

Şi pe bună dreptate: aveam o concepţie prea sfântă despre dragoste ca să ne mulţumim cu atitudini atât de curente precum coitul, sodomia sau felaţiunea. Perversiunea nu este forma bestială a erotismului, ci partea sa civilizată: copulaţia este demnă de animal, numai devianţa este umană, impunând o măsură barbariei organelor, şi construieşte o artă complexă altoită pe o natură simplistă. În perverşi există un artist, un artist care-şi împarte domeniul cu un preot într-o aceeaşi fervoare pentru artificiu.

Pe scurt, cu timpul se născu mândria; totul ne deosebea de celelalte cupluri, nu eram amanţi obişnuiţi. Lărgiserăm sensul cuvântului desfrâu: asta ne făcu în acelaşi timp distanţi şi vanitoşi. Aveam acest vis de midinetă: să trăiesc o pasiune din care să nu-mi mai revin. În sfârşit, îmi spuneam, o să cunosc un erotism inspirat, departe de stupida bestie cu două spinări: voiam să dobândesc vicii durabile, la fel de spontane ca ritmul cardiac şi care vor cere să fie îndeplinite fără întârziere. Acum, totul se făcea sub dictarea Rebeccăi şi admiram la ea acea aptitudine pentru invenţie care o depăşea pe a mea de o sută de ori. De-acum înainte, mi se părea că-mi dau viaţa ca o miză de fiecare dată când mă dedam la împerechere. Rebecca mă lăsa să sper mult, cedând mai puţin, târguială care mă exaspera. Dacă preliminariile erau eschivate, dacă o pătrundeam obişnuit, în maniera cretinilor,

aveam un sentiment de incompletudine, pe care-l asimilam cu o pedeapsă. Pentru mine era vorba de dresaj subtil: am învăţat să amân cât mai mult posibil, iar excitarea sfârşi prin a ţine loc de potolire. Mulţumită acestui lucru înlănţuirile noastre se succedau fără să semene între ele. Fiecare duş de aur era precedat de o severă corecţie: să nu crezi că ajunsesem masochist: dar nu poţi trezi o fantezie fără să le zdruncini pe toate celelalte, într-atât acest tufăriş pasional este întrepătruns de crăci, tulpini, trunchiuri şi rămurele. Jocurile noastre rechiziţionau ca aliat un fel de masochism care le slujea drept rampă de lansare. Bineînţeles, totdeauna consideram drept o fericire supremă posibilitatea de a fi trup şi suflet robul unei femei frumoase şi mândre, gustând o legătură de netăgăduit între voluptate şi umilire. O voiam pe această femeie dură şi pretenţioasă, obişnuită să primească precum un tribut tot ce-i era datorat. În înlănţuire şi numai în înlănţuire pretindeam să răscumpăr greşelile speţei virile, să repar injustiţiile pe care le pune pe femei să le îndure dintotdeauna. Îmi plecam, de asemenea, capul în faţa unei culturi pe care strămoşii mei voiseră să o subjuge, mă prosternam în faţa iudaismului genocidat, a Islamului colonizat, reuneam două suferinţe într-o singură persoană, iar această concentrare îmi era mai preţioasă decât orice.

Susţinând aceasta, mă expun zeflemelelor: totuşi durerea îmi îngăduia să găsesc un loc, eu care nu mă simţeam nicăieri. Astăzi, desigur, în spatele acestor bune motive, miros o culpabilitate de teatru, o tartufferie de pur orgoliu; dar pe vremea aceea, celebram saturnaliile noastre cu delectare, căutând de la această femeie un tratament cu atât mai brutal cu cât îi acordam o putere efemeră care înceta de îndată ce ne desprindeam unul din braţele celuilalt. În acest compromis, conştiinţa mea găsea satisfacţii

fără să se pună în pericol. Câştigam pe toate planurile, eram cel crucificat în pat, tiranul domestic în rest şi îmi trăiam fronda voluptoasă la modul unei pasiuni autentice. Rebecca se delecta şi mai mult, prea fericită poate de a-şi lua în dragoste o revanşă asupra vieţii. Severitatea unui ceremonial inflexibil ne regla toate zbenguielile: mai întâi ne ameţeam cu haşiş sau cu marijuana, beam abundent şi puneam tare muzică arabă. Rebecca purta tocuri înalte, căci doream ca picioarele să-i fie încălţate cu tocuri cui al căror nume exprima atât de bine înţepătura, persecuţia; împodobită cu toate bijuteriile din aur şi argint pe care le purta la urechi, la picioare, pe braţe, pe piept şi până şi pe pântece, cu pleoapele fardate, genele subliniindu-i, când clipeau, impasibila faţă de idol, sofisticată, preţioasă, severă, acoperită doar de un mic triunghi de aur, mă făcea să mă învârt în jurul ei, obligându-mă să gânguresc ca un porumbel, să cotcodăcesc ca o găină. O rugam să se slujească de mine ca de un taburet, ca de o carpetă, eram sub jugul ei, mă lovea, mă zgâria, îmi lega mâinile la spate.

Mă târam ca un şarpe pe covor, pe carelajul îngheţat din bucătărie, din baie, scoţând limba ca un câine, şi mă ridicam în genunchi până la furca ei. Situaţia insufla muşchilor ei un magnetism care mă înlemnea de stupoare: văzându-i pântecele umflat, rotunjit ca un sân, cuirasa densă şi fremătătoare, gata să-şi rupă digurile, nu mai eram decât o plantă aspirând la apa cerului. Atunci, îmi ordona să o ling, apoi când nu mai aşteptam nimic, apucându-mă de păr cu amândouă mâinile, îmi dădea capul pe spate şi se descărca pe mine, dar sălbatic, obligându-mă să o beau ca din ploscă până nu-mi mai era sete. Această ploaie era carburantul erotic care ne ajuta să luăm foc. Prizonier al membranei lichide care nu lăsa nicio deschidere pentru văz, auz sau gură,

rupt de lume de această perdea caldă, mă sufocam, mă strangulam, nemaiştiind dacă aveam de-a face cu o femeie sau cu un zeu, pierzându-mi identitatea, uitându-mi limitele, gâfâind de adoraţie pentru oficianta care îndeplinea deasupra mea ritualul sacru. Această desfăşurare urinară înfăţişa o sărbătoare de lumină, răsfrângere care se metamorfoza în bule scăpărătoare, în cascade de fosfor. Iar când eram inundat de baia fierbinte, ne frecam unul de altul, pieile noastre umede alunecând ca solzii umezi a doi peşti ce se mângâie pe fundul mărilor, ne cufundam în universalul ocean al feminităţii ei. Apoi prea graţioasa mea zeiţă se înfigea pe mine şi căuta plăcerea aşa cum un cer încărcat caută fulgerul care-l va despica, erau convulsii fără sfârşit, o serie de tunete pe care le cerea cu ţipete mari implorându-mă să mă mişc. Cât despre mine, mă sfârşeam de fericire şi, la paroxism, visam să fiu fulgerat în extaz.

Astfel, bând secreţiile eroinei mele, sugându-i membrul de aur, legam prietenie cu natura sa luxoasă, cu ea, purtătoarea de ape al cărei corp îmi plăcea să mi-l închipui presărat de heleştee, de pungi acvatice, de bazine de decantare. Izvorul Rebeccăi se bucura de un microclimat subtropical în care musonii n-aveau sfârşit. Abundenţa precipitaţiilor explica proliferarea înaltelor bălării care creşteau de jur-împrejur. Pielii, înainte de a se catifela la extrem, îi trebuie dovada contrariului ei: un covor aspru înconjoară mucoasa cea fragedă, natura a creat aici, din dorinţă de poezie, un pur contrast, bun de înşelat mâinile braconiere sau nedelicate. Misterul micţiunii se confunda pentru mine cu misterul meteorologic al ploii şi al cursurilor de apă. Imaginaţia făcea ca bietele incidente ale vieţii mele particulare să urce până la nivelul cosmic, eram participant la un ritm universal care mă smulgea din singurătate. Şi astfel, prin devoţiune, devenii climatologul

licorilor intime ale Rebeccăi. Alcoolul, mâncărurile suculente le alterau gustul şi mirosul. Fiecare emisie era pentru mine ocazia unei plăceri şi a unei învăţături. O puneam să bea ceai cu aromă de iasomie, de portocale, de caise, ceaiul cel mai parfumat, cel mai diuretic, ţeseam corespondenţe între zahărul propriu fiecărui fruct şi diluţia sa într-un curent puternic, apoi mergeam să gust la fântână amestecurile, modificările pe care corpul făcuse ca această băutură să le sufere. În felul meu, devenisem gustător de apă aşa cum încă mai există câţiva la Istanbul: o criză de ficat răspândea o savoare specială de acetonă, o anxietate dădea aroma peste cap, o febră o infecta, mersul îndelungat pe jos accelera debitul. Ajunsei să-i pot prezice boala prin simpla sorbire a câtorva picături cotidiene. Şi pe urmă, când Rebecca se uşura în natură, admiram frumuseţea acestei femei pe vine ale cărei buze îmbrăţişau solul încât nu mai ştiai cine, pământul sau pântecele, îi trimitea celuilalt gheizerul său. Pe scurt, împroşcăturile amicale ale Rebeccăi le mobilizau în mine pe cele trei personaje: amantul, copilul şi savantul.

Dar curând, îmi trebui şi mai mult: mi se păru că dragostea pentru conductele secrete ale femeii trebuia să se întindă până la produsele pe care le emit ele; acolo unde noi disociem, trebuie să asamblăm printr-un lanţ de simpatii succesive. În virtutea acestui principiu, trecurăm la o nouă etapă a deşănţărilor noastre. Ca să vorbesc în termeni medicali, eram deja ondinist, devenii scatofil. De multă vreme Rebecca, voind să mă împace cu dejecţiile sale, îmi reproşa că-i adulez vulva şi că neglijez vecinul de palier al acesteia. Admisei acest favoritism abuziv şi consimţii în mod democratic să-l extind. Iată în ce fel mă obişnui tandra mea prietenă să mă împărtăşesc cu ea sub cele două specii, solidă şi lichidă: mai întâi, mă puse să-i miros, să-i palpez căcaţii când se

ducea la closet. Îi depunea pe o farfurie şi mă punea să-i miros, familiarizându-mă cu compania lor. Apoi, progresiv, ceru să vin să o şterg cu limba după emisie, socotind cu bun-simţ că prezenţa orificiului îmi va înfrânge ezitările. Când consideră că preveniţiile mele — pe care le numea prejudecăţi — sunt în parte depăşite, se hotărî pentru o iniţiere totală. Eu însumi, de frică de a fi scârbit, o rugai să sfârşească o dată pentru totdeauna şi să mă elibereze, avertizând-o că nu voi simpatiza cu poluţiile ei decât într-o stare de mare euforie senzuală. În ziua şi la ora fixată, Rebecca, care organizase totul, mă legă ca să nu fiu ispitit să fug, mă ameţi cu drog şi cu alcool, îşi puse podoabele sale cele mai fermecătoare, îşi trase părul pe spate încât acesta îi cuprindea capul ca-ntr-o cupă de satin, şi mă mângâie îndelung ca să mă destind. Apoi, întorcându-mi spatele se puse pe vine peste mine, cu fundul suspendat deasupra capului meu, ameninţându-mă să mă strivească, o uşoară piesă de lenjerie descoperindu-i doar fanta: o implorai să mă bată, să mă sfâşie pentru ca excitaţia să-mi ţină în şah repulsia, îi cerui o punere în scenă sălbatică, grandioasă care să mă scape de oroare, de o pornire plină de panică de a mă eschiva. Rebecca mă pregătea verbal de împărtăşanie, însoţind fiecare efort cu o vorbă, comentând fiecare mişcare a viscerelor sale. „Mănâncă, şoptea ea, sunt rotundă şi lucitoare, desfată-te cu măruntaiele mele, degustă-mă încet, mănâncă noroiul care o să fii într-o bună zi, mănâncă-ţi viitorul cadavru.“ Eram în transă ca în faţa morţii, pe un tăiş de brici gata să basculez în înfricoşare sau extaz, conştient că înfăptuiesc o experienţă capitală. Probabil că aveam nişte ochi de halucinat; prin aceste orificii de unde îmi sosea o întreagă lume de excese, simţeam proximitatea unor pofte monstruoase, o chemare obscură spre materiile băgate sub pielea caldă şi cred că maşinal deschideam

gura şi salivam. Dacă duhnelile de aversiune mi se retrăgeau în creier, le alungam gândindu-mă la florile negre care se desfăceau în intestinele metresei mele, la toată această noapte pe care avea să mi-o dăruiască sub formă de buchete fabuloase. Fu ceva înfricoşător când ochiul orb al fundului ei se deschise fără măsură şi când cei doi fesieri se desfăcură într-un efort teribil pentru a da afară deodată, precum o săgeată neagră, un căcat gigantic. O clipă avui sentimentul, comic la drept vorbind, că fundul ei îmi scotea limba, că un omuleţ îmi dădea cu tifla, apoi lucrul acela îmi căzu pe bărbie cu un zgomot mat şi flasc. Dusei la buze un fragment din această brânză de spurcăciuni care mi se scurgea pe gât, era caldă, vâscoasă, infamă, eram scârbit, dar salvat, făcusem acest pas, îmi depăşisem frica, mă bătusem cu un clei negricios şi împuţit.

Aici, îl oprii pe infirm, auzisem deja prea multe, nu mai aveam chef să-i tolerez divagaţiile orduriere. Nu atât subiectul mă revolta, cât căldura cu care-l înconjura. Nu avea dreptul să vorbească de aceste lucruri respingătoare cu fervoarea cvasireligioasă a unui credincios pentru Dumnezeul său. Mă sculai, cu braţele moi, încercând să ies din acest noroi, dar mâinile lui Franz, crabi cu cleşti ascuţiţi, mă şi încercuiseră, iar el îmi spuse, cu acea autoritate care mă impresiona:

— N-o fă pe pudibondul. Nu caut decât să-ţi comunic o pasiune excesivă, să-ţi împărtăşesc o iluminare. Slabă scuză, ştiu, dar în comparaţie cu monstruozităţile istoriei, cât atârnă turpitudinile noastre? Te superi pe mine pentru că dezvălui un rafinament pe care simţurile dumitale grosolane nu-l percep; înmulţesc căile de abordare a dragostei în locul celor două sau trei feluri pe care le autorizează moravurile şi convenienţele.

Oh, bănuiesc că trântelile cu Béatrice trebuie să fie convenabile şi igienice...

— Cu ce drept ne judecaţi? Cel puţin noi avem pudoarea de a nu ne etala zbenguielile în public.

— Pudoarea? Spune mai degrabă că le ascundeţi pentru că nu e nimic de spus despre ele, atât sunt de conforme. Gândeşte-te bine, depăşeşte aparenţele.

Nimic nu era mai puţin libertin decât jocurile mele cu Rebecca; nu cădeam în ele decât din sfidare: fiecare o făcea pe curajosul cu frica intensă ca celălalt să nu-l ia în serios şi să nu meargă prea departe; iar când celălalt muşcase din momeală, miza era pusă din nou pe masă cu speranţa că nu va exista nicio plusare. Ne măsuram prin dispute senzuale aşa cum alţii se provoacă prin exerciţiul fizic sau prin poezie. Această idee este ea digestibilă pentru stomacul dumitale de pedagog? Te rog, nu mă mai întrerupe, curând voi termina de altfel.

Pentru mine cel mai stupefiant lucru în această experienţă fusese metamorfozarea anusului. Cunoşti pudicitatea lui la femei contrastând cu luxurianţa sexului. E un trandafir minuscul, secret, dar care se umflă la cea mai mică împingere, devine ca un peştişor roşu care îşi cască gura într-un bocal. Există în acest inel tot misterul poetic al disproporţiei care este cel al poveştii orientale cu cămila ce trece prin urechile unui ac. Şi apoi acest aspect obstinat, încăpăţânat, disperat de fatalist al scârnăviei care atârnă şi ştie că trebuie să cadă, că nu-i este dat să zboare pentru că nu e un porumbel, ci un întuneric consistent sortit căderii. Pe scurt, începând din acea zi, devenii oala de noapte a Rebeccăi, latrinele ei, hârdăul, câmpul ei de împrăştiat bălegar, cloaca ei; la cea mai mică nevoie, deversa în gura mea abundenţa

măruntaielor sale bine hrănite. Pălmuit de mâinile ei, vânturat de băşinile ei, stropit de ploile ei, îngrăşat de dejecţiile ei, devenii paznicul intragambei, observatorul binevoitor al rărunchilor săi. Precum excreţiile lui Afahomet potrivit Coranului, cele ale Rebeccăi erau parfumate, două nu degajau acelaşi miros după ceea ce mâncase cu o zi înainte şi după durata tranzitului. Şi apoi fiecare dintre noi lasă un pic din suflet, din temperament în fecalele sale: la fiecare exoneraţie, gustam întunecata lucrare a maşinăriei organice, cântăream, evaluam frumoasele lingouri de ciocolată pe care le ouase. Privind-o mâncând, mă gândeam cu înfiorare la toate delicatesele savuroase care aveau să devină între stomac şi marele colon un tren de orduri fetide şi hidoase. Adeseori, dacă nu puteam să ne vedem decât seara, se gândea să nu facă, prea sentimentală ca să mă priveze, păstrându-şi comorile în interiorul frumoasei sale caverne, zăvorându-şi cuptorul păros pe care-l deversa cu lăcomie de îndată ce sosea. Pentru mine era o bucurie de nespus să-i servesc drept ştergător, mă lingeam pe buze de această cloacă, iar buzele mele sărbătoreau spuma puţului ei negru şi asprele săruturi erau tari ca vinul.

Văd că te-ngălbeneşti de dezgust. Înţelege-mă totuşi: nu iubeşti nimic dacă nu iubeşti totul; iar aceste divine porcării le înfăptuiam din dragoste, pentru că trupul Rebeccăi avea pentru mine densitatea unui giuvaer; tot ce venea de la ea era însemnat cu ceva sacru, iubeam această proză plină de tenebre pentru că-i iubeam autorul. Consacrând un cult acestor materii abjecte, le transfiguram; într-un decor de depozit de gunoaie deveneam angelic tot făcând-o pe animalul. Admiterea noastră în cercul ardenţilor cerea recomandarea celor mai înalte instanţe: ghiceam că Cerul şi Infernul asistau gâfâind la cele mai mici zvâcnituri ale căderii noastre şi îi garantau fervoarea unei elevaţii. Şi cu cât

mă delectam mai mult cu suprafaţa, cu atât doream mai mult să aduc omagiile mele interiorului, să apuc rădăcinile; să sărut ficatul, viscerele, sângele, limfa pentru ca nicio tresărire a acestui organism să nu scape devoţiunii mele scrupuloase. Această practică avea farmecul tocurilor de scris din copilăria noastră: îţi lipeşti ochiul de o găurică minusculă ca să vezi mai bine desfăşurându-se o întreagă panoramă. Lipindu-mi gura de craterul Rebeccăi, deveneam martorul misterelor dinăuntrul ei, trăiam viaţa pereţilor ei ventrali, a ţesutului ei muscular, a bătăilor sale de inimă. Dragostele noastre miroseau a bălegar, dar din acest bălegar făceam încântări. Partea cea mai de jos arăta intime raporturi cu partea cea mai de sus, ceea ce ar fi trebuit să-mi displacă îmi era suav, dezgustul mă galvaniza, un simţ superior tuturor celorlalte îmi depăşea repulsia. Pe cele cinci bariere întredeschise şi lăcătuite care sunt numite cele cinci simţuri, le zgâlţâiam cu toată puterea mea, răsturnam frontierele care ţin prizonier sistemul nervos. Exista şi orgoliu în apetitul meu. Nimic nu este mai vertiginos decât să triumfi asupra dezgustului: obţii un spor de putere, te dotezi cu noi antene, faci să dea înapoi limitele propriului tău corp. Ce este repulsia dacă nu o suită de injurii adresate materiei? Victoria asupra acestei scârbiri este întotdeauna şarniera unei ambivalenţe. „Sictir, pare că spunem, n-o să mă mai intimidezi, o să te domesticesc, o să-mi întind puterea asupra ta." E o provocare canibală, înghiţi ceea ce-ţi repugnă ca să nu mai trebuiască să te temi de aşa ceva.

În ceea ce o priveşte pe Rebecca, era flatată de zorul meu de a culege perfecţiunile succesive ale individualităţii sale. Şi pe urmă, înfăşurându-mă în lava sa intestinală, împlătoşându-mă cu ea din cap până-n picioare, deveneam copilul pe care tocmai îl expulzase din pântecele ei şi care scâncea mânjit încă de placentă.

Iar eu mă obişnuiam cu această mângâiere păstoasă, cu acest glod care se strecura în mine, deşeuri preaiubite care mă eliberau de originea mea de jos aruncându-mă în ea. Corpul nostru se balcanizase, concediase erotismele periferice asemenea unui imperiu care se dezmembrează la moartea Napoleonului său şi ale cărui provincii se proclamă regate. Eram unul dintre acele cupluri „moderne" care pornesc la asaltul vechii perversiuni medicale ca să-şi condimenteze hrana obişnuită şi cad în această experienţă din gust pentru necunoscut. Pe vremea aceea, îmi repetam în mod naiv luând o poză: cine nu şi-a văzut, nu şi-a mâncat până la beţie iubita, nu şi-a supus trupul celor mai de nemărturisit fantezii ale ei, acela n-a iubit niciodată din dragoste. Şi eram mândru că aparţin castei de aleşi care credeau că au cunoscut infernul şi-l numeau pasiune.

Ce puteam să facem? N-aveam nici repere, nici modele. În lipsa oricărei arte de a iubi în Occident, actul amoros devine suma tuturor felurilor licite şi ilicite de a te înlănţui. Din moment ce în dragoste nimic nu e murdar, aşa cum spun sufletele bune, principiul noutăţii înlocuia pentru noi principiul plăcerii. Aparent buni cetăţeni, tandem îndrăgostit dar, în taina alcovului, rebeli, slobozi, briganzi ce dau convenţiile peste cap, sfidând ordinea stabilită. Faţă de prietenii noştri practicam astfel ambiguitatea sistematică: fără să le dezvăluim nimic din obiceiurile noastre intime, îi lăsam să înţeleagă că ele nu erau lipsite de originalitate. Când cereau detalii, Rebecca şi cu mine ne priveam cu un aer de compătimire şi ne retrăgeam în spatele obligaţiei pudorii. Împărţiţi între dorinţa de a face paradă şi frica de a decepţiona, rămâneam aluzivi. Alţii au dus desigur mai departe decât noi această explorare şi n-au ezitat în faţa celor mai rele situaţii extreme. Pe lângă perverşii profesionişti nu eram decât nişte

gnomi care se bâlbâie. Şi totuşi, de la înălţimea acestor juisări fragmentare, îi dispreţuiam pe amanţii simpli, ţepeni în voluptatea lor mecanică. Nu ne simţeam urâţi, cu acea urâţenie care este grimasa puritanului în faţa plăcerii, ci diferiţi: în avans faţă de epocă, apropiaţi de sublim. Ceva eroic din mine spunea: a admite ceea ce este abject, obscen, vulgar este unicul mijloc de a evita adevărata obscenitate care este ignorarea ordurii, atitudinea sufletelor frumoase. Atinseserăm o culme de unde umilele bucurii din vale ne revulsau. Excluzându-ne din ce e comun, anomaliile ne făceau să creştem, confirmau caracterul excepţional al ataşamentului nostru.

Ce crezi, de pildă, că făceam după ce gustasem până la nebunie intimităţile noastre indigeste? Îţi dau oricât dacă ghiceşti: o tandră îmbrăţişare. Ne strângeam unul de altul şi fremătam încet într-o caldă linişte, abia gândind, înfiorându-ne uneori cu un sărut, legănându-ne într-o dilatare luminoasă a fiinţei noastre. Fiecare membru era un halo de căldură specifică, umărul, şoldurile, braţele aveau propria lor temperatură care se comunica pielii. Aceste îmbrăţişări introduceau în zbenguielile noastre pauze de tăcere, un calm de ape stătătoare în care ne regăseam forţele. Apoi emoţia temperându-se, sângele regăsindu-şi fluxul, amorţeam, lăsându-ne răsuflările să dialogheze în ritmul potolit al respiraţiei. A doua zi, reamintindu-ne seara dinainte, ne apuca un râs nebun: repetam cuvintele extrem de dezamăgitoare ale juisării; acele fraze bâlbâite în gâfâituri le spuneam iar la rece pe un ton de comedie. Lingvişti ai viciului grotesc, ne băteam joc unul de altul, eu de ţipetele ei în stare să-l scoale şi pe un mort, ea de plânsetele mele de porumbel răguşit. Astfel, clovni de voluptate, retrăiam, prin năzbâtiile noastre, pentru a-l exorciza mai bine, marele chin care în ajun ne făcuse să trecem pe lângă abisuri.

Căci amatorii de bizarerii sexuale sunt pândiți de un risc: acela de a cultiva aspectul blestemat, de prinț al tenebrelor, de înger negru, în timp ce în partea cea mai profundă a abjecției subzistă ceva meticulos, ordonat, un aspect de cameristă, de celibatar bătrân care-și șterge mobilele de praf. Perversiunea are nevoie de ordine, iar această ordine îi interzice să ia o poză de mare răsturnare. Pe scurt, foarte departe de a fi roși de acest libertinaj, ne alesesem domiciliul în el precum alții în bucătărie. Ciripeam în luxură, ne iubeam închiși la căldurică în cercul fanteziilor noastre. Voiam absolut să învățăm rubricile cele mai de jos ale corupției, dar fără să fim păcăliți de ele. În timp ce toate iubirile tind spre echilibru tot atât de iremediabil precum un amestec de apă caldă și de apă rece dă o apă călduță, noi ne pusesem în iubire o forță antagonistă, un principiu al complicării care drena energiile împrăștiate și le revărsa în circuitul pasional. Voiam să ne protejăm povestea de mizeria de a fi inteligibilă și simplă. Ne aruncam în intemperanță cu o franchețe energică, bravându-ne dezgustările, punând un fel de orgoliu în a le brava. Inutil să ne dramatizăm proasta conduită: prin toate mijloacele nu încetam să ne dăm dovezile unei pasiuni reciproce și crescânde. Ascensiunea noastră spre cele mai elaborate trepte ale bucuriei senzuale nu traducea ea oare faimosul adagiu: un pic mai mult decât ieri, un pic mai puțin decât mâine?[1]

Aceste vremuri de nebunie și de febră aprinsă durară aproape opt luni în timpul cărora nu avurăm decât un singur gând, un singur obiectiv, un singur subiect de conversație. Aceste înclinații îmi schimbaseră culoarea vieții: nu puteam să fac un pas,

1 Reducție a celebrelor versuri de Rosemonde Gérard (1871–1953) din poemul *Când o să fii bătrân* (vol. *Fluierele*, 1889): „Vezi tu, în fiecare zi te iubesc tot mai mult./ Azi mai mult decât ieri și mult mai puțin decât mâine" (*N. t.*).

să întâlnesc pe cineva, să prescriu o rețetă, să citesc o revistă fără ca o asociație de idei să mă readucă la deliciile somptuoase în care mă cufundam cu Rebecca. Din aceste poziții extreme nu puteam reveni la regiunile mijlocii ale vieții, trebuia să mă afund, deci să continui. Iar eu, care în specialitatea mea mânuiam, cât era ziua de lungă, analize de fecale contaminate sau de urine infectate, n-aveam în minte decât un gând: să mă cufund seara în adorabilele excreții ale metresei mele, să reiau, cum spunea ea, ședințele noastre de gură la cur. Camera mea, în care interziceam prietenilor să intre, devenise un arsenal de sex-shop, era presărată cu penisuri artificiale, pere pentru spălături, clistere, bice, corsete din piele, cătușe, chiloți de damă sfâșiați, inele cu zimți sau cu buline, o adevărată încăpere de tortură medievală din care nu lipsea decât umbra sfâșiată a lui Hristos pe cruce. Când fiul meu venea o dată pe săptămână să mă viziteze, le băgam pe toate într-un dulap închis cu cheia și ne abțineam. Restul timpului, amabila mea torționară lăsa să-i izbucnească toate instinctele de femeie nervoasă cu o violență nemaipomenită: sângele părinților săi, acel sânge arab care-i clocotea în vine, începea să-i curgă, să-i bată furios în trup. Întruchipa o vitalitate brutală de care eram lipsit și care-mi pricinuia lungi frisoane din cap până-n picioare. Îi pândeam îmbrățișările cu o obstinație de animal înfometat, iar ea-mi lansa împroșcături de foc în piele, oferindu-mi-se inalterabilă și semeață, fascinându-mi toate aspirațiile de a trăi mai sus decât în calmul simțurilor sătule. Îmi plăcea îndeosebi, după ce făcusem dragoste, chipul ei obosit, învăluit de rouă ca un fruct frumos. Oboseala îi umfla și-i îndulcea trăsăturile iar pe aceste mase rotunde și netede se citea plăcerea copilărească și profundă de a fi mers atât de departe și de a se fi întors intactă, fericită, ușurată.

Proastele noastre obiceiuri ne împinseră să inventăm tot felul de mici libertinaje indecente. De exemplu, se întâmpla ca noaptea Rebecca să urineze lângă piciorul meu şi să mă trezesc ud, în frig, auzindu-i râsul mititel sub cearşaf, certându-mă că am făcut pipi în pat ca un copil mic. Sau, la o petrecere, mă trăgea după ea la toaletă, mă împingea cu capul sub coapsele ei, se uşura peste el şi fără să-mi lase timp să mă şterg mă readucea în plină lumină, cu părul lipit, cu faţa umedă, şi mă adulmeca cu dezgust de faţă cu toţi. Când eram singuri la ţară şi ne apuca brusc cheful, răspândea pe fruntea mea o mică aversă de primăvară, iar eu mă uitam cu încântare la picăturile limpezi şi cristaline ce tremurau ca nişte perle pe genele adorabile ale sexului său. Altă dată, într-un tren de noapte — ne duceam la Veneţia cu Simplon Express — mă obligă în gara Domodossola să trec sub vagon şi să beau prin ţeava de evacuare a closetului unda pe care era pe cale să o emită mai sus. În ciuda întunericului şi-a peroanelor pustii, mă temeam în orice clipă să nu fiu surprins de vreun feroviar, ba chiar zdrobit de vreo manevră a trenului, şi niciodată frica nu s-a amestecat în mine atât de strâns cu plăcerea. Sau amestecam alimente, licori pe orificiile amantei mele, iar sexul său devenea masa pe care mă delectam. Confirmând natura canibală a dorinţei mele pentru Rebecca, reţete de dragoste şi reţete de bucătărie tindeau să se confunde. Ne elaboram singuri propriile meniuri, şi nu era prăjitură, băutură, fel de mâncare, sufleu cu care să nu fie amestecată o parcelă din splendidul corp al scumpei mele metrese. Te vei mira poate că nicio singură dată n-am intervertit rolurile; pentru mine răceala şi violenţa Rebeccăi constituiau virtutea sa cardinală. Dacă acest obiect de adoraţie m-ar fi tratat la fel şi-ar fi pierdut prestigiul ca să devină o povară.

Ar fi trebuit să ne oprim aici: amanții ar trebui să se despartă în cel mai puternic moment al pasiunii lor, să se părăsească din exces de armonie precum alții se sinucid din exces de fericire. Ne credeam în dimineața lumii, dar trebuia să fii surd ca să nu auzi zgomotul valurilor sparte care arăta căderea nopții. Prin varietatea fantasmelor cu care mă obișnuia, Rebecca pusese în mișcare în mine singurul gust care era latent din timpul copilăriei, gustul de nou pentru nou. De la ea, așteptam mereu mai mult, cerându-i să mă uimească, să mă surprindă cu piruete, cu născociri strălucite. Atunci îmi răspundea, căci se folosea de o oarecare apărare ca să-mi atâțe dorința: „O să vezi, nu fi grăbit, am în cap destule idei ca să te ocup timp de un secol." Mă dădeam în vânt după aceste promisiuni care-mi făceau pielea de găină și-mi aprindeau imaginația. Într-o zi totuși, printr-o intuiție dezagreabilă, înțelesei că văzusem tot. Rebecca își epuizase comoara, imaginația ei istovită încetase să mai dea naștere la utopii senzuale.

Se rupsese vraja; ne secătuiserăm resursele, sfârșiserăm exegeza poftelor noastre inavuabile. Viața noastră amoroasă, după ce fusese o sumă de minunări, deveni o sumă de neliniști, și începu să manevreze între angoasă și oboseală, în căutarea riscului necesar excitației. Nu indignare, ci surâs ar trebui să suscite în dumneata confidențele mele. Ce e mai comic decât un tânăr cuplu căutând superlativul viciului și constatându-și falimentul? Supraviețuim juisărilor noastre așa cum supraviețuim anotimpurilor: acest simplu fapt ar trebui să ne interzică să luăm în serios excesele fizice. Nu riscam nimic, e vina călduței golăniri din vremurile noastre care a dedramatizat totul, lipsindu-se chiar prin aceasta de mijloacele de a simți ceva mult timp. Ciudată epocă: cel mai greu lucru nu e să îndepărtezi din ea obscenitatea, ci să o faci să se ivească. Toleranța a dezamorsat cele mai licențioase

situații, sexul este un biet sacrilegiu care nici nu mai are măcar virtuțile sacrului. Nu decăderea îl amenință pe libertinul modern, ci plictiseala.

De fapt, eram prea sănătos pentru aceste practici extreme; credeam că trecusem de partea cealaltă, dar nici nu mă mișcasem. Prea mult căutasem pitorescul, neașteptatul ca să mă leg realmente de fiecare din episoadele care ne jalonaseră experiența. Cunoscusem o vară de anarhie sexuală, acumulasem un capital de emoții excentrice care îmi mângâiaseră o clipă sensibilitatea, dar nu coborâseră destul de adânc ca să se poată înscrie în arhivele pielii. Eșuasem să mă transform, rămâneam mic-burghezul care, după împărtășania unei mari abateri, se întoarce la voluptățile lui convenționale. Și eram și mai supărat pe Rebecca pentru că m-a lăsat să sper o metamorfoză și că am dat faliment. Trăiserăm prea sus pentru slabele noastre temperamente și ne simțeam rușinați ca săracii care sunt invitați într-o seară la un festin și trimiși după aceea înapoi la cocioabele lor. Și apoi, nimic nu-i mai descurajant pentru un individ decât să descopere banalitatea propriilor lui fantasme; când aflarăm că la Londra, New York și Berlin existau cluburi în care se practica pe scară largă ceea ce noi făceam în doi, fui dintr-odată sătul de obiceiurile noastre: un bulevard atât de frecventat nu mai era demn să pun piciorul în el. Această viață în vas închis, aș zice în oală de noapte închisă, care ne constrângea să ne rupem de lume, această viață casnică, în papuci pentru că e perversă, nu mai avea niciun sens. Și încă dacă am fi admis o oarecare societate la zbenguielile noastre, asta ne-ar mai fi scos din singurătate, dar Rebecca nu era dispusă să lase o terță personală sau un cuplu între noi. Cufundați în depravare, duceam o existență de rentieri, fugind, cu toate perdelele trase, de aventuri și de întâmplări neprevăzute. Dar lumea alungată își relua drepturile: și cu

cât ne încuiam mai mult, cu atât o auzeam bătând la uşi, şoptind la ferestre, suflând în perdele, incitându-ne să ieşim din casă, să ne pierdem în ea înainte de a nu fi prea târziu.

Saturat de voluptate, de opulenţă, încheiam distrugerea sortilegiului. Mi-era foame de zgomot, de animaţie, de mulţime, de vacarm. Curând, între Rebecca şi mine se stabili un climat de iritare surdă: mă răceam, caracterul meu nestatornic, înăbuşit o clipă de ameţitoarea personalitate a prietenei mele, ieşea din nou la iveală. Rebecca fusese pentru mine ceea ce fusesem eu pentru ea: un fel de şoc brutal, un suflu încins care măturase tot. Această energie sălbatică, vacantă de acum înainte, se întoarse împotriva noastră. Furtunile, fluidele puternice pe care le strânseserăm nu aveau să întârzie să izbucnească sub forma unor adevărate vijelii. După ce-mi cocoţasem metresa pe un piedestal, o dădeam jos violent, în căutarea unui nou idol de adorat. Pentru că trezesc forţe de obicei aţipite, momentele de mare luxură se pot converti de îndată în cruzime. Şi întotdeauna există mânie într-o dezmeticire. Eram supărat pe tovarăşa mea că nu-mi mai inspira destulă pasiune, şi mă apucai să doresc să aibă pudoarea să se eclipseze. Iubind-o mai puţin, aproape că o detestam, iar cum perversiunea fusese forma pe care o luase ura noastră, perversiunea o dată dispărută se transformă în răutate.

Descoperii în Rebecca fisuri: remarcai, de pildă, că anumite glume, pe care alţii le suportau fără să se supere sau le făceau să înceteze cu o ridicare din umeri, o afectau ca nişte injurii grave a căror amintire o tortura. Această fată trufaşă care mă supusese tuturor capriciilor ei era lipsită de cea mai elementară încredere în sine. Profitam fără ruşine de acest lucru, nu încetam să ridiculizez tot ceea ce considerasem mai înainte drept sacru. Rebecca se necăjea, izbucnea în plâns: bacanalele noastre se

transformau în război. Ce vrei, nu le răneşti bine decât pe fiinţele dragi, nu există nicio plăcere în a supăra necunoscuţi. Şi pe urmă, tot ceea ce numim civilizaţie se sprijină pe aprofundarea cruzimii. Ferocitatea prosperă azi în cuvinte, se spiritualizează din cauza discreditului aruncat asupra violenţei fizice. Generaţia noastră, care găseşte un orgoliu în faptul că a eliminat sălbăticia, a constrâns-o să se întoarcă mascată. Nu-ţi mai dozezi forţa cu pumnii sau cu muşchii, o ascuţi cu mintea sau cu limba. Societatea noastră a câştigat astfel în rafinament, dar n-a stabilit încă pedepse pentru repararea imenselor daune comise de persiflaj şi de calomnie. Mai adaugă că toate-s bune pentru a-l intimida pe celălalt, inclusiv multiplele ideologii ale eliberării care au înflorit pe meleagurile noastre de un secol încoace: este chiar unul dintre farmecele deosebite ale epocii noastre acela de a-i putea răni pe indivizi în numele libertăţii lor. Inutil să-ţi mai precizez că Rebecca, spre deosebire de mine, n-avea obişnuinţa acestor dueluri oratorice: dacă există copii crescuţi cu textul biblic sau cu recitarea Talmudului, alţii hrăniţi cu laptele aventurii, alţii crescând încă în sânul naturii sau al unui ocean sălbatic, muzica mea de copil, de mic parizian, fuseseră ţipetele şi scenele părinţilor mei între ei sau împotriva mea — eram unicul lor copil —, umilirile tatălui meu care îmi înfipsese în cap, ca pe un cui, ideea persistentă a inferiorităţii mele. O asemenea educaţie creează odrasle şirete, revanşarde, pline de resentimente pentru întreaga omenire. Într-un cuvânt, sluga dumitale. Această anecdotă ca să-ţi explic reivirea în mine a unor tendinţe reale, o predilecţie deosebită pentru loviturile sub centură pe care prospeţimea începuturilor amoroase ştiuse să o stăpânească.

Se sfârşea un ciclu, iar eu simţeam nedesluşit că un altul trebuia să-l înlocuiască. Îmi făcusem metresa redutabilă ca să pot

mai bine s-o găsesc insignifiantă după aceea. Să admiri înseamnă deja să urăşti, să destitui dinainte pe cel sau pe cea căreia îi ridică o statuie: după opt luni de furie erotică, ne aflam străini unul de altul, crezând că ne cunoaştem şi nemaiavând să ne spunem nimic. Acestei noi situaţii Rebecca îi rezistă mai întâi în mod violent, cu toată forţa unei femei care şi-a pierdut privilegiile, dar înţelege să-şi păstreze măcar demnitatea. Avuserăm mai multe certuri. Situaţia înveninându-se, încercarăm să facem calea-ntoarsă şi plecarăm într-o călătorie de mai multe luni în Asia unde cerui să fiu detaşat de Organizaţia Mondială a Sănătăţii. Varietatea culturilor şi a persoanelor, frumuseţea locurilor acţionară ca un panaceu al nefericirilor noastre conjugale. Dar la înapoiere reîncepură toate. Sentimentele noastre se rupseseră sub propria lor greutate şi nu mă mai gândeam decât să mă distanţez. Înlănţuirile noastre, am spus, se rarefiaseră; odată terminată proasta conduită, n-aveam niciun chef să reiau copulaţia clasică à la tăticu', mai ales cu o femeie care-mi era familiară până la greaţă. Ce indecenţă poate rivaliza cu prospeţimea unui trup nou? Rebecca a înţeles, se pare, căci îmi mărturisi într-o zi: „N-ar fi trebuit să facem niciodată asta, te-ai schimbat." Dădui din umeri, găsind ridicolă revenirea la pudoare, vestigiu al unei educaţii rigoriste, dar încă nu-ndrăzneam să-i spun adevăratele motive ale răcelii. În faţa dezinvolturii mele, uneori, o apucau sufocări de mânie, pofta de a mă strânge de gât, de a mă doborî, de a mă face să mărturisesc, strângându-mă de gât, toate tainele inimii.

Îmi amintesc un episod deosebit de izbitor: e vorba de a doua noastră mare ceartă; prima, cum ţi-am spus ieri, având loc cu ocazia unui dineu. Din comoditate, o să fac distincţie între hărţuielile cotidiene şi marile opere de ură, mai rare, mai lungi, mai

greu de suportat. Pe vremea aceea, deci, era primăvara, plecasem în călătorie o săptămână, invitat să iau cuvântul la un congres de parazitologie de la Viena. Rebecca, care se instalase la mine, profitase de acest interval ca să aranjeze cochet apartamentul meu parizian de două camere. Îi făcuse plăcere să zugrăvească pereţii, să vopsească uşile, să pună la ferestre perdele de culoare deschisă, să umple toate vazele cu flori mari, să coasă vreo douăzeci de pernuţe de satin care alcătuiau o tandră grămadă de rotunjimi primitoare în mijlocul salonului. Îmi cumpărase un nou televizor în culori, precum şi două frumoase lămpi în stil 1900 şi transformase acel bârlog de celibatar în cuib de tineri şi proaspeţi îndrăgostiţi. Eram încântat de metamorfoză, emoţionat de gest, mai ales când Rebecca îmi spusese că cheltuise cu această renovare trei sferturi din salariul ei plus toate economiile.

Fireşte, la prima supărare pe care o avurăm împreună, adică la două zile după întoarcerea mea, nu mă lăsai să nu-i critic aspru iniţiativa; bătându-mi joc de prostul ei gust, un prost gust de coafeză, arătându-i nepotrivirea dintre zugrăveală şi mobile, acuzând-o în fine că mi-a răscolit apartamentul, că a făcut din el un lux de tort cu frişcă, o vizuină de cocotă. Îmi amintesc, eram într-o cafenea, Rebecca plângea, era prima oară că o atacam în meseria ei. Şi ca să adaug la răutate o mitocănie, mă sculai spunând că nu-i mai suport lacrimile. Veni după mine în stradă, avea o faţă crispată şi îmi fu deodată frică de violenţa care-i schimonosea trăsăturile. Fără să-mi formulez gândul, presimţeam o catastrofă.

— Aşadar, nu-ţi place decoraţia apartamentului?

Avea vocea şuierătoare, sufocată parcă de indignare.

— N-am spus aşa ceva.

— Ba da, apartamentul e groaznic, nu încerca să mă menajezi.

— De ce te iei după mine?

— Ca să-mi repar greşelile, o să vezi.

Deschisei uşa, vag neliniştit: înainte de-a fi putut să schiţez un gest, Rebecca se năpustise înăuntru, apucase televizorul şi-l aruncase în casa scării. Mă repezii la ea, dar aparatul se disloca deja pe trepte, vomându-şi măruntaiele de turbine şi de fire, într-un zgomot de nedescris care trezi tot imobilul.

— Eşti complet nebună?

— Nu, scumpule, îţi restitui apartamentul aşa cum era.

Cu un pas hotărât, se înarmă cu un cuţit de bucătărie şi, metodic, spinteca una câte una toate pernuţele pe care le confecţionase, înecând salonul sub o aversă de puf alb. Paralizat de puterea acestui uragan, stăteam nemişcat, stăpânit poate de obscurul sentiment că merit această corecţie. Te scutesc de amănuntele acestei lamentabile afaceri; e de-ajuns să-ţi spun că acest colţ fericit şi cald fu devastat timp de o jumătate de oră, o parte din cărţile mele rupte, accesoriile erotice aruncate pe fereastră, tapetul sfâşiat, cele două lămpi făcute zob pe umărul meu. Rebecca cauzase ea singură tot atâtea stricăciuni cât o percheziţie a poliţiei, iar când plecă apartamentul meu distrus nu mai era decât un câmp de ruine. Eram zdrobit şi cred că-mi plângeam atât apartamentul devastat cât şi dragostele noastre compromise. Probabil că vecinii auziseră tot, şi aşa tolerau cu greu ţipetele de amor ale Rebeccăi noaptea, reputaţia mea în imobil era ruinată. Două ore mai târziu, printr-una din inconsecvenţele care-i erau familiare, metresa mea mă cheamă plângând la telefon ca să se scuze. Mă implora s-o las să repare stricăciunile, se oferea să cureţe tot, chiar dacă trebuia să-şi petreacă toată noaptea cu asta.

— Alungă-mă dacă vrei, dar lasă-mă întâi să pun toate la loc.

Acceptai. Se puse pe treabă cu mătura şi făraşul în mână. Eu, căţărat pe un taburet, îi dădeam ordine, mă desfătam cu această

predare, o copleşeam cu sarcasme, cu reproşuri, cârtind asupra trebii prost făcute, supunând-o arbitrariului celor mai mărunte capricii ale mele. Această idioată care crezuse că mă intimidează se târa acum în faţa mea. După ce, după mai multe ore, curăţă tot, deschisei uşa şi-i urai noapte bună.

— Vrei să plec?

— Prefer.

— N-am chef să plec.

— E mai bine aşa: hai, cară-te!

— Franz, te iubesc, îţi cer iertare, am greşit. Nu te iubesc decât pe tine, pentru tine o să fac orice.

— N-am decât o singură dorinţă, să-ţi iei valea.

O înăbuşeau deja lacrimile care, un minut după aceea, îi ieşiră din piept într-o explozie de plânsete, de gemete convulsive şi furioase. Căzu în genunchi înaintea mea, sărutându-mi mâinile şi pantofii.

— Te iubesc, repeta ea, te implor, ţine-mă cu tine din milă.

Îmi strângea frenetic genunchii în braţe, în timp ce cu lovituri de picior o respingeam spre uşă, prefăcându-mă că hotărârea mea e de nezdruncinat. Voiam să văd până unde poate merge o femeie îndrăgostită în poziţie de inferioritate; din rugăminţile, din implorările ei scoteam tone de vanitate şi-mi umflam pieptul ca un paşă. Plânse încă mult timp, pe jos, cu faţa în mochetă, cu mâinile tremurând, descărcându-se de o durere nesfârşită.

Aşteptai să se atenueze criza şi pusei pentru întoarcerea ei condiţii draconice: ceream să ne vedem mai puţin, să mă lase liber să umblu după cine vreau, să înceteze să-mi mai scotocească prin lucruri şi prin scrisori. Acceptă cu un aer copleşit.

— Sunt în stare să îndur orice numai să fii un pic cu mine. Mi se pare chiar că ai putea s-o iubeşti pe alta, dacă asta s-ar

petrece lângă mine şi dacă m-ai ţine la curent. Te-aş urmări până la capătul lumii, chiar dacă m-ai respinge sau m-ai alunga. Nicio suferinţă venind de la tine nu poate egala suferinţa ce mi-ar pricinui-o pierderea ta.

Ascultam aceste cuvinte fermecat, măgulit prosteşte, nebănuind niciodată că această femeie mă iubea cu o asemenea putere de convingere. Îi răspunsei:

— Ai face toate astea pentru mine? Greşeşti; drama, vezi tu, e că mă iubeşti prea mult, mult prea mult. Pentru că n-ai cu ce să te ocupi, n-ai o muncă în care să te implici. Îţi cer să mă iubeşti mai puţin: pasiunea ta mă încurcă. Nu ştii că dragostea nebună este un mit opresiv creat de bărbaţi ca să le aservească pe femei?

Jubilam: o făceam pe feministul, o zdrobeam pe Rebecca în numele demnităţii ei, îmi găseam un anumit talent de nemernic luminat. O clipă, îmi fu frică: la ideea că această fericire, acest surâs erau la cheremul meu. Apoi îmi alungai scrupulele şi o altă idee se insinuă în mine: puteam să le fac şi să le desfac pe toate în privinţa acestei fiinţe care-şi pusese soarta sub regenţa mea. Revelaţia fu teribilă. Ea nu mă mai părăsi şi hotărî întregul curs al legăturii noastre. Rebecca nu îndrăzni să obiecteze nimic. Seara, afişă pe uşa exterioară, în atenţia ocupanţilor imobilului: „Nu vă neliniştiţi, n-a fost decât o ceartă."

Mă puse să-i promit că n-o voi mai umili şi îmi jură să nu se mai enerveze cum făcuse. Bineînţeles, mă simţeam incapabil să-mi ţin limba de viperă şi bănuiam că furia Rebeccăi, cealaltă faţă a dragostei sale intransigente, se va reaprinde la prima alertă, îmi plăcea această stare de criză; ador să-i fac pe oameni să-şi iasă din fire, să-i exasperez, să le răsucesc nervii până ce mă ard de ei. Încerc în asta aceeaşi beţie experimentală ca în focurile

erotismului. Scena de menaj este o prelungire cu alte mijloace a voluptății. Şi pe urmă, în familia noastră, întotdeauna am fost aproape de nebunie prin femei. Tatăl meu, bunicul meu şi propriul lui tată avuseseră toţi trei darul de a-şi împinge soţiile în pragul alienării. Aveam o altă victimă de sacrificat pe altarul tradiţiei, această lungă linie de despoţi domestici mă încuraja să preiau făclia. Iar cel care nu învaţă nimic din trecutul lui, din trecutul strămoşilor lui, se condamnă să retrăiască nenorocirile acestora.

O pală de aer veni deodată să ne izbească feţele înroşite de infama confidenţă: fără să bată, Rebecca deschise uşa cu brutalitate.

— Bună seara.

La auzul vocii, infirmul îşi oprise scurt vorbăria dementă. Largi plăci roşii îi ţâşniseră pe faţă ca nişte bucăţele de vermillon lipite drept pe piele.

— A, dar e „domnul Ofuscat", pronunţă ea făcând o plecăciune în faţa mea. Mai sunteţi la fel de iritat?

— Nu, nu, corectă Franz cu un surâs rău, nu mai este „domnul Ofuscat", e don Quichat, salvator de motănei, apărătorul văduvei şi al pisoiului.

— Ce-a mai făcut iar? exclamă Rebecca gata s-o apuce un râs nebun.

Acest „ce-a mai făcut iar" mă dădu gata. Fui cuprins de un puternic resentiment. În forul meu interior, se înţelege, căci în exterior continuam să arborez un surâs larg care-mi crispa gura. Ardeam de nerăbdare să sfârşesc odată cu aceste bruftuiri, dar nu putui decât să bâlbâi câteva cuvinte inaudibile. Eram aşezat în locul în care se încrucişau răsuflările celor doi

soţi, iar aceste răsuflări erau un curent de aer fetid. Aveam nevoie de aer, aspiram la aerul din larg, ca să mă descotorosesc de mocirla în care eram cufundaţi de atâta vreme. Fugii, ruşinat, iar când trântii uşa în urma mea, crezui că aud râsete batjocoritoare. Probabil că se ţineau cu mâinile de burtă de atâta râs, că-şi băteau joc de înfrângerea mea. Mă simţeam împroşcat, murdărit. A trebuit într-adevăr pantomima derizorie a lui Franz, mila laşă pe care ţi-o inspira un handicapat, ca să suport aceste vulgarităţi. Alergai la cabină aşa cum o vulpe încolţită se-nfundă în vizuina ei. Béatrice dormea deja, iar respiraţia ei regulată, mirosul ei un pic dulceag monopolizau patul cu o insistenţă aproape greţoasă: „Oh, iartă-mă", îi spusei cu voce joasă, ruşinat de gândul meu, „sunt atât de răscolit". Voiam să reflectez, să dau frâu liber ciudei mele, dar un val de oboseală mă doborî. Eram copleşit, o amorţeală în întregul trup îmi poruncea să dorm. Căzui într-un somn adânc. Avui un vis: Rebecca stătea pe puntea navei, cu pisoiul din Veneţia în braţe, şi-mi repeta mângâindu-l: „Meriţi ceva mai bun decât Béatrice, faci mai mult decât viaţa pe care ţi-o rezervă ea." Apoi aruncă pisica în mare şi începea să profereze obscenităţi cu un atroce accent nemţesc. Trebui să mă trezesc lac de sudoare din acest coşmar, în plină noapte, ca să-mi dau în sfârşit seama ce era cabina lui Franz: un atelier de detracare sentimentală.

ZIUA A TREIA:

ÎNTÂLNIREA INFIDELILOR. UNDE AMANŢII SE UNESC, SE PREFAC ÎN SCRUM.

A doua zi, când deschisei ochii, Béatrice ieşise deja. O ploaie violentă biciuia hubloul, îţi împăienjenea vederea, ca o închisoare cu mii de zăbrele lichide. Odată cu amintirea serii trecute îmi reveni şi mânia. Sentimentele mele pentru Franz, cantonate până atunci într-un amalgam de curiozitate şi de dezgust, culminau în dimineaţa aceea în ranchiună. Confesiunea sa respingătoare, rânjetele soţiei sale îmi deveniseră intolerabile. Încetasem de a le mai dori prietenia, nu mai voiam nici să-i văd, nici să-i aud. La nevoie, mă voi închide în cabină ca să scap de zeflemelile lor. Trebuia să-i împărtăşesc lui Béatrice hotărârea mea.

O găsii aşezată la masă, în sufrageria pustie a vasului, în faţa lui Marcello. Mirat şi fericit de această discuţie în doi cu un individ pe care-l critica cu o seară înainte, hotărâi, din politeţe, să aştept puţin înainte de a-i mărturisi proiectul. După ce îi strecurai la ureche că nu mai eram supărat pe ea pentru incidentul cu pisica, mă amestecai într-o conversaţie făcută numai din aluzii despre Orient în care italiana alterna cu franceza. Dacă exista o persoană cu care eram fericit să comunic gânduri care să depăşească gama obişnuitelor banalităţi, aceasta era Marcello. În ciuda puţinelor lucruri pe care ni le spusesem,

mă impresiona, dusese până la capăt o experienţă în care eu eram doar novice, mă simţeam în faţa lui plin de întrebări, plin de curiozitate. Şi pe urmă, avea o facultate de a propaga entuziasmul care mă cucerea. Îmi amintesc bine, vorbea de drumul spre Indii când Béatrice se plânse că i-e frig. Cu amabilitate, îi propusei să mă duc să-i aduc un pulover din cabină. La întoarcere, mă oprisem o clipă în hol în faţa unei hărţi maritime a Mediteranei: deodată, o mică tuse sonoră lângă mine mă făcu să tresar. Era Rebecca, foarte palidă, nepieptănată.

— Didier, te... te rog, nu gândi despre mine lucruri josnice.

Vorbise pe un ton de implorare şi mă apucase de braţ cu un aer de rătăcire pe faţă. Crezui mai întâi că este o nouă farsă şi mă pregăteam s-o las înfiptă acolo.

— Nu voiam să-mi bat joc de dumneata ieri-seară. Am râs pentru că eram enervată. Nu ţine seama de ororile pe care Franz le debitează despre mine. Starea lui de bolnav îl împinge să fabuleze, ar vrea ca toţi să-i suporte ascendentul.

Încercă să surâdă, dar un tremur preschimbă surâsul într-un hohot de plâns înăbuşit. Eram agasat, nu mai reuşeam să ajustez imaginile pe care fata aceasta le emitea în direcţia mea, atât erau de nepotrivite unele cu altele.

— Trebuia să te văd, ţin la stima dumitale.

— Ţii la stima mea? îi spusei, afectând o răceală care speram să n-o păcălească, stima unui individ aşa de şters ca mine, a unui „domn Ofuscat"?

— Da, ţin la ea. Şi încetează, te rog, n-o să-ţi mai spun aşa.

Încercam să o tachinez ca să-mi minimalizez vacarmul inimii, căci eram descumpănit. Faptul că această femeie, ieri dominatoare, astăzi mă implora, mă lăsa cu răsuflarea tăiată. Nu reuşeam să-i deslușesc intenţiile, spunându-mi că n-avea poate

niciuna. Deja îmi reproşam că păcătuisem prin exces de neîncredere, că fusesem naiv din prea multe bănuieli. Vina îi revenea lui Franz, născocirilor lui extravagante şi-l suspectam acum de oarecare exagerare, dacă nu chiar de mitomanie. Căinţa Rebeccăi schimba tot, ea nu mai era decât o fată fragilă care ţinea să-şi salveze reputaţia mânjită de un soţ nedelicat. Coborând vocea, îmi spuse cu o uşurătate mângâietoare:

— Didier, aş vrea să-ţi vorbesc dumitale singur...

— Dar suntem singuri.

— Nu aici, în cabina mea.

Un val de sânge mi se urcă în obrajii pe care aş fi vrut să-i acopăr cu palmele, executai o negociere dificilă între indispoziţia mea şi necesitatea de a o ascunde. Rebecca îşi ridicase capul şi mă privea cu o fixitate ardentă.

Buzele ei întredeschise lăsau să se zărească dinţii foarte albi; strălucirea lăptoasă a acestor perle îmi dădu o zguduire pe care n-o putui disimula.

— De ce în cabina dumitale?

— Acolo o să fim mai liniştiţi, o să-ţi explic tot.

— Nu acum, nu pot.

— Ştiu, vino după-masă la ora 5, numărul 758.

Mă înăbuşii sub brutalitatea acestei propuneri şi trebui să mă ţin de rampă ca să nu mă clatin. Această întâlnire mă întorsese pe dos; instantaneu uitai mânia care mă însufleţea abia cu o oră mai devreme. Cred că aş fi rămas multă vreme în picioare în hol să meditez la această invitaţie dacă Rebecca nu m-ar fi readus la realitate.

— Repede, Didier, te-aşteaptă Béatrice. Presupun că puloverul e pentru ea din moment ce porţi deja unul pe dumneata. Pe curând.

Urcai în sala de mese izbit parcă de lumină. În entuziasmul meu, o sărutai pe Béatrice de faţă cu Marcello şi le oferii la amândoi încă o cafea. În loc să-mi mulţumească, Marcello spuse doar aceste vorbe:

— „Cel care dă, spunea Vivekananda, trebuie să îngenuncheze şi să-i mulţumească celui care primeşte că i-a oferit posibilitatea să dea."

Italianul avea un citat pentru fiecare împrejurare, manie ridicolă care pe moment mi se păru culmea bunelor maniere. Vorbea tot despre India, dar numai întâlnirea dată de Rebecca îşi continua în capul meu insistenta mică muzică. Şi când te gândeşti că fusese de-ajuns un moment pentru ca rezervele mele să se transforme în consimţământ! Cum de căpătase această femeie în două zile atâta importanţă? Cine îmi dăruise un sentiment, o percepţie nouă pentru ea? Ciudată întâmplare: asemenea acelor vecini de palier care-şi vorbesc prima oară la zece mii de kilometri de casa lor, trebuia să mă duc în Asia ca să intru în ceea ce nu cunoscusem niciodată în Franţa: un vodevil! Bineînţeles, n-o să mă duc în cabina Rebeccăi; nu, în schimb, o să mă închid la mine ca să citesc *Revoluţia spirituală* de Krishnamurti. Şi îmi reproşam ca pe o perfidie toana neaşteptată pentru ea, căutam să o uit enumerând farmecele lui Béatrice, frumuseţile care mă aşteptau în Orient. Aveam să stric o viaţă ce promitea cele mai profunde bucurii pentru... pentru ce, de fapt?

Citindu-mi parcă gândurile, Béatrice mă chemă la ordine încruntând din sprâncene. Mustrarea mută avu darul să mă îngrozească; avui dintr-odată intuiţia neplăcută că totul se schimbase în chip subtil, pe nesimţite. Că intram într-o nouă constelaţie care avea să ne modifice raporturile. Şi, departe de

a-l asculta pe Marcello, o examinai fix: niciodată n-o găsisem atât de puţin frumoasă. Nu se fardase, ceea ce lăsa să se vadă imperfecţiunile unui ten marcat de cei treizeci de ani ai săi; bijuteria care-i atârna pe piept avea drept efect principal de a-i sublinia slăbiciunea patetică. Nu se mai străduia să-mi placă şi se arăta în stare naturală; cu părul ei blond în dezordine şi cu rochia-sac care-i cădea până la glezne, mi se părea lipsită de acea feminitate neliniştită, abundentă care constituia atracţia Rebeccăi. Béatrice, femeie-copil cu anatomia neîmplinită, cerea o afecţiune senină, mângâieri fără surprize, în timp ce Rebecca mă obseda prin nu ştiu ce ispită de dragoste enervantă şi brutală. Pe prima o găseam prea simplă pe lângă supleţea felină, frumuseţea mai rară a acestei necunoscute. De ce să nu mi-o mărturisesc: Béatrice era o femeie pe care o clasezi din capul locului printre persoanele cuminţi. Însăşi fantezia acestei călătorii nu putea prevala asupra impresiei de seriozitate şi de rezonabil pe care parc-o dădea. Doamne, cât era de rezonabilă!

La prânz, având grijă să nu mănânc cu Franz, îi jucai o festă de care mă felicit şi acum. Sosii în avans cu Béatrice şi alesei o masă la care nu mai rămăseseră decât două locuri. Erau prezenţi, în afară de Raj Tiwari, mereu punctual, doi studenţi turci şi un student iranian. Se vorbea, într-o engleză bâlbâită, de viitoarea escală la Atena, de furtuna prevăzută pentru noaptea următoare, de petrecerea de Anul Nou, a doua zi, seara. Discuţia nu prea era afectată de diferenţele naţionale şi nicio singură dată nu fu abordat domeniul politic, deosebit de spinos după afacerea iraniană. Fericit de a putea, sub acoperirea acestui zumzăit de vorbe, să mă gândesc în voie la ce avea să fie după-amiază, mă lăsai uşurat în voia fantomei provizorii şi relaxante a conversaţiei. Când sosi Franz, împins de un marinar

— recunoscusem de departe oribilul scârţâit al roţilor asemănător cu clopoţelul unui lepros — îmi terminam desertul. Dădea târcoale mesei noastre, ca o muscă în jurul unui hoit, căutând cu disperare un colţ liber în care să se strecoare, sudat de scaunul lui într-o grimasantă copulaţie.

— Poftiţi, îi spusei ridicându-mă, vă cedez locul meu.

— Pleci deja? Muream de poftă să stau de vorbă cu dumneata!

— Prea târziu, Franz, îmi daţi voie să vă spun pe nume? Am terminat masa. Va trebui să vă găsiţi o altă victimă.

— Ce-nseamnă asta? Credeam că suntem camarazi.

— Camarazi! Cuvântul mi se pare într-adevăr prea slab: spuneţi mai degrabă că n-au existat prieteni mai buni de la Castor şi Pollux încoace.

— De ce aceste sarcasme între voi? ne întrerupse Béatrice.

Franz îşi reluase surâsul răutăcios.

— Didier este cam nervos pentru că mă ştie prezent între dumneata şi el atunci când nu sunt de faţă.

Dădui din umeri. Dar o reflecţie a lui Tiwari, care-i cerea lui Franz veşti despre Rebecca, puse capăt bunei mele dispoziţii: îmi reveni în minte că nimeni nu se uitase la Béatrice, că nimeni nu-i făcuse măcar un compliment în timpul mesei. Şi mi se părea că toţi, în timp ce eu mă îndreptam spre uşă, îi puneau a notă proastă şi mă priveau cu o milă răutăcioasă. Bineînţeles, aveam probabil aerul cam naiv al acelor cupluri în blugi care se deghizează în luptători ca să facă să se creadă că au trăit multă vreme la tropice.

— Ai raporturi curioase cu Franz, îmi spuse Béatrice.

— Tipul ăsta mă exasperează... Dinadins m-am aşezat la o masă plină de lume, ca să scap de grimasele şi de subînţelesurile lui.

— Te formalizezi prea repede. Apropo, nu mi-ai povestit ce-a fost aseară.

— A fost mârşav.

Îi rezumai în două vorbe confesiunea infirmului, având bine grijă să-i înglobez şi soţia în reproşuri. Dar în sinea mea mă gândeam numai la întâlnirea de după-amiază, singurul element fericit din ziua aceea.

Dar şi aici eram îndoit. Pe de-o parte, voiam să fiu eliberat de chinul de a-l auzi si de a-l revedea pe Franz. Pe de altă parte, eram atras de Rebecca. Cu această întâlnire credeam că le-am conciliat pe toate: voi avea-o pe soţie şi mă voi descotorosi de soţ. Rămânea Béatrice. Trebuia s-o mint. Dar am spus-o: novice în acest domeniu, mă temeam să nu fac o gafă. Ezitam, mă gândeam îndelung la cât o să coste o trădare. Cuplul nostru se baza pe clauze tacite; consolidate de timp şi tot atât de severe ca un contract de căsătorie. Bineînţeles, reprobarea care este legată de minciună avea de ce să mă facă să tresar; dar din moment ce în fond era vorba de prima mea „înşelăciune", şi folosesc dinadins acest cuvânt desuet, nu prea aveam de ce să mă neliniştesc. Şi pe urmă, cu un pic de îndemânare, speram să ţin secretă mica mea intrigă. La urma urmei, nu mai rămâneau decât patruzeci şi opt de ore până la Istanbul, iar riscurile de a vedea povestea dezvăluită erau astfel reduse.

Ei hai, de ce să-mi fac atâtea griji? Nu era vorba decât de a o împrumuta pe Rebecca! N-aveam să mor şi nici pământul n-avea să se răstoarne din cauza unui flirt nesocotit. Esenţialul era ca totul să se petreacă în afară de Franz; şi pe urmă ideea de a-i face un rău, momeala de a-ţi bate joc de un soţ legitim care încercase să mă înjosească dădeau de zece ori mai multă

valoare demersului meu şi luau cu sine acea parte nedecisă din mine care cerea prudenţă.

Distrat de hărţuielile de la masă, nu putusem născoci nimic ca să-mi execut planul. Împrejurările îmi veniră în ajutor. Din cauza vremii proaste, direcţiunea navei organiză un loto şi diverse jocuri de noroc pentru după-amiază. Petrecui aici cu Béatrice, pasionată de cărţi, două ore bune în timpul cărora elaborai tot felul de minciuni. Până la urmă, mă oprii la cea a cărei banalitate îmi garanta reuşita: către ora cinci fără un sfert, pretextând o mică nevoie, mă eclipsai din salon. Nu-mi prea păsa de felul în care o să-mi explic absenţa îndelungată, fiind cu totul cuprins de intensitatea momentului. La gândul de a o vedea pe Rebecca între patru ochi, îmi simţeam picioarele înmuindu-se şi de mai multe ori fui pe punctul de a mă întoarce la masa de joc: bănuiam eu că mă convocase în cabină cu intenţii precise. Eram speriat, nici măcar nu avusesem timp să mă mângâi cu imaginea unei aventuri că îi şi grăbeam deznodământul.

Cât de mult regretam că nu luasem nimic de pus pe mine! Însoţind-o pe Béatrice, nu simţisem nevoia să fac alte cheltuieli şi n-aveam cu ce să par bine îmbrăcat. Ca să compensez, petrecui lungi minute la chiuvetă să mă pieptăn şi să-mi trag cămaşa în pantaloni. Fără să vreau îmi aminteam de revelaţiile pe care mi le făcuse Franz despre soţia sa, despre fesele ei maiestuoase, despre sărutările ei umede, despre gustul său pentru situaţiile neobişnuite, şi mărturisesc că aceste indecenţe îmi excitau curiozitatea. Îmi închipuiam îndrăzneli alături de care ale mele cu Béatrice, convenţionale, mi se păreau puerile. Dacă murdăriile infirmului erau adevărate, prezenţa Rebeccăi la bord le conferea deodată o redutabilă realitate; şi mă temeam că nu voi fi la înălţime, că voi face figură de naiv.

În sfârşit, sosii la ora fixată în culoarul cabinelor de clasa întâi, începând să-mi pierd curajul, simţindu-mi inima bătând într-un fel neobişnuit. Izbirea discordantă a valurilor de coca vasului frângea tremurul continuu al maşinilor ale căror vibraţii erau repercutate de etajele superioare. Găsii cabina 758, remarcând cât e de aproape de cea a lui Franz. Numai de n-ar ieşi infirmul acum şi de nu m-ar surprinde strecurându-mă la soţia lui! În momentul în care trebui să bat în uşă, emoţia îmi spori. Doream această clipă mai mult decât orice, şi mă temeam de ea. Îmi lipii urechea de uşă: niciun zgomot. Nicio rază de lumină nu se strecura pe sub uşă. Cu o mână tremurătoare bătui încet de două ori. Niciun răspuns. Bătui mai tare. Tot nimic. Apăsai pe clanţă: uşa era descuiată. Intrai pe jumătate: cabina era cufundată în întuneric. O perdea uşoară în faţa hubloului se zbătea încet ca un văl. Şoptii:

— Rebecca.

Din patul situat în fund îmi parveni foarte încet un „Sst".

— Sunt eu, Didier, pot să intru?

Vocea îmi tremura.

— Sst, sst.

Această delicateţe mă mişcă — stinsese lumina, presupuneam eu, ca să nu-mi sporească timiditatea — închisei uşa în urma mea şi, băgând de seamă să nu răstorn nimic, mă dusei drept la pat ca un mâncăcios la bucătărie.

— Unde eşti?

— Aici, îmi răspunse ea cu o voce de nerecunoscut care mi se păru că vine din altă parte.

Probabil că era la fel de emoţionată ca şi mine. Acest gând îmi dădu curaj. În ciuda întunericului, îi zăream formele ascunse sub plapumă şi puteam aproape să-i desluşesc chipul.

Îşi trăsese părul pe spate căci nu i-l vedeam. Ezitând, mă aşezai pe marginea cuşetei şi, neştiind ce să fac cu palmele, le frecam una de alta. Le găseam umede şi îngheţate şi încercam să le încălzesc. Curând, simţii braţele tinerei femei ieşind de sub cuverturi, căutându-mă în întuneric, mângâindu-mi genunchii. Admiram că totul se petrece atât de simplu şi, dintr-odată temerar, mă aplecai asupra acelor mâini înfierbântate, le dusei la gură. Îi sărutai mai întâi degetele curios de late şi de groase — apoi lunecai spre încheieturi: asprimea lor, firele de păr care le acopereau mă surprinseră în mod neplăcut. Îmi veni o bănuială care-mi înlătură orice reţinere. Palmai capul partenerei mele şi scosei un ţipăt: acel craniu pe jumătate chel, acei obraji scorţoşi... Dar înainte de a-mi da pe deplin seama, din baie ţâşni un hohot de râs şi se aprinse o lampă luminând o scenă pe care n-o voi uita toată viaţa: Franz era cel pe care, cu cuverturile trase până la bărbie, îl ţineam în braţe, în timp ce Rebecca în picioare în pragul băii unde se ascunsese râdea în hohote fără ruşine de faţa mea pleoştită.

Mă dezintegrai într-o mulţime de emoţii violente, mă ridicai îngrozit, urlând „ticăloşilor, ticăloşilor", cum de îndrăzniseră, drept cine mă luau? De n-ar fi fost infirmitatea lui Franz, l-aş fi luat la pumni, şi eram atât de dezgustat de contactul cu el încât scuipai de mai multe ori pe jos. Eram indignat de trădarea Rebeccăi, dar ea fugise fără să-mi lase timp să-i vorbesc. Eram pe punctul de a mă duce după ea când handicapatul mă apucă de braţ cu o asemenea violenţă încât gemui de durere.

— N-o fă pe copilul, şuieră el, ia lucrurile cu umor. Crede-mă, n-am simţit nicio plăcere în aceste pipăieli. Dar trebuia s-o fac ca să asculţi urmarea romanului nostru: a cerut-o

Rebecca, dorea să rectifice imaginea pe care ţi-ai făcut-o despre ea; căutăm numai să te instruim.

— Daţi-mi drumul, strigai, încercând să mă încurajez cu propriile mele exclamaţii, nu vreau nici să vă văd, nici să vă aud.

— Nu te încăpăţâna într-o intransigenţă juvenilă. O vrei sau nu pe Rebecca?

Eram zdrobit: iată că acum infirmul mi-o propunea pe nevastă-sa. Crezusem că o seduc, dar el era cel care mi-o oferea ca un codoş. Cum de putusem să cad atât de jos ?

— Nu vreau nimic, nici pe ea, nici pe dumneavoastră, lăsaţi-mă să plec sau chem pe cineva.

— „Lăsaţi-mă să plec sau o chem pe mama."

Luase tonul plângăreţ al unui copil care bate din picior.

— Atunci, du-te.

Îmi dădu drumul şi mă trezii liber.

— Hai, şterge-o, du-te să-ţi regăseşti mărunta dumitale viaţă conjugală sub formă de înmormântare, repede, te aşteaptă Bobonne.

Atât cinism etalat cu atâta dezinvoltură mă lăsă fără grai: eu eram cel ofensat, iar el îşi mai permitea să mă insulte! Doamne, mă gândeam în sinea mea, erau ei o tovărăşie pentru mine? De data asta o să pun lucrurile la punct, de data asta plec, n-or să mă mai vadă. Firește rămăsei. Franz se topi îndată într-un surâs mieros:

— Şovăi, te prefer aşa! Dacă o doreşti pe Rebecca, trebuie să-ţi asiguri mijloacele. Mi-a promis că ţi se va dărui de îndată ce îmi voi fi terminat istorisirea.

Dar ce voia de fapt de la mine această canalie? Ce însemnau aceste vorbe incoerente ?

— Vezi, ţintesc să-ţi cadă în braţe. Dar după anumite reguli. Ştii ce-a spus Kierkegaard: natura feminină este un abandon sub formă de rezistenţă.

— Puţin îmi pasă de confidenţele şi de soţia dumneavoastră, îmi sunt complet indiferente.

— Mărturiseşte că mai degrabă te interesează, altfel ai fi plecat deja.

— Îmi propuneţi un adevărat târg, nu?

— Să spunem mai degrabă un joc pe care l-am instituit pentru propria-mi plăcere. Nu-ţi cer mare lucru: să fii doar un auditor atent. Le cer ceva doar urechilor dumitale, nu rişti nimic.

Eram foarte agitat şi aproape fără replică; şi mă întrebam vag dacă citisem deja în vreo carte echivalentul acestei situaţii.

— Dar de ce eu mai degrabă decât altcineva, de ce nu Béatrice?

— Cu dumneata am început, cu dumneata o să termin.

— Nu sunteţi gelos?

— Nu mă supăr pe Rebecca că se duce să caute în altă parte ceea ce nu-i mai ofer. Pur şi simplu cooperez cu abaterile ei în loc să le suport.

Gâfâiam:

— Fie, m-aţi păcălit, de data asta o admit. Dar credeţi-mă că rămân doar din vrerea mea. Nu mă speriaţi, vă cunosc, ştiu că nu risc nimic şi eu, şi numai eu, Franz, vă dau autorizaţia de a vă spune povestea, auziţi? Depindeţi cu totul de bunul meu plac.

— Nu m-am îndoit niciodată de asta, Didier, sunt robul hotărârilor dumitale. Vrei să mă ajuţi?

Avea o lucire şmecheră în ochi. O dată în plus mă lăsasem prins în capcană de josnica lui tactică: mă simţeam prada unei complete descurajări şi deşi replici indignate, percutante continuau să-mi

asalteze mintea, sufeream de o oboseală a tuturor membrelor ca după o mare şi ireparabilă înfrângere. Începui să detest vaporul care mă făcea prizonierul unui anturaj indezirabil şi aproape că regretam avionul care ne-ar fi dus la liman în câteva ore. Fără să mă gândesc, îl ajutai pe Franz să se aşeze: era incredibil de greu şi de muşchiulos, şi trebui să-mi dau o osteneală nemaipomenită ca să-l sprijin de perne.

Nu exista niciun fotoliu disponibil, iar patul era prea strâmt ca să mă instalez pe el. Spre marea mea neplăcere, trebui să scot scaunul rulant ascuns în baie, să-i desfac rezemătoarea de cap şi să mă aşez în el blocându-i comanda direcţională din cauza tangajului. Această răstunare de roluri îmi spori şi mai mult stânjeneala. Eram epuizat dinainte la gândul aventurilor lui Franz. Urma să continue istorisirea lor cu fanfaronadă, sigur că şi-a situat viaţa dincolo de înţelegerea mea, rezervându-mi sarcina pasivă a auditorului. Cabina Rebeccăi era mai cochetă, mai îngrijită decât cea a soţului ei. Puteai vedea chiar şi nişte flori. Pe o etajeră se aflau ca şi alături un fierbător electric, ceşti şi pliculeţe de ceai aranjate pe o tavă de ebonită.

— O să vezi, n-o să ţină mult, o să termin până la ora cinei. Fă-ne un ceai.

Şi, ca şi cu o seară înainte, clocotul apei însoţi sporovăiala handicapatului.

Unde amanţii se unesc, se prefac în scrum

Aşa cum ţi-am spus ieri, Rebecca şi cu mine tocmai pierduserăm obişnuinţa acelor dezgustătoare minunăţii care ne zăpăciseră mai

mult de un an de zile. Acel sabat carnal îi dăduse cuplului nostru un al doilea suflu fără ca prin asta să-l salveze de destinul său perisabil. Creditul-lubricitate pe care-l aveam expira şi ne ducea drept la faliment. Acum, ştiam că iluzia unei vieţi în comun trebuia să fie spulberată. Aveam de dat o bătălie: să mă descotorosesc de o femeie care încă mă mai iubea. Sufeream de acea nenorocire atât de frecventă la mic-burghezi, aceea de a nu mă accepta pe mine însumi, şi credeam prea mult în dragoste ca să mă mulţumesc cu nivelul relativ la care căzuse legătura noastră. Fidelitatea faţă de o persoană este un preţ prea scump plătit ca să nu fie compensată printr-o excitaţie egală: fiinţa căreia i se adresează o preferinţă exclusivă are sarcina zdrobitoare de a-i înlocui pe toţi bărbaţii, pe toate femeile pe care prezenţa sa îi exclude. Sarcină imposibilă: nimeni nu este divers şi multiplu precum e lumea. Începui să urăsc fidelitatea anxioasă a dragostei pasionale căreia îi opuneam febrilitatea veselă a zborului din floare-n floare sau pur şi simplu atonia emoţională a celibatarului. Regăseam sentimentul conjugal prin excelenţă, încercat cu tovarăşele mele anterioare: congelarea entuziasmului în oboseală.

Şi pe urmă, există o epocă a vieţii în care orice legătură devine previzibilă, inclusiv degradarea ei: experienţa ne interzice regăsirea unui sentiment nou, ucide în noi prospeţimea ignoranţei prea fericite. Ţi-am mai spus: aspiram la schimbare pentru schimbare. Să ştiu că la orice oră din zi şi din noapte, în timp ce eu mă consumam între patru ochi cu Rebecca, alţii se distrau, se îmbătau, dansau, asta-mi biciuia simţurile, mă făcea să turbez din pricina situaţiei mele captive. Parisul mă rodea prin ritmurile lui frenetice, care constituiau tot atâtea îndemnuri de a mă agita, de a mă mişca. Rebecca se speria de poftele mele turbulente, iar pentru a le contracara desfăşura tot

atâta încăpățânare câtă arătam eu pentru a le satisface; căuta ceartă sub cele mai futile pretexte și ne certam în înăbușitorul alcov al cuplului nostru ca două viespi care se omoară una pe cealaltă într-un borcan de miere.

Puțin a lipsit ca melodrama să nu ni se transforme într-o dramă: ca Rebecca să-și bată joc de mine, să-și ia un amant oficial, să se arate mai independentă. Dar intransigența, naivitatea sa îi grăbiră căderea. La început, cruzimile mele n-aveau un caracter voit, o testam, răsfiram măgăriile așa cum răsfiri mărgelele unor mătănii, fără un scenariu pregătit. Lansam la întâmplare săgeți despre care nu știam dacă-și vor atinge ținta. Arătând supărarea pe care i-o pricinuiau vorbele mele, încurajă prostul meu caracter și se făcu instrumentul propriei sale decăderi. Ura, se spune adesea, este celălalt versant al iubirii. Și dacă ar fi valabil contrariul? Dacă afecțiunea n-ar fi decât o paranteză între două bătălii, un răgaz, timpul cât să-ți tragi sufletul? Și pe urmă, monotonia în aparență lugubră a răului abundă în excitări mai intense decât cele ale voluptății. Scena de menaj capătă o dimensiune ideală atunci când devine un scop în sine care precipită acțiunea, creează tot felul de împrejurări și de detalii pe care trebuie să le aștepți multă vreme într-o viață senină. Atingi un asemenea grad de excelență în oroare încât ceea ce a precedat capătă un iz de poncif. Cum concepeam dragostea sub forma unei supralicitări permanente, doar peripețiile reînnoite, loviturile de teatru, certurile, împăcările puteau să-mi rețină inima neliniștită.

Aveam asupra Rebeccăi avantajul de a fi asediatorul; se apăra pas cu pas, dar cel care nu ia inițiativa sfârșește prin a da înapoi. Întreaga mea ființă era pregătită pentru violență; cea mai

uşoară contrariere, nişel scrum de ţigară căzut pe mochetă, telefonul deranjat, un pahar vărsat degenerau în brutalitate, se îngroşau în chip nemăsurat. Nu exista nicio proporţie între cauză şi efectul produs asupra nervilor mei iritaţi. Imediat, vedeam negru înaintea ochilor. Rebecca îmi răspundea. Izbucneam amândoi în fanfare belicoase. Mânia îi dădea un aer vulgar, dezlănţuit care mă îngrozea şi îi strica frumuseţea. Ne azvârleam în cap snopi de injurii, vorbelor le urmau loviturile, cearta degenera în bătaie, ne sfâşiam scrisorile, hainele, cărţile, apoi, enervaţi la culme, vibrând de turbare şi de ură, apostrofaţi de vecinii deranjaţi de altercaţiile noastre, cădeam pe pat ca doi vagabonzi extenuaţi.

Veselia unuia era afront pentru celălalt, bănuiam în ea un atac şi nu ne toleram decât într-o îmbufnare comună. Îmbufnarea la rândul ei, atunci când se prelungea prea mult, devenea ofensă. Uneori la masă, la cafenea, la restaurant, se instala o tăcere, un alb apăsător, ostil, lung cât o jumătate de secol, care se întindea ca un gaz, urca până la tavan, ne înţepenea, ne ţinea prizonieri: războiul era declarat. Aceste tăceri pline de plângeri amare, de vii reproşuri, concretizau năruirea legăturilor noastre.

— Hai repede să ne uităm la televizor, spuneam eu atunci, cel puţin aşa nu vom fi siliţi să ne vorbim.

Ca toate cuplurile, dădeam o întrebuinţare cvasinarcotică micului ecran şi cinemaului, plăceri matrimoniale care îngăduie soţilor să se suporte mai mult timp fără a trebui să-şi vorbească.

O vedeam prea mult, mult prea mult. Dacă totuşi ne-am fi despărţit uneori, ar fi recăpătat departe de mine acea densitate fastuoasă pe care o pierdea în contact cu mine. Dar nu ne despărţeam.

Uram hrana fadă a zilelor noastre muribunde, alternanţa insuportabilă a muncii cu corvoada amoroasă. Ea-mi spunea caracterul meu, egoismul meu, maniile mele, eu îi răspundeam cu fatalitatea cuplului, cu eşecul inevitabil al vieţii conjugale; pe scurt, vorbindu-mi de o situaţie particulară, o trimiteam la probleme metafizice, o împingeam înspre un zid de netrecut. Ca s-o înfund şi mai mult, s-o fac să mă părăsească, îi arătam fără încetare întreaga falsitate a stării conjugale:

— Romanţa noastră se hrăneşte din ea însăşi: această autarhie se înrudeşte cu foametea. Altădată existau obstacole, conflicte religioase sau sociale care valorizau cuplul făcându-l precar. Altădată cea mai magnifică sursă de dragoste era chiar pericolul dragostei. Imprudenţa aprindea pasiuni pe care epoca noastră de siguranţă nu le va cunoaşte niciodată: fericite vremuri, nu atât de îndepărtate, în care a iubi era sinonim cu a risca. Astăzi, iubirile noastre mor de saţietate înainte chiar de a fi cunoscut foamea. Iată de ce amanţii sunt atât de trişti: ştiu că n-au alt duşman decât pe ei înşişi, că sunt în acelaşi timp izvorul şi secătuirea unirii lor. Pe cine să acuzi, vai, dacă nu „pe noi doi" şi ce amărăciune e mai mare decât să-l ucizi pe cel pe care-l adori prin simplul fapt de a fi împreună?

Rebecca nu ceda la argumentele mele şi găsea întotdeauna ceva de obiectat. Atunci insistam:

— Nu-ţi spui niciodată că ne jenăm unul pe celălalt, că ai duce o altă existenţă, mai bună poate, dacă n-aş fi aici? Tu nu întrevezi în acest unul-lângă-altul al nostru un viitor înspăimântător de monotonie, un deznodământ sinistru?

Aceste discuţii n-aveau ieşire: fiecare rămânea pe poziţiile lui, fiecare ceartă se termina cu o falsă plecare a Rebeccăi care se întorcea o oră sau o zi mai târziu, umilă şi plină de căinţă.

Rebecca avu încă frumoase izbucniri, îndeosebi noaptea; pe măsură ce se lăsa seara, îi creştea exaltarea, incontrolabilă şi dezlănţuită. Atunci, dacă trebuia să ne ducem la nişte prieteni, într-un loc public, mă temeam de reacţiile ei. Pentru cea mai mică reflecţie, pentru cea mai mică privire prea insistentă asupra unei alte femei, era în stare să mă pălmuiască, să-mi arunce cu o farfurie în cap, să mă înjure de faţă cu toată lumea, să mă ameninţe cu un cuţit. Ridicolul unei altercaţii în public n-o speria, dimpotrivă.

Îmi amintesc de o serată dansantă la care băuse mai mult decât de obicei, excitată până la a turna apă în capul persoanelor care-i displăceau, rostogolindu-se pe jos, chicotind ca o curvă la cea mai măruntă vorbă de duh, făcând ochi dulci bărbaţilor, izbucnind în râsul ei isteric care mă indispunea atât de tare, ca să sfârşească leşinată la toaletă, în mijlocul vărsăturilor pe care i le smulsese stomacul său supraîncărcat de alcool.

Trebuie să-ţi spun că prietenii mei n-o acceptaseră niciodată pe Rebecca; îi reproşau ţinutele ei prea ţipătoare şi frumuseţea ei care le eclipsa pe palidele lor iubite, de înaltă spiţă şi de familie bună totuşi. Erau supăraţi pe această copilă din popor că nu-şi vede lungul nasului, că se pretinde egala lor şi chiar că rivalizează cu ei. Toţi acesti falşi declasaţi pseudoliberali, foşti goşişti, foşti combatanţi ai cauzelor drepte îşi revelau adevărata natură de burghezi în contact cu ea: rămânea exilată în mijlocul acestei lumi bune care o primea din vârful degetelor. Lângă aceşti snobi, se arăta semeaţă, fantască, reproşându-le că joacă un joc dublu, că nu se recunosc drept ceea ce sunt; nişte simpli privilegiaţi. De aceea, când doza de dispreţ, de desconsiderăţie devenea în aceste reuniuni mondene prea tare pentru ea, Rebecca se îmbăta ca în timpul acelei serate despre care îţi

vorbesc. O aduceam acasă beată moartă, furios de spectacolul în care se bălăcise, de zeflemelile şi de batjocurile unei asistenţe puţin înclinată spre indulgenţă.

În pat, de îndată ce-şi veni în fire, o copleşii cu reproşuri; îmi răspunse că toate avuseseră loc din vina mea şi că nu-i mai suporta pe oamenii bogaţi şi împuţiţi pe care-i frecventam. O contracarai, ea persistă în acuzaţii şi drept încheiere mă pălmui. O lovii şi eu. Ea-mi dădu cu picioarele în burtă atât de violent încât mă rostogolii pe jos. Excedat de brutalitatea sa, îi aplicai cu dosul mâinii mari lovituri pe faţă. Apoi mi-o acoperii pe-a mea, aşteptând o ripostă. Nu veni nimic. Mai aşteptai. Niciun zgomot. O chemai. Niciun răspuns. O zgâlţâii. Nu opunea nicio rezistenţă. În fine, aprinsei lumina: zăcea cu ochii închişi, foarte palidă, complet înfăşurată în cearşafurile mototolite. Începui să urlu, să plâng, strângând-o de mine cu tandreţe, conjurând-o să se trezească, să deschidă măcar un ochi, să manifeste un semn de viaţă. Era atât de inertă încât aş fi putut s-o îndoi, s-o sfâşâi fără ca ea să se mişte. Îi luai pulsul: bătea slab şi neregulat. Alergai după apă şi îi umezii faţa ridicându-i capul. Nicio reacţie, leşinul era profund. Cunoşteam prea bine acest gen de stare ca să nu mă tem de ce e mai rău. Deja îmi închipuiam viaţa compromisă, familia ei urmărindu-mă cu o ranchiună implacabilă. Şi asta pentru un gest de nervozitate. În machiavelismul meu, mă speria mai puţin frica de a o fi omorât cât teama de a-mi vedea reputaţia întinată. Mă pregăteam să-i fac o injecţie ca s-o reanimez. Dar nu era decât ameţită: în fine se trezi. Eram totuşi doar pe jumătate liniştit: era vânătă şi sudoarea îi curgea pe frunte. Se plângea cu o voce abia auzită de o violentă durere de cap. O pusei să ia două aspirine, dar nu putui să-nchid ochii toată noaptea. Eram tetanizat, frământat de angoasă, încercând o dulceaţă

aproape senzuală în a-i cere iertare, temându-mă să nu se supere pe mine, cerându-i să-mi transmită căldura sa, viața sa. Paloarea ei mă speria, îi ștersei încet obrajii încă umezi cu o batistă fină. Cât de mult o iubeam; acum era a mea, o dusesem la frontierele morții și o readuceam ușurel spre regiunile mai clemente ale vieții. Îi savuram totala docilitate și vegheai asupra ei până la micul dejun. Brutalitatea îmi dicta o sentimentalitate de circumstanță în care mi se făcea milă atât pentru ea cât și pentru teribilul pericol din care scăpasem. A doua zi și în următoarele două zile nu avurăm nicio scenă.

„Flipantele"[1]: prin acest neologism, împrumutat din jargonul epocii, înțelegeam amândoi suma mârșăviilor și a minciunilor a căror revelație i-o rezervam Rebeccăi pentru marile ocazii. Mic tezaur de răutăți, provizie de orori, rezervă de scorneli cu care îmi protejasem extravagențele și a căror simplă mărturisire, în anumite zile alese, îi pricinuia profunde și violente suferințe. În legătură cu asta, îmi vine în minte un alt episod. Eram la Veneția în luna mai, așezați la terasa Florian. În acest oraș al uniunilor efemere și nefericite, gânguream amândoi, bătându-ne joc, ca dumneata ieri, de legenda blestemată a cetății. Nu știu de ce conversația a degenerat, dar după câteva minute, îi distilai Rebeccăi ura din „flipantele" mele, povestindu-i cu de-amănuntul cum, cu două săptămâni înainte, în timp ce mă credea de gardă la spital, m-am culcat cu R., una dintre prietenele ei. Savuram consecințele confesiunii mele, așteptând s-o văd descompunându-se și izbucnind în lacrimi. Mă înșelam. Cu un gest brutal îmi expedie

1 Din verbul intranzitiv *flipper* care în limbaj familiar înseamnă a te simți abătut când drogul și-a încetat efectul și, prin extindere, a fi deprimat sau, dimpotrivă, exaltat (*N. t.*).

ceaşca sa de cafea în plină figură. Abia avui timp să mă şterg că-şi şi desfăcuse cordonul de piele cu care mă şfichiui tare peste faţă. Un grup de turişti aplaudă. Încercai s-o opresc, dar glumele, fluierăturile trecătorilor mă reţinură s-o fac. Îmi era prea frică de scandal ca s-o pălmuiesc în public: optai pentru fugă, sub hohotele de râs ale gondolierilor şi ale vânzătorilor ambulanţi. Traversai piaţa San-Marco şi o luai pe calea pietonală care duce la Stazione. Şi pe această stradă italiană, în care Proust alerga după mama sa ca să-i spună la revedere înainte ca aceasta să ia trenul, eu, mărunt medic francez, îmi luam picioarele la spinare, urmărit de acea furie care voia să mă bată de faţă cu martori. Sfârşii prin a scăpa de ea, iar seara ne împăcarăm, dar furios că am fost ridiculizat în faţa atâtor oameni, aşteptai să adoarmă şi capturai de pe jos doi gândaci de bucătărie pe care-i strecurai în chiloţeii pe care-i purta şi noaptea. Ţipetele ei de groază când îi descoperi, traumatismul care urmă în timp ce mă prefăceam că dorm mă consolară în chip delicios de umilirile din cursul zilei.

Crede-mă, Didier, nu fără disperare am fost crud cu ea. Cel puţin la început, în străfundul meu exista groaza surdă a unei revanşe. Aplecat oarecum asupra propriei mele răutăţi ca asupra unui abis care în acelaşi timp mă respingea şi mă atrăgea, mă lăsam dus de înclinaţia de-a face rău cu un vertij de voluptate.

Eram fără apărare împotriva tarelor mele ereditare. Deşi îl urâsem pe tatăl meu şi mă temusem de el, tot porunca lui o perpetuam. Mă împiedicam de cordonul meu ombilical, aveam ochii arşi de placentă. Bătrânul îşi cerea partea, zvârlea cu copitele, îmi lăsa moştenire fiecare din defectele lui îngroşate la extrem ca de o lupă.

În chinurile pe care mi le dădea Rebecca zăcea un vis cam dement: ca din întunecatele ape ale umilirii să ţâşnească amprenta unui sentiment nou şi bine călit. Cum refuzam să cred în împotmolirea himerelor noastre, ferocitatea era tot o tactică perversă de seducţie. Înţeleagă cine poate.

N-o mai doream. Trebuia doar să întindem braţele ca să ne cuprindem într-o strânsoare pasională, dar braţele ni se păreau moi, sătule parcă de dragoste. Orice obstacol fiind îndepărtat, dorinţa devenea fadă. Căci dorinţa este fiica şireteniei: ea vrea căile încâlcite ale oblicului, linia dreaptă o plictiseşte. De exemplu, când ne culcam: după ochi, după mers, după langoare vedeam bine că trebuia o dată în plus să plătesc cu propria-mi persoană; căscam zgomotos, ostentativ, niciodată nu fusesem doborât de un asemenea chef de a dormi; ea, bineînţeles, se cuibărea lângă mine, îmi zgândărea organele cu genunchii. Gândul de-a face un efort mă înspăimânta: era goală, opulentă, frumoasă. Atunci de ce oare nu eram cuprins de o mare dorinţă de a mă topi în ea? Zăcea acolo cu pântecele ei care cerea de mâncare, cu organele ei în panică. Îmi întindea o gură care nu pândea decât consimţământul ca să mă înghită. Sărută-mă: îi acordam un sărut. Înc-o dată: iar îi sărutam boticul. Şi mai bine. Limba ei mă importuna, era un sfredel care-mi perfora cerul gurii, cobora prin bulbul digestiv, trecea de pâlnia gastrică, se ducea să trezească nervii pântecelui şi le striga: „Sculaţi-vă, sculaţi-vă, îmi datoraţi datoria de dragoste!"

Căci sărutarea în sine nu era nimic pe lângă ceea ce inaugura: acel ceva prostesc şi convenţional care se cheamă împerechere. Din laşitate, adesea, cedam. Îmi striveam buzele de ale ei aşa cum striveşti o ţigară într-o scrumieră şi ne amestecam, ea hotărâtă să

scoată de aici un maxim de plăcere, eu să sfârşesc cât mai repede. Închideam ochii şi mă achitam fără elan de datoria conjugală. Îmi reluai un obicei din adolescenţă: calculul mintal. Îmi fixam o limită, de exemplu 1 000 sau 2 000, şi număram în tranşe de 200, încet, în ritmul unui secundar, schimbând poziţia la fiecare tranşă. Numerele erau martorele plictiselii mele şi-mi îngăduiau să-mi umplu timpul. Când atingeam cifra fixată, mă terminam în câteva zbateri. Brutalul barometru al simţurilor, departe de a triumfa asupra saţietăţii, nu înceta s-o confirme. Uneori, ceream ajutor imaginii altor femei ca să-mi îndeplinesc corvoada, dar această substituire se oprea brusc, realitatea nu se lăsa uitată. Cu timpul, totuşi, ardoarea mi se răci de tot: nu mă mai atingeam de Rebecca şi îi impuneam o castitate de oboseală.

Astfel, partea de mitologie cu care o îmbogăţisem pe Rebecca, stranietatea sa care mă terorizase tot atât pe cât mă îmbătase îmi deveniseră excesiv de familiare. O prevedeam în toate, îşi pierduse facultatea de a mă surprinde: paradele, şiretlicurile, cochetăriile de care se folosea şi care mă fermecaseră nu mai aveau curs pentru mine. Preţul farmecului se spărgea ca un balon, dezvăluind slabul schelet al unui truc. Şi pe urmă frumuseţea ei taciturnă nu mai trezea nimic în mine: înfăţişările, suspinele, îmbufnelile ei, tot ceea ce mă ţinuse cu sufletul la gură acum mă exaspera.

Rebecca era complicată pentru că explora minuţios toate ungherele acelei cuşti pe care o numea pasiunea sa pentru mine; în schimb, nu era complexă; neexplorând decât aceste unghere n-avea a-mi oferi niciun mister. În locul elanului creator, se usca în analiza nefericită a sentimentelor sale.

Orice îi ierţi unei fiinţe, îi spuneam, vulgaritatea, prostia, orice, în afară de a te plictisi cu ea.

În dragoste, contrar administrației, principiul vechimii este un handicap, avansarea se efectuează de-a-ndoaselea. De fapt mă plictiseam de moarte cu ea. Iar plictisul este un tovarăș pe care nu-l suporți decât în singurătate: pentru că nu vrei martori în acele clipe blestemate, de frică să nu capeți de la ei o imagine infamantă. Lângă Rebecca, zilele mi se păreau de o lungime insuportabilă: fiecare dintre ele aducea aceleași angoase, aceleași momente apăsătoare care ne copleșeau la ore fixe cu o regularitate zdrobitoare. Ai remarcat oare cât de mult ne descompune lipsa de evenimente prin calmul ei, la fel ca cele mai violente catastrofe? Ca să scap de casă băteam cafenelele, cercurile, conferințele, îmi născoceam colocvii, întâlniri, fiecare minut smuls vieții noastre în comun fiindu-mi un izvor de delectare. Monotonia serilor asemănătoare, a aceloraşi prieteni regăsiți la aceleași mese, în jurul aceloraşi discuții, evocând aceleași proiecte avortate cu aceeași lipsă de entuziasm, aceleași glume ieșind din aceleași guri, toate astea mă scârbeau într-atât încât îmi dădeau adevărate dorințe de fugă animală, adolescentă. Nu mai suportam să duc acea viață regulată şi seacă, atât de banală, atât de uşoară şi atât de grea în același timp, şi doream ceva dinamizant, agitat, viu, fără să știu ce anume. Acest mers pe loc de mici fapte, aceste anecdote jalnice o încântau pe Rebecca: le numea „peripețiile vieții în doi".

Recunoşteam foarte bine în ea simptomele cuplului: cu cât trăiești mai puțin, cu atât ai mai puțin chef să trăiești. Soții sunt doi frați siamezi pentru care universul, oricât de pașnic ar fi, este încă plin de amenințări şi de dezordini: de aceea nu-şi permit decât o singură îndrăzneală: să deschidă radioul, să-şi pună papucii, să treacă la masă. Pentru mine adevărata angoasă rezida mai puțin în certitudinea că trebuie să mor cât în incertitudinea că am trăit cu adevărat: uram acea atmosferă de poltronerie cultă

care emana din duoul nostru, nu mai era domnul şi doamna, era Poltronul şi Poltrona. Ni se tot repetase că dragostea poartă în ea un principiu în afara legii, un simţ irepresibil al delictului. Nu vedeam însă în ea decât cuminţenie, conformism, plecăciuni, frică deghizată în frumosul nume de sentimente, iar pasiunilor legale nu le dădeam numele de dragoste. Ştiam că deviza mic-burghezilor: „paharul meu e mic, dar beau din paharul meu" este chiar cea a amanţilor care rămân împreună doar fiindcă nu găsesc ceva mai bun. Nu există soţ iubitor, iubită castă care să nu abandoneze pe loc slaba sa fiertură monogamă dacă i s-ar garanta abundenţa de parteneri şi reînnoirea materialului amoros. Rarele excepţii de la această regulă confirmă principiul general. Chiar dumneata, Didier, o iubeşti pe Béatrice, dar dacă ar apărea o alta, mai frumoasă, mai misterioasă, n-ai părăsi-o pe loc? Protestezi? Atunci explică-mi atracţia dumitale pentru Rebecca...

Ce este un cuplu? Renunţarea la existenţă în schimbul siguranţei, chipul fără atracţie al dragostei legitime. Acest spaţiu închis le banalizează şi pe fiinţele cele mai puţin dotate pentru banalitate, le îngreunează pe cele mai mercuriale. Vedeam în jurul meu indivizi cufundându-se în mediocritate, îmbătrânind, resemnându-se, abandonându-şi unul câte unul elanurile tinereţii pentru mlaştinile funcţionariatului conjugal. Vedeam bărbaţi îndrăzneţi, femei libere pe care viaţa în doi îi demobilizase, îi făcuse serbezi, a căror coabitare le tocise acuitatea. Uram mimetismul concubinilor, docilitatea lor în a adopta defectele consortului, complicitatea lor lipicioasă şi până şi trădarea care-i uneşte încă. Nu exista niciunul din prietenii mei care să nu fie exemplul grimasant al condiţiei mele.

Nu puteam să scap de certitudinea că adevărata viaţă se află în altă parte, departe de mizerabilele expediente ale cuplului şi de virtuoasele nerozii ale dragostei nebune (care este de fapt summumul atitudinii călduţe din moment ce vizează să ne facă să suportăm pe viaţă tovărăşia aceleiaşi persoane). Gândul că va trebui să trag de această legătură flască în tenebrele fără sfârşit ale unei existenţe stricate mă îngrozea. Voiam s-o părăsesc pe Rebecca aşa cum face şarpele: lăsându-i în mână o rămăşiţă care nu mai eram eu, un Franz care năpârlise, abandonându-i o aparenţă care nu mai era locuită de mine.

Rebecca era dezolată de intenţiile mele, simţindu-mă tot mai aproape de a iubi pe oricine mai degrabă decât pe ea. Orice altă femeie pe vremea aceea mi se părea preferabilă prin simplul fapt că era alta. În anumite seri în care putrezeam în puşcăria conjugală, îmi spuneam: trebuie să mă vadă lumea, trebuie să circul, nu pot rămâne închis în casă ca o haină cu o croială frumoasă uitată într-un dulap. Mă apucai din nou, ca înainte, să le urmăresc pe fete pe stradă, în metrou, să le abordez, uluit de chipul lor, fiecare fiind parcă cheia unei lumi vertiginoase. Rebecca nu-mi înţelegea completa schimbare: considerându-şi frumuseţea obţinută odată pentru totdeauna, nu înceta să se compare cu femeile la care râvneam şi deci să le deprecieze:

— Dacă trebuie să mă înşeli, măcar fă-o cu una mai frumoasă decât mine!

Refuzam târgul.

— Nu te văd nici frumoasă, nici urâtă, ci mereu aceeaşi, iar această constanţă mă mâhneşte. Chiar dacă toate femeile din lume ar fi nişte urâţenii, aşa cum doreşti tu, tot le-aş face curte din simpla plăcere de schimbare, de a gusta din alte trupuri.

Adevărata frumusețe este o plăcere a numărului, ea rezidă în diversitatea carnațiilor, în mulțimea chipurilor; cele mai frumoase femei sunt cele pe care încă nu le cunoști.

Mi-aș fi dat cei doi ani de viață comună pentru una singură din acele clipe sufocante în care o străină care te desprețuia până atunci și pe care o fixai de o bună bucata de timp începe să te privească, angajează cu tine un duel voluptuos al ochilor. Apoi când această producătoare de ravagii îți surâde, îi iese din gura dintr-odată răpitoare o vorbă inefabilă, ceva neverosimil de suav, de dulce încât te face să plângi: însăși chemarea romanescului.

Cei mai mulți bărbati văd trecând femei pe care le doresc, pe care nu le vor avea niciodată și se resemnează; eu nu mă consolam cu aceste trecătoare fugace, fiecare din ele îmi era o rană care sângera la nesfârșit: ocaziile pierdute mă dureau așa cum pe amputat îl doare brațul ce-i lipsește. Mergeam pe bulevarde, prin baruri și cafenele cu o aviditate rătăcită, cu o lăcomie de copil pentru toate trupurile a căror carne palpitândă o adulmecam așa cum un animal simte proximitatea apei sau a prăzii. Mă simțeam înfometat, asemenea unui ocnaș care nu va fi gustat din dragoste de douăzeci de ani. Pentru mine, Rebecca nu mai avea nici forme, nici farmece, era în afara omenirii sexuate, manechin dinainte de divizarea ființei omenești în masculin și feminin.

Prietenii îmi reproșau adeseori că ies, fără nicio deosebire, cu femei dizgrațioase sau prost făcute. Unele erau într-adevăr așa. Nu că aș fi mai puțin selectiv, mai puțin atras de frumusețe decât alții, dar eram atât de măgulit că o persoană de sex feminin se poate interesa de mine încât ultima urâțenie, dacă mă privea, căpăta grația unei regine; și mai ales, cum am spus-o, în fiecare

din ele salutam irupția hazardului, fiecare era sfințită prin chiar faptul că era nouă. Nu venerez decât întâlnirile, aceste epifanii ale vieții profane, care transfigurează existența sfâșiind-o.

Pe vremea aceea, pregătind o teză despre virusul hepatitei, lucram mult iar Rebecca îmi fura cele câteva momente libere care-mi rămâneau. Ca să mă apăr un pic de neprevăzut, o minţeam. Întotdeauna minţisem, copil, ca să-mi salvez liniștea, adolescent, ca să prelungesc beneficiile copilăriei, adult, din obișnuință și din nostalgie. A spune adevărul mi se părea o dezastruoasă lipsă de imaginație, minţeam pe toată lumea, în legătură cu orice, fără motiv, așa, pentru plăcerea de a dezorienta, de a avea secrete, de a clădi ficțiuni credibile. Trăgeam din asta o bucurie cu atât mai puternică cu cât viața cuplului modern se ridică pe un imperativ de sinceritate care cere celor doi consorți o franchețe completă. Eu preferam s-o înșel pe Rebecca, mărturisirea sistematică având, în ochii mei, îngrozitoarea facilitate de a aplatiza viața. Preferam cel mai prost vodevil, dacă-mi era subiect de emoție, frustei convenții de loialitate a cuplului exemplar. Îmi plăcea frauda pentru că este arma celor slabi, a femeilor și a copiilor care își asigură astfel un spațiu de libertate într-o lume care nu le acordă nicio libertate. Îmi acordam deci toate libertățile și, prin renghiurile mele, cumulam toate rolurile, protejându-mi plăcerile fără să-l pun în pericol pe cel de-alături.

Bineînțeles, umblam după curve: mă dam în vânt după felul lor de-a fi păşune, animale fremătătoare de viață, cu sânii pe jumătate goi, cu coapsele dezgolite, cu josul pântecelui înhămat în dantele și jartiere, chemându-i pe trecători la o plăcere grosolană în vizuini întunecoase. Le apreciam din epicureism, din dragoste

de viteză, mijloc rapid de a avea cât mai mult trup în cât mai puțin timp posibil. A plăti nu-mi slujea decât la scurtarea distanței dintre poftă și satisfacere. Mă bucuram de acest lux, a face economie de seducție, și binecuvântam banii care, corupându-i pe indivizi, îi deschid spre combinații erotice incomparabile. A plăti îmi îngăduia, de asemenea, să gust din toate tipurile de femeie după care mă dădeam în vânt și pe care viața nu mi le oferea decât în doze mici. Concentrare de chipuri și de anatomii, prostituția prezintă acel aspect oniric pe care-l dețin doar marile adunări de oameni: voluptate a ochilor și a expunerii înainte de orice altă bucurie. În salariatul erotic celebram marea epopee a dragostei, aproape independentă de sex, scoțându-ne în cale ființe cu care segregația socială nu ne îngăduie niciodată să ne încrucișăm pe stradă. Mă cufundam în vulgaritate din gust pentru amestecuri: bordelul este, împreună cu metroul, unul din ultimele locuri publice care apropie universuri și condiții sociale diferite. În ghetoul cartierelor fierbinți încetează, pentru câteva clipe, ostracismele cartierelor obișnuite. Departe de a fi un duș rece pentru entuziasmul meu, aspectul uneori sordid al acestei meserii mă fascina peste măsură, ca și cum ar conferi o altă dimensiune unui act la urma urmei infantil. Pândeam nu atât plăcerea cât posibilitățile ei. Mă amestecam în mulțimea prăpădiților care o pândesc la porțile imobilelor, cu aerul unui câine bătut, pe femeia virilă și surâzătoare care-i va goli cu o mișcare din șale. Atingeam din mers cu o profundă tulburare zidurile vechi ale hotelurilor de prostituție ca și cum ar fi fost îmbibate de luxura tristă pe care o adăposteau. Prostituția era pentru mine un rit de complicitate între producători independenți, o experiență de mic cartofor care are drept teatru strada și drept principiu cheltuiala. Pânditoare sau mesaline, indiferența, ba chiar disprețul acestor femei față de

noi le revela esența supraomenească: eram fascinat de dragostea lor pentru copii și pentru câini, de sentimentalismul lor excesiv, de tutuitul lor republican care instituie între fiecare client și ele democrația amorului venal.

— Nu respecți nimic, spunea Rebecca, nici măcar cele mai frumoase amintiri ale noastre!

— Ai dreptate, nu prea mai putem să ne întâlnim decât în trecut. Atunci, să evocăm aceste fericite amintiri: sutele de mese luate împreună în sute de restaurante, de hoteluri, de hanuri, de snack-uri, sutele de sticle de apă minerală și de vin băute împreună, sutele de feluri de mâncare comandate, de rețete, de cafele degustate. Iată amintirile noastre: un gigantic meniu, un almanah de Goult și Millau. Frumos palmares pentru o viață!

Când eram pe stradă, depășind-o cu un cap, mergeam întotdeauna cu pași mari ca și cum aș fi fost grăbit să fug de ea. I se tăia răsuflarea să se țină după mine, să mă ajungă din urmă:

— Hai, labe-scurte, îi strigam, vii o dată!? Ce scundă ești.

Cât despre excesele noastre erotice, le denunțam acum ca pe niște dovezi de chircire asupra celulei conjugale. Intimitatea noastră abjectă de anul trecut, îi spuneam Rebeccăi, își avea originea doar în teama noastră de cei de-afară. Ne jucam cu excrementele noastre ca să ne rupem și mai mult de lume, ca să ne fim de-ajuns nouă înșine. Am împins amândoi gustul pentru claustrare până la ultimele lui consecințe. Ce-ți rămâne de făcut în doi decât să te adulmeci, să râzi stupid de bășini, să te adaptezi la bietul ritm al mașinăriei tale organice? Iată unde duce erotismul conjugal: la un imens gust pentru căcat de teama largului mării.

Rebecca, înțelesei asta, avea să treacă curând în rândul fostelor mele iubiri, pasiuni pleoștite, amoruri râncede, vechi delicii cocârjate, cu totul interschimbabile. Memoria mea nu mângâia cu plăcere decât aventurile efemere, sclipind de întreaga strălucire a scurtimii lor. Relațiile mai lungi însă, ruinate de ranchiune și de măgării, nu meritau decât uitarea, preafericita amnezie.

Și pe urmă, tuturor dezamăgirilor pe care le aduce o viață amoroasă normală li se adaugă aceasta, imparabilă, universală: să nu placi la toată lumea. Oricât de frumos, de fermecător, de inteligent ai fi, va exista întotdeauna o femeie care să-ți urască talentul, reușita și care să-ți prefere ființe mai puțin norocoase; sau, păgubos și nefericit, alte femei care să-ți reproșeze această urâțenie, acest eșec. A plăcea este deci negativ, nu-i plac uneia sau alteia decât lăsându-le indiferente pe cele mai multe. E o experiență sfâșietoare să fii adorat de câțiva, detestat de alții și neglijat de majoritate. Acest popor care n-are ochi îți strică cele mai frumoase cuceriri. Așa și cu Rebecca: o cunoșteam de multă vreme: mai eram oare seducător? Oricât de bine s-ar vorbi despre noi, nu ni se spune nimic nou și ne trebuie mereu altă confirmare, alte certitudini ele însele gata să se clatine. A fi primul în inima unui bărbat sau a unei femei este o familiaritate derizorie. Sunt oare rege pentru că sunt regele tău? Există deci o neînțelegere: afecțiunea pe care ți-o poartă o ființă te lasă perplex de două ori: mai întâi te miri că nu toți te iubesc cu aceeași ardoare, apoi ajungi s-o bănuiești pe femeia care te adoră că are vreo slăbiciune. Dacă mă iubește, înseamnă că-i pierdută: cine ar putea să-l aprecieze pe un individ atât de lipsit de calități ca mine dacă nu cineva și mai rătăcit, mulțumit că se agață de epava care sunt eu? De fapt, tandrețea Rebeccăi, departe de a o revaloriza în ochii mei, mă împingea să caut la nesfârșit stima unor noi femei.

În această iudeo-tunisiană, crezusem că unesc Africa de Nord şi pământul Sionului. Dar iudaismul ei nu reprezenta nimic, nici patrimoniu, nici fidelitate faţă de un teritoriu spiritual, şi o găseam tot atât de vulnerabilă şi de lipsită de apărare ca şi mine: într-un cuvânt franţuzoaică sută la sută. O închisesem în ghetoul singularităţii sale şi nu-ncetam să o confrunt cu acest ideal ca să-i înregistrez mai bine lipsurile. După mine, uzurpase un titlu la care nu avea dreptul: cel de membru al Poporului ales. La asta-mi răspundea furioasă:

— Îi iubeşti atât de mult pe evrei în general şi nu eşti în stare să iubeşti o evreică în particular. Fac ceva pe admiraţia ta pentru casa lui Israel, nu-i decât un pretext ca să mă persecuţi. Tatăl tău era antisemit din ură, tu eşti din dragoste: el le reproşa evreilor că sunt prea evrei, tu-mi reproşezi că nu sunt destul de evreică. Revendic dreptul la o indentitate ambiguă, revendic dreptul de a fi complicată.

Avea dreptate, bineînţeles! Eram din acei creştini care, ca să-şi ispăşească un trecut stânjenitor, au zeificat entitatea iudaică într-atât încât acuză de trădare pe orice evreu care nu se conformează acesteia. Cerându-i fiecărui israelit să-şi exhibe diferenţa ca pe un fetiş, ne arătam la fel de sectari ca părinţii noştri care pe vremuri îi cereau să şi-o ascundă. Pe vremea aceea însă, stăpânit cu totul de orbirea mea de goy, eram impermeabil la asemenea argumente.

Doar un lucru, unul singur, mă mâhnea: s-o părăsesc le-ar face plăcere părinţilor mei. Aceştia ar crede într-o victorie a bunului-simţ francez când pentru mine era vorba de o înfrângere suferită de sistemul conjugal. Un eveniment foarte ciudat îmi înlătură scrupulele. Pe vremea aceea, tatăl meu, care efectua cercetări genealogice asupra familiei noastre, descoperi din întâmplare, în

*mijlocul secolului al XIX-lea, căsătoria la Aix-la-Chapelle a unuia din străm*oşii noştri cu o domnişoară Esther Rosenthal, evreică poloneză de la care avusese patru copii, cel mai mic nefiind nimeni altul decât străbunicul lui direct. Această picătură de sânge semit în dinastia noastră ariană i se urcă la cap: făcu o congestie care-i fu fatală. Îmi amintesc ultimele lui cuvinte la serviciul de reanimare:

— Franz, toată viaţa m-am înşelat: evreii au dreptate, sunt adevăraţii precursori ai Europei moderne.

Îl urâsem pe tatăl meu ani de zile; ura se transformase în dispreţ la vârsta maturităţii, dispreţul în milă atunci când acest despot se revelase drept un bătrân fragil şi fricos. Dar după aceste ultime cuvinte, acest om redevenea tatăl meu. Şi-i sărutai mâinile acestui Drept pe care Revelaţia îl izbise în pragul morţii. Şi plângeam de disperare când, cu o voce foarte înceată de agonizant, şopti:

— Ticăloşii sunt arabii, cu petrolul lor.

N-o mai iubeam pe Rebecca şi-mi părea rău. Sătul, chemam în zadar o pasiune care fugise de mine. Nu mai simţeam nimic, nu mai tremuram, nu mai eram gelos, iar acest calm mă întrista. Mi-o închipuiam pe Rebecca în braţele altor bărbaţi, sărutându-i, primindu-le mângâierile, omagiile, iar aceste imagini mă lăsau nesimţitor. Există oare mai mare sfâşiere decât aceea de a simţi focul pasiunii retrăgându-se din tine aşa cum marea se retrage de pe plajă în timpul refluxului? Aveam cochetării de bărbat bogat: oh, îmi spuneam, să suferi pentru o femeie, să fii cel neiubit, ce bine trebuie să fie! Vedeam ochii Rebeccăi implorându-mă, cerându-mi explicaţii raţionale când aşa ceva nu exista. Dorinţa mea de ruptură era la fel de arbitrară ca dragostea la prima vedere pentru ea cu doi ani înainte.

— Dar spune-mi, spune-mi ce ţi-am făcut, dacă te-am vexat, dacă te-am rănit?

— Ce mi-ai făcut? Nimic: greşeala ta e că exişti, şi-atât.

Pentru o nimica toată, o privire, un lapsus, un număr de telefon mâzgălit, o hârtie uitată într-un buzunar, îmi făcea scene de gelozie groteşti, insipide, repetate. Furia ei era o încercare magică de a simplifica o situaţie pe care n-o stăpânea. Eram supus cenzurii cotidiene a metresei legitime care-ţi pândeşte cămaşa, lenjeria, detectează cel mai mic fir de păr, îţi scotoceşte prin buzunare, în carnete, telefonează la numerele pe care le găseşte în ele în speranţa că va da peste o voce feminină. Se străduia să reconstituie anumite scene, conexiuni, reţele, cu toată migala unui detectiv. Căci nu există poliţişti mai implacabili unii faţă de alţii decât amanţii. În agendă, îmi tăia numerele sau adresele suspecte ca să nu le mai pot reciti. La spital, încercă chiar s-o cumpere pe-o infirmieră ca să mă pună sub supraveghere! Orice străin devenea pentru ea o persoană a priori echivocă şi deci periculoasă. Şi cu cât se arăta mai intransigentă, cu atât se cufunda mai mult în neîndemânare. Pe stradă, era o spioană pe urmele mele, pândind cea mai mică siluetă de femeie ca s-o evalueze înaintea mea, s-o deprecieze: „Inutil să te întorci după asta, mârâia ea, e-un adevărat cârnat." Ca s-o fac să turbeze, mă amuzam fixând intens mici bătrânei, doamne în vârstă, copilaşi, ceea ce o dezorienta, o obliga să rămână constant la pândă şi drept încheiere îi dădea adevărate înţepeneli ale gâtului. Zborul meu din floare în floare o agasa: de îndată ce identificase o complice, eram deja cu alta, aşa încât, crezând că a apucat prada, nu avea decât resturile. Prin investigaţiile sale căuta o rivală în carne şi oase, unică şi solidă, cu care s-ar fi putut măsura, confrunta.

Dar nu abandonam cuplul nostru ca să formez altul, eram mereu în altă parte, mereu în avans cu o cucerire față de ea. I-o spuneam cu o sfidare puerilă: n-o să te părăsesc pentru o femeie anume, ci pentru toate femeile.

— Mă iubești, îi spuneam, oare asta mă privește pe mine? Suferă în tăcere: discreția este forma modernă a demnității.

Ritmul certurilor se intensifică până la a deveni pâinea noastră cea de toate zilele: puteam număra orele dintr-o săptămână în care nu ne certaserăm. Apartamentul răsuna de ecourile neîncetate ale altercațiilor noastre violente. Zile întregi se petreceau în mijlocul unor crize sfâșietoare, toate deveneau pentru noi spaimă și suferință și mă temeam mai presus de orice de weekenduri care ne lăsau patruzeci și opt de ore întregi unul în fața celuilalt. Fiecare ceartă era urmată de lungi îmbufnări încheiate prin împăcări pe cât de grăbite pe atât de fragile. Reconcilierea: aceasta este obscenitatea scenei de menaj! Că după atâtea invective, atâția pumni, atâtea blesteme, consorții sunt tot proaspeți și binedispuși, ca și cum nimic nu s-ar fi petrecut, iată murdăria, abjecta gaură de memorie. Curând chiar împăcările mă exasperară: eram sătul de acest scenariu reglat ca un balet de orologiu, de tot acest zgomot de vase sparte, mai codificat decât eticheta regelui la curte. Aceste excese de violență ar fi trebuit să fie supapa unei tensiuni prea puternice. Dar supapa deveni însăși pasiunea, scena regimului nostru normal iar excesul modul nostru afectiv.

Rebecca îmi spunea:

— Îți trăiești pubertatea la treizeci de ani, nu ești decât un obsedat sexual.

— Ei şi? O asemenea obsesie n-ar avea nimic vulgar. Dar ai greşit drumul. Sunt unul care nu vrea să renunţe la nimic, care refuză să aleagă. Îmi arunci în faţă ca pe-un scuipat donjuanismul meu. Accept. Don Juan aspiră la darul de a fi ubicuu: el vrea să fie amantul pasionat al uneia singure şi fluturele uşuratic al tuturor, vrea să ardă pentru cea urâtă şi să ardă pentru cea frumoasă, aspiră să îmbrăţişeze într-o singură existenţă totalitatea destinelor posibile. Iată de ce este un erou al nerăbdării, nu un militant al plăcerii. Tu ai visuri de grizetă. Aspiri la fericirea unui cămin stabil; eu nu apreciez decât numărul partenerelor mele. Tu suferi de libertinajul meu, eu sufăr de tiraniile sentimentalităţii tale. În loc să ne copleşim cu reproşuri, mai bine să ne recunoaştem înclinaţiile divergente, iar din această diversitate să tragem consecinţele logice.

Rebecca şi cu mine alcătuiam acel duo heterosexual standard pe care-l vezi peste tot, în parcuri, cafenele, dancinguri, cu ochii umezi, cu mâinile uscate, cu fundul săpunit, cu sexul mereu gata să-şi dovedească ataşamentul, pe scurt, perfecta cochilie închisă. Îmi contemplam ursuza jumătate care-mi propunea la fiecare oră din zi şi din noapte să-mi schimb grija exclusivă de mine însumi cu un egoism în doi în care am face bloc împotriva tuturor! Ah, frumosul ideal blindat, splendida încarcerare în casa de fier matrimonială! Evenimentele din viaţa publică, marile drame care zdruncinau lumea nu ne mai atingeau decât înăbuşite de cocoonul nostru şi, prin urmare, nu ne atingeau. Ţesuserăm în jurul nostru o tunică solidă care ne proteja de exterior, iar Rebecca voia acum să elaboreze o a doua. Pentru ea, universul se reducea la o mână de fiinţe omeneşti departe de care se ofilea. Nu se simţea amestecată în ceva mai vast. Ignora chestiunile fundamentale ale

epocii, trăia înecată în problemele ei personale, în înspăimântătoarea apăsare a frivolității sale.

Nu suporți viața în doi decât denigrând-o, singurul mijloc ce mai rămâne pentru a o înfrumuseța. Multă vreme, bârfa îmi ținu loc de distracție: a o vorbi de rău pe Rebecca, a o face bucățele în fața prietenilor mei mă oprea s-o părăsesc, era de-ajuns ca să-mi lichideze supărările; trădarea ca substitut al dezertării. Într-o duminică după-amiază, în care ne spuseserăm vorbe grele ca de obicei, ieșii să-mi cumpăr un pachet de țigări. La întoarcere, nu mai era acasă: scotocii în cele două camere, strigai: nimic. Supărat de perspectiva unei lungi după-amieze solitare, îmi contactai un prieten la telefon. Îmi revărsai în urechea lui binevoitoare toate reproșurile mele pentru ea și, cu acea nelipsită lăudăroșenie a holteilor, îi istorisii o oarecare aventură galantă survenită cu două zile înainte. După un sfert de oră de conversație, convenirăm să ne întâlnim într-o cafenea și închisei telefonul.

Fu clipa în care Rebecca tâșni din patul desfăcut: se ascunsese sub plapumă, confundându-se cu aceasta. Revelația unui anumit adevăr despre mine însumi pe care-l bănuia, dar nu-ndrăznea să-l creadă, avu asupra ei efectul unui revulsiv. Cu ghearele scoase, se puse să urle ca din gură de șarpe, începând să răstoarne scaune și obiecte după obiceiul ei. Crezui că avea să-mi scoată ochii, dar fu mai abilă. Cu o furie de-abia reținută, ceru să mă însoțească la întâlnire; nebănuind motivele acceptai, jurându-mi să fiu atent. Prietenului stupefiat că o vede îi explică mai întâi stratagema sa și apoi îi spuse:

— Știu că Franz îți face confidențe foarte intime despre mine. Te-ar interesa poate să auzi ce-mi spune el despre tine.

Or, se întâmpla că mă aflam cu acest camarad, medic ca şi mine, în situaţie de rivalitate profesională în cadrul serviciului nostru, fiecare ţintind cel mai bun post, cel mai bun loc în stima profesorului nostru. Urma de aici o concurenţă sigură care se deversa când prin glume, când prin ranchiună şi despre care metresele noastre nu ignorau nimic. Degeaba îmi afirmai buna-credinţă, confratele meu se arătă curios să afle ce debitam pe socoteala lui. Rebecca, foarte în vervă, nu-l scuti de niciun amănunt din calomniile mele despre el, începând cu fizicul lui dizgraţios şi sfârşind cu naivitatea sa sexuală, trecând prin temperamentul său de linguşitor. Pe măsură ce aceste divulgări erau debitate, pălea, convins că ea nu putea scorni detalii atât de precise. După o oră, se scuală, vânăt la faţă, şi ne părăsi fără un cuvânt. În după-amiaza aceea îmi făcui un duşman de moarte şi niciuna din înjuriile cu care o copleşii după aceea pe Rebecca nu mă putu consola de pierderea acestui prieten.

— Spune-mi, o întrebai, în trei ani de existenţă, ce uşi mi-ai deschis tu, pe cine mi-ai prezentat tu? Coafeze, vânzătoare, negustorese, retuşeze, manechine, stiliste, negustori de haine vechi, şamponeze, fotografi, pedichiuriste, cosmeticiene; iată-ţi relaţiile, tot acest popor mărunt al futilului şi al vanului, pifanii modei şi ai aparenţei.

Bineînţeles, am fi putut opta pentru soluţiile nobile. Din moment ce muream de prea mult stat împreună, ar fi trebuit să ne luăm o distanţă, să ne lăsăm în voia farmecului indirectului, să ne rărim vizitele. Dar cu cât ne rarefiam mai mult întrevederile, cu atât mai puţin aveam chef să mă întorc lângă ea. Ştiam că există mai multe şiretlicuri ca să salvezi sau să prelungeşti uniunea: să alegi sfâşierea, să rişti dragostea celuilalt, să-l ajuţi să-şi

regăsească consistența. Am fi putut să ne dăruim în orgie unei mulțimi de urmăritori și prin asta să consolidăm contractul, să mimăm o pierdere în scopul de a ne regăsi mai bine. Aceste opțiuni sufereau însă de a nu fi decât formale și de a întreține un compromis pe care nu-l mai voiam. Mi se scârbise de monogamie sub toate formele ei, liberală, orgiastică, clasică, emancipată, conciliantă, blândă, și aspiram doar să scap de ea. Și pe urmă ce mai, cu aceste împăcări am mai fi tras-o câțiva ani, purtându-ne ranchiunele, conjugând menaj și libertinaj, îndreptându-ne spre o ieșire fatală cu atât mai amară cu cât o vom fi amânat mai mult.

Lucrurile trenau insuportabil. Trecuseră mai bine de șase luni. Trebuia s-o sfârșim odată. Avui o tresărire de curaj și-i spusei:

— Să ne despărțim înainte de-a fi prea târziu. Să ne despărțim în numele poveștii pe care-am avut-o împreună și de care nu mai suntem demni. Speram să iei tu inițiativa rupturii, dar n-ai făcut nimic. Trebuie să mă înham singur la această penibilă sarcină. Înțelege: amândoi am mers prea departe; apăsarea injuriilor noastre, a josniciilor noastre e prea grea, nu mai e vorba să reparăm sau să plătim, trebuie să spargem abcesul și să ne despărțim. Mă mai iubești încă: n-aștepta să nu mă mai iubești; dacă pleci la momentul potrivit vom suferi amândoi mai puțin. Ajută-mă să scap de tine, redă-mi demnitatea pe care o pierd degradându-te. Să ne trăim amândoi fisurările respective fără să le agravăm una prin cealaltă.

Îmi răspunse:

— Vreau să trăiesc ca toată lumea lângă cineva plin de grijă, vreau copii, asta-i tot. Ți-am dat substanța mea și doresc să-ți consacru întreaga viață.

— Nu-mi consacra nimic, te rog. Nu vreau să mi te sacrifici. Urăsc asta dinainte din cauza dobânzilor pe care le-ai cere într-o zi sau alta. N-aştepta recunoştinţă din partea mea.

— M-am exprimat greşit, Franz, degeaba sunt nefericită cu tine, voi rămâne fiindcă nu-mi pierd speranţa de a te schimba.

— Nu visa, altele au încercat s-o facă înaintea ta şi şi-au rupt dinţii. Un fel de mare obstacol îmi ruinează cu regularitate întreprinderile sentimentale. În elanul meu către tine, am avut parţialitatea de a le uita pe toate femeile pe care le cunosc şi de a reuşi ceea ce ratasem cu ele, o dragoste nebună care să dureze. Minunea a ţinut doi ani. Azi plătim pentru că am vrut să repunem pe linia de plutire o iluzie. Lumea e plină de agitaţie: oamenii, lucrurile respiră, se mişcă, alcătuiesc o lungă perspectivă dezirabilă, preţioasă în care am poftă să fiu amestecat.

— Franz, prea mult analizezi ca să fii cu-adevărat sincer. Dar din moment ce nu mă mai vrei, mă înclin.

Cu lacrimi în ochi, Rebecca îşi strânse lucrurile şi plecă. Deşi n-o iubeam, eram emoţionat. Odată închisă uşa după această tovarăşă care de pe acum se topea în trecut, putui să mă cred liber. Legătura de fier era ruptă, lanţul, slăbit, zăcea pe jos; în sfârşit mă odihneam, izbit de o stupoare nervoasă. Dar lanţul avea să se strângă iar în mod violent şi să ne transmită o asemenea zguduitură încât ne vom simţi pentru totdeauna legaţi unul de celălalt.

A doua zi, Rebecca se întoarse şi îmi spuse:

— Nu pot să trăiesc fără tine: culcă-te cu toate femeile, dar păstrează-mă aici.

Ar fi trebuit să fiu fără milă. Dar această fată avea încăpăţânarea mută a celor umili, împotriva căreia nu poţi face nimic,

mă uza prin prezența ei pasivă și o anumită lașitate mă făcu s-o accept din nou. De data aceasta, eram foarte hotărât să mă port fără scrupule: era vorba de un război. Din moment ce ea nu simțea infernul conjugal, aveam s-o fac să atingă cu mâna infernul pur și simplu.

Reflectai asupra celor mai bune mijloace de a o umili, și le clasai în ordine de șase: sexul, rasa, clasa socială, fizicul, vârsta, inteligența. Dintru-nceput, eliminai sexul, rasa și vârsta, umiliri prea vagi ca să atingă o persoană precisă. Rebecca, de exemplu, aștepta cu o speranță neliniștită s-o tratez într-o zi drept „jidoafcă împuțită", insultă în care ar fi găsit confirmarea mârșăviei mele. Tâmpita! Ar fi vrut să insult singurul lucru pe care-l respectam în ea: iudaismul! Eu care căutam injurii eficace m-aș fi ridiculizat adresându-i-o pe aceasta: însemna s-o inocentez înjurându-i poporul; însemna s-o onorez prea mult confundând-o cu o comunitate prestigioasă. Înțelege-mă: rasismul e stupid, atacă în individ comunitatea și comite o dublă eroare: îl lasă neatins pe cel ofensat și provoacă solidaritatea poporului căruia îi aparține, adună când ar trebui să dezbine. În întreprinderea de demolare în care mă angajasem cu Rebecca, lucram la un nivel mult mai subtil și mai operant: îi atacam cele mai intime fibre, și anume inteligența, pe care i-o puneam la îndoială, și fizicul, pe care-l criticam, comoară prețioasă pentru o femeie care și-a însușit imperativul modern al societăților noastre, acela de a fi înainte de orice vizibil. La asta, adăugam condiția socială, bună temă de vexații în epoca noastră de reflux care a restaurat arivismul, ierarhia claselor și a averilor. Pe scurt, alegeam toate terenurile care nu puteau da loc unui răspuns politic sau ideologic, loveam în pântecele fragilității personale. O

voiam pe Rebecca absolut neputincioasă în faţa suferinţei sale, adusă la ultimele limite.

Cât despre metodă, optai pentru inconsecvenţă: trebuia să sfarm în jurul ei orice certitudine, s-o fac să trăiască în spaimă şi în angoasă, s-o simt că se încordează şi se consumă puţin câte puţin, iar pentru asta trebuia să combin atacul cu surpriza, adică să iau iniţiativa, s-o hărţuiesc fără-ncetare, să nu fiu niciodată acolo unde mă aştepta (la nevoie să fac chiar dovadă de clemenţă când se temea de severitate şi invers). Pentru ca să nu considere nimic drept câştigat, nici măcar cafeaua pe care-o luam împreună, pentru ca totul, până şi aerul pe care-l respiră, să fie saturat de bruftuluieli, de ură şi să simtă atârnându-i deasupra capului ameninţarea perpetuă a unei brutalităţi neaşteptate. Scopul era să recreez în jurul ei lumea de spaime arhaice în care trăiesc copiii bătuţi. Îi confecţionam pe măsură o existenţă cu ochii-n patru pentru ca să nu mai fie nici măcar alimentul mâniei mele, ci un martor vrednic de dispreţ şi fără importanţă al vieţii mele de zi cu zi.

Foarte repede, boala de a nu fi iubită întinse pe chipul metresei mele ceva mohorât, atenuându-i relieful frumuseţii, devenită posacă şi inexpresivă. De îndată ce i se altera farmecul, îi făceam o remarcă în acest sens. Se năpustea înaintea oglinzii şi crezându-se dizgraţioasă sfârşea prin a se urâţi în mod efectiv. Iată puterea răutăţii: îi modelează şi-i formează pe indivizi. Dar ce talent cere asta! Nu bănuim cât e de greu să fii odios; răul este o asceză ca şi sfinţenia, trebuie să învingi mai întâi prejudecăţile unei societăţi mereu înclinată spre milă, să zdrobeşti fără încetare poporul palid al bunelor sentimente, să ai în fine un simţ teatral ascuţit, o cunoaştere psihologică a sufletului care nu este dată tuturor.

Culmea ghinionului, sărmana mea metresă mai şi somatiza la extrem, pedepsindu-se în corpul său pentru înfruntările noastre. Cea mai măruntă contrarietate scotea din ea erupţii de coşuri, mari plăci roşii cărora le trebuiau ore-ntregi ca să dispară şi pe care se ducea să le ascundă într-o cameră întunecată. De exemplu, cinam la nişte prieteni, oameni de felul meu, tineri burghezi înstăriţi, încărcaţi de ură şi bineînţeles „de stânga". La începutul mesei, pe ascuns, îi strecurai scurte remarce acide despre felul său ridicol de a se îmbrăca, despre nasul său care luceşte, tenul gras, ochii roşii. Cei de faţă credeau că sunt şoapte de tandreţe şi se extaziau de ataşamentul meu. Rebecca avea să se scoale de la masă ca să plângă şi păstră după aceea faţă de mine o atitudine ostilă. Astfel fiecare îşi închipuia că sunt inocent şi blând suportând o femeie vindicativă şi mânioasă. Iar urmarea o ştiam: iradierea nu avea să întârzie să-şi facă urâta ei treabă pe figura Rebeccăi. O pustulă mare i se năştea în mijlocul obrazului.

— Dragă, ai un coş pe faţă, exclamam cu voce tare.

Rebecca pălea, plimba un deget tremurător pe regiunea atacată, mă trata atunci de „cap de dovleac" sau de „mutră de cămilă". Luându-i pe toţi martori, îi râdeam în nas:

— Nu e vina mea totuşi dacă eşti plină de coşuri, toată lumea ştie că nu există o vârstă anume pentru acnee.

Toată lumea de la masă râdea, mai ales femeile, feministe bineînţeles, prea fericite să-şi vadă pusă la punct o rivală care nici măcar nu era de rangul lor. Dacă ai fi văzut faţa Rebeccăi în clipa aceea: lividă ca o mumie. În câteva secunde, frumuseţea ei peremptorie se prăbuşise ca un teanc de farfurii. Conversaţia se relua în timp ce ea făcea grevă de cuvinte, stătea bosumflată într-un colţ, ascuzându-şi stângaci obrazul cu o mână în timp ce

răul evolua, ataca și partea cealaltă, se cățăra spre tâmple, își întindea subtilele alterări până la gură și la gât. Rebecca era atât de panicată, de fiecare dată când cinam mai mulți împreună, încât alergia apărea chiar și când eram drăguț, dovadă că nu mai aveam nevoie să intervin ca să fiu eficient.

Și pe urmă, scumpa mea concubină era îngrozitor de complexată în fața acestei umanități superioare în care o târam și al cărei tapaj distins o fascina. O botezaserăm „Muta" pentru că nu-ndrăznea să ia parte la conversațiile noastre și stătea, țeapănă și tăcută, pe scaunul ei. Și întotdeauna o instalam la coada mesei, spre bucătărie, la o parte de toți, din moment ce n-avea nimic de spus. Și nu lipsea niciodată un suflet bun ca s-o facă să-și remarce timiditatea și s-o cufunde și mai mult în mutismul ei. Căci Rebecca putea foarte bine să mă înnebunească de gelozie, să mă strivească sub cei douăzeci de ani primăvăratici ai săi, îi va lipsi întotdeauna acea bună cultură burgheză, acea copilărie visătoare în mari case un pic dărăpănate, ei, care avea drept singură vilegiatură curtea blocului, drept singură amintire din copilărie Kouskous-ul[1] *de vineri seara și ca unic breviar televizorul. Sărmana, n-asigura pe nimeni: se străduia să fie la curent, dar simțeai cunoștințele noi de tot, spoiala proaspătă a unei științe fragile, ingerate în grabă. Degeaba se voia de mare clasă, era lipsită pentru totdeauna de acea ușurință a copiilor de burghezi cărora le-a fost inculcat de mici că au dreptate să existe. Nu putea nici măcar să conteze pe solidaritatea evreiască: sefardă și proletară, era disprețuită de prietenii mei ashkenazi pentru care considerațiile de avere și de educație primau asupra legăturilor comunitare.*

1 Specialitate arabă pe bază de carne de oaie, de vită și griș (*N. t.*).

Reuşisem deci această minune de a o urâţi pe Rebecca, de a o îmbătrâni prematur.

— Ce slută eşti, cum de-am putut să-mi întorc privirile spre tine, mi-e ruşine să fim văzuţi împreună, eşti urâtă şi plină de coşuri pentru că eşti proastă în interiorul tău.

Rebecca îmi răspundea cu blândeţe:

— Fiecare pată de pe faţa mea este una din răutăţile tale. Dacă vrei să devin iar frumoasă ca înainte încetează cu perfidiile.

Progresele răului erau fulgerătoare: în câteva săptămâni, tânăra mea prietenă cumulă toate bolile psihosomatice imaginabile şi deveni o enciclopedie de simptome. Suferea de anorexii, de migrene, de dureri de stomac, de tulburări renale, de tahicardie, de colită. Acum, aproape după fiecare masă, se ducea să verse şi să se zvârcolească de durere în pat; slăbi, îşi pierdu puterile. Părul îi căzu, cearcăne negre îi devorau obrajii. Nu-i mai rămânea decât o singură aliată: ţigara pe care o fuma fără nicio moderaţie, mergând până la trei pachete în zilele de mare tensiune. Asta-i dădea o răsuflare îngrozitoare şi noaptea o obligam să doarmă întoarsă, cu un tifon fixat la gură. De altfel supărarea, crampele o împiedicau să închidă ochii. O auzeam oftând, plângând, iar starea ei proastă îmi făcea şi mai dulce voluptatea de a fi cuprins de somn. Epuizată de lungile insomnii, era încontinuu bolnavă, pricopsindu-se cu toţi microbii din preajmă. Eram doctorul ei şi mă amuzam s-o înşel asupra medicamentelor, prescriindu-i droguri inadaptate sau periculoase: de exemplu, o sfătuisem să ia aspirină pentru a opri un început de ulcer când e ştiut că acest remediu atacă mucoasa gastrică şi o roade: agravându-se durerile, un farmacist indiscret, din întâmplare, într-o conversaţie, îi dezvălui înşelăciunea. Dar Rebecca se înclină şi persistă să facă apel la serviciile mele.

Dacă există un mod nobil de a-l iubi pe celălalt până în fragilităţile sale, există şi o manieră meschină de a-i slăbi puterile insistând pe cele mai mici deficienţe ale sale. În acest fel instalasem în Rebecca îndoiala asupra capacităţilor sale, făcând să-i lucească în faţa ochilor eşecul vieţii ei. Bănuiala prinsese ca o grefă şi izbutisem s-o fac să creadă că este o ratată, în ciuda vârstei sale tinere. Încă de la începutul legăturii noastre, pusesem degetul pe carenţele sale culturale, lingvistice (n-avea nici măcar bacalaureatul); şi, departe de a o ajuta să le dea de capăt, i le aminteam fără încetare ca pe o hotărâre a destinului. Teama de a mă vedea c-o ridiculizez, când vorbea englezeşte, de exemplu, sau când se lansa într-o discuţie „intelectuală", o încremenea în rezervă, o înrădăcina în ideea propriei sale inferiorităţi. Aşa de mult o tratasem de prostănacă şi de ignorantă încât se prostise şi se blocase pentru totdeauna. Astfel, împiedicată de tot în handicapurile sale ca într-o haină prost croită, bătea pasul pe loc pe aceleaşi făgaşe. Sub motiv că-i dezvolt darurile lăsate în paragină, i le afundam şi mai mult, resortul politicii mele fiind să secretez culpabilitatea de care pretindeam că o eliberez.

Din această fată inteligentă şi vioaie făcusem, tot scormonindu-i prin măruntaie, o fiinţă plină de spaime, un pitic care tremură.

— N-ai dreptul să mă judeci astfel, să-mi deschizi pântecele, îmi spunea ea, asta-i demn de un poliţai, nu de un amant.

Dar nu protesta decât de formă. Ce vrei? Fericirea ei era să facă parte din inventarul bunurilor mele. Pentru ea, gravitam în ordinea superioară care coincidea cu viaţa, în vreme ce ea însăşi, ocupată cu funcţii subalterne, înlănţuită în regiunile de jos ale existenţei, nu primea de la viaţă decât palide luciri. Îşi compara incoerenţa cu orgoliul meu, slăbiciunea cu reuşita mea. Femeie,

coafeză, fiică de oameni săraci: trei umilințe se înclinau înaintea statutului meu de bărbat strălucitor, înstărit, cultivat. Își interiorizase sentințele mele: declarând-o neinstruită, idioată, supusă și incapabilă, se cramponase de aceste dictate ca de propriul său adevăr.

De-acum înainte, mânia nu-mi mai avea nevoie de motive ca să izbucnească și nici resentimentul meu de cauze ca să fie definitiv. Mai presus de orice mă exaspera la Rebecca ceea ce numeam felul ei „trage apa", aerul ei de câine bătut, când, fremătătoare și smiorcăitoare, își puncta fiecare din fraze cu un hohot de plâns reținut ca să le dea un accent dureros. Martira se strâmba, încerca să mă facă să-mi fie rușine printr-o ușoară umiditate a ochilor, o cută amară a gurii. Nu mă lăsam dus de durerea care mi-o făcea și mai meprizabilă. Biciuit de lacrimile care mă enervau mai mult decât orice de îndată ce le vedeam gata să curgă, o zgâlțâiam cu furie, o băteam, o pălmuiam, îi ceream să dea și ea palme. Cum nu-ndrăznea, continuam s-o bumbăcesc cu pumnii până ce cădea, cu corpul plin de echimoze. Se prăbușea cu un țipăt scurt și rămânea prostrată pe jos. Trăgând-o de păr o sileam să ridice capul, ca să descopăr în ochii ei o supunere absolută. Nebuna s-ar fi lăsat omorâtă pentru plăcerea de a mă pierde împreună cu ea. Sclavia lua proporții cu atât mai grave cu cât consimțea la ea în mod liber.

Pe această femeie care mă iubea, pe această femeie care mă iubise mai mult decât oricare alta, o devastam așa cum le devastasem pe ființele care se apropiaseră de mine ca să le pedepsesc pentru tandrețea lor pentru mine. Celelalte plecaseră la timp în vreme ce Rebecca, rămânând, consimțea la propria ei demolare.

Docilitatea ei oarbă mă convingea că se născuse ca să fie victimă. Iprocrit, o îndemnam la demnitate, îi veştejeam lipsa de orgoliu şi de amor propriu. Dar persistam în purtările mele abjecte. Nimic spectaculos: o presiune constantă, cotidiană care lucra într-un singur scop: a o face să se simtă vinovată, fie că vorbeşte, fie că tace, se mişcă sau doarme: pentru ca să nu mai vadă în mine decât un judecător pe cale să-i facă un proces perpetuu. Să nu crezi că acţionam 24 de ore din 24. Alternam, potrivit celor mai bune reguli ale cazuisticii, clipele de blândeţe cu crizele de fermitate. Aşteptam ca Rebecca să atingă o anumită culme de destindere şi de speranţă ca s-o sfărâm mai bine, bucurându-mă de acele denivelări bruşte care zgârie nervii şi dezarticulează mai bine decât o scenă temperamentele cele mai tari. Devenea o jucărie pe care-o desfăceam în bucăţi, un crab căruia îi smulgeam foarfecii unul câte unul ca să văd ce face. Şi pe urmă, ce-i mai bun decât să răneşti un suflet care sângerează deja?

Metresa mea rămase însărcinată; urmare a unei copulări pripite, într-o seară de beţie în care ne împerecheasem brutal luând-o drept alta. Vru să păstreze copilul şi mai întâi îmi ascunse asta. Când am băgat de seamă şi deşi era târziu — două luni deja —, am cerut cu tărie avortul. Întârzierea îi fu fatală: o complicaţie postoperatorie făcu să intre în ea un rău care o debarasă fără recurs posibil de capacitatea de a procrea. Începutul sarcinii destinsese ţesuturile pântecelui şi ale sânilor: pielea se lăsase ca acele cămăşi ieftine care nu rezistă la spălat, apăruseră vergeturi pe bust şi pe centura abdominală. Adolescenta care îşi disputase aprig cu celelalte femei estetica sa perfectă se văzu deposedată în câteva săptămâni. Rezultat probant al noii sale ruşini:

nu se mai plimba goală de tot prin apartament şi dormea acoperită întotdeauna cu o pijama sau o cămaşă.

Nu ştiam ce să mai născocesc ca să-i dăunez, adiţionam micile torturi: nu trebuie neglijată acumularea unor cruzimi insignifiante care epuizează mai bine decât o mare supărare. Primele mele atacuri fuseseră brutale, zdrobitoare, dar Rebecca suferea mai mult de loviturile repetate, de electroşocurile care o dezaxau de fiecare dată un pic mai mult.

Astfel, se apucase de băut. O încurajam în viciul ei, cumpărându-i în fiecare seară o sticlă de whisky sau de votcă. De fiecare dată se îmbăta şi adormea pe jos, în mijlocul vărsăturilor şi a duhorii de băutură. Într-o noapte, dezgustat de atitudinea sa, îi arsei picioarele în mai multe locuri cu ţigara. În anumite puncte, i-o înfipsei atât de adânc încât mirosea a carne friptă. Dacă ai şti ce curioasă senzaţie e să arzi o fiinţă neînsufleţită: suferă, se strâmbă, dar abrutizarea e prea tare ca s-o trezeşti şi te bucuri în acelaşi timp de starea semiconştientă şi de imunitate. A doua zi, îi susţineam că se calcinase singură în timpul beţiei şi că evitasem chiar un început de incendiu în apartament. Fără dovezi, n-avu altceva de făcut decât să-mi admită versiunea şi să-şi îngrijească plăgile dintre care unele nu dispărură niciodată.

Altă dată, îşi luase un concediu de boală de o săptămână pentru o nimica toată. Ştii că acordarea unui asemenea concediu presupune să stai acasă în caz că te vizitează un inspector. Într-o după-amiază, ştiind-o pe Rebecca ieşită după cumpărături, telefonai din cabinetul meu la casa locală de Securitate socială ca să le semnalez greşeala. Rebecca nu ştiu niciodată cine o pârâse, primi un blam, pierdu beneficiul alocaţiilor zilnice şi trebui să se întoarcă încă de a doua zi la salonul ei de coafură.

Lucru curios: fiinţele nenorocite atrag nenorocirea. Ploua cu mizerii asupra Rebeccăi care era deja ţintuită de suferinţe; situaţia sa se degradă pe plan profesional. Absenta prea mult, lucra prost şi, într-o stare de prostraţie cvasipermanentă, se prăbuşea uneori în lacrimi în timp ce făcea un şampon, abia le răspundea clientelor, se arăta iritabilă la culme cu colegele. Patronii se gândeau s-o concedieze şi îi trimiseseră chiar două avertismente. Profitai de situaţia ei precară ca să-i dau lovitura de graţie: îi furai salariul pe o lună împingând cinismul până acolo încât îi oferii o pereche de cercei de aur ca s-o consolez. Nicio clipă nu bănui adevărul căci îşi îndreptă bănuielile spre cea mai bună prietenă a sa cu care băuse un ceai în ziua furtului. Trebui să împrumute banii pe o lună de la patronii săi; dar întristată de pierdere, coafând fără plăcere, răzbunându-se de nenorocul său pe cranii, fu concediată puţin după aceea fiindcă o uitase sub uscător pe o clientă al cărei păr se carbonizase pe jumătate. Această concediere marcă o dată în deteriorarea raporturilor noastre: în loc să-mi temperez reproşurile, mă făcui extrem de dur.

Pe măsură ce ne afundam în mocirlă, Rebecca cerea îndurare, crezând că atinge fundul infamiei, dar o făceam să coboare şi mai mult. În fiecare zi îi descopeream vreun detaliu nou cu o rigoare în abjecţie de care nu m-aş fi crezut niciodată capabil. Ea credea că ştie totul despre grozăvie: ignora însă o trăsătură deosebit de revoltătoare, un rafinament inedit născocit de inepuizabila mea răutate. Îmi plăcea spectacolul acestei vieţi care se prăbuşea. N-o torturam decât purtat de certitudinea inocenţei sale absolute: candoarea şi naivitatea, doar ele îmi ataţau voluptatea de-a face să sufere. Deveneam mai violent în speranţa unei reacţii, dar dacă reacţiona, furia mea nu mai cunoştea margini.

Adeseori, nenorocirea o făcea să înnebunească: atunci erau țipete, strâmbături, mișcări rătăcite, buzele îi tremurau, se sufoca, crize de tetanie îi izbeau picioarele între ele ca pe două cârje de lemn. O femeie este un bloc dur în care nu intri: într-atât o fisurasem pe Rebecca încât nu mai strângeam în brațe decât o grămadă de ruine. Dețineam asupra ei o putere fără margini. Îi sfărâmasem resortul voinței, o țintuisem de mine printr-un carcan de fier. Îi delăsasem trupul pentru a mă instala ca stăpân în creier unde făceam să domnească teroarea. Îi dominam sufletul, îi modulam gândurile, îi regăseam în gură fraze pe care le pronunțasem cu o oră mai înainte, și sistemul său nervos era în mâinile mele o jucărie a cărei claviatură o manipulam în toate sensurile ca pe un calculator. Era caricatura mea vie, umbra mea, reflexul meu grotesc, iar victima coopera cu călăul la propria sa distrugere. Devenea o creatură frenetică, mereu atârnată de brațele mele. Se agăța de mine ca vermina, găsind în coșmar un fel de imundă rațiune de a trăi care o menținea pe linia de plutire. Persecuția îi îngăduia să scape de singurătate, iar teama de a mă pierde se insinuase în ea într-atât încât o făcea să măsoare întregul vid al unei existențe din care eu aș fi absent.

Cum de sunt cu putință asemenea lucruri astăzi? Și de ce nu? Trecutul cu viciile lui este cu atât mai pregnant cu cât epoca noastră liberală l-a decretat abolit; astfel, barbaria, nemaifiind combătută, își continuă lucrarea în umbră, aducând extremul arhaism în inima modernității. Pentru mine, situația era și mai simplă: totul în educația mea — îți amintesc că eram fiu unic — mă modelase pentru cea mai rea lege a junglei: să-l mănânci pe celălalt ca să nu fii mâncat. Obișnuința de a nu împărți nimic unită cu cea de a primi totul, folosirea disimulării sistematice, o

nevoie de ajutorare permanentă legată de o ură nu mai puțin puternică pentru cei care mă ajutorau sunt tot atâtea elemente care contribuiseră să mă corupă până-n măduva oaselor. Slăbit pentru că fusesem răsfățat, avusesem totul în afară de esențial: perceperea celuilalt. Înconjurat de curtezani, de servitori sau linguşitori, nu cunoscusem din sentimentele omeneşti decât gama infantilă a invidiei, a capriciului şi a bosumflării. Obişnuit să fiu servit, consideram omagiul Rebeccăi ca pe un serviciu care-mi era cuvenit. Neputând trăi fără să martirizez pe cineva, prieten, rudă sau metresă — am nevoie de o victimă aşa cum o locomotivă are nevoie de cărbune —, făcui din acest suflet ardent şi drept o sucursală a propriului meu eu.

Rebecca mă tratase drept un ticălos: recunoşteam în mine acest defect. Optasem pentru rău, din comoditate, ca să fiu ceva, mai degrabă decât nimic. Din orgoliu, ţineam în mod absolut ca eu să port toată vina. Lumea şi-i închipuie pe oamenii răi ca pe nişte monştri, străduindu-se încontinuu să vatăme. Dar nu-i aşa, sunt fiinţe obişnuite, buni taţi, buni funcţionari cărora slăbiciunea unei fiinţe aflată în faţa lor le oferă dintr-odată căile unei cariere intermitente în tortură. Astfel, mizeria celorlalţi mă electrizează: de îndată ce sunt chemat în ajutor, în loc să ajut, lovesc, zdrobesc, calc în picioare. Mă bălăceam în numele execrabile pe care mi le dădea Rebecca precum un porc în mocirla lui, străduindu-mă să le merit, înălţându-mă astfel la nivelul marilor infami ai istoriei.

Ultima mea lovitură de maestru fu să-l montez pe fiul meu împotriva ei. Ştii cât de maleabili sunt cei mici, cât de receptivi la propaganda psihologică. De îndată ce-l certa, pentru o neglijenţă oarecare, îi luam apărarea cu voce tare, mai ales dacă greşise. Îi ofeream tot ce dorea, subliniind însă că Rebecca n-ar fi

făcut-o. I-o prezentam drept o uzurpatoare care luase locul mamei lui. Îi detaliam cele mai mici defecte, mai ales ura ei pentru copii pe care i-o descriam drept viscerală. Îl sfătuiam să se ferească şi să nu rămână niciodată singur cu ea. Pe ascuns, mă duceam în camera lui să-i rup revistele, să-i sparg jucăriile, acuzând-o după aceea pe Rebecca. Degeaba protesta ea, fiul meu se convingea că nu-l iubeşte şi că voia să-l despartă de mine. Atunci, din instinct, potrivit acelei legi tribale care-i uneşte pe bărbaţi împotriva femeilor, trecea de partea mea şi se ridica de la înălţimea pintenilor lui ca s-o insulte cu orice prilej. „Tata e prea bun, ar trebui să te alunge." A-l şti pe acest copil, pe care-l cocoloşise ca pe propriul său copil, trecut în tabăra mea o cufunda pe dulcea mea prietenă în crize nesfârşite de lacrimi. Iar în ziua în care îi aruncă în plină figură cu acea cruzime nemiloasă a mucoşilor: „Un medic n-ar trebui niciodată să iasă cu o băcăniţă...", se prăbuşi literalmente pe jos şi făcu o criză de epilepsie care ne înspăimântă.

Dar uita totul căci pentru ea a ierta era o plăcere infinită: ca şi cum ar fi găsit în absoluţiune ultima resursă a sărăciei sale. Lepra lirică a dragostei-pasiune o pervertise până-n măduva oaselor. Degeaba comiteam în fiecare zi ireparabilul, avea o asemenea propensiune spre clemenţă încât sfârşea prin a-mi dezamorsa cele mai mari ticăloşii. Acea plăcere de a o vedea dezagregându-se, ei bine, ea reuşea să mi-o fure eludând orice plângere, luându-mi capul în mâini, mângâindu-mă pe păr. Eram descumpănit ca şi cum aş fi insultat o statuie, sarcasmele mele se prăbuşeau unul după altul şi nu-mi mai rămânea decât să tac sau să dau în ea.

Cu dezamăgire, băgai de seamă că găsea un fel de reconfort în poziţia ei de ţap ispăşitor. Asupra ei nici aversiunea-mi declarată,

nici brutalitatea mea usturătoare n-aveau nici cel mai mic efect. Se împăcase cu decăderea. Capitulase fără condiții: mă simțeam rătăcit, mai învins de acest triumf decât dacă ea m-ar fi zdrobit. Atinseserăm un punct în care mângâierile, sărutările mele o jenau: nu le mai înțelegea, așteptând mușcături și sfâșieturi când îi ofeream o dezmierdare, temându-se cu bună dreptate că un acces de bunătate este preludiul unei dezlănțuiri. Eram stăpân pe ea: chircită, gemând, își depusese viața în mâinile mele. Aș fi putut orice în acea clipă: s-o prostituez, s-o aduc la sinucidere, la furt, la delincvență. Dar nu aveam puterea să devin pește sau gangster, și cu greu puteam merge mai departe fără s-o nimicesc.

Ferocitatea mea era o legătură prea puternică: prea mult aveam nevoie de această femeie pe care o supliciam ca să nu devin la rândul meu, deși schingiuitor, sclavul sclavei mele. Un sordid fără strălucire, sordidul situațiilor iremediabil ruinate, ne rodea viața în comun. Ostilitatea mea sucombă la rându-i în cenușiu: bulă pe un eleșteu, convulsie mijlocie a unei vieți atone, începu să facă pe nesimțite casă bună cu mediocritatea. Mă săturai de sadismul meu nu din docilitate sufletească, ci din plictis. Găsindu-i obiectul atât de slab, atât de jalnic, sfârșii prin a-mi urî sălbăticia. Rebecca nu mai reprezenta nimic: abia o cârpă de spălat pe jos aruncată într-un ungher.

Pierzându-mi speranța de a mă descotorosi de ea, născocii următoarea stratagemă. Îi propusei să plecăm în călătorie împreună, departe de toate acele lucruri care fuseseră pe punctul de a ne distruge. Alesei o destinație exotică: Filippinele. În ce mă privește, luai toate dispozițiile: închiriai un apartament, obținui un transfer de spital, demisionai de la cabinetul de medici. Cumpărai biletele — împinsesem bunătatea până la a-i oferi călătoria —, rezervai hotelurile, mă ocupai de vize. Crezând că iese în

sfârşit din coşmar, Rebecca îşi regăsea culorile şi chiar, de ce să n-o mărturisesc, o anumită frumuseţe. În ziua fixată, ne duserăm împreună la Roissy: cu bagajele înregistrate, valiza mea fiind plină de hârtii vechi înfăşurate în rulouri, furăm primii care s-au instalat la bordul aparatului. Abia aşezaţi, îi cerui Rebeccăi să ne păzească lucrurile, cât să mă duc la toaletă. În realitate, tăiai în contra curentului valul de pasageri care se îmbarcau, o apucai pe pasarelă, alergai pe trotuarul rulant, traversai aeroportul, trecui din nou prin vamă şi mă aruncai într-un taxi.

De ce am adăugat la cruzimea plecării mele mârşava şiretenie? Pentru că Rebecca avea nevoie de o aversă de sadism ca să-mi înţeleagă voinţa de a termina odată. Pentru că râdeam în sinea mea de surpriza ei, de spaima ei, de îngrozitoarea suferinţă la descoperirea capcanei. Pentru că ruptura este un eveniment prea rizibil ca să-l înfăptuieşti în ritualurile obişnuite şi pentru că doream, adăugându-i o idee de sordid, să scap de prostia sa lipicioasă.

Eram în sfârşit singur. O uitasem oare pe Rebecca? Cred că pot spune că da, râdeam de terorile mele trecute, de admiraţiile mele aţipite. O succesiune de cicluri mă vindecase de cancerul conjugal de care mă ştiam imunizat pentru multă vreme. Niciodată nu voi mai gândi viaţa în termeni de pact, de jurăminte, niciodată nu voi mai încerca să sondez o fiinţă până în străfundul rărunchilor. De-acum înainte ştiam că dragostea nu există, că suntem singuri. Osmoza este o păcăleală: tăiasem cordonul ombilical cu acel cuplu care, la ieşirea din adolescenţă, prelungeşte căldura şi securitatea familiei. Mă pregăteam să trăiesc aşa cum voi muri: singur în tovărăşia altor singurătăţi ale căror zumzet şi afecţiune, departe de a mă reconforta, mă trimiteau la propria mea izolare.

Mă aruncai în desfrâu cu o turbare fără scrupule. Inapt să stăpânesc elanurile lăcomiei mele poligame, alergam după aventuri erotice şi simţeam că am o teribilă voracitate de a lua, de a strica, de a mă împerechea cu tot ceea ce-mi putea aduce o bucurie promptă şi brutală, voracitatea pe care o întreţea recenta mea postire monogamică. Debarasat de orice zorzoană sentimentală, ricoşam de la o cucerire la alta, fugind de orice ataşament durabil. Eram departe de a le seduce pe toate femeile pe care le doream, dar plăceam atunci prin voinţa mea de a place. Obiect al fanteziei a numeroase creaturi, nedomnind asupra niciuneia, părăsindu-le fără a le cunoaşte ca să mă dăruiesc altora, de fiecare dată îmi puneam din nou viaţa în joc.

Aplicând cu sfinţenie principiul evanghelic: iubiţi-vă aproapele, din moment ce în fiecare femeie n-o iubeam decât pe cea care avea să urmeze, mă aplecam cu o egală tandreţe asupra oricărui corp, oricărui chip, cu un elan de gratitudine care mă împingea să strâng prea mult în braţe ca să şi pot îmbrăţişa totul. Există de o parte micul număr de femei pe care le iubim de-a lungul vieţii noastre, iar de cealaltă feminitatea, inaccesibilul însuşi; eu aruncam pasarele dintr-o parte în cealaltă, îi ceream fiecărei persoane să fie expresia parţială, instantanee a unei esenţe care o depăşea. Intoxicat de schimbarea în sine, eram grăbit să consum, neuitându-mă nici la condiţia socială, nici la frumuseţe, legătura cea mai promptă mi se părea şi cea mai bună. Pe scurt, suspinând după mari evenimente, mă consacram dragostei cu îndârjirea unui neofit, fericit de aceste intrigi care trezeau în mine forţe pe care rutina sentimentală le înăbuşise.

Refuzam să dobândesc o memorie amoroasă şi nu existam decât prin privirea mobilă şi versatilă a celorlalţi. Nu mai voiam ca o fiinţă, una singură, să îmbrăţişeze totalitatea vieţii mele, nu

voi avea acel confident unic şi deosebit care va depune mărturie, pentru posteritate, de ceea ce am fost. A nu trăi în cuplu înseamnă să renunţi la propria-ţi legendă, înseamnă să pierzi unitatea unei istorii pentru a dobândi neîngrijirea unui zvon. De această căutare a constanţei în dragoste, asemănătoare cu căutarea unui Dumnezeu unic în religie, suferisem prea mult ca să-i mai accept seducţiile. Preferam să trăiesc dispersat, fără să las urme după mine pentru că angajamentul amoros mă cufunda într-o memorie care semăna cu amnezia, dădea destinului meu o coerenţă pe care o asimilam cu rătăcirea. Fiinţele fidelităţii sunt mai întâi fiinţele atitudinilor călduţe, ceea ce le face inacceptabile pentru mine. Nu mai eram decât un nume propriu încrucişându-se cu alte nume proprii pe care le anula aproape de îndată cu altele noi. Şi savuram această dezancorare, plată pentru cel mai frumos dintre daruri: libertatea.

Păianjen celibatar, ţesând mii de fire întretăiate, ştiam că am capacitatea de a crea peste tot mici societăţi mişcătoare, versatile, pe când cuplul mă cufunda într-o singurătate iremediabilă şi ca să spun aşa metafizică: mai singur în doi decât solitar. În starea de disponibilitate absolută în faţa vieţii, bivuacam din loc în loc: fiecare necunoscută întâlnită îmi dădea sentimentul că sunt un necunoscut pentru mine însumi. Atinsei un grad de excelenţă atât de înalt încât tot ceea ce simţise înainte căpătă un gust de mediocritate. Pentru mine, toate lucrurile erau încărcate de aceeaşi poezie, o uzină era tot una cu o plajă, o panoramă romantică tot una cu străduţa cea mai infectă, cu condiţia ca o femeie râvnită să se afle pe ea. Frumuseţile lumii mă lăsau rece dacă o prezenţă feminină nu venea să le însufleţească, nu cunoşteam decât peisajele dorinţei mele, peisaje umane.

Voltija mea era lipsită de aroganță: femeile mă solicitau tot atât cât le chemam eu. De când donjuanismul este împărțit de cele două sexe, și-a pierdut aureola blestemată, a încetat de a-și mai exhiba libertatea ca pe o sfidare. Nu mai există desfrânați din moment ce există desfrânate. Ființele se dăruiau, plecau, soseau fără să ceară explicații, prin consimțământ sau refuz instantaneu, și această simplitate mă încânta.

Fiecăreia îi spuneam niște „te iubesc" dezinvolți a căror intensitate ele o întâmpinau fără să se atașeze de contract. Dăruit cu totul splendorii acestor destine încrucișate, nu cunoșteam din relațiile amoroase decât frumusețea începuturilor. Mă încrucișam cu un eșantion uman nemaipomenit, pluteam într-o succesiune de clipe pregnante care mă mențineau într-o stare de imponderabilitate. Fericirea de a simți o puternică tensiune, un fel de poftă barbară pentru diversitate îmi dădeau sentimentul — naiv fără-ndoială — de a-mi potrivi pasul după parcursul formidabil al societății. Odată trecut primul timp al dezlănțuirii senzuale, mă gândii să mă expatriez. Franța este o țară care doarme și în care nu poți scăpa de aplecarea asupra ta; ea este patria vieții particulare: de aceea aici înflorește mai mult decât în altă parte sifilisul conjugal, dragostea egoistă a soților, baricadați, cu toate obloanele trase, când lumea în jurul lor se răscoală. Profitând de specialitatea mea de parazitolog, luai contact cu „Médecins sans frontières" și cerui să fiu afectat într-o țară săracă, dar liberă pe planul moravurilor, precum Africa neagră sau Asia de Sud-Est, știind că voi sluji mai bine dacă înclinațiile mele erotice nu găseau obstacole. Pe scurt, după treizeci de ani de dibuieli, credeam că am ajuns în sfârșit să-mi articulez mica mea istorie la istoria animală a celorlalți oameni.

Îţi văd strâmb strâmbătura, Didier. Îţi spui: porcul se grozăveşte cu mârşăviile lui şi îmi debitează orori cu surâsul pe buze. Ei da, ponegrindu-mă, îţi las privilegiul indignării. Dar totodată mă eliberez: din urechile dumitale fac lada de gunoi în care-mi abandonez păcatele.

Privirea lui iluminată de o hidoasă sagacitate îmi întoarse stomacul pe dos. Fără un cuvânt, mă sculai. Numai un om care încearcă o adevărată plăcere în a se flagela singur poate coborî cu o asemenea beţie până la mărturisiri atât de impudice. Era oare cu putinţă să se ponegrească din plăcere? Nu prea avui timp să-mi pun întrebări, căci abia închisesem uşa cabinei şi mă şi izbeam de o persoană pe culoar: era Rebecca, şi în mod vădit ascultase prin perete. Lucru ciudat: nu scoase niciun ţipăt, eram amândoi muţi, ea surprinsă în flagrant delict de spionare, eu înlemnit de mirare şi încă ameţit de confesiunile paraliticului. Rebecca avea — se pare — ceva să-mi spună, ascundea şi ea poate un secret. Se trăsese înapoi până sub lumina unui spot: acest ecleraj care-ar fi fost nemilos pentru o alta îi sublinia chipul frumos prins încă într-o vagă copilărie. Părul îi unduia uşor sub briza aerului condiţionat, lungile ei gene îi făceau ochii şi mai mari dându-le mai multă strălucire. Mă simţeam cuprins de respect în faţa acestei guri închise atât pentru scuză cât şi pentru regret, nu mai ştiam dacă eram supărat pe ea, dacă trebuia să-i port ranchiună pentru trădare.

— Ştii acum cât de nefericită am fost !

Această tutuire brutală mă mişcă: intimitatea era, aşadar, restabilită şi am inaugurat fără întârziere dovada de prietenie.

— Nu reuşesc să cred că aţi... că ai îndurat toate astea.

— Nu mă judeca după impresia de forţă pe care o răspândesc în exterior... Dar spune-mi, nu eşti supărat pentru întâlnirea din după-amiaza asta?

— Ba da, ba nu, în sfârşit...

— Era un banc idiot, de-acord, dar, crede-mă, Didier; era singurul mijloc ca să afli.

— Dar de ce să te laşi în seama lui şi să nu-mi povesteşti viaţa tu însăţi?

— Îi las lui Franz cuvintele, nemaiputându-se folosi de trup. E ultima lui plăcere. De fiecare dată când se află mai mult de douăzeci şi patru de ore cu cineva, e cuprins de dorinţa irezistibilă de a povesti totul. Cel mai adesea este trimis să se plimbe. Atunci, ca să-şi ademenească auditorii, îi amăgeşte că o să mă dăruiesc lor dacă-l ascultă cu răbdare. E pură divagaţie din partea lui, nu marşez niciodată la astfel de lucruri.

— Ştiu, mi-a spus-o. Dar nu de-asta îl ascult, rectificai grijuliu să nu par prea interesat.

— La tine e într-adevăr din milă?

O hărţuii atunci cu întrebări dezordonate asupra straniilor obiceiuri pe care le întreţinea cu soţul ei, dar fiecare dintre ele îi amintea perspective de suferinţă şi de glorie pe care le considera dobândite deja şi nu voia să le dezvăluie. Până la urmă, obosit, o întrebai:

— Pot oare spera o altă întâlnire? Adevărată de data asta?

— M-ai iertat deci... Du-te şi ascultă mâine ultima confesiune a lui Franz şi-ţi promit că după aia... Dar scuză-mă, trebuie să te las, e ora injecţiilor lui.

Cum mă întorceam, îl zării pe Tiwari care ne observa de departe de la un cot al culoarului. Văzându-se reperat, plecă iute capul şi intră într-o cabină. Ce se-amesteca şi ăsta?

Reveneam spre cabinele de clasa a doua, frecându-mi mâinile, cuprins de bucuria egoistă, vanitoasă a celui care o să reușească și o să culeagă curând fructul la care râvnește de multă vreme. Nu eram deci supărat pe Rebecca; deși nu obținusem nimic tangibil din partea ei, eram liniștit. Pactul insolit al soțului nu era decât fantasmă de om bolnav făurită în singurătate. Nu exista nicio alianță între ea și el, iată ce era important pentru mine, nu eram decât eu și Rebecca, cea care-mi pătrunsese în inimă așa cum intri prin efracție într-un apartament, hoață frumoasă cu care pactizam.

Când sosii în cabina noastră, înțelesei de îndată că Béatrice îmi plăcea mai puțin. Sau mai curând că era aceeași în timp ce toate se schimbaseră în jurul ei:

— De ce nu te-ai întors, lansă ea cu obrajii roz de excitație. Am făcut echipă cu Marcello și Tiwari și-am câștigat de patru ori.

— Eram la Franz, spusei sec, preferând francheța unei minciuni devenită inutilă.

— La Franz? Dar credeam că nu mai vrei să-l vezi.

Era atât de fericită de după-amiaza sa încât nici măcar nu-mi ascultă răspunsul.

Cinarăm ușor, departe de ceilalți. Mă uitam la sala de mese, populată de persoane mohorâte și transpirate, ca și cum n-o văzusem încă niciodată, sensibil pentru prima oară la îngrozitoarea urâțenie a acestui pachebot. Adevărul este că foarte puțini pasageri îmi deveniseră cunoscuți, în timp ce majoritatea celorlalți îmi rămâneau indiferenți, grupați confuz împreună fără ca măcar să-i calific cu o poreclă sau cu un semn distinctiv. Degeaba mă sileam să sper gândindu-mă la ziua următoare,

ideea acelei veghi între patru ochi în care nu voi putea s-o văd pe Rebecca îmi înăbuşea optimismul în gât. Printr-o alunecare monstruoasă şi pe care nu eram stăpân, istorisirea lui Franz, departe de a-i deprecia soţia, derapa asupra relaţiei mele cu Béatrice. De data aceasta, desluşeam un raport direct între această istorie şi dezinteresul meu progresiv pentru însoţitoarea mea. Iar dispreţul pe care se lăuda că l-a avut pentru metresa lui, îl transferam acum asupra metresei mele. Simplă coincidenţă, bineînţeles, şi totuşi mă bătu gândul că infirmul era pe cale să mă infecteze cu gusturile lui, să instaleze în mine un suflet parazit.

Nu, mă-nşelam, Franz n-avea nimic de-a face cu dezafectarea mea; călătoria catalizase o nemulţumire care izbucnea sub presiunea împrejurărilor. Altfel cum să explic acest fulger într-un cer atât de senin? Plecând în Orient, nu eram noi oare pe cale de a ne petici cuplul? Stăteam împreună pentru că aşa începuse şi aşa trebuia să continue, fără altă raţiune mai nobilă, din ascultare faţă de rutina pe care o decretaserăm. Era ceva absurd în această continuitate. N-o mai luam pe Béatrice ca atare, îi cântăream calităţile şi defectele ca un vulgar negustor. Iar eu care-o numeam „hărăzita mea" cu două zile înainte, aveam chef să rectific acum asta prin „dezamăgirea mea".

— Ce ai, mă-ntrebă ea, eşti ciudat, nu spui nimic, am impresia că fugi de mine.

— De ce-aş fugi de tine?

— Nu mi-ai citit nimic astăzi, s-ar spune că uiţi de călătoria noastră.

— Călătoria noastră! Vorbeşti de ea ca de-un sugar.

— Preferi poate sugarul lui Franz şi romanul în episoade despre dulcineea sa.

Era prima oară că vorbea despre Rebecca pe acest ton.

— De ce-o tratezi drept dulcinee? Ce ţi-a făcut?

— Mă agasează, pur şi simplu. Îi detest privirea care te detaliază din cap până-n picioare, nu-mi place felul ei de a institui un raport de concurenţă cu celelalte femei.

Mitocanul care dormea în mine răspunse:

— Ai pică pe ea pentru că e frumoasă şi mai tânără decât tine.

Se uită la mine surprinsă, ca şi cum nu se aştepta totuşi la aşa ceva!

— Poate sunt urâtă şi bătrână?

— Nu voiam să spun asta.

— Găsesc că o aperi cu prea multă căldură. Ştiu că e frumoasă şi că-ţi place. O atacam tocmai ca să văd ce reacţie ai.

— Încercarea ta e-o tâmpenie.

Eram umilit că fusesem atât de repede descoperit. Dar Béatrice spuse simplu:

— Ştii, cred că nu mai facem dragoste destul.

Docil la această invitaţie, mă executai după cină în spaţiul strâmt al catacombei noastre plutitoare. Totuşi, chiar goală, tovarăşa mea nu se degaja de furoul femeii legitime. Şi cu cât o priveam ocupându-se cu abluţiunile toaletei sale intime — avea mania igienică de a se spăla înainte de a face dragoste —, cu atât simţeam că-mi scade apetitul. Toate mergeau de-a-ndoaselea în această morfologie şi trebui să închid ochii ca să n-o profanez cu o delectare morbidă, atât de contrară indulgenţei mele.

În sfârşit, cu ajutorul obişnuinţei, ne împerechearăm cu stângăcie. Dar totul în mine se retracta în faţa acelui abis alb a

cărui geografie îmi era cunoscută până la cea mai intimă cută; şi pe urmă ruliul care creştea din oră-n oră nu făcu nimic ca să ne înfrumuseţeze încleştarea. Pe nesimţite, imaginea unei Rebecca nervoasă şi aprigă se interpunea între acea carne previzibilă şi dorinţa mea care nu mai ştia la ce obiect să se închine. Degeaba o alungam, se ridica între noi ca un irezistibil magnet, terţă persoană inoportună care mă distrăgea. Îmi mângâiam partenera cu neglijenţă, străduindu-mă să stârnesc din pielea sa un răspuns al cărui cel mai mic episod îl cunoşteam în detaliu, dar care în seara aceea nu veni. Apoi, grăbit să fie deja a doua zi, adormii dintr-odată aşa cum te duci la fundul apei.

ZIUA A PATRA:

AMĂRĂCIUNEA SIMPATIILOR TRUCATE. MÂNA ÎNTINSĂ.

În dimineaţa celei de-a patra zile, ieşind dintr-un vis în care Béatrice se strâmba ca sub efectul unei intolerabile dureri, mă sculai cu o singură idee în cap: să mă unesc cu Rebecca în următoarele douăzeci şi patru de ore. Toată noaptea bântuise furtuna şi în timp ce intram în strâmtoarea Corint, valuri plumburii mai galopau de-a lungul cocii vasului, luau cu asalt orizontul livid. O lumină ternă, accentuată de cascade de ploaie, îndolia plaje joase, cătune de pescari dispuse în semicerc de-a lungul micilor cricuri. Béatrice era la fel de posomorâtă ca vremea. Fardul de un deget nu reuşea să mascheze banalitatea chipului său tras de un somn chinuit. Trebuia să ajungem la Atena spre prânz, dar nu mă gândeam decât la seara de Anul Nou de care nu mă îndoiam nicio clipă că va fi decisivă. Promisiunea unei idile la bord depăşea cu mult interesul meu pentru Orient care era în punctul său cel mai jos; la drept vorbind, sătul de vorbele de la masă spuse pe această temă, obosit de litaniile lui Marcello, eram deja blazat asupra unei ţări pe al cărei pământ nici măcar nu călcasem.

Îmi lăsai locului metresa cu chipul trist şi ieşii să mă plimb. Norocul, pe care-l favorizasem mult, făcu să dau nas în nas cu soţia lui Franz în barul de la clasa întâi. Mă întâmpină cu

o pasiune care mă surprinse, mă sărută de patru ori pe obraji şi strângându-mi mâinile mă aşeză lângă ea. Prezenţa sa dădea încăperii o intimitate fermecătoare. Era prima mea adevărată întâlnire în doi cu o femeie despre care ştiam tot şi care totuşi îmi rămânea străină. Nu mai avea aerul dispreţuitor care mă intimida atât de mult în primele zile: privirea sa dreaptă, plină de o insolenţă voioasă, îi ilumina chipul strunjit ca o figură de porţelan. În faţa a atâta graţie, redevenii mai întâi timid şi bâlbâit. Dar vorbăria noii mele prietene, surâsul ei luminos, încântarea în care mă cufundă primul ei compliment — găsea că am ochi frumoşi — îmi dădură puţin câte puţin încredere în mine.

— Toată lumea e bolnavă pe vaporul ăsta, dacă o ţine tot aşa, va trebui anulată petrecerea.

În ce mă priveşte, îi dădui veşti despre cabinele de clasa a doua fără să omit niciun detaliu asupra stewarzilor şi a băieţilor de cabină. N-aveam nimic precis să-i spun, şi totuşi nu-ncetam să-i vorbesc; cuvintele-mi ieşeau în valuri de pe buzele grăbite şi mă miram de oportunitatea spirituală a spuselor mele. Simţeam născându-se între noi o familiaritate instantanee, unul dintre acele curente de încredere care cimentează în câteva minute o afecţiune de mai mulţi ani. Ne priveam învăluiţi cu totul de farmecul unei simpatii care începe, flirtând deja din ochi, din zâmbet.

— Dar ai până şi umor, spuse Rebecca, şi atrăgându-mă încet spre ea, mă sărută pe frunte.

Această mângâiere îmi incendie sângele din vine, gura ei era călduţă şi regretai că nu am prins din zbor cele două muşte ale buzelor sale. Îşi ridicase părul, descoperindu-şi urechile micuţe şi roz străpunse de safire.

— Ajută-mă să-mi termin cuvintele încrucişate, lansă ea deschizând un număr din *Marie Claire* pe bar.

Apoi, întinzându-mi un pachet pe jumătate gol de Marlboro:

— Vrei o ţigară?

— Mulţumesc, nu fumez.

— Nici măcar acest viciu? Apropo, ştii ce-i spune locomotiva cu aburi locomotivei electrice?

— Nu.

— Cum te-ai lăsat de fumat?

Izbucni în râs. Această tandră tâmpenie mă încântă.

— Nu eşti obligat să râzi, fie şi din milă. Bine, spune-mi, orizontal, culmea pentru un japonez?

Dar vai, trebui ca Béatrice să intre chiar în clipa aceea şi să ne surprindă. Câteva secunde, nimeni nu spuse nimic: te-ai fi crezut într-un teatru de bulevard (e stupefiant să constaţi cât de mult ratifică viaţa cele mai proaste convenţii ale vodevilului). Nu ştiam cum să evit muţenia noastră de conspiratori şi totuşi nu încercam s-o scurtez.

— Sper că nu vă deranjez, spuse intrusa, stăpânindu-şi cu greu un tremur al bărbiei.

— Deloc, răspunse Rebecca, e-o plăcere să te vedem. Făceam lista noutăţilor zilei.

— Acest gen de actualitate nu mă interesează.

— Fără-ndoială tocmai te-ai sculat, ai ochii încă umflaţi.

— Nu, m-am sculat de la şase. Ruliul mă împiedică să dorm.

— Ah, scuză-mă, aveai aerul că te-ai dat jos din pat.

O acreală politicoasă se punea în vorbele lor şi risca să se transforme în invectivă. Îmi veni ideea vanitoasă, reconfortantă, că cele două femei se sfâşiau pentru mine.

— Ce-ţi pui diseară? întrebă Rebecca.

— Nu ştiu, nu prea am chef să vin.

— Pot să-ţi împrumut diverse lucruri, ar trebui să avem aceeaşi talie, deşi pari mai mare în şolduri.

Béatrice tresări; îmi venea să râd.

— N-am nevoie de hainele tale. Am luat cu mine ce-mi trebuie.

— Îţi spuneam asta ca să te scutesc să pari neglijentă. Bine, porumbeilor, vă las, mă duc să-i dau în cioc porumbelului meu. Pe diseară.

Un lung minut de tăcere trecu peste barul pustiu dintr-odată. „Porumbeii" evitau să se privească, şi mai stânjeniţi de brusca absenţă a străinei.

— V-am deranjat, nu-i aşa?

— Deloc, stăteam de vorbă...

— Nu minţi, Didier, se citea pe faţa ta când am intrat.

— Încetează cu bănuielile tale!

— Didier, reluă ea (iar vocea îi era o implorare tremurătoare), spune-i lui Béatrice a ta că-i o neînţelegere, că visez.

Rămâneam surd la semnalele de naufragiu. Se uita la mine cu ochi miraţi, descoperind puţin câte puţin un adevăr în care nu voia să creadă. Ghicise totul şi se bâlbâia, gata să plângă. Nu-mi mai amintesc de platitudinile schimbate atunci, îi spuneam lucruri obişnuite neavând nimic ce să-i spun, iar stereotipurile, proscrise în principiu între două persoane care se iubesc, se acumulau între noi ca tot atâtea cadavre. Aceste nimicuri, pe care le găseam atât de drăguţe în gura Rebeccăi, în cea a lui Béatrice mă exasperau: încă o dată ieşea învinsă din confruntare.

— Uită-te la mine, reluă ea cu un tremur de durere în glas, nu sunt numai frumoasă, ci vie, sclipitoare. Ea-i o capcană

sexuală, o creatură făurită de bărbaţi. Nu-ţi înţeleg nevoia pe care o ai de a distruge totul între noi doar pentru că ai poftă de această fată.

Cu greu îmi reprimai un hohot de râs: ea sclipitoare? Da, ca o tinichea ruginită! Îşi dădea în sfârşit seama că prezenţa ei nu era departe de a mă indispune. Un cuvânt era de-ajuns ca să-i redau speranţa, dar tăcui.

— Franz ţi-a sucit capul, nu te ştiam atât de influenţabil. Ştii, nu-i aşa de frumoasă, Rebecca ta, e prea studiată, artificială...

Cu ea alături trecusem pe lângă voioasa nesocotinţă a vieţii, era vremea să lichidez întârzierea.

— Dar răspunde-mi o dată, nu vezi că sunt pe cale să-şi bată joc de noi, să te excite împotriva mea ca să ne dezbine?

— Iată cel puţin ce au în comun prefecţii de poliţie şi femeile geloase: fantasma complotului, spusei eu, cu ironie, fericit să dezvolt o idee pe care Franz mi-o suflase cu o seară în urmă.

— Bineînţeles, delirez...

Întregul său trup fremăta, zgâlţâit de violenţa emoţiei; nările i se umflau şi rămânea agitată de hohote, plângându-se că nu ne mai iubeam. Barmanul ne privea fără să înţeleagă. Acest dialog mă plictisea ca de fiecare dată când n-ai dreptate şi trebuie să te justifici. Adevărul este că Béatrice nu mai era pe piaţă şi nu voia să accepte asta. *A fi pe piaţă:* nu ştiu de ce expresia asta îmi plăcea atât de mult în dimineaţa aceea. Îmi închipuiam lumea dragostei ca pe un vast bazar în care unii se ofereau în timp ce alţii alegeau. Pe măsură ce fiinţele înaintau în vârstă, erau tot mai înclinate să se ofere şi din ce în ce mai puţin dificile asupra obiectului ales. Şi mă gândeam la prietenele pariziene ale lui Béatrice, de treizeci de ani ca ea, odinioară

Passionnarii semeţe, în jurul cărora roiau bărbaţii, şi al căror chip era acum o constantă suplică implorând: „iubiţi-mă", biete colete în aşteptare gata să plece cu oricare numai să fie smulse din părăsire şi delăsare. Şi mă simţeam departe, cu totul departe de această fată care nu mai aparţinea actualităţii mele sentimentale: dacă măcar ar putea să elibereze scena timp de douăzeci şi patru de ore!

Mai târziu, sub o ploaie deasă, în tovărăşia lui Marcello, a lui Raj Tiwari şi a vreo douăzeci de alte persoane, debarcam la Pireu. Pentru mine, care mă duceam în Asia, Atena nu putea fi decât ceea ce se cheamă la jocul gâştii o penitenţă, o reminiscenţă de clasă secundară. Acele faimoase izvoare ale culturii noastre îmi erau aproape la fel de străine ca mitologiile bantu sau ca panteonul triburilor siberiene. Îmi păsa mult mai mult de intrigile mele din momentul respectiv decât de acea acumulare de monumente care exhibau nostalgia splendorii lor trecute. Plecam să descopăr, nu să comemorez. Urâţenia Pireului îmi confirmă reticenţele: rare fiinţe vii bântuiau această catastrofă estetică, în impermeabil sau acoperite de umbrele negre, la piciorul unor case hidoase care-şi împroşcau răsuflarea împuţită. Vântul îngheţat care împingea în faţa lui ziare mototolite, în sfârşit agresivitatea automobiliştilor care din joacă se năpusteau asupra noastră claxonând sfârşiră prin a mă face să mă zbârlesc împotriva escalei. Şi când trebui să luăm metroul ca să ne ducem în piaţa Omonia şi să ajungem pe Acropole — adică să pierdem o oră, o oră şi jumătate cu transporturile în comun —, renunţai şi făcui calea-ntoarsă, în ciuda rugăminţilor lui Béatrice. Ce-mi trebuiau capodoperele Greciei antice, mie care eram gata să dau Partenonul, Delfi şi Delos pentru o singură sărutare!

Urcai iar la bord vesel de tot de această recreaţie. Marea era furtunoasă, o auzeai fierbând în port, plesnind navele la chei, o hulă lucind ca uleiul ridica neîncetat vedetele şi remorcherele. *Truva*, cu fălcile larg desfăcute şi sus cu un grilaj cu dinţi ascuţiţi, înghiţea câteva zeci de turisme, cele mai multe olandeze şi germane. Mă îndreptai spre cabina lui Franz căci trebuia, potrivit dorinţei Rebeccăi, să-i ascult o ultimă oară istorisirea. Speram că avea să recapituleze cu o crudă minuţie toate amănuntele decăderii sale, şi mă bucuram dinainte de istoria prăbuşirii lui aşa cum te bucuri de eşecurile unui concurent nefericit. Infirmul nu se înşelă în această pirivinţă din moment ce-mi spuse, la câteva minute de la sosirea mea:

— Voi fi scurt, căci o să-ţi vorbesc azi de înfrângerea mea, iar această nenorocire răsunătoare îţi va măguli, cred, într-un fel oarecare, amorul propriu.

Mâna întinsă

Iată, aşadar, sfârşitul jalnicei noastre saga aşa cum ţi-o redau fragment cu fragment de trei nopţi încoace. În a noua lună a celibatului meu voluntar, în plină viaţă de risipă şi de plăceri, la capătul unei nopţi de petrecere şi de alcool, fui lovit de o maşină pe o trecere de pietoni şi mă pomenii la spital cu o fractură de tibie. Meseria mea de medic îmi îngădui să solicit o cameră numai pentru mine şi mă gândeam nu fără plăcere la cele două săptămâni de repaus forţat, urmate de o lună de

convalescență și de reeducare, cântărind deja suma de bani pe care voi putea s-o extorchez ca despăgubire de la șoferul cu accidentul.

Trecuse o săptămână; pe la mijlocul unei după-amiezi, ușa se deschise timid înaintea unei persoane de sex feminin. Timp de cel puțin un minut, nu-mi reveni în minte această frumoasă femeie bronzată, de tip ușor oriental. N-o identificai fără decepție: era Rebecca.

— Tu, aici, nu te-ai sinucis, așadar?

Pălise sub insultă și evita să mă privească în față.

— Nu, încă nu... am aflat că ești bolnav, printr-un prieten comun, M., întâlnit pe bulevardul Saint-Germain. Atunci am venit să-ți fac o vizită.

Cum de putea să mă mai revadă după festa groaznică pe care i-o jucasem? Dar nu vorbirăm despre subterfugiul meu și nici despre scenele de disperare la care dăduse probabil loc. Rebecca îmi spuse numai că tocmai petrecuse șase luni într-un kibbutz, în Israel, la frontiera libaneză. Era mult mai frumoasă decât amintirea pe care-o păstrasem despre ea, mai slabă, cu o gamă subtilă de noi gesturi și de noi expresii care sugerau o bruscă și tulburătoare maturitate.

Reveni a doua zi, apoi în fiecare zi. N-aveam ce să-i spun mai mult ca-nainte și curând o tratai cu morga și disprețul din zilele de altădată. Într-o duminică în care îmi bătusem joc de asiduitatea cu care-mi făcea vizite, se înfurie:

— N-o să reîncepi cu insultele?

— Ia te uită, zeița rasolului se revoltă?

Fața îi căpătase o expresie dură, iar ochii i se închiseră până la a nu mai fi decât niște lame de jaluzea.

— Adio, spuse ea rece, n-o să mă mai vezi niciodată.

Se aplecă asupra mea ca să mă sărute. Îi simţii mâinile care pipăiau montanţii patului — eram protejat de-o parte şi de alta de două tăblii fixate cu nişte cârlige, — dar uitându-mă numai la ochii ei, nu văzui nimic din rest. Tonul frazei îmi dădu un fior ciudat. Apoi, se-ndreptă spre uşă. Reacţie de bolnav sau slăbiciune trecătoare, nu ştiu, dar o chemai înapoi.

— Stai, vino-napoi.

Şi îi întinsei mâna, sprijinindu-mă de barieră cu toată greutatea mea. Se-ntoarse şi-mi întinse la rândul ei mâna. În momentul în care degetele noastre urmau să se prindă, şi le retrase pe ale ei. Mă aplecai şi mai mult, ea se dădu iar înapoi. O priveam: un surâs îi desfigura trăsăturile. Îşi râdea de mine, îndrăznea să-şi râdă de mine fiindcă eram bolnav! Îmi retrăsei braţul. Aproape îndată, mi-l apucă iar şi-l trase spre ea. Tot corpul îmi bascula pe marginea patului.

— Nu mai trage! Eşti nebună? Mă doare.

Dar cu amândouă mâinile, îmi apucase braţul gata să-l smulgă din umeri. Atunci tăblia care mă proteja cedă cu un pârâit sinistru — ea-i desfăcuse balamalele — şi mă zdrobii de pământ de la întreaga înălţime a patului de spital.

O imensă durere mă înşfăcă de mijlocul şalelor în plină măduvă, alergă de la picioare la cap ca un fulger de gheaţă şi mă frânsei în două ca o cupă de cristal. Pe carelajul rece, înainte de a cădea în comă, auzii o voce feminină care-mi şoptea la ureche:

— Biet imbecil, credeai, aşadar, că am uitat?

Ghiceşti fără greutate consecinţele acestui accident: atins la coloana vertebrală, mă aflam paralizat de la mijloc în jos, lipsit de picioare şi de nervii erectili. Fui operat de două ori, mari specialişti se perindau la căpătâiul meu; în zadar, fractura era prea brutală, hemiplegia iremediabilă. Rămăsei două luni la spital,

culcat între două plăci de oțel, plin de drene, suportând zi și noapte pomparea injecțiilor și a perfuziilor de plasmă. Legat de aceste santinele ale supraviețuirii, aveam impresia că sunt un standard telefonic supraîncărcat și avui tot timpul ca să blestem medicina și pe falșii arhangheli care-i alcătuiesc clerul. Deși o știam vinovată pe Rebecca, intentai un proces Asistenței publice pentru neglijență, acuzând-o pe infirmiera de gardă de a fi fixat prost tacheții tăbliei, cauză a căderii. Nici măcar o dată nu-mi trecu prin minte s-o denunț pe adevărata vinovată; poate pentru că ceva în mine admira mârșava ei răzbunare. Câștigai procesul și obținui despăgubiri: Administrația spitalelor fu condamnată să-mi verse o indemnizație de mai multe milioane pe lună pe tot timpul vieții. De-acum eram bogat: doi metri pătrați de pat și un fotoliu rulant cu frumoase tuburi de oțel alcătuiau întregul meu univers. Rebecca mă făcuse să muște din țărână, femeia umilită obținuse satisfacție pentru relele imense pe care i le pricinuisem.

Lucru curios: ținu să mă îngrijească și se ocupă de mine cu un admirabil devotament, nescăpându-i să mă asiste niciun minut, zi și noapte; asta pentru că degradarea fizică nu-i era de-ajuns acestei prefăcute care avea și alte planuri. Câștigase chiar și inima mamei mele care o binecuvânta și o ridica în slăvi cu fiecare ocazie. Procesul de aservire era în plină desfășurare. Căpătă asupra mea o influență asemănătoare celei pe care o capătă asupra unui bătrân o fată tânără și perversă. În mod naiv, mă credeam încă destul de puternic ca s-o capturez și s-o resping după voia mea și mă străduiam să o fac. Dar pozițiile se inversaseră: acum, eu eram învinsul. Această răsturnare a fost drama mea.

Da, continuă Franz, oftând ca și cum voia să mă ia martor la instabilitatea măririlor pământești, prea multă vreme crezusem că poți trăi nepedepsit, iar pedeapsa odată venită, nu putui s-o

suport. Mă încrezusem în dragostea Rebeccăi ca în soliditatea unei monede. Dar ceilalți nu sunt niciodată nici atât de îndrăgostiți, nici atât de indiferenți pe cât îi crezi. Exclus din cercul celor sănătoși, întreaga mea vitalitate mi se refugia în gură, în această glotă vorbăreață și băloasă aflată deasupra unui deșeu. Rămășiță de viață pâlpâitoare pe o proteză, mă priveam stând adunat pe micul meu format toracic cu capul prea mare cocoțat pe un bust minuscul, cu picioarele inerte și subțiri, cu sexul mort, rulou veștejit zăcând în cuibul firelor lui de păr. Lumea exterioară încetase să mai existe din moment ce încetasem să mai exist pe lume. Unde erau siguranța și orgoliul meu de om abil, credința mea în reușită, certitudinea că pot să parvin la aceasta? Toate astea dispăruseră. Iluzia unei vieți trepidante se transforma în această infirmitate. Începea o imensă noapte de lacrimi și de remușcări.

Și pe urmă, anumite răni sunt semnul unei slăbiciuni sufletești mult mai grave. Toate lucrurile de care mă temusem în spaimele mele de copil se întâmplau acum: accidentul confirma un eșec înscris în mine dintotdeauna. Eram învins cu mult înainte de a mă fi zdrobit de carelajul acelei camere de spital. În fond, nu visam eu oare la înfrângere, de la origine? Iar aviditatea mea de a mă bucura de viață, nerăbdarea mea pentru ființe și femei nu veneau ele oare din presentimentul catastrofei? Destinul se împreuna cu coșmarul din care ieșisem. Compararea dezolată a celor două părți ale existenței mele — înainte, plenitudinea glorioasă a timpului fără nicio fisură; acum, vidul, captivitatea în mâinile unei temnicere — mă băga într-o furie neputincioasă. Armura de nepăsare, de violență, de cinică bucurie care-mi asigura fericirea ceda la prima moleșeală: mă prăbușeam de groază la o ameteală, la un spasm, doborât de ascultarea anxioasă a

celor mai mărunte tulburări. Lipsa de ocupație făcea ca neliniștile să-mi fie și mai crude, lăsându-mi toate orele ca să mă gândesc la ele, să le aprofundez asprimea. Murdărit, înjosit de chinul mediocru și totuși ireparabil, ros de femeia pe care încercasem atât de mult s-o uit, supraviețuiam, căzând mereu mai jos decât căzusem.

Era ca și cum ar fi dispărut cheia de boltă a unui arc de pod. Primul an fu groaznic: îmi lăsam aparența să se calchieze pe cea a unei case părăsite. Boala sculptă chiar în substanța mea această mască de care e azi desfigurată. Fața mea încetă pentru totdeauna să mai emită lumină și, semnând un compromis cu corpul, se făcu cenușie. Nu-mi mai stăpâneam nervii, ei mă stăpâneau pe mine, făceau să-mi sară membrele afară din încheieturi. Dintre toate felurile de falimente mă procopsii cu cel mai rău, așa încât ruptura fu completă. La treizeci de ani, devenii un bătrân ușor îndobitocit de rutinele unei existențe fără hazard. Mi-era rușine de puterea mea ruinată, rușine de a mă lăsa îngrijit de către cea pe care o disprețuisem atât de profund. Viața mea era un cimitir în care se odihneau speranțe ce nu vor renaște niciodată. Îmi dorisem o soartă considerabilă și nu recoltam decât o pedeapsă comică: marele bărbat rău sfârșea pe un pat de scânduri.

Dar cel mai rău lucru era în altă parte: acum că eram învins, Rebecca femeia, Rebecca cea săracă, Rebecca imigranta organiza în juru-mi asediul urii: îl aflase în mine, burghez arogant, pe dușmanul răspunzător și-l dobora cu bunul drept al celui care își socotește ura dreaptă, lăudabilă și se simte astfel consolat. După abjecția călăului o cunoșteam pe cea a victimei așa încât niciun aspect al experienței omenești să nu-mi scape. Veni atunci pentru mine vremea ispășirii. Estropiindu-mă, metresa mea găsi

mijlocul de a evada din mine, de a-şi continua creşterea pe care cruzimea mea o frânase. Revenea la viaţă: frumuseţea sa lacomă se reînsufleţea pe zi ce trecea prin mese planturoase pe când eu nu mai aveam decât una sau două înghiţituri. Ascensiunea sa spectaculoasă se întărea din propriul meu declin. Rebecca: acest nume făcea de-acum înainte să răsune tunetul angoasei.

Rece, cu acea impunitate orgolioasă a marilor criminali, îmi ceru să mă căsătoresc cu ea. Voia să profite de suma de bani a asigurării ca să trăiască din salariul meu, să abandoneze muncile ei mercenare şi să-şi reia studiile de dans. Se angaja în schimb să-mi acorde din plin toate îngrijirile necesare stării mele. Simţind partida pierdută, primii cu atât mai mult cu cât mama, care nu se refăcuse niciodată după pierderea soţului său, căzu bolnavă şi fu închisă la rândul ei într-un ospiciu. Ne căsătorirăm la ieşirea din spital şi luarăm un apartament cu trei camere pe malul drept al Senei, pe care Rebecca îl amenajă singură, rezervându-şi o cameră cu decor oriental. Eram uniţi sub regimul comunităţii de bunuri; ea gira finanţele casei, neacordându-mi decât nişte bani de buzunar pe săptămână. După o lună, invocând raţiuni de economie, dar în realitate din voinţa de-a domni singură, o concedie pe infirmiera care mă-ngrijea. În fiecare dimineaţă îmi făcea baie, mă transporta din pat în fotoliu, mă îmbrăca. Şi, în fiecare dimineaţă, trebuia să suport lista interminabilă a reproşurilor pe care le enumera mergând prin casă, vorbind cu o beţie sacră, fortificată de luni de zile de furie şi de postit vocal. Erau discursuri pline de ţepi care mă copleşeau prin elocvenţa lor răzbunătoare şi mă sileau să-mi plec capul, zăpăcit, sub defilarea vertiginoasă a păcatelor mele:

„— O, om mare ce eşti, spunea ea (iar aceste cuvinte şi, mai mult încă, intonaţia lor mă zăpăceau de parcă s-ar fi tras o

împuşcătură la urechea mea), credeai că aveam să mor departe de tine, înfometată de prezenţa ta refuzată. Îţi închipuiai că sunt mortificată, biată coafeză rumegând asupra nenorocirilor sorţii şi a mediocrităţii castei sale de jos. Idioată a cărei singură vină era că te iubeşte şi că se născuse umilă, departe de favorurile bogăţiei şi de comorile culturii. Iar tu, junele prim, strălucitul medic, îţi umflai pieptul, îţi continuai cursa de meteor, uitând deja acel plăpând obstacol pe care-l îndepărtaseşi cu dosul mâinii, fir de praf în pragul drumurilor pe care călcai cu un pas nobil şi egal. Acum, nu eşti decât o legumă, o râmă. Vulgară, nu, prinţesa ta orientală, neînfăşurându-şi măgăriile în hârtie de mătase, nedelicată, neieşită dintr-o lungă stirpe! Ascultă-mă bine, curule: visasem un înger pe pământ, un înger de care să mă fi îndrăgostit nebuneşte şi în care aş fi putut să am o încredere fără margini. Pe vremea întâlnirii noastre, mi se părea că întreaga mea viaţă nu va fi de-ajuns ca să te epuizez. Iar acum mă uit la tine, mizerabil, diminuat: probabil că am fost nebună ca să-ţi consacru viaţa, inteligenţa şi munca. Te credeam la fel ca mine, eram gata să-mi sudez viaţa de a ta fără altă condiţie decât loialitatea mea, dar m-ai strivit, m-ai acoperit de scuipatul tău într-atâta încât mi-am pierdut numele şi identitatea.

După mârşava ta stratagemă de la aeroportul Roissy, am crezut că înnebunesc, că mi s-au făcut farmece: am făcut o criză de nervi în avion, apoi am tras la un hotel din Atena, prima escală, unde am stat într-o stare de prostraţie fără să mă mişc şi să dorm timp de o săptămână. E atroce ce-am putut suferi atunci, eram bolnavă, aveam să mor de supărare, te iubeam de nu mai aveam niciun gând, nicio răsuflare, nicio bătaie a inimii care să nu tindă spre tine, de nu mai puteam pronunţa niciun cuvânt fără să mă tem că-ţi voi spune numele. Mă simţeam

*legată ca-ntr-un sac, îmi strecurase*şi *o otravă care mă paraliza* şi *stăteam zile-ntregi aşezată pe un scaun mormăind. Nu libertatea o căutam, ci o ieşire. Nici măcar nu mă gândeam la sinucidere: la ce bun să omori o femeie care era moartă de multă vreme? Zi de zi, timp de trei ani, câte o mică bucăţică fusese smulsă din mine. Nu-mi mai aparţineam destul ca să am chef să mă suprim.*

Atunci, din fundul abisului, îmi veni voinţa de a supravieţui ruşinii, de a-ţi învinge devastarea. Şi pentru că în cea mai mare nenorocire există ceva în om ce nu poate fi sfărâmat de nimeni, nu mă mai gândeam decât la răzbunare, decât la a întoarce împotriva ta săgeţile pe care le trăseseşi în mine. Numai certitudinea pe care o aveam de a-ţi produce o rană egală, ba chiar superioară răului pe care-l comiseseşi, mă ţinu în viaţă. Răzbunarea este minuţioasă, caută amănuntele, infectează plăgile: universul câştigă prin ea o abominabilă bogăţie. Atât de mult visasem revanşa încât fu un poem în capul meu înainte de a deveni o crimă contra ta. Coceam în cap formidabile atentate; ironie a sorţii, cel care te-a secerat mi-a fost oferit din întâmplare. O ştii sau n-o ştii: există o tradiţie a durerii feminine, în jurul femeilor părăsite se formează îndată o solidaritate; ştiindu-mă singură, foste prietene au venit să mă vadă, să mă înconjoare, ca şi cum tu ai fi constituit un ecran în relaţiile noastre. Multă vreme am avut nevoie de cineva care să mă găzduiască, să mă hrănească; la urma urmei eram tânără, doar optsprezece ani. Multă vreme am avut faţă de marginali, de rebeli, o atitudine negativă de refuz, de respingere. Mă tulburau, mi se părea că insultă demnitatea existenţei. Ştiu că m-am înşelat: la aceste fiinţe care luptă, oricât de stângaci ar face-o, caut vitalitatea care-i face independenţi, creatori. Libertatea, bănuiam eu, nu se obţine decât cu preţul

unor târguieli nemaipomenite cu propriii tăi demoni, după lupte, căderi interminabile.

Mi-au trebuit luni de zile ca să scap de vraja ta şi să te văd cum erai; nu un astru, ci o exagerare, o carcasă spartă pe care numai teama mea de viaţă o făcea de temut. Crede-mă, niciodată n-aş fi acceptat slavajul dacă n-aş fi păstrat certitudinea că mă pot elibera de el. În secret, te demontasem deja; în fond, n-ai fost niciodată decât o creaţie a minţii mele, un idol pe care-l susţineam cu braţele; vedeam numai idolul, nu şi efortul braţelor mele. Aveam nevoie doar de nevoia pe care o aveai tu. Te-am sedus fascinându-te asupra propriei tale puteri, dându-ţi iluzia că eşti invincibil. Tinereţea mea e cea care ţi-a dat atâta valoare; cinci ani în plus şi aş fi fost imediat dezameţită. Aceşti cinci ani i-am câştigat în şase luni.

Tu nu m-ai iubit niciodată, pe de-o parte, m-ai redus la viscere, iar pe de alta, la un fetiş exotic. Te prefăceai că respecţi în mine femeia, dar nu venerai decât nişte orificii. Îţi trebuia un prototip perfect pentru a-ţi potoli gustul pentru Orient, o fiinţă care dimineaţa să te trezească cu salamalecuri şi care în timp ce făcea dragoste să scoată gemete. Dar pe fata care eram ai ratat-o întotdeauna.

Pentru ce anume m-ai părăsit? Pentru o idee, o biată idee pe care ai încercat s-o întruchipezi cu stângăcie, în mod ridicol. În tine nu era decât visul vag şi prostesc de a părea, de a părea orice, seducător, zburând din floare-n floare, donjuanesc. M-ai părăsit în amintirea adolescentului timid care scosese limba, ani de zile, după toate purtătoarele de fese şi care nu se consolase niciodată în urma acestei foamete, ca acele persoane care se îndoapă în amintirea privaţiunilor din timpul războiului; m-ai părăsit ca să epatezi galeria, să-i impresionezi pe cei câţiva prieteni ai

tăi prizonieri ai sistemului conjugal, ai făcut-o din lipsă de glorie tangibilă pe lângă cele zece persoane care constituie anturajul tău. Dragostea mea pentru tine a fost o lungă eroare care şi-a aflat adevărul."

Acest frumos rechizitoriu mă năucea. Sigură de cauza sa, muşcătoare şi cu o combativitate realmente admirabilă, gardiana mea mă priva de orice posibilitate de replică pentru că avea asupra mea un avantaj suprem, radical: integritatea fizică. Poţi să mă crezi ori nu: pierzându-mi raţiunea de-a trăi, îmi regăseam raţiunea de-a iubi. Îi admiram reuşita, deşi se exercita pe socoteala mea. Mă bucuram că m-am înşelat asupra ei. Şi pe urmă nu prea aveam mijloace de-a visa; o fiinţă plină de sevă şi de forţă visează lucruri mari; jumătatea de porţie nu visează; mutilat, cuplul îmi redevenea dezirabil, căminul atrăgător. Sentimentul este ceva ce se poate pierde ca un ceas, epuiza încet ca un cont în bancă şi regăsi ca o pălărie. Îmbătrânit înainte de vreme, înăcrit de soarta mea, cu trupul chinuit de plăcerile cunoscute, blestemând speţa umană, soarele, păsările, copiii, dar temându-mă de singurătate mai mult decât de-orice, hotărâi să-mi sfârşesc zilele cu Rebecca, oricare ar fi fost preţul ce trebuia plătit. Acest preţ, Didier, este astronomic, dar nu mă voi mai resemna acum ca ea să dispară din viaţa mea.

În faţa acuzaţiilor procurorului meu, încercai, aşadar, o dare înapoi sentimentală. Umpleam casa cu ieremiadele mele. Încercam s-o înduioşez cu darul lacrimilor, mai întâi mă concentram ca să mă gândesc la nenorocirea mea, îmi întorceam faţa spre ea ca să-i arăt ochii mei umezi, scăldaţi în lacrimi, apoi, într-un acces de falsă pudoare, mă ascundeam ca să dau frâu liber hohotelor mele de plâns, ca să mă las cu totul în voia cascadei de

lacrimi. Răspândeam kilograme întregi de lacrimi, cu multe smiorcăituri, sigur de rezervele mele, accelerând debitul şi vacarmul trompetei nazale ca să atrag atenţia. Dar nimic n-o putea înduioşa pe judecătoarea mea care ieşea ca să nu-mi audă plânsul. Stângaci, ca să-i recâştig un pic stima, încercam să mă depreciez:

— Ascultă, mă urăsc cum nimeni nu m-a urât vreodată.

— Nu, o tăia ea, nu nutri speranţe în această privinţă, te urăsc de-o mie de ori mai mult decât nu vei putea tu să te deteşti vreodată. Antipatia pe care ţi-o porţi este încă prea prostesc sentimentală ca să fie sinceră.

— Mă disec fără complezenţă, mă disprețuiesc. Sunt ros de remuşcări, mi-e ruşine de actele comise. Ştiu că n-am dreptul să trăiesc, mă biciuiesc cu o severitate fără egal.

— Taci din gură, exploda ea, n-ai dreptul să te critici, e încă o dovadă a orgoliului tău nebun. Numai eu am dreptul să te învinuiesc; numai eu, fiindcă am suferit din cauza asta şi ştiu adevărul despre tine.

— Rebecca, te rog, ştiu toate astea. Eu sunt meschin, tu eşti generoasă, eu sunt o umbră, tu eşti lumina. Am meritat să-mi pierd sănătatea pentru răul comis.

— Nu, n-ai meritat, dragă neglijabilule, găsesc pedeaspa perfect nedreaptă. Da, da, într-adevăr, n-ai noroc. În fond, eu eram o imbecilă, eu rămâneam când nu-mi doreai tovărăşia, era firesc să mă torturezi. Nu ai a-ţi reproşa nimic.

Aceste sofisme mă iritau: renunţam cu greu la singura prerogativă care-mi rămânea, cea de a figura drept vinovat absolut.

— Rebecca, tu ai fost cea mai abilă. Mi-ai întors forţa împotriva mea şi-ai transformat-o în slăbiciune, te-ai servit de armele mele ca să mă învingi.

— Doamne, ce complicat eşti! De ce aceste teorii fumiste dacă nu ca să-ţi dai iluzia că dirijezi încă totul, că afacerea nu ţi-a scăpat din mână?

Când acest gen plângăreţ eşua, încercam registrul liric şi treceam la implorări:

— O, Rebecca, învaţă-mă viaţa, pe mine care am învăţat-o atât de prost. Învaţă-mă s-o iubesc mai bine, în felul tău. Ce brută sălbatică şi stupidă am fost! Ce delicateţe în felul tău de a te adapta exact zilelor şi nopţilor! Ce rău am trăit înainte de tine! Mă înclin în faţa superiorităţii tale, a geniului tău feminin. Mi-ai dăruit ani minunaţi care sunt printre cei mai frumoşi din existenţa mea. Corpul meu e bolnav, ruinat, dar e stăpânit de amintirea bucuriilor nemaipomenite cunoscute cu tine. Niciodată n-o să-ţi mai fac niciun rău, te voi iubi aşa cum nimeni nu te-a iubit vreodată, nu va mai fi nicio scenă între noi.

— Nicio scenă! Dar eu vreau scene, le-am prins gustul, închipuie-ţi, nu mă mai pot lipsi de ele. N-o să-mi mai faci niciun rău? Dar ce rău mi-ai putea face acum când eşti scos din uz, sărmană ploşniţă? N-o să mă înduioşezi cu elogiile tale cu apă cu săpun, prea am încă în minte injuriile cu care m-ai adăpat acum un an, ca să mă las prinsă în lamentabilele tale linguşeli. Nu vreau să uit nimic din răul pe care mi l-ai făcut, vreau să mă gândesc la fiecare cuvânt care m-a rănit, vreau să trăiesc încărcată de această murdărie respingătoare ca să am un motiv de a te urî în fiecare clipă. Sunt poate incultă, dar nu aşa de proastă ca să cad în capcana galanteriilor tale răsuflate. Într-o zi orice fiinţă îşi întâlneşte stăpânul care-o face să plătească răul făcut: căci răul vrea răul celui rău. Erai deja sclavul meu fără s-o ştii, îmi aparţineai aşa cum învingătorul aparţine prăzii sale.

Acum, înțelege-mă bine: îți acord viața nu din milă, ci ca pe o pedeapsă. Vei rămâne aici, claustrat în această cameră, în acest apartament, nu ești făcut să trăiești cu oamenii. Prea mult ai dorit compania, zgomotul, mulțimea. Întregii curți care te înconjura îi vor fi interzise aceste încăperi. Vei putea să-ți vezi prietenii la cafenea, dacă reușești să cobori singur cu scăunelul tău. Dacă te-aș lăsa să ieși, te-ai duce iar să te amesteci cu oameni care n-ar fi precauți și pe care i-ai distruge. Nu te aștepta la iertare. Știu, clemența este o frumoasă virtute care rupe curenții mâniei, dar pentru mine nu mai ești bărbatul pe care l-am iubit mai presus de orice, nu ești o ființă omenească pe care s-o poți ierta. Ești o rușine, un gând amar, un animal răufăcător pe care trebuie să-l țin deoparte.

Degeaba încercam s-o îmbunez, vanitatea, mânia sa rămâneau totalmente insensibile la adorația unui amant de-acum înainte fără resurse și fără frumusețe. Și de fiecare dată când mă înjoseam sau o imploram cu acel lirism prostesc al îndrăgostiților, răspundea cu hohote de râs: fiecare din argumentele mele era pătat de ororile înfăptuite, iar cele mai bune hotărâri se prăbușeau în fața defilării capetelor de acuzare pe care mi le plimba prin față ca pe-o flamură de îndată ce încercam s-o înduplec.

— Ești și vei rămâne mereu un șacal, nu-ncerca să te deghizezi în miel.

Mă uitam la ea, aiurit, pradă acelui farmec dureros care poartă cu sine senzația unei pierderi ireparabile.

— Omoară-mă, îi ceream eu atunci, încurcă dozele, fă-mi o injecție.

— Nu, nu, spunea ea (și avea multă grijă să îndepărteze de mâna mea toate medicamentele sau obiectele tăioase). Îmi ești mai prețios viu decât mort pentru simplul motiv că un mort nu suferă.

Astfel, în mai puțin de un an, reuși să-mi debiliteze puterile, să-mi frâneze speranțele, să-mi deprecieze bucuriile, să perverteasc ceea ce era în mine orgolios, cuceritor. Devenisem un bătrân prematur care nu mai avea dreptul să plângă și se pomenea totuși trist ca un copil. Cum să înțelegi revirimentul cuiva care te-a acceptat sub lumina ta cea mai proastă, ți-a întărit obiceiurile rele, cu care apoi crezi că totul ți-e îngăduit în afară de a te arăta sub o lumină mai bună? Gardiana mea refuza să mi-i dea pe prieteni la telefon afirmându-le că dorm: instalase aparatul în camera ei pe care-o încuia cu cheia când pleca. Dacă din întâmplare unul dintre ei trecea de barajul ușii, îl primea cu atâta răceală încât nu se mai întorcea. Îmi controla, de asemenea, scrisorile și, prin magia acestui cordon sanitar, în câteva luni mă pomenii singur în fața ei, la cheremul celor mai mici capricii ale ei transformate în lege.

Dar Rebecca își orientase mai ales răzbunarea asupra virilității mele înfrânte. Argumentul era josnic, dar, personaj josnic și meschin eu însumi, nu puteam cere să mă trateze cu mai multă considerație decât o tratasem eu altădată. Ca să-mi înlocuiască deficiența, încă din primele săptămâni recurse la cohorte de suplinitori care veneau să-și petreacă noaptea la noi. Îi plăceau în mod deosebit adolescenții cu șliț mânios, cu voce de șmecher. La început, nu trebuia să-i suport decât țipetele. Apoi ceru să asist la scene, ținând să mă inițieze în misterele amorurilor ei actuale. Dacă refuzam, venea cu galantul să funcționeze în camera mea. În clipele acelea, Didier, nu știa ce să mai născocească pentru a mă înjosi: în general beată sau sub influența drogului, urla cât o ținea gura, se punea în cele mai provocante postùri, cânta indecențe. Sau îmi agăța o pancartă de gât: „Atenție, erecție excepțională". Imaginează-ți supliciul, acele nopți lungi fără să

dorm, arterele care-mi fierbeau, inima care-mi urca la gât, mâinile pe care mi le muşcam ca să le calmez. Uneori, mă vedeam insultat de rival; unii mă provocau sau îmi luau o carte cu împrumut când nu era chiar Rebecca cea care le dădea un obiect personal la care ţineam.

Într-o seară, glumele umilitoare luară o întorsătură cvasidramatică şi mă aduseră în culmea disperării. La întoarcerea sa de la cursurile de dans, Rebecca luase de pe stradă doi rockeri de vreo douăzeci de ani, stilul răi şi duri, gorile cu bluzoane cu ţinte, cu moţ pe frunte, santiago cu vârfurile ascuţite, badge cu Elvis şi inel în ureche, pe scurt, toată panoplia babuinilor gominaţi. Mă adulmecară cu o aroganţă rea şi avură un rânjet bizar când Rebecca le-a revelat identitatea mea. Păreau iritaţi de prezenţa mea, parcă miroseau în infirmitatea mea o capcană care îi intriga. Frumoasa mea se arăta în faţa lor mai primitoare şi se alinta mai mult ca niciodată, iar contrastul între cuvintele ei şăgalnice şi chiorăiturile lor argotice îmi sfâşia inima. După o cină rapidă la care aceşti ţopârlani de suburbie nu scăpară nicio ocazie ca să-şi etaleze grosolănia, ea-i luă în primire senzual şi îi aduse fiecăruia omagiul gurii ei. Să-ţi spun că brutele profitară de acest chilipir: îşi puseră în minte s-o sodomizeze pe infirmiera mea. Degeaba se opuse ea, ei scoaseră un brici pe care i-l puseră la gât şi o siliră să se execute. Farsa se transformase în oroare. În timp ce oficiau, o pălmuiau şi o trăgeau de păr. Şi râdeau, strigându-i ororile pe care imaginarul masculin le-a putut născoci ca să le înjosească pe femei. Odată violul consumat, mă răsturnară de pe scaun, îmi agitară picioarele ca pe nişte foarfece, mă obligară să mă scol în picioare, prinzându-mă de fiecare dată când cădeam.

— Scoate-ţi serviciul din trei piese, arată ce-ţi mai rămâne, urlau ei excitându-se cu mari plesnituri.

Deşi mă aşteptam la orice, eram distrus ca şi cum brusc mi s-ar fi prezentat în toată urâţenia sa răul absolut. Nu puteam crede ce mi se întâmpla şi m-aşteptam la ce e mai rău. N-aveam puterea nici să-i insult, nici măcar să dau drumul groaznicului geamăt de care mi-era plină gura. Biet scarabeu căzut pe spate, pedalând din cioturile lui, schelălăiam: „Lăsaţi-mă, vă rog, duceţi-vă". Ne-ar fi tratat cu mai multă consideraţie, vai, dacă Rebecca i-ar fi pus s-o plătească ca pe o târfă. Dar această ofrandă fără bani trezise în creierul lor de barbari cele mai rele instincte. Şi devastau metodic cu lovituri de cizmă şi de brici apartamentul, smulgând etajerele şi perdelele, spărgând vesela, oglinzile, geamurile, spintecând saltelele, găurind dulapurile, sfâşiind tapetul, răsturnând mesele şi, ca să termine, luând cu ei toţi banii lichizi de care dispuneam şi câteva obiecte de valoare. Şi Rebecca ce crezi că făcea? Curva plângea prăbuşită pe jos, cu un ochi învineţit, cu hainele de pe ea rupte, cu picioarele tremurând, zgâlţâite de spasme şi repeta între două hohote: „E din vina ta, totu-i din vina ta, mereu va fi vina ta".

Astfel îmi petreceam zilele în aşteptarea festelor rele pe care soţia mea le născocea ca să se răzbune. Într-o dimineaţă, mă trezii în semiobscuritate: perdelele erau trase, pe o uşă era întins un giulgiu şi pe o masă ardeau două candelabre. O cruce neagră, una din acele scârnave cruci de cimitir, îmi era pusă între mâini, iar Rebecca plângea încet lângă pat. Angoasat de această atmosferă funebră, o întrebai:

— Ce se petrece?

— Sst, făcu ea, ai murit aseară, te priveghez.

— Am murit...?

— Da, de-o embolie cerebrală în timpul nopţii, o să fii pus în coşciug peste-o oră.

Atunci, paralizat de groază, impresionat de punerea în scenă, urlai până ce leşinai în timp ce metresa mea izbucnea într-un râs sălbatic.

Instituise, de asemenea, un întreg sistem de pedepse şi vexaţiuni după cum mă socotea docil sau nu. De exemplu, neglija să mă spele şi să mă transporte timp de o săptămână, lăsându-mă să mă scald în propriile-mi excremente. Şi de fiecare dată când trecea pe lângă mine, îşi astupa nasul, îmi spunea „Pute-a căcat", „Împuţiciune" şi aştepta să mă umplu de escare şi de plăgi, ca mirosul să devină într-atât de insuportabil încât s-o incomodeze chiar şi pe ea. Sau mă înfometa timp de două, trei zile, neconcedându-mi decât câteva pahare de apă. În timpul îngrijirilor, se prefăcea că e neîndemânatică, se amuza să reînceapă de cinci sau şase ori aceeaşi injecţie, rupând uneori acul în dermă. De fiecare dată, trebuia să îndur supliciile fără să crâcnesc.

Îţi mai aminteşti poate: ieri mă lăudam că, pe vremea splendorii mele, îl ridicasem pe fiul meu împotriva Rebeccăi; în mod curios, în ciuda blocadei pe care-o făcea în jurul meu, soţia mea nu-i interzisese niciodată celui mic să mă viziteze; legăturile mele cu el slăbiseră de altfel, imaginea tatălui atotputernic se scorojise în mintea lui după accident. Se uita acum la mine cu o vagă milă şi, văzându-mă maltratat, prin acel automatism de puşti care-i adulează pe cei puternici, îşi îndreptă întreaga afecţiune asupra Rebeccăi. Matthieu, aşa îl cheamă, tocmai împlinise treisprezece ani, bărbatul şi copilul îşi disputau încă acest corp în plină creştere în care pubertatea îşi afirma deja drepturile. Într-o seară pe când lua masa cu noi — înainte de a pleca înapoi la mamă-sa —, Rebecca s-a dedat asupra lui la o veritabilă întreprindere de seducţie. Îmbrăcată cu o rochie ultrascurtă şi cu un

decolteu ultragiant, nu înceta să-l ia de mână, să-l ațâțe etalându-și farmecele sub nasul lui. Fulminam:

— Termini odată să-l exciți pe ăsta mic?

Dar ce n-am spus? Atâta a așteptat ca să acționeze.

— Sărman trunchi împuțit, gândac pe rotile, nu vezi decât răul peste tot. Uită-te la taică-tău, Matthieu, e atât de obsedat de sex încât pentru el toate sunt murdare și dubioase.

— E-adevărat, aprobă băiatul, acasă n-a vorbit niciodată decât de sex.

— Vrei într-adevăr să-l excit pe-acest băiat, vrei să-ți arăt de ce sunt în stare? Matthieu, sărută-mă pe gură.

Adolescentul rânji mai întâi uitându-se la mine, apoi, încurajat de Rebecca, liniștit de infirmitatea mea, se execută. Urmarea o bănuiești: natura nouă de tot nu întârzie să se trezească la fiul meu în ciuda rușinii pe care o încerca.

— Oh, ce drăguț bastonel se simte aici, susura Rebecca privindu-i pulpele, ce dezvoltat pare!

— Destul, strigai eu.

— Nu-l asculta, spunea Rebecca încet, subliniindu-mi înnebunirea prin stăpânirea de sine a ei, vrea să te țină copil, dar tu nu mai ești un copil, Matthieu, ești un adult acum, și poți s-o dovedești spunându-i nu tatălui tău.

Excitat de această zgripțuroaică, fiul meu mă măsura din priviri cu dispreț.

— Matthieu, du-te acasă, te așteaptă maică-ta.

— Taci din gură, șuflă el, n-ai niciun drept să-mi dai ordine, nu mai sunt un copil, mănâncă și taci din gură.

Rebecca exulta:

— Ești magnific, Matthieu. Așteptam clipa asta cu nerăbdare, întotdeauna am crezut că ești mai bun decât tatăl tău, oricum,

eşti mai frumos ca el. Spune-mi, n-ai dormit niciodată cu o femeie? Vrei să cunoşti plăcerea, dulceaţa absolută? Hai vino, o să-ţi fac cel mai frumos cadou care există, o să devii un bărbat, să-l lăsăm pe acest bolnav cu ranchiunele lui.

Şi întorcându-se spre mine, adăugă pe tonul cel mai firesc:

— Franz strânge masa şi uită-te la televizor dacă vrei. Dar mai ales să nu uiţi niciodată că ne calci pe nervi, că eşti nasol şi bătrân şi că puţi!

Eu care întotdeauna le făcusem pe toate în faţa fiului meu, punând chiar un fel de bravadă în această exhibiţie, trebui să suport murmurele, suspinele amanţilor incestuoşi din spatele uşii abia împinsă. Noaptea aceea, cred, am atins fundul.

Astăzi, coşmarul a pălit ca să lase să iasă la iveală o lume mai cenuşie, mai neclară. Ne-am rezervat o viaţă în interstiţiile disperării şi ale infamiei. Dorinţele răzbunătoare ale Rebeccăi, însăşi ura ei, în cea mai mare parte domolită, au făcut loc unei coexistenţe reci. Îmi supravieţuiesc şi nu mai cunosc decât fericirea hipnotică a injecţiilor de morfină care-mi sunt făcute aproape în fiecare zi pentru a-mi calma suferinţele. Precum acele fiinţe care repetă-ntruna unica aventură a existenţei lor, îmi povestesc istoria cui vrea să o asculte, nu mai am decât resursa cuvintelor ca să-mi exorcizez destinul, să reînnod fibrele pe care le-a rupt accidentul. O Penelopă pe dos, reconstituind o tapiserie deşirată, vorbesc ca să continui să fiu. Aud rumoarea oraşului, zumzetul străzilor; drumurile, câmpiile le adresează mesaje tandre picioarelor mele cangrenate şi îl invidiez pe ultimul bătrân care păşeşte pe trotuar.

Toate-s pierdute dintr-o viaţă pe care extrema futilitate, extremul egoism au făcut-o să devină atroce. Urăsc această societate care ne condamnă să fim liberi şi lasă să apese asupra fiecărui om

greutatea şi responsabilitatea destinului lui. Timp de treizeci de ani voi fi încercat prin nestatornicie, perversiune, muncă să scap de cleiul mediocrităţii, de josniciile vieţii curente, şi de fiecare dată, pe nesimţite, voi fi fost adus înapoi pe ţărmurile platitudinii şi mai jos decât de unde plecasem. În orice caz, îmi voi fi dus până la capăt gustul pentru martiriu: am plătit pentru sexul masculin în întregimea sa datoria mea faţă de femei, am luat asupra mea întreaga oroare a brutei virile ca să curăţ pământul de ea.

Ce importanţă are: o iubesc din nou pe Rebecca. N-o mai văd decât pe ea, nu mai am în minte decât gândul ei, iar numele ei îmi urcă fără-ncetare pe buze aşa cum pe buzele credinciosului urcă miile de nume ale lui Dumnezeu. Acest îngrozitor interval între vârsta ei şi-a mea se accentuează: în fiecare zi ea întinereşte şi-mi dă mie ani în plus. Ştiu că nu voi regăsi cu nicio altă femeie acest elan în dragoste şi această îndârjire în cruzime. Nu mai am de ales: sunt constrâns la tovărăşia ei. Mă tem să nu se îndrăgostească de un altul. Nu rămâne cu mine decât pentru pensia mea de invalid. De aceea prefer, cum să spun, să-i aranjez legăturile cu acordul ei mai degrabă decât să le ignor. A crezut că-i iubeşte pe unii dintre amanţii ei, dar s-a detaşat de ei. Urgenţa răzbunării slăbind, o simt mult mai disponibilă pentru langorile sentimentale; şi trăiesc cu această sabie a lui Damocles suspendată deasupra mea. Ce paradox, Didier: îţi mărturisesc această teamă poate chiar în momentul în care ai să mi-o răpeşti pe Rebecca. Da, da, nu protesta, pentru mine eşti un rival de temut. Te simt atât de fin, atât de complex! Dar te plictisesc cu nenorocirile mele, puţin îţi pasă de poveştile astea.

Avea ochii pierduţi, vocea i se stingea, repetă încă de câteva ori maşinal „poveştile astea" ca un clopot care-şi prelungeşte

ultima vibraţie. Nu-mi dădeam osteneala să-l dezmint. Bătrânul şmecher sperase să-mi treacă mie lista necazurilor, dar îi socoteam nenorocirile pe deplin meritate. Şi secret încolţea în mine dispreţul pentru această fiinţă care se lăsase învinsă de o femeie după ce încercase s-o strivească. Totuşi, cum s-o crezi pe Rebecca vinovată de o asemenea crimă? Dacă Franz minţise în unicul scop de a-şi calomnia soţia, dacă avusese pur şi simplu un accident? Eram pe punctul de a-l părăsi pe infirm, pierdut în imensitatea propriei sale comizeraţii, când mă întrebă:

— Nu te temi c-o mâhneşti pe Béatrice angajând un flirt cu Rebecca?

Această solicitudine mă uimi.

Îi răspunsei cu dezinvoltură:

— Ce vă pasă dumneavoastră?

Se uita la mine. Luase-n mână un tranzistor cu casete, manipulându-i cu nervozitate butoanele.

— Nu ştiu... Béatrice e drăguţă totuşi.

— Când o vezi prima dată, e-adevărat.

— Sigur, nu-i o pin-up...

— Exact cum spuneţi!

— Există însă o complicitate între voi ?

— Avem anumite obişnuinţe, asta e principala noastră convenienţă.

— Sunt sigur că exagerezi: atunci de ce această călătorie?

— O nevoie de a o rupe cu rutina ca s-o întărim după aceea, o hotărâre nesocotită.

— De patru ori, spuse infirmul.

— Ce, de patru ori?

— De patru ori ai renegat-o pe Béatrice.

Acest vocabular evanghelic mă agasa.

— N-am renegat pe nimeni. Ce mai înseamnă şi asta?

Franz îşi puse tranzistorul la loc.

— Uită-mi cuvintele. Bună seara, Didier, pe mai târziu pentru petrecere.

Părăsisem Atena fără să-mi dau seama. Mă dusei să respir aerul de la proră şi regăsii afară murmurul valurilor copleşite şi înspumate, ca şi cum zeii ar fi împrăştiat pe ele puful dintr-o pernă. Furtuna era aproape, iar rafalele tot mai violente ale vântului galopau la suprafaţa apei, ridicându-i flancurile. Un zid de aer rece parcurse puntea superioară, şi brutal vântul se înteţi, lansându-şi furios croşeurile de dreapta şi de stânga. Cu răsuflarea tăiată de bătaia vântului, mă întorsei repede în zonele protejate. Dar nu prea eram grăbit să mă-ntorc în cabina în care Béatrice mă aştepta probabil cu ochii umezi, cu nasul umflat de a şi-l fi tot suflat. Cum s-o pun între paranteze cât să-mi potolesc foamea de această străină? Să fiu ferm, da, să nu cedez, ferm şi politicos. Să-i spun: Rebecca mă interesează, dar asta nu te priveşte. La urma urmei, la dracu', nu mai suntem în secolul al XIX-lea, să fim un cuplu modern, să ne trăim dorinţele în mod liber. Dacă tu însăţi ai o înclinaţie pentru vreun bărbat, nu te jena, voi şti să mă arăt liberal: Raj Tiwari, de exemplu, are umor; Marcello a trăit experienţe interesante. Doar dacă nu-l preferă pe vreun membru al echipajului. Hai, curaj!

Prost dispus, nesigur, deschisei uşa cămăruţei noastre. Béatrice, verde la faţă, zăcea pe cuşeta ei. Un miros acru de vomă depunea mărturie fără vreo posibilă contestaţie în favoarea unui element nou: răul de mare. Să crezi că-mi auzise chemarea şi se îmbolnăvise ca să nu mă încurce.

— Cel puţin, nu te voi deranja, gemu ea cu voce scăzută.

— Nu m-ai deranjat niciodată.

Lividă, mă apucă de braţ cu mâinile ei glaciale:

— Oh, ce rău se termină anul, îmi vine să mor.

Puteam prea bine să o fac pe neliniştitul, să trag pătura pe ea, s-o întreb de Acropole, s-o sărut pe frunte, să sun un steward ca să cheme medicul, îmi ascundeam prost însă fericirea. Exultam, trepidam. Puteam oare visa boală mai oportună? Aveam pentru mine nu numai seara şi toată noaptea, ci şi impunitatea şi inocenţa. Aşadar, nicio explicaţie de dat, nicio ranchiună, nicio urmă: crima perfectă. Mulţumesc, furtună, mulţumesc, vreme rea, mulţumesc, doctore, că i-ai prescris bolnavei un somnifer, odihnă şi dietă până a doua zi. În sfârşit, aveam să zbor cu propriile mele aripi, să dansez cu cea mai frumoasă femeie de la bord fără să risc dezaprobarea supărată a bătrânei mele doamne. Biata Béatrice: nu mai era în cursă; treizeci de ani, dar mintal şi fizic cu zece mai mult decât mine. Îmi umpleam pieptul cu aer, asaltat de speranţe, ridicat pe sus de apropierea unei fericiri pe cât de preţioasă pe atât de neaşteptată. Imaginea infirmului îmi trecu prin minte şi, pentru prima dată, îl găseam aproape simpatic. Până la urmă tipul ăsta n-avusese noroc, era mai mult nefericit decât rău şi aproape că-mi venea să mă duc să-i strâng mâna, să-l bat prieteneşte pe spate. În această admirabilă dispoziţie, restul după-amiezii fu scurt şi mi se fărâmiţă între degete fără să lase altceva decât un gol. Cu gândul doar la fericita clipă, făcui un duş, mă îmbrăcai sobru cu o cămaşă albă şi un pantalon curat de catifea reiată, îmi pusei un pulover subţire, îmi lustruii pantofii, asta după ce, sub ochii daţi peste cap ai scumpei şi dragei mele, mă răsesem atent, fluierând, parfumându-mi obrajii cu o apă de toaletă bună.

În sfârşit, clopotul navei sună, anunţând începutul Sfântului Silvestru.

— Eşti sigură că nu poţi să te scoli? o întrebai cu un imens surâs pe dulcineea mea albă ca varul.

— Lasă-mă, du-te şi te distrează.

— O să-mi lipseşti, să ştii.

— O să mă înlocuieşti repede, spuse ea cu un suspin şi începu iar să geamă.

Murmurai un preventiv „Bună seara, draga mea" şi închisei încet uşa. Venise deci ceasul de a fi pus la încercare. Gata, eboşa fusese de-ajuns, era timpul să consum. Scurtimea traversării mă obliga să fiu prompt. Şi îmi promiteam să duc afacerea la bun sfârşit, sigur că norocul era de partea mea.

Şi-n ce fel începu această fatală seară: cu ce perfidă frumuseţe! Iluminat ca un imens tort de aniversare, cu punţile răsunând de muzică şi de râsete, *Truva* celebra Anul Nou între Atena şi Istanbul, sub un cer negru şi ameninţător. Pachebotul luase acel aer şmecher şi frivol al vaselor de croazieră a căror vocaţie este să împartă plăcere şi nepăsare. Avea aerul unui accesoriu de teatru plutind pe o imensă scenă lichidă. Chipurile se iluminau, feţele cele mai rebarbative începeau deodată să existe în funcţie de privirea celorlalţi. Aceşti pasageri care se plictisiseră de moarte o zi întreagă într-o cabină sau la bar, căscând, bând şi bătând cărţile, soseau aranjaţi şi ferchezuiţi, în marea sală de mese transformată pentru această ocazie în sală de petrecere împodobită cu ghirlande. O energie nervoasă, o nerăbdare abia ascunsă se transmiteau de la cei mai tineri la cei mai bătrâni şi din ele ieşea anul cel nou. Scara cea mare care ducea la festivităţi, fără încetare urcată şi coborâtă de un

dublu curent, se revărsa ca o cascadă într-un lac. Sub efectul ruliului, călătorii aveau mersul şchiopătat al celui care vede cum îi fuge pământul de sub picioare. Iar dacă n-ar fi fost ora precoce, i-ai fi luat, cu şchiopătatul lor rizibil, drept o trupă de beţivi în echilibru pe nişte montagnes russes. Din cauza vremii urâte, direcţiunea înlocuise tradiţionalul dineu de revelion cu un bufet rece, mai comod de servit, şi golise imensa sală de mese, să lase mai mult loc dansatorilor. O orchestră italiană trebuia să anime seara.

În sală, în jurul meu, excitarea creştea şi deborda în conversaţii futile şi strălucitoare ca nişte cupe de şampanie. Femeile palpitau şi zumzăiau, acoperite de culori strălucitoare sau cuminţi, moda fiind în seara aceea, cel puţin la europene, cu decolteuri adânci. Oamenii umblau de colo-colo cu schimonoseli copilăreşti, îşi surâdeau, în sfârşit, după ce se ignoraseră timp de patru zile. Toate aceste dialoguri, toate aceste pălăvrăgeli sporeau volumul sonor al încăperii până la a acoperi mugetul mării.

O găsii pe Rebecca la bar, sorbind un cocteil, înconjurată deja de o mulţime de admiratori care, în toate limbile pământului, încercau s-o captiveze. Purta colanţi negri şi o rochie scurtă de satin roz care strălucea în spate printr-un dezabie adânc până la jumătatea şalelor, degajând un spate gol de culoarea mierii. Agita un ţigaret lung din sidef şi surâdea la glumele unui levantin burtos pe care alţi masculi încercau să-l dea la o parte prin grimase sau observaţii făcute cu voce tare, cu singurul scop de a atrage atenţia idolului lor.

Frumuseţea ei, în seara aceea, mă stupefie într-atât încât mi se tăie răsuflarea. Aşezată pe taburetul ei, picior peste picior, răspândea un fel de lumină care mai întâi mă ului. Lumina

acest loc bizar, înecat de lămpi şi de lustre pe care le eclipsa într-atât încât treceau drept umbră. Părul legat la spate îi elibera puritatea minerală a chipului. Aproape că te făcea să te simţi prost, ridicând între ea şi cei vii zidul perfecţiunii sale. Figurând printre curtezanii care făceau cerc în jurul ei, înţelesei cu o strângere dureroasă de inimă distanţa care mă separa încă de realizarea dorinţelor mele. Mi-era frică să nu-i par nătăfleţ, prea timorat, simţeam în ea o obişnuinţă a luxurii, o inteligenţă a dorinţei care mă stinghereau. Mişcarea taliei sale înalte înclinându-se ca să lege la loc o cureluşă de la cizme, elasticitatea mijlocului său, vertiginoasa certitudine că în sânul acestei populaţii de vilegiatură doar ea era interesantă mă luau pe nepregătite. Înaintam către ea cu încetineala somnambulică a celui pe care-l hipnotizează un obiect minunat, de o bogăţie pe care n-o va epuiza niciodată. De îndată ce mă zări, îndepărtă cercul galanţilor şi-mi adresă un surâs de tânără cochetă care-l încurajează pe un pretendent prea timid.

— Vino, Didier, oferă-mi un pahar. Eşti singur?

Îi împărtăşii starea proastă a lui Béatrice şi păru înveselită în secret de această absenţă. Complicitatea imediată mă încântă. Dar vai, norocul meu se izbea de răceala celorlalţi concurenţi care se uitau la mine fără amenitate. Iar înghesuiala din seara aceea, numeroşii adulatori care veneau să ne-ntrerupă convorbirea ca să debiteze tâmpenii nu puteau decât să-mi frâneze demersurile. Înconjurat de fiinţe ce orăcăiau de-mi spărgeau timpanele, aspiram la un colţ retras, mai discret, şi-i sugerai Rebeccăi o plimbare.

— De acord. Hai să-l luăm pe Franz din cabină. O să m-ajuţi să-l transport.

Despică în două mulţimea cu o insolenţă delicioasă, simţindu-se sigură pe ea, şi admiram sângele rece al acestei femei care nu se arăta pe jumătate goală decât ca să îndepărteze mai bine dorinţele prea îndrăzneţe: mulată în acel satin roz şi în acel colant care-i sublinia picioarele, era mai indecentă decât dacă n-ar fi purtat nimic. Şi nu era un roz congestionat, vulgar, de patiserie, ci o culoare delicioasă, atât căldură, cât şi drapaj: un roz de cutie de ciocolată scumpă şi somptuos garnisită.

Erau doar cinci minute între salon şi etajul de clasa întâi, dar aceste minute îmi erau esenţiale. Era ocazia, acum sau niciodată, să o atac pe Rebecea departe de curioşi. Cu toate astea, oricât curaj aveam, abia mă văzui singur cu ea pe culoar că mă şi cuprinse groaza şi-ncepui să tremur. Nu sunt din rasa celor care „agaţă"; inapt de îndrăzneală ca şi de apropo, teama face ca primul gest să-mi fie oribil de dificil. Pun în actele simple mult mai mult decât majoritatea oamenilor; şi pe urmă priveam afrontul de a fi respins drept cel mai crud cu putinţă. Lăsat singur, fără sprijinul unui excitant oarecare, toate poftele care mă însufleţeau cedară în faţa nehotărârilor unei adolescenţe care simţeam că nu murise, în ciuda vârstei mele. Întinsei mâna ca s-o apuc pe-a ei, dar o trăsei înapoi: nu-ndrăzneam. A o atinge, ceea ce nu-nsemna nimic, nu putea părea redutabil decât unuia atât de puţin cutezător ca mine. Acea apropiere într-un loc singuratic mă făcea să mă-nfior. Din fericire, o zdruncinătură a vaporului mă aruncă lipit de ea: cu un curaj nesocotit, de timid, o apucai de mijloc şi-mi lipii gura de a ei. Crezui că va fi o luptă, o rezistenţă înaintea predării, dar, departe de a se zbate, o făcu pe moarta în braţele mele, mâinile atârnându-i inerte de-a lungul trupului. Aprobarea ei mă copleşea mai mult decât un refuz franc. Sărută-mă, dacă vrei,

părea să spună, dar eu sunt în altă parte, îţi suport cu răbdare tentativele. Atunci, îi sărutai nebuneşte umerii goi şi-i şoptii:

— Mi-e tare teamă că sunt îndrăgostit de tine. Şi nu e cel mai bun lucru ce ar putea să mi se întâmple. De câteva zile sunt într-o stare imposibilă.

Mai întâi nu spuse nimic, ţinând o mână pe pieptul meu, dar deodată, desprinzându-se, mă respinse cu un aer plictisit.

— Încetează, Didier, îţi curg balele pe rochia mea şi-o s-o murdăreşti.

Eram decepţionat, dar, cuprins cu totul de o exuberanţă pe care azi o găsesc bufonă, adăugai:

— Nu cunosc nimic mai răcoritor ca buzele tale.

Pufni în râs.

— Vorbeşti ca o reclamă de pastă de dinţi!

Rănit de această judecată, îi dădui drumul şi, până la cabina lui Franz, o urmai în tăcere, ca un câine bătut, furios că n-am găsit replica potrivită, nesigur o dată în plus de intenţiile ei. Dacă mă voia, de ce n-o spunea? Dacă nu mă voia, de ce acea reacţie entuziastă când mă vedea? Dar în seara aceea, nu mă resemnam să-mi scape, chiar dacă trebuia să ţin seama de caracterul ei fantast. Poate nu aşteptasem destul, nu respectasem termenele. Mă linişteam cu acest gând: uza de puţină apărare doar ca să-mi înflăcăreze mai mult dorinţa.

Franz n-arăta bine: adus pe spate, sfinx comprimat pe micul lui scaun, părea abătut. Paloarea sa aproape albăstrie trăda o mare oboseală. Nici măcar nu mă salută, absorbit cu totul de Rebecca.

— Am venit să te luăm, spuse ea, pregăteşte-te.

Capul infirmului se ridică deodată.

— Stai cu mine, implora el, să nu ne ducem.

Ea-l bătu pe obraz.

— N-o fă pe bebeluşul.

Credeam că sunt obiectul care o îndepărta pe această femeie de soţul ei şi, stânjenit, îmi plecai capul. Nu mă putui împiedica să nu mă uit la picioarele moarte ale handicapatului, acoperite de un pantalon subţire de flanelă, şi ridicai ochii spre faţa lui pe care rugămintea se lupta cu panica. Îmi era milă de acest om care purta în el oboseala tuturor certurilor violente pe care le avusese cu soţia sa. Ticuri îi întindeau gura într-un rictus şiret. În angoasa sa, ştia doar să repete:

— Stai, stai...

— Taci din gură, nu începe iar cu comediile tale.

Rebecca îl dezbrăcă pe infirm, îi puse o cămaşă: se lăsa manipulat cu o docilitate perfectă, avea torsul slab, disproporţionat faţă de muşchii braţelor, şi avui o mişcare de recul în faţa acestui scut strâmt cu blazon de păr blond.

Deodată, bolnavul, cu pofta deschisă de acel trup tânăr care se înălţa în faţa lui, îşi opri smiorcăielile şi începu să-l pipăie, să-l atingă fără ruşine. Rebecca îl lăsa. Pasivitatea ei mă oripilă, mai puţin totuşi decât ceea ce avea să urmeze.

Franz îi ridicase Rebeccăi rochia până la jumătatea şoldurilor, trăsese colantul până în josul pulpelor şi eliberase un chilot alb răscroit care avea deasupra un lanţ. Credeam că visez: acest striptease în faţa mea strica tot. Îmi închideam ochii, îi deschideam. O pată întunecată sub ţesătură lăsa să se ghicească un pubis luxuriant. Infirmul îşi aplica febril gura pe el, malaxând cu mâinile fesele soţiei sale. În acea clipă ar fi trebuit să ies; dar eram hipnotizat de lipsa de jenă a acestui individ ale cărui degete se băgau în carne, limacşi indecenţi şi vâscoşi. Rebecca, cu ţigara în gură, se lăsa mângâiată fără să se clintească,

pieptănând în acelaşi timp părul rar al soţului său. Ai fi zis că e o mamă îngăduitoare dichisindu-şi copilul. Atâta familiaritate mă scârbi. Cine eram eu pentru ca ea să se dezgolească în felul ăsta în faţa mea? Nu mai mult decât un sclav în faţa reginei lui... Această derogare de la ordinea firească a seducţiei nu era spre onoarea mea. Impunându-mi nuditatea sa, Rebecca frânsese tulburarea şi, ca să continue să mă emoţioneze, trebuia să se-mbrace la loc. Ocupat numai cu scabrozităţile lui, soţul ei o pipăia, o sugea cu o lăcomie de sugar, şi găseam scârbos contrastul dintre acel cap pe jumătate chel şi acea gură care cerşea plăcere. Rebecca mă fixa cu obrăznicie.

— Ai înlemnit, nu, să te vezi înaintea fantasmei tale în carne şi oase? Poate vrei şi tu partea ta? O să fii mai liniştit după aceea.

Desprinzându-se din îmbrăţişarea soţului ei, se apropie de mine, ţinându-şi rochia ridicată cu amândouă mâinile.

— Nu, nu aşa, exclamai înainte ca ea să se apropie.

— O face pe pretenţiosul, zău! Şi totuşi pentru asta te-nvârţi în jurul meu de la-nceput.

Îmi pierdui tot aplombul şi bâiguii:

— De ce-ţi baţi joc de mine?

— Cum, îţi ofer ceea ce toţi la bord visează să atingă şi tu o faci pe delicatul!

— Dar nu-nţelegi, întări Franz, că acest tânăr ţine la protocol, i-ai dat peste cap ritualul, e panicat.

— Cu atât mai rău pentru el!

Îşi trase colantul, îşi lăsă rochia-n jos şi se duse să se pieptene în faţa oglinzii. Furios de lipsa mea de apropo, conştient că trec în ochii acestui cuplu de libertini drept un puţoi, mă blestemai în sinea mea.

— Grăbeşte-te Franz, aud deja orchestra cântând.

Infirmul, care-şi încheia nasturii de la haină, se uita la mine cu un zâmbet zeflemitor:

— Zău, Didier, ai un şic ca să le faci să capituleze! Dacă-aş fi Béatrice, n-aş dormi toată noaptea din cauza asta.

— Lasă-l, spuse Rebecca, ascunzând cu greu că-i vine să râdă, o să-l blochezi şi mai mult.

Îi observam pe amândoi şi-i descopeream întrepătrunşi ca ochiurile unei plase din care eram exclus. Îi suda un pact obscur de viciu şi de sânge, în ciuda duşmăniei dintre ei, ca pe cele două bucăţi ale unui cleşte. Şi eu care sperasem în mod naiv un locşor pentru un al treilea în intimitatea lor infernală! Aruncam însă asupra lui Franz răspunderea pentru sarcasmele Rebeccăi. Împrejurările imediate îmi îngăduiră să-mi potolesc resentimentul.

Nava, cum am spus, se tot înclina. Când ajunserăm în culoar, fu foarte greu să conduci scaunul rulant. Atunci puse stăpânire pe mine un gând rău: dădui drumul ghidonului de la sprijinitoarea capului: vaporul tocmai plonjase, fotoliul plecă înainte, se izbi de o uşă şi porni înapoi. Era o minune că infirmul nu căzuse.

— Dar fiţi atenţi, ţipă el.

Îmi încrucişai braţele şi lăsai scaunul să treacă prin faţa mea. Rebecca, aderând imediat la joc, îl apucă, şi-l trimise spre mine. Franz gemea: vehiculul se izbea la dreapta şi la stânga la fiecare denivelare a pachebotului, gata mereu să se răstoarne, iar noi ni-l pasam ca pe-o minge într-un prodigios meleu în care esenţialul era să-ţi păstrezi echilibrul. Franz încercă să-şi controleze scaunul frânând janta exterioară cu mâinile, dar înclinarea cursivei, împingerile noastre viguroase erau mai tari decât el. Când ne înţelese jocul, ochii i se împăienjeniră ca o

apă nesănătoasă invadată de nămol. Nu știu ce cruzime trecuse de la acest cuplu la mine, dar eram încântat să-l văd pe paralitic luptând împotriva fricii; nu el îmi suflase această acțiune rea? Și pe urmă Rebecca râdea, râdea fără-ncetare, și puneam mai presus de orice aprobarea ei, aș fi făcut orice ca să-i plac. Am fi putut să-l rănim pe Franz, să-l omorâm poate. Puțin îmi păsa: îi scădeau puterile din clipă în clipă, avea acea față suptă și albă a agonizanților crispați de o durere îngrozitoare. Tremura din tot trunchiul, iar spaima părea că se comunicase până și membrelor sale moarte. Întoarse spre noi o față lividă și spuse cu voce sacadată:

— Încetează... Rebecca... te rog...

Aceasta era, așadar, mica grămadă de gunoi care mă jignise: un olog care gemea ca o femelă. Și-mi spuneam cu o bucurie răutăcioasă: o să te fac să-ți treacă gustul ironiei, o să plătești foarte scump reflecțiile tale. Tânăra, zgâlțâită de un râs nebun, se sprijinea de perete ca să-și tragă sufletul.

— Oh, e prea nostim. Dacă ți-ai vedea mutra, Franz!

Mizerabilul își pusese mâna înaintea ochilor ca să nu mă vadă și scotea suspine de turbare care-i ridicau tot pieptul. Mânia, ura, disperarea, teama se disputau în el, simțindu-se la cheremul nostru; întreaga oroare a vechiului său chin îl acoperise până-n vârful unghiilor. Nu mai avea buze, atât erau de albe, în obraji avea două găuri, fața lui goală și căzută îi dădea aspectul unei păsări de noapte speriate. Lamentațiile lui, stăpânite până atunci, izbucniră ca cele ale bocitoarelor la înmormântări.

— Ajutor, gemea el jalnic, ajutor!

Mă bucuram să-l văd smiorcăindu-se, aplatizându-se; umilindu-se ca o ființă demnă doar de dispreț, dar un marinar care ieși dintr-un culoar întrebă în engleză cine strigase.

— Nu-i nimic, făcu Rebecca, l-am scăpat pe soţul meu din neatenţie şi s-a speriat.

Matelotul ne propuse să ne ajute. În câteva clipe, Franz îşi recăpătase sângele rece, dar continua să tremure şi se crampona de fotoliu, mai temându-se încă să nu-şi piardă echilibrul.

— Nu-i frumos, Didier, ce-ai făcut adineauri...

— A fost o glumă, nu era niciun risc pentru dumneavoastră.

— Şi totuşi, ţi-a făcut plăcere să fii rău cu mine ca şi când ţi-aş fi făcut vreodată vreun rău...

Vag ruşinat, ridicai din umeri, remarcând deodată că de patru zile îi vorbeam cu dumneavoastră acestui om care avea vârsta mea, deşi părea cu zece ani mai mare: tutuiala rămânea de neînchipuit între noi.

În sala de mese, petrecerea era deja în toi. După intimitatea noastră în trei, această regăsire cu poporul ţipător al petrecăreţilor mă zăpăci; erau voci nenumărate, fluierături, rumoarea necunoscută şi veselă a unei mulţimi căreia i s-a dat frâu liber să se distreze şi care se îmbăta cu alcool, cu zgomot şi cu muzică. Iar deasupra acestui vacarm domina vibrato-ul chitarelor electrice amplificate de o sonorizare agresivă. Orchestra cânta mai mult sau mai puţin fericit un repertoriu internaţional în care dominau marile compoziţii englezeşti sau americane de muzică rock şi pop. Trupurile, lipite, absorbeau cu înghiţituri mari sudoarea care plutea în suspensie în vasta încăpere. Circulaţia neîncetată între sală, toaletă şi bar provoca numeroase ambuteiaje.

De îndată ce-şi depuse soţul într-un colţ, aproape de bufet, Rebecca se puse să alerge de la o pereche la alta, sărutând pe fiecare bărbat sau băiat ca o mare pasăre care ciuguleşte. La fiecare mişcare, atrăgea atenţia, crea un nimb care-i învăluia

pe spectatori, privirile se puneau pe ea ca viespile, fără să o înţepe şi cu atât mai puţin s-o sperie. Îmbrăcată de mângâieri, de ochi languroşi, era regina care târa un bufon într-un scaun rulant şi domnea peste un regat mare cât o sală de mese, populat de cincizeci de supuşi. Ce bine ştiuse să depăşească încercările şi să-şi recapete demnitatea! Începu să danseze. Subit ai fi zis că un fir invizibil ademenise toţi ochii spre pistă, nu eram singurul care trăiam sub încântarea acestei drăcoaice care atrăgea poftele cu cea mai mică torsiune din şale. O veselie profundă îi ilumina chipul, o bucurie sinceră de a se şti admirată, iar ea distribuia surâsuri adresate de atât de departe încât nu îndrăzneai să le răspunzi. Deşi eram sub farmecul ei, turbam din cauza acestui magnetism, spunându-mi că nu voi putea s-o recuperez când se îmbăta cu omagiile publice: să mă recompenseze ar însemna pentru ea o pierdere, o scădere. Mă simţeam totuşi gata să înghit orice ca s-o am. Aproape că făceam din asta o chestiune de onoare, nefiind supărat pentru capcanele, pentru acele curse care-mi aţâţau dorinţa în loc s-o stingă. În fond, adoram acest infern delicios pe care nu-l cunoscusem niciodată şi-mi descoperem o altă fire. N-o mai iubeam pe Béatrice care mă accepta aşa cum eram şi o doream pe Rebecca, pe cea care nu mă voia.

Băui un pahar mare de whisky, strânsei distrat câteva mâini prieteneşti şi înaintai. Mă împingea o forţă spre pista de dans tumultuoasă şi pestriţă, cu atât mai mult cu cât muzica — un *rythm and blues* celebru din anii '60 — făcea să-mi ardă tălpile. Mă aruncai fără grijă într-o îmbulzeală de marinari împopoţonaţi, de nordici pletoşi, de orientali oacheşi sau blonzi care se bâţâiau atât de liber încât stângăcia lor mă linişti: măcar n-o să pot dansa mai puţin bine decât ei. Zâmbii unor perechi,

adresai o vorbă unor fete drăguțe aflate față-n față, mă simțeam în largul meu. Și pe nesimțite, croindu-mi drum în această pădure de trupuri, mă apropiai de Rebecca:

— Cucu, Travolta, te lansezi?

Avui un surâs nătâng. Ajunsesem să iau batjocura drept un compliment! Deodată, mă simții ridicol că eram în fața ei: siluetele noastre apropiate, formând aproape o pereche, alcătuiau cu siguranță o alianță bizară care te făcea să râzi. Pompa ei intimidantă era subliniată de stângăcia mea. Copie neîndemânatică și stângace, încercam să-mi inserez personalitatea mediocră alături de baletul picioarelor ei ce sfârâiau pe pistă. Îmi trecu prin gând regretul că nu știu să dansez, contrapondere a unor triste studii de litere. Dansul, muzica pop sau disco constituiau o lume de care Béatrice și cu mine ne ținuserăm cu grijă deoparte, închipuindu-ne-o perisabilă și mai ales prea comună. Nu ascultam decât muzică clasică și-n ultima vreme mai ales operă italiană și Mahler, lăsând varietățile inesențialului, și iată că acest univers disprețuit din prejudecată se ridica drept singurul valabil. Degeaba afișam o ușurință dezinvoltă, degeaba tricotam acorduri complexe între genunchi și pulpe, eram stânjenit. Mă simțeam examinat, inspectat, judecat din cap până-n picioare. Ca să-mi sporească încurcătura, Rebecca avu o izbucnire de râs a cărei spontaneitate mă exasperă:

— Mă faci să mă doară burta de râs cu felul tău de-a dansa. Te bălăngăni ca Balu din *Cartea junglei* de Walt Disney.

Afișai un dispreț flegmatic, dar pe trăsături mi se citea probabil foarte clar dezamăgirea. Picioarele-mi erau paralizate, în timp ce Rebecca executa întoarceri ușoare apoi reapărea, afișând în ochii tuturor că era cu mine fără să fie cu mine, partener întâmplător și nu stabilit.

— Uită-te, până şi Franz se amuză văzându-ne dansând.

Mă întorsei şi, printr-o gaură în mulţime, îl zării pe invalid care ne făcea mari semne, cu mutra aprinsă, bătându-se pe burtă şi arătându-mă cu degetul lui Marcello şi lui Tiwari, strânşi în jurul lui. Aceste gesturi de conivenţă făcură să mă zbârlesc. Cu o simplă privire, infirmul putea îmbrăţişa toată pista şi, în ciuda opreliştii trupurilor în mişcare, eram la cheremul lui. Împietrit de acei ochi cunoscuţi care mă scrutau, îi propusei Rebeccăi să-i aduc ceva de băut. Franz, căruia nu-i scăpă nimic din mişcările mele, mă abordă la bar unde îmi turnă chiar el o porţie mare de gin. Îl simţeam reîncărcat ca o puşcă, gata de invective, de sarcasme:

— Didier, ai ritmul în proteze.

— N-am pretins niciodată că ştiu să dansez.

— În tot cazul, asta nu-ţi ia nimic din şansele pe lângă Rebecca.

Injuria mă atinse în carne vie.

— Sărmane Franz, fără calomnii nu puteţi susţine uşor o conversaţie.

Şi, fără să iau paharul pe care mi-l întindea, îl lăsai acolo, băgându-mă din nou în îmbulzeală. Orchestra începea o serie de slow-uri. Perechile se apropiau şi se-ndepărtau. Unele evoluau flirtând, le auzeam freamătul mâinilor, râsetele înăbuşite. Fără să ezit, o invitai pe Rebecca şi ea acceptă: se strânse de mine, înconjurându-mi umerii cu amândouă braţele, eşarfă de carne fierbinte şi vibrantă pe ceafa mea. Mă privea atât de frumos încât eram convins că voi culege curând roadele răbdării mele. Pieptul ei ferm era delicios pus pe bustul meu, părul ei îmi atingea obrajii, îşi freca încet pântecele de mine, cu un surâs de o tulbure senzualitate. Nu-i mai păsa că e văzută într-o

stare de tandră abandonare, această înlănţuire ne oficializa perechea. Mă lipii de ea, gâfâind şi ameţit, sorbindu-i cu reculegere răsuflarea. Venind de la această fată admirabilă, totul era pentru mine graţie, deliciu, surpriză: chiar şi sudoarea care i se brobonea pe ceafă era parfumată. Nu vedeam pe nimeni, n-auzeam nimic în afară de bătăile inimii mele făcând ecou notelor amplificate ale contrabasului şi tropăitului a sute de picioare. Rebecca mă strângea tare şi fredona uşor melodia pe care evident n-o ştiam. Sub mâinile mele, spatele i se întindea în goliciunea lui elastică şi împinsei îndrăzneala până la a-mi plimba degetele pe el. Dacă va consimţi la această familiaritate, va ceda în toate, îmi spuneam. Acceptă. Cu fluiditatea unei ape, se lăsa în voia mea, stabilind contactul cu întregul ei corp. Degetul meu cel mare îi pipăia marginea omoplatului, iar cu cealaltă mână apăsam pe mijlocul ei fin, flexibil care ceda fără să reziste. Palma mea umedă se apropia de crupa ei magnifică. La câţiva milimetri de degetele mele se etala maiestuosul pivot al lumii. Aici rezida adevărul, pe acest tron eminent şi nu în cetăţile suprapopulate ale Orientului şi ale Chinei.

Cât de josnic fermecat eram atunci, gata de orice ca să cerşesc nişte bucate pe care imaginaţia mea înflăcărată le zugrăvea drept un festin. Toate cele despre care-mi vorbise Franz, îmi reveneau în minte precum o ameţeală, o ispită dureroasă. Îmi şi închipuiam pielea ei netedă şi moale, pântecele care-i cădea abrupt descoperind tandra rană, strânsoarea lichidă şi sălbatică, un loc strâmt înşelător dând într-o amploare în care îmi va fi amar şi sfâşietor să mă împrăştii. Îi şopteam la ureche tâmpenii, râdea dându-şi capul pe spate, alcoolul o ameţise poate şi făcea să-i pară picante fraze care nu erau. O sărutai pe gât şi pe umeri; aceste sărutări făcură să mi se taie

picioarele, în tot trupul mi se transmitea vestea din nerv în nerv; atunci, pierzând orice noţiune de decenţă şi regăsind o practică din anii mei de adolescenţă, îmi lunecai încet obrazul pe al ei şi cu o uşoară înclinare încercai să-i prind gura. Ea tresări:

— Ce-s libertăţile astea ciudate?

Ochii ei mă pătrunseră ca o lamă de oţel fără să găsesc în ei nicio lucire de tandreţe sau de indulgenţă.

— Nu ţi-e ruşine, de faţă cu soţul meu?

Îngheţat de aceste cuvinte, bâiguii:

— Bine, dar... Franz nu contează.

Avu un surâs dispreţuitor care mă făcu să simt ce puţin caz făcea de pretenţiile mele.

— Drept cine ne iei? Suntem căsătoriţi, închipuie-ţi, nu trăim în concubinaj ca alţii!

Îşi desfăcu strânsoarea şi lăsă să-i atârne mâna de-a lungul coapsei, gest de suprem plictis. Eram ultragiat de ipocrizia ei şi mă rodeam în sinea mea că nu găsesc nimic original să-i spun.

— Ce idioată şi Béatrice asta... suflă ea.

Această frază era prăjina pe care mi-o întindea ca să mă răscumpăr. Eram atât de fericit că am un subiect de care să vorbesc încât mă cufundai în calomnie. Şi oricât m-ar fi costat să-mi calomniez tovarăşa, mă pretam cu laşitate la aşa ceva, nescutind-o de niciun epitet peiorativ.

— Nu m-ai înţeles bine, rectifică partenera mea. Voiam să spun, ce idioată şi Béatrice asta de te iubeşte, de te suportă!

Mă crispă un fior, era prea târziu ca să-mi repar greşeala, şi rânjii:

— Nu e vina mea că are rău de mare.

— În timp ce geme pe patul ei gândindu-se la tine, nu găseşti nimic altceva mai bun de făcut decât s-o demolezi.

Îmi veneau pe buze replici, amintiri de lectură, fără să le găsesc potrivite, şi eram incapabil să inventez eu altele. Pradă unei nervozităţi misterioase, dădui drumul, în ultimă instanţă, la aceasta.

— Încetează, Rebecca, te iubesc.

— Văd cu plăcere că ai simţul umorului; încerci într-adevăr orice. Ar trebui să ştii că de multă vreme nu se mai agaţă cineva spunându-i: „te iubesc". Găseşte altceva.

— Ăsta-i adevărul totuşi.

— Ba nu, pentru tine nu sunt decât o fantezie în cursul unei traversări plicticoase.

Oricine cunoaşte senzaţia dezagreabilă pe care o avem de îndată ce o fiinţă dragă ne acuză chiar de lucrul cu care o să ne lovească şi o ia înaintea reproşului nostru, întorcându-l împotriva noastră. Ştiam că minte, iar această şiretenie mi se părea nedemnă de noi. Eram scârbit de tonul rece, artificial al frazelor ei şi-i spusei:

— Încetează de a te mai proiecta pe mine...

— Doamne, ce scai... Scuză-mă, sunt însărcinată, trebuie să mă aşez.

— Însărcinată? De când?

— De-o jumătate de oră, bineînţeles, de când m-ai sărutat pe culoar.

Părăsi pista de dans cu un aer excedat: închisese de tot robinetul farmecului. O urmai, caniş certat, cu capul plecat, neîndrăznind să cred în dizgraţia mea atât de rapidă. Ca pentru a-mi spori ghinionul, se aşeză lângă Franz. Infirmul era beat, tolănit mai curând decât aşezat pe scaunul lui, plimbându-şi

botul alcoolizat la dreapta şi la stânga, legănând o sticlă de scotch la capătul braţului, revărsându-şi exaltarea în vorbe orduriere, cu şuviţele de păr murdare lipite de transpiraţie pe frunte.

— A, iată-l pe irezistibilul nostru seducător! Ei, cum merge?

Nu voiam să-i răspund şi, culmea umilirii, o vedeam pe Rebecca pufnind în râs la măgăriile soţului său. Eram plin de acea tristeţe grea ce însoţeşte pierderea unui bun pe care ai crezut că-l prinzi şi care ţi-a scăpat. Nimic nu aţâţă supărarea ca o simpatie trucată. În câteva minute, Rebecca dăduse cu piciorul la zile-ntregi de răbdătoare aşteptare, de speranţe nebune.

— Nu te mai uita aşa la mine, îmi spuse torţionara mea, o să mă înghiţi cu ochii tăi rotunzi.

— Te-am decepţionat, nu-i aşa?

— Ba nu, îmi plac bărbaţii care eşuează, asta-i apropie de mine.

Atunci, jucând tot ce-aveam, şi judecând cuvintele mai puţin prejudiciabile decât mutismul, îi debitai, într-un jargon sacadat, un confuz discurs despre India şi magicienii ei, rezumat al unui articol citit cu două zile înainte, vorbind încet pentru ca Franz să nu mă audă. Mă asculta fără să spună nimic, cu privirea fixată asupra scrumului ţigării care creştea în mâna ei, muşcându-şi buzele pe dinăuntru ca să nu caşte. Noile dovezi de indiferenţă îmi străpunseră inima de tot. Pretendenţii de mai-nainte, constatându-mi înfrângerea cu ironie, se apropiau din nou, mari cărăbuşi bâzâind de vanitate. Ca şi cum o nenorocire ar atrage alta, Marcello luă loc lângă noi. Intimidat brusc, tăcui. Gravă eroare: văzându-ne tăcuţi, o invită îndată pe Rebecca la dans.

Oricine ar simţi în aceste împrejurări ceea ce simţeam eu atunci: o impresie de singurătate subită. Seria de jerk-uri disco

reîncepuse. Eram scârbit cu atât mai mult cu cât acest guru napolitan, pe care îl credeam devotat numai poziţiilor de yoga, dansa cu o abilitate diabolică. De la începutul serii mă temeam să nu se producă un accident care să-mi răpească cucerirea, iar acesta tocmai avea loc. O invidie amară îmi cădea pe umeri picătură cu picătură şi-mi strica toate bucuriile. Simţeam prin nefericirea mea ce fericit trebuie să fie acest rival care părea contrariul a ceea ce eram eu: adică sigur de el, vesel, înalt. Rebecca îi arunca priviri pline de promisiuni care mă înlemneau: între ei se năştea o complicitate cum nu se născuse între ea şi mine. Lipsa de atenţie pe care mi-o arăta îmi confirmă temerile. Se aplecau unul peste celălalt de se atingeau, apoi se întorceau, dansând spate în spate şi aşteptau clipa în care aveau să se sărute. Evident, nu arătasem tot atâta originalitate în contorsiunile mele; dacă trebuia să te dedai la asemenea vulgarităţi ca să-i placi, preferam să mă abţin. Dansul este un spaţiu fără legi, dar în care poliţia este asigurată de privirea fiecăruia asupra tuturor. Cea mai mică înţepeneală constituie aici un păcat al ochiului, greşeală de neiertat într-o artă în întregime menită suprafeţei şi vederii. Un spectacol atât de crud îmi mină cu totul speranţele şi trăgeam nervos dintr-o ţigară. N-aş fi crezut niciodată că această imitaţie de yoghin poate constitui pentru mine un concurent serios. De ce intra la rându-i într-un joc şi aşa complicat?

— O să ţi-o sufle de sub nas, clămpăni infirmul răsuflându-mi în plină faţă.

Era deja serios cherchelit.

— Această vrăjitoare te-a subjugat completamente. Te prevenisem. Nu-ţi ridica ochii la cer: dumneata îi atribui calităţi poetice extravagante, pe când singura ei plăcere este

să-i îndobitocească pe bărbaţi; nu uita niciodată că a rămas femeia umilită, vertiginos secretă din anii nefericiţi, e o încurcă-lume şi nimic altceva.

Avu un surâs deosebit de veninos; ce tare se bucura să constate eterna şi profunda infamie a oamenilor.

— Lăsaţi-mă, îi cerui.

— După părerea mea, e de prisos să te încăpăţânezi, pentru că eşti o cantitate neglijabilă.

Îmi înghiţii o înjurătură: depăşise limitele admise. Toate în mine erau date peste cap, îmi pierdui cumpătul şi-i mârâii sub nas:

— Dacă n-aţi fi handicapat, v-aş da un pumn să mă ţineţi minte.

— Fără injurii grosolane, păstrează-ţi sângele rece.

Mă ridicai. De-abia mă ţineau picioarele, care păreau umplute cu cauciuc moale, şi trebui după câţiva paşi să mă ţin de spătarul unui scaun ca să nu cad. Rătăceam prin sală în căutarea unui pahar umplut cu orice-ar fi, numai să ardă şi să zăpăcească. Toate sticlele erau goale — oamenii se îmbătau de moarte ca să sărbătorească ultima noapte a anului —, coborâi la al doilea bar care fusese amenajat în josul scărilor. Înghiţii, unul după altul, două ginuri seci, un brandy şi un fund de sticlă de coniac. Prosteşte, meditam la o răzbunare pe care aş fi vrut s-o înec într-o mare de alcool. Împinsei o uşă şi deodată izbucni bubuitoarea respiraţie a mării.

O ploaie oblică, deasă ca o perdea, îmi şfichiui faţa. Făcui câţiva paşi pe puntea biciuită de furtună, fumând şi visând, pierdut într-o vagă furie umilită. Frânturi de rock îmi ajungeau purtate de vânt. Vremea era groaznică, şi fui udat din cap până-n picioare în câteva secunde. Mă înfiorai şi mai tare când

mă văzui singur pe această coajă de nucă care se înfunda în groaznica noapte de decembrie, în această chiuvetă neagră flagelată de vânturi polare. Parcă în mare erau nişte găuri: vaporul cădea într-un puţ fără fund, se ridica aproape la verticală, deget întins spre cer, după care cădea cu vârful în jos. În nefericirea mea, mă gândeam iar la Béatrice găsindu-i din nou ceva plăcut: era departe de a fi perfectă, dar cel puţin ea mă iubea. Mai bine vrabia din mână decât cioara de pe gard. Trebui să mă întorc înăuntru, ar fi fost periculos să rămân prea mult pe puntea lunecoasă.

Clătinându-mă încă, rămăsei un moment în pragul marelui salon care urca şi cobora în ritmul hulei, nedesluşind mai întâi decât siluete, baloane de copii şi serpentine într-o lumină albastră cernută. Jumătate din plafoniere erau stinse, aerul coagula fumul şi mirosul de trupuri devenea din ce în ce mai greu de respirat. Unele perechi se sărutau cu toată gura, altele se mângâiau în mod ostensibil, în timp ce furtuna ameninţa. Spre uşurarea mea Marcello o abandonase şi Rebecca dansa singură. Începui iar să capăt speranţă şi, prin asta, o uitai din nou pe tovarăşa mea legitimă, Béatrice. Niciodată Rebecca nu evoluase cu o asemenea prestanţă. Chipul său enigmatic le domina pe toate celelalte. Nu căutam decât acest astru şi nu căutam să-mi ascund emoţia care mă răscolea la vederea sa. Evolua palpitând, cu capul dat pe spate, cu ochii închişi pe jumătate, pradă extazelor unei stigmatizate. Cam douăzeci de bărbaţi şi de femei o fixau ca şi mine, asemenea unor copii în jurul pomului de Crăciun. Aduna asupra ei toate visele împrăştiate care pluteau între acei pereţi de oţel. Găsise un legato interior care exprima perfect muzica brutală, energică a orchestrei; ridicată pe vârfurile picioarelor sau frântă, cânta din

trupul său ca dintr-un instrument care-i implica pe ceilalţi. Se afla înăuntrul violenţei electrice, îi croia o cale regală prin îndrăzneţe pantomime. Corpul ei tras în sus, încordat de dorinţa de a străpunge, evoca supleţea unui clovn sfâşiind pânza de cort. Surprins, îmbătat, fermecat, iertându-i cochetăriile cu Marcello, mă lăsam purtat de răpitorul spectacol. Tremurul pieptului, extazul bazinului mă sufocau. Nu mai eram decât un mic mascul speriat în faţa frumoasei pantere sângeroase şi futile, un puşti extaziat de o stea; o contemplam cu gura căscată când o mână mă bătu pe umăr.

Era Béatrice, arătând foarte bine, cu un machiaj discret, strânsă în nişte blugi adorabili. Rămăsei încremenit ca la vederea unui spectru; chiar dacă nava s-ar fi rupt în două tot n-aş fi fost mai înspăimântat. Avea ochi răuvoitori, irascibili. Îmi băgai capul între umeri şi-l plecai.

— Surprins că mă vezi? Ei da, medicamentele doctorului şi-au făcut efectul. Am vărsat şi sufletul din mine şi mă simt cu totul repusă pe picioare. Ei hai, dragul meu, nu-ţi ascunde bucuria; scumpul tău prieten Franz e cel care a pus un steward să mă trezească, am sentimentul că intruziunea mea o să pipereze serata.

— Franz! Dar de ce te-a trezit Franz?

— M-a prevenit că te plictiseşti fără mine şi că-i faci curte soţiei sale ca să-ţi înşeli plictiseala. M-a pus, de asemenea, să ascult sfârşitul conversaţiei voastre de azi după-amiază din cabina lui pe care o înregistrase pe o casetă fără ştirea ta. Foarte instructiv!

Emisei o bâlbâială încâlcită şi rămăsei înlemnit, cu respiraţia tăiată ca şi cum aş fi primit o lovitură în diafragmă.

— E un mare ticălos, acest infirm, dar cel puţin mi-a deschis ochii.

— Ascultă, m-am purtat ca un...

— Iat-o deci pe minunata ta, pe drăguța ta, farul tău, prințesa ta, pentru care erai gata să mă arunci la lada de gunoi. Spune-mi, nu pare să meargă prea bine?

— Béatrice, te iubesc...

— Îndrăznești să-mi spui asta! Na, uite pentru minciuna ta.

Și-mi trase din toate puterile o palmă.

Eram dărâmat, zăpăcit de tot. Marea înfuriată se potrivea cu furia metresei mele și, fără ca aceasta să-și dea seama, o amplifica.

— Didier, o să fiu sinceră cu tine; m-ai decepționat, sunt împrejurări care ți-l arată mai bine pe cineva decât doi ani de viață în comun. Tot văzându-te c-o dorești pe Rebecca mi-ai făcut-o dezirabilă; dar mă întreb dacă avem aceleași șanse lângă ea.

După pumnii ei strânși și după mersul solemn, o simții hotărâtă la o întreprindere insolită. Lăsându-mă înfipt acolo, mai mult mort decât viu, trecu prin zidul curioșilor care făceau cerc în jurul soției lui Franz și începu să danseze în fața ei. Rebecca o primi cu un surâs larg. În mine se făcu un mare gol, ca un presentiment a ceva iremediabil. Cele două rivale se transformaseră în complice. Nu-mi mai recunoșteam tovarășa: femeia ștearsă făcuse loc unei aventuriere îndrăznețe. Această blondă și această brună erau morala luminoasă a zilei unindu-se cu mistica nopții, nordul și sudul reconciliindu-se împotriva mea, care încercasem să le dezbin.

Frumusețea lor diferită se accentua din această confruntare și făcea din ele cea mai frumoasă pereche a serii. De data asta, totul era pierdut. Văzându-le trepidând în cadență, spectatorii luau foc. Muzicienii din orchestră fluierau la ele și întreaga

sală se prăbuşi sub aplauze. Cele două prietene se deschideau sub strigătele de bravo ca nişte flori la soare, încântate să vrăjească lumea, şi mai fermecătoare în voinţa lor de a-şi plăcea una alteia. Fiecare din paşii lor ridica aclamaţii, reconcilierea lor se întărea în această baie de mulţime entuziastă. Dar unde învăţase Béatrice să danseze? La rarele petreceri la care eram invitaţi avea o evoluţie de o modestie care friza ridicolul.

Această oribilă veselie îmi îngheţă inima: clătinându-mă de ameţeală, căutai un scaun şi mă prăbuşii pe o sofa. Îmi venea să mă năpustesc în cercul lor, să le despart, să le pălmuiesc, dar mă opri ruşinea. Soseşte o clipă în care evenimentele venite din diverse puncte ale orizontului converg şi astupă ieşirile. Mi se părea dintr-odată că oamenii şuşoteau în spatele meu, că îşi vorbeau încet, uitându-se la mine. Băui două sau trei pahare de nu ştiu ce, fără să-mi dau seama că aterizam iarăşi lângă Franz.

— Dar tremuri! Ţi-e frică de Béatrice? Eu le găsesc formidabile, întotdeauna ar trebui să avem încredere în femei.

— De ce... De ce aţi făcut-o pe mijlocitorul dacă nu era decât ca să-mi înfigeţi un cuţit în spate?

— Amicul meu, insistenţa dumitale pe lângă soţia mea era lipsită de noblеţe. Cu toate că sunt modern, nu mă-mpac cu complezenţa.

Fu cât pe ce să izbucnesc în plâns. Eram atât de distrus încât nu mai aveam puterea să mă supăr pe Franz deşi el urzise în parte odiosul complot. Nu prea puteam să-l plac şi încă şi mai puţin să-l admir. Aş fi dorit aproape în acea clipă să-l chem în ajutor, dar avea surâsul lui rău care nu prevestea nimic bun.

— Toate cuplurile noastre sunt fragile, Didier, şi se pot frânge uşor izbindu-se unele de altele. Nu sta îmbufnat, lasă-ţi

prejudecăţile. Din moment ce soţiile noastre au aerul că se înţeleg atât de bine, să le sărbătorim. Nu suntem noi acum o familie de fraţi? Fă ca mine: mă ataşez de amanţii nevestei mele şi-mi fac din ei prieteni intimi. Am cu ce mă-nveseli acolo unde alţii îşi smulg pumni de păr din cap. Să nu ne ciorovăim, Didier, să ciocnim ca nişte buni republicani între care totul este în comun.

În timp ce infirmul îşi ducea la gură un pahar ce tremura, furtuna îşi dublă intensitatea. Deodată, *Truva* se culcă pe tribord cu o pantă de peste treizeci de grade, un geam se făcu ţăndări şi cioburi de sticlă fură proiectate până-n mijlocul încăperii. Sub asaltul talazurilor, vaporul gemea ca un colos epuizat de oboseală şi toată lemnăria pârâi cu scârţâituri sinistre. Valuri enorme bombardau coca vasului, explodau în jerbe de spumă lăptoasă pe geamurile sălii de mese ca să cadă într-o ploaie de bule opalescente. Se făcu o hărmălaie îngrozitoare — pachebotul luneca pe pante vertiginoase pentru ca o clipă după aceea să se cocoaţe pe creste înspumate. Ai fi zis că Mediterana, prinsă de muzică, dansa şi ea rock.

Luată de tangaj, orchestra se prăbuşi, teancul de tobe şi de amplificatoare se răsturnă pe pistă şi se rostogoli până în picioarele asistenţei. Sala se transformase într-o tigaie în care noi săream ca nişte clătite. Cramponaţi de stâlpi, de braţele fotoliilor ţintuite de podea, pasagerii încetaseră să danseze şi îndurau intemperiile. Salonul se cabra, sărea în sus, antrena prăpădul stomacurilor. Toaletele deveniră dintr-odată destinul şi destinaţia unei majorităţi de fiinţe omeneşti. Barmani şi stewarzi se grăbiră să împartă pungi din hârtie kraft în chip de digestive. Iar capetele învineţite se cufundau în coifurile de hârtie, piepturile sughiţau, dând afară insuportabila ghiftuire.

Numai Rebecca şi cu Béatrice, calme în mijlocul panicii, continuau să se agite pe ritmuri imaginare; valurile dezlănţuite le dădeau mişcărilor lor o extraordinară rezonanţă. Cele două se înfăşurau una pe cealaltă în torsiuni indecente, ridicate, deasupra elementelor furioase, ca nişte alegorii ale dezordinii.

Vijelia mă făcuse să-mi uit pe moment supărarea, dar de-ndată ce o organizare calmă şi eficace restabili ordinea la bord — doi marinari, de pildă, ţineau scaunul lui Franz —, căzui iar în melancolie. Ca această navă, şi eu pusesem capul spre fundul hăului. Sentimentele mele fuseseră răsturnate la fel de repede ca şi situaţia. O uitasem deja pe Rebecca, iar Béatrice îmi redeveni dezirabilă, aşa cum reiei firul unui roman întrerupt. În confuzia generală, uitaserăm să ne urăm la mulţi ani. Un steward veni să le aducă aminte călătorilor supravieţuitori îndatoririle şi toată lumea se felicită, se îmbrăţişă. Tiwari şi Marcello îmi prezentară urările lor cu acea nuanţă de condescendenţă pe care-o ai faţă de învinşi: ce e mai rău nu e eşecul, ci sunt martorii care îl confirmă. Béatrice şi Rebecca se sărutară pe gură pentru prima oară. Râdeau, păreau că-şi spun mii de lucruri spirituale şi galante. Apoi se amuzară să-mi sufle de departe sărutări pe dosul mâinii; niciodată nu-mi păruseră atât de frumoase, atât de vesele.

— Ce faci mutra asta? spuse Béatrice cu o voce pe care nu i-o cunoşteam. Nu ne urezi un an bun 1980?

Eram acolo îngheţat până la os, cu gâtlejul strâns parcă de un ştreang, nereuşind nici măcar să înghit ca să pot deschide gura.

— Îl invităm cu noi? întrebă Rebecca.

— El m-ar fi invitat dacă tu l-ai fi acceptat?

— Nu cred.

— Atunci să-l lăsăm pe acest măgar singur. E o armă clasică, dar sigură.

Din gură îmi ieşeau silabe ca gâlgâiturile unei cade care se goleşte.

— Ce spui? Articulează, nu-nţeleg bine...

Se înţelegeau ca două gemene care se distrează pe socoteala unuia care strică petrecerea. Ţineau sfat intim şuşotind, iar urechea mea cea mai fină căuta în zadar să le culeagă din zbor secretele; apoi, râseră amândouă cu o cadenţă din ce în ce mai rapidă.

— Ne pare rău, Didier, afişăm complet.

— Înţelege-mă, reluă Béatrice coborând vocea, ai subminat toată încrederea pe care mi-o pusesem în tine. E mârşav doar actul pe care nu-l duci până la capăt: ţi-aş fi iertat o aventură cu Rebecca. Nu-ţi iert că ai ratat până şi asta. La mulţi ani totuşi, Don Juan, pune-te repede pe vânat, altfel o să-ţi petreci noaptea singur.

Mă sărutară fiecare pe câte un obraz apoi se îndepărtară, cu feţele întoarse una spre cealaltă, strângându-se şold lângă şold ca şi când n-ar fi vrut să facă decât un singur trup din ele amândouă.

— Ah, ce vipere sunt, spuse Franz care auzise tot. Asta, Didier, se cheamă sororitate ori atunci nu mă pricep eu. Ei hai, acceptă cu graţie că nu eşti decât un erzaţ. După ce ai vrut s-o faci pe Casanova, nu te băga iar în pielea unui cerber.

Eram distrus: această contrarietate, căzând peste beţia mea, avea greutatea unui dezastru. Ultimele cuvinte ale lui Béatrice îmi exasperaseră sentimentul de slăbiciune. Vedeam în jurul meu numai adversari şi agresori, iar la urechea mea hidosul, nedezlipitul olog îşi continua monologul lui jegos, pleoscăitor şi putrid.

— Crezi că or să se...

Făcu un gest obscen cu limba.

— Amica dumitale e lacomă, a mea e ardentă, n-or să-ţi lase nimic.

Această remarcă odioasă mă revoltă. Cuprins de un acces de aversiune grandilocventă, ţipai la el:

— Vă urăsc, vă urăsc.

— Cu atât mai bine: sunt laş, sunt urât, sunt infam: acestea sunt pentru mine motive suplimentare, delicioase pentru a fi odios. Vreau să merit dispreţul care mi se arată. Ţi-o spun eu, adăugă el cu un hohot de râs, cu un prieten ca mine n-ai nevoie de duşmani.

Să răspund la aceste insulte era peste puterile mele; cufundat în tristeţe, nu urmăream evenimentele din salon decât foarte neatent. Tocmai se desfăcuseră sticlele de şampanie. O veselie de catastrofă izbucni printre cei vreo treizeci de pasageri valizi care stăteau în picioare. Între ei se stabilise parcă o fraternitate de rezistenţă care-i înclina spre o simpatie reciprocă. Pe aceşti ultimi petrecăreţi îi cuprinsese nebunia; Béatrice şi Rebecca erau vedetele hărmălaiei de strigăte şi de fluierături. Atunci se produse apogeul serii. Tânăra soţie a lui Franz, care tocmai golise o cupă, o manipulă distrat şi deodată o expedie în spatele ei, căzăceşte, unde se sparse cu un clinchet cristalin. Gestul provocă o exclamaţie urmată de o învălmăşeală de voci, apoi veni o pauză urmată de o nouă învălmăşeală.

Béatrice la rândul ei îşi aruncase cupa peste umăr, strălucită absurditate care-i făcu să râdă pe toţi convivii. „Încercaţi şi voi", spunea Rebecca în engleză celor care o înconjurau. Vreo zece pahare fură expediate cu graţioase hiperbole fie pe jos, fie de

pereţi într-o veselie irepresibilă. Apoi Rebecca alergă să apuce alte pahare de la bufet, le goli stropindu-şi vecinii şi le aruncă în tavan. O ploaie de cioburi căzu din cer, iar hohotele de râs ale jucătorilor cu nasturii desfăcuţi, cu un aer rătăcit, răspundeau detonaţiilor cristalului făcut ţăndări. Acest ultim pluton de petrecăreţi era îmbibat de alcool şi niciun amuzament nu li se părea destul de delirant. Stewarzii încercau ei să se interpună, dar nimic nu oprea delicioasa nebunie declanşată de cele două tinere femei. Obrăznicia lor nu mai avea limite. Nu mai exista nicio cupă, niciun păhărel, pahar cu picior, sondă, vază, carafă, bol, castronel care să fie cruţat de la masacru, proiectilele se încrucişau într-o furioasă hărmălaie, zgomotul de sticlă spartă aproape că acoperea vuietul pachetelor de mare care se năpusteau asupra panourilor salonului.

Clinchetele care-i încântau pe ceilalţi aveau pentru mine savoarea unui clopot de înmormântare. Apoi fu rândul farfuriilor de carton, al resturilor de mâncare să slujească drept bombe, cartuşe şi săgeţi. Jocul se transforma într-o bătălie de refectoriu. Încăperea fu curând acoperită de o reţea de bucăţi de pateu, de oase de pui, de fâşii de brânză, de sărmăluţe în foi de viţă, de frunze de ţelină, de castraveţi cu smântână, de roşii coapte care se zdrobeau de ţintă, lăsând lungi împroşcături ce se scurgeau. Epavele se îngrămădeau pe jos, iar faţa persoanelor atinse şiroia de suc, de vin sau de sos.

Refugiat în celălalt capăt al sălii, neluând deloc parte la tărăboi, îl contemplam de departe, îndrăgostit şi cerşetor, infirm şi dispreţuit, trăgând pe nas duhorile unei veselii zdravene la care nu mă aflam, răţuşcă urâtă alungată din volieră, singur în colţul meu de dezastru.

— Vino, îmi striga Franz de departe, ne stricăm de râs.

Aceste agape de beţivi mă scârbeau, şi fugii chiar în toiul acestor tiruri de artilerie, luând cu mine o imagine confuză de fascicole de fum, de faciesuri roşii ca focul, de nechezături haioase. Cum de putuse Béatrice să se lase antrenată în această grosolănie?

Mă uitai, o ultimă dată, la sala de mese ca să-mi fixez pentru totdeauna în memorie oribila ei geografie: Béatrice şi Rebecca, cu părul ud, se ţineau de gât, strâmbându-se de râs şi bătând pe burtă un grup de stewarzi ameţiţi. Văzându-mă că plec, Franz, pe care-l înconjurau o mână de harpii germanice, mugi la adresa mea:

— Atenţie la coarne când ieşi, uşa e joasă.

O clipă după aceea, pe cursivă, fui cuprins de o îngrozitoare migrenă: capul îmi dădea impresia unei poveri în care toate venele din corp se solidificau într-un singur cheag de sânge mai greu decât o stâncă. Mă prăbuşeam, cu nervii distruşi ca după o mare mânie. Totul, în clipa aceea, îmi păru ignobil, abrutizant, cenuşiu. Decepţia era prea mare şi nu-mi iertam că adun situaţii ridicole, că sunt pedepsit pentru o greşeală neînsemnată pe care nici măcar nu fusesem în stare s-o comit. Încercam zadarnic să-mi uit nevralgia şi le urmăream cu un gând vindicativ pe cele două trădătoare care, acolo sus, îşi premeditau înlănţuirea. În mod pueril, speram că balansul navei le va împiedica să se înlănţuie şi că un bagaj căzând din plasă le va ameţi în plină înfăptuire a păcatului.

Mă aruncai pe cuşetă plângând, rugându-mă ca nava să se scufunde sub tornadă şi să-i înghită odată cu ea pe toţi actorii sinistrei farse. Băusem şi nu mai aveam o noţiune distinctă a lucrurilor. Unele se topiră într-un singur coşmar. Rând pe

rând, mă trezeam şi adormeam la loc. O aşteptai pe Béatrice toată noaptea, tresărind la cel mai mic pas de pe culoar, plângând tot mai tare după fiecare alarmă falsă.

ZIUA A CINCEA:

CEREMONIA CEAIULUI.

Cum de mai puteam, după o asemenea seară, să mă rad, să mă îmbrac cu haine curate, să beau cafea? Ziua luneca pe noapte ca o cârpă udă pe un ochi de geam murdar, şi un soare ca de sfârşitul lumii încerca să iasă timid, luminând un spectacol dezolant. Totul încă dormea, în afară de zumzetul motoarelor şi de bruştele pale de vânt care făceau să tremure carcasa pachebotului. Ascultam imprecaţiile mării izbind în coca vasului şi-mi hrăneam tulburarea cu această larmă ce urla împreună cu mine. Acum nu mai rămânea decât o vastă plictiseală de ape până la Istanbul unde trebuia să ajungem la începutul după-amiezii: încă cinci ore de stat închişi în dricul plutitor. Mă simţeam lugubru: Béatrice tot nu se întorsese.

Trebuia cu orice preţ să-i vorbesc. Tovarăşa mea, de care mă lega amintirea atâtor momente fericite, reprezenta pentru mine, în clipa aceea, cea mai dezirabilă femeie: o blestemam pe Rebecca, crudă intrigantă care ne dezbinase. O fiinţă apărută la o încrucişare de drumuri şi se pare paradisul. Greşeala e să vrei să fixezi acest chip abia întrevăzut. Cum de mă gândeam să repun totul în cauză pentru câteva intimităţi cu această necunoscută? Mă trezeam dezmeticit parcă dintr-o beţie rea. Trebuise acest loc închis ca să facă să urce la suprafaţă drojdia

pasiunii impure ca o mâncare prea grasă; acest vapor îmi făcuse sufletul să şchioapete.

A crede că toată nefericirea mea ţinea de vreo înţelepciune trivială în stilul „Cine îmbrăţişează multe, puţine adună" mă oripila. N-aveam curajul să aştept întoarcerea lui Béatrice: trebuia s-o văd imediat, să-i vorbesc, s-o implor să mă ierte. Ieşii din cabină, urcai scările, străbătui punţile şi pasarelele, mă afundai în sala maşinilor, trecui de mai multe ori prin faţa micii trupe a stewarzilor netreziţi bine: nici urmă de Béatrice. Uram cuşca plutitoare care ne întemniţa, blestemam enigmatica mare care nu ne duce nicăieri, indică mii de direcţii pe care le susţine şi le trădează în egală măsură. De mai multe ori, mă întorsei în cabină. De fiecare dată lăsam un bilet indicându-mi poziţia, ora întoarcerii. Degeaba.

Atunci mă hotărâi să fiu cu sufletul împăcat. O putere de nestăpânit mă împingea să mă-ntorc la etajul blestemat. Urcai cu toată viteza spre clasa întâi. Apropiindu-mă fără zgomot de uşa Rebeccăi, îmi lipii urechea de ea. Mă aflam acolo, asurzit de pulsaţiile propriei mele inimi, când uşa se deschise.

— Intră, spuse Franz, te aşteptam.

Tresării.

— Dumneavoastră aici? Atunci am greşit cabina.

— Deloc. Veghez somnul soţiei mele.

Mai întâi mă gândii să fug. Infirmul era ultima persoană pe care aveam chef s-o văd. Şi el o ştia probabil. Intrai deci, plin de mânie, incapabil să emit vreun sunet. Rebecca dormea în pat.

— Poţi să vorbeşti tare, a luat un somnifer.

— Unde e Béatrice?

— Undeva pe vapor, dar nu ştiu unde, crede-mă.

Aerul său exagerat de candid îl făcea puţin credibil. Reperai repede în manierele lui prea amabile ceva deosebit.

— Până la urmă, Didier, eu sunt singurul care păstrez bune raporturi cu ceilalţi trei. Eşti trist?

Oricât mă costa, socotii mai cinstit să-mi mărturisesc ciuda. La urma urmei, îmi spuneam, nu-i decât un bufon, iar răutatea lui e mai ales prostie: nu-i demn nici măcar să-i port ranchiună.

— Vreau să te-ajut s-o recucereşti pe Béatrice. Nu din prietenie, căci n-ai îngăduit să se dezvolte între noi un sentiment amical, ci din solidaritate. Eşti ca şi mine din rasa oropsiţilor şi îmi plac cei ce pierd: le mai rămâne posibilitatea de a câştiga măcar o dată.

— N-am venit să cer ajutor: doar o informaţie.

— Fără-ndoială, dar nu mă lasă inima să te părăsesc în această situaţie. Mai întâi, eşti sigur că nevastă-mea nu-ţi mai place?

Bonomia lui nu mă înşela.

— Franz, nu începeţi iar: o caut doar pe Béatrice.

— Béatrice se va-ntoarce la dumneata dacă o să aibă chef. O să vorbim despre asta mai târziu. Mai bine uită-te.

Dădu la o parte perdeaua hubloului, desfăcu cearşafurile pe care le trase până la capul patului. Rebecca, goală, dormea pe-o parte, cu un picior îndoit peste celălalt. Simţii dintr-odată că pulsul îmi bate cu violenţă.

— De ce faceţi asta?

— Pentru dumneata, Didier, îţi realizez visele.

Nu înţelegeam. O umflătură nesănătoasă îi deforma buza de sus. O apucă pe Rebecca de umăr şi o întinse pe spate.

— E frumoasă, nu găseşti? Ce plăcere să te gândeşti că acest trup de femeie, această piele satinată se pretează la toate

mişcările pe care îmi place să i le imprim. E a dumitale dacă o doreşti.

— Glumiţi?

— Deloc, sunt serios: admiră umerii largi, sânii cărnoşi, încălzeşte-te la tinereţea acestui chip frumos pe care poate nu-l vei mai vedea, mângâie acest pântece, n-avea nicio teamă, e drogată, sărută-l, agaţă-ţi limba de aceşti mărăcini.

Rămăsei ţeapăn ca un băţ, sigur că Rebecca se preface că doarme. Şi dacă era vorba de o nouă capcană montată de acest cuplu care întreţinea o aceeaşi predilecţie pentru sordid?

— Încetaţi de a vă mai lăuda marfa; găsesc această complezenţă dezgustătoare.

— Ce mărginit eşti, Didier! Nu vezi că sunt fericit că împărtăşim aceeaşi veneraţie pentru ea?

— Nu mai e vreme de vorbit despre asta: vreau s-o recuperez pe Béatrice, şi gata. Unde este?

— Dacă aş fi avut toate facultăţile mele, Didier, ţi-aş fi propus să faci cu mine ceea ce aceste două fete...

— Umorul dumneavoastră negru nu e de cel mai bun-gust.

— Vino să faci dragoste cu ea, te rog, vă voi privi de departe dacă prezenţa mea te jeneză, răsplăteşte-te.

Toate astea spuse pe tonul cel mai şăgalnic al copilului care cere o bomboană.

— Sunteţi nebun de tot?

— Câtuşi de puţin. Cu aceeaşi ocazie bagă fierbătorul în priză, o să facem un ceai.

— Ascultaţi, Franz, nu credeţi că aţi făcut destule după tot ce s-a petrecut ieri-seară? Spuneţi-mi unde se află Béatrice sau plec.

— Béatrice doarme în cabina mea, ceea ce explică de ce doarme Rebecca aici: paturile erau prea mici pentru doi şi,

nefiindu-mi somn, l-am cedat pe-al meu prietenei dumitale. Inutil să te duci acolo, cheia o am eu, am închis-o pe dinafară.

— Daţi-mi-o.

— O secundă, Didier, fii cât de cât atent cu un bolnav. Mai întâi să bem ceaiul.

Aranjă ceştile pe o tavă. Eram liniştit ştiind-o pe Béatrice nu prea departe şi băgai fierbătorul în priză. Apoi infirmul adăugă cu deosebită blândeţe:

— Să ne facem socotelile, dacă vrei! La început n-aveam chef decât să te tachinăm. Formai cu Béatrice un cuplu atât de unit, o asociaţie de doi naivi care se duc să caute marele fior în Orient. Prin gentileţea voastră, a unuia pentru celălalt, reînsufleţeaţi miracolul unei căsătorii imposibile. Simţeam pentru voi un amestec de invidie şi de batjocoră în care domina batjocora. V-am pus la încercare: ca trei sferturi din cupluri, n-aţi rezistat. Lupt întotdeauna pentru eliberarea fiinţelor ocupate de o relaţie prea puternică, îmi place să zdrobesc idilele, să demontez comedia marii iubiri. Şi am venit să mă instalez în rutina existenţei dumitale ca o bucăţică de pâine înţepenită într-un gâtlej.

Mă simţeam ridicol aşezat, din nou, în faţa lui, năpădit de fluxul vorbelor lui, precum un burete sub un robinet.

— N-aţi zdrobit nimic!

— Te ţineam în mână, te zbăteai ca un gândac. Atacându-te asupra Asiei, te-am iritat imediat, am deranjat bietele larve care îţi ţineau loc de gânduri. Căci ideile n-au niciodată vreo importanţă prin ele însele. Oricine e în stare să aibă idei, contează însă numai persoana care le susţine. De fapt, ghicisem bine de la prima privire; simţisem la dumneata mirosul meu urât. Să te momesc cu Rebecca n-a fost după aceea decât un joc de

copil, cu atât mai mult cu cât la început îţi găsea un anumit farmec.

Simulam indiferenţa, dar fiecare din vorbe era ca o palmă pe care mi-o trântea cu toată mâna pe amândoi obrajii.

— Ce rost au aceste explicaţii?

— Orice om îşi doreşte în sinea lui ca un alt om să-l elibereze de grija de a dori pe cineva desemnându-i, o dată pentru totdeauna, obiectul dezirabil: eu ţi-am spus cine era frumoasă şi cine nu era. Te-am făcut să juisezi prin delegaţie cu istorisirea juisărilor mele, te-am îngrozit cu cea a perversiunilor; pe acolo pe unde am trecut eu, ai vrut să treci şi dumneata şi să ai în plus mulţumirea de a mă trăda. Până şi ranchiuna dumitale era pentru mine un omagiu, erai satelitul meu, trăiai în gravitaţia mea. Ţi-am grefat un sentiment nou, pofta mea a suscitat-o pe a dumitale. Pasiunea mea le-a pus pe celelalte pasiuni în mişcare, am făcut-o să răsune peste tot. Totuşi, tot vorbind despre femei, ele sunt cele care ne-au depăşit şi care au avut ultimul cuvânt.

Vezi dumneata, Didier, continuă el luminându-şi chipul cu un surâs larg, prin intermediul dumitale am retrăit în imagini accelerate întreaga mea poveste cu Rebecca; dumneata te-ai ars atingând-o aşa cum eu m-am topit de tristeţe pentru ea. Dar n-ai fost la înălţime: dorinţa dumitale era prea slabă pentru că era copiată după a mea; dumneata ai retrăit în comedie ceea ce eu cunoscusem în tragedie; te-ai purtat ca o fiinţă simplă prinsă într-o istorie complicată. Şi a fost mai puţină falsitate în procedeele mele decât prostie în ale dumitale.

Auzeam acum apa clocotind în fierbător. De ce mă-ntorsesem să mă murdăresc ascultându-l?

— N-aveţi prea multe menajamente pentru mine, constatai eu cu jale.

— Nu le meriți. Nimănui nu-i este milă de mine. Crezi că mă urăsc singur? Te înșeli: prefer să-i urăsc eu pe oamenii care mă-nconjoară, asta mă scutește să mă detestez eu însumi. Oamenilor fericiți le doresc tot răul cu putință din cauza răului pe care mi-l fac cu fericirea lor împuțită. Și pe urmă, vezi dumneata, suprema abilitate a celui rău este să-și dezvăluie jocul în timp ce-l face, să alăture mârșăviei impudoarea. Nimic nu egalează plăcerea celui care își dă cărțile pe față fără să se compromită.

Își răsuci scaunul, scoase fierbătorul din priză și-l puse pe masă, apoi bagă un pliculeț de ceai în fiecare ceașcă. Când se întoarse, avea din nou acel surâs care mă scotea din sărite, acel zâmbet ce conținea o rezervă de arme și de săgeți.

— Dac-ai ști, Didier, ce-a mai râs publicul ieri-seară de gafa dumitale. Azi-dimineață echipajul vorbea numai de ea. Acestor mediteraneeni, asta le-ncinge mințile, două femei care se culcă împreună. Contrastul dintre purtarea dumitale urâtă și blândețea lui Béatrice ți i-a îndepărtat pe toți. Uite, de pildă, ce-mi spunea o doamnă după plecarea dumitale: „Ar fi fost păcat ca ea să fie credincioasă unui asemenea porc."

— Franz, tăceți odată!

Vorbele lui cele mai mărunte erau pentru mine ca un scalpel care-mi inciza carnea. Iar începea să mă chinuie, aș fi vrut să-l lapidez cu insultele mele!

— Încornorat păcălit...

— Cum?

— Ziceam încornorat păcălit, asta ești dumneata: un bărbat mediocru care, după câțiva ani de concubinaj, voind să-și îmbunătățească rația, îi face curte unei puicuțe aflată în trecere și-și vede blânda jumătate răpindu-i puicuța în momentul în care urma s-o ronțăie. Devine astfel distracția publicului

care râde de un eveniment la care se aştepta toată lumea, cu excepţia nesuferitului care l-a provocat prin nepriceperea lui.

— Sunteţi într-adevăr respingător.

— Ştiu. Nimic nu mă exaltă mai mult, Didier, ca aversiunea dumitale faţă de mine. Într-un anumit sens, mai bine că n-ai reuşit pe lângă soţia mea, intendenta nu te-ar fi urmat. Binevoitoare cum e ea, Rebecca ar fi făcut să se afle dezastrul, acel fiasco te-ar fi desconsiderat. Cel puţin, iluziile ei sunt intacte, cu toate că, cu toate că... Béatrice i-a mărturisit eşecurile dumitale din primele săptămâni.

— Eşecurile mele?

— Da, mă-nţelegi; ţi-a trebuit, se pare, mai mult de-o lună înainte de-a putea să-i aduci omagiul dumitale.

Această aluzie la un episod secret din viaţa mea amoroasă cu tovarăşa mea — un exces de emotivitate mă împiedicase să-i fiu amant timp de câteva săptămâni — mă făcu să m-apuce o turbare nebună.

— V-a vorbit Béatrice despre asta?

— Mie, nu; Rebeccăi care imediat mi-a povestit şi mie.

— Sunteţi ignobil, Franz...

— Toată lumea ştie ce mari emotivi sunt intelectualii. Finalmente, dumneata şi cu mine ne aflăm în acelaşi punct. Cu sau fără, rezultatele sunt identice.

— De data asta aţi întrecut măsura, spusei eu ridicându-mă, de nimic nu m-aţi scutit.

— E-adevărat, ai suportat din partea mea o doză considerabilă de umilire, şi totuşi încă n-ai văzut nimic.

— Mă-ndoiesc, fiindcă plec.

— Ba nu, laşitatea dumitale te face capabil să suporţi orice afront.

Această ultimă răutate, atmosfera înăbuşitoare care mă apăsa pe nervi mă făcură să-l înjur deschizând uşa.

Capul îmi era străpuns de la o tâmplă la alta de dureri fulgurante. Franz avu un rânjet teatral de trădător victorios, apoi adăugă vorbind foarte repede:

— Acum te simt copt, aşa cum trebuie. E-adevărat: niciodată n-am avut decât o singură intenţie, cea de a-ţi face rău. Şi, vezi dumneata, nu pe câţiva coţi de gunoi vreau eu să înalţ prietenia noastră, ci pe o piramidă de bălegar. Iar istorisirea mea era şi ea doar o faptă rea. Pe măsură ce înaintam cu ea şi te vedeam prins în urzeala frazelor, simţeam întărindu-se în mine voinţa de a utiliza confesiunea în alte scopuri. Mirosisem în dumneata pe nătăfleţul gata să cedeze, era o ocazie care nu se va mai ivi poate niciodată. De multe ori am crezut că o să dau greş; dar îmi cădeai iar în laţ cu o asemenea docilitate! Victoria mea este verbală şi o datorez justeţei cuvintelor.

— Victoria dumneavoastră? Ce victorie, din moment ce plec?

— Nu, Didier, de data asta n-o să-mi scapi. O să fii martorul unui accident. Dar condamnat vei fi dumneata fiindcă eu nu voi fi bănuit niciodată.

Stăteam în tocul uşii, cu un picior afară, gata să plec. Ar fi trebuit să ies imediat; avui o secundă de ezitare care îmi fu fatală. Atunci se întâmplă un lucru groaznic. Înainte de a avea timp să fac un pas, infirmul aplecase fierbătorul şi vărsase câteva picături în jurul feţei Rebeccăi, pe pernă. Nu, n-avea totuşi să facă asta! Dacă aş fi fugit imediat de acolo, lipsit de martori, n-ar fi îndrăznit să-şi înfăptuiască mârşăvia. Dar vai, într-un elan de solidaritate nesocotită, ca în faţa pisicii care se îneca la Veneţia, mă repezii asupra lui ca să-l opresc. Izbucni

în râs, un râs pe care nu-l poți avea decât atunci când nu mai ești om. Și abia îl apucai de mână că mă și strânse în menghina degetelor lui, obligându-mă să aplec recipientul cu apă clocotită peste fața soției lui adormite.

Restul ține în câteva cuvinte. Fu o luptă scurtă: era mult mai viguros decât mine; degeaba îmi încordam brațele până mă dureau, eram neputincios împotriva ghearelor acestui bolnav în care simțeam puterile unei multitudini. Îmi sfârâmă atât de tare mâinile încât cedai: fierbătorului îi sări capacul, apa se vărsă pe figura soției lui. Sub aversa opărită tânăra femeie se zbătu, scoase un țipăt înăbușit, un geamăt de suferință interioară, apoi leșină. Atunci infirmul se puse să urle în engleză, să strige după ajutor. Ochii îi scânteiau, sângele i se urcase pe față, o răsuflare gâfâită îi ridica pieptul. Eram înnebunit, încercam să mă desfac, să îndrept fierbătorul, dar Franz mă dobora și-mi menținea brațul răsucit; între două țipete, râdea ca și cum ar fi simpatizat cu lichidul care-i opărea Rebeccăi fața și-i ducea agonia până la piept. Deodată, se auzi pe cursive un zgomot de pași precipitați, un marinar făcu irupție în cabină și primii o lovitură în ceafă. Când mă trezii, eram legat, înconjurat de oameni amenințători. Franz, livid, cu un deget îndreptat spre mine, spunea sughițând:

— Voia s-o omoare, am încercat să-l împiedic, sunt însă un handicapat fără putere, a vrut s-o omoare pe nevasta mea...

EPILOG

Eram de o lună într-o închisoare din Istanbul. Pământul avea încă pentru mine un tangaj ca şi cum n-aş fi părăsit vaporul. Singur, departe de toată lumea, într-o ţară străină, în mijlocul unor tovarăşi de celulă ostili, pierdut pentru singura femeie pe care o iubeam, căzui într-o adâncă prostraţie. O dată pe săptămână, îi urmam clătinându-mă pe poliţiştii care mă conduceau până la avocatul meu, domnul D., membru al baroului din Istanbul, desemnat din oficiu de tribunal. Cazul meu era serios şi nu mi-o ascundea. Flagrantul delict jucase împotriva mea, toate mărturiile îmi erau defavorabile, îndeosebi cele ale lui Raj Tiwari şi Marcello. Mă sfătuia să pledez vinovat. Îmi extorcase deja o sumă de mai multe mii de dolari şi, cunoscând corupţia administraţiei turceşti, mă temeam să nu continue să mă stoarcă de bani pentru rezultate nule. Singurul lucru pe care putuse să-l obţină fusese o vizită a lui Béatrice. O văzui douăzeci de minute, între doi gardieni, într-o mică încăpere leproasă. Convorbirea fu un eşec: credea în vinovăţia mea şi refuză să-mi audă argumentele. Atitudinea mea pe pachebot o scârbise şi nu se gândea să mai reia viaţa cu mine. Avea să continue călătoria şi să plece în India cu Marcello, devenit, după câte se părea, amantul ei. Potrivit

legii naţionale, riscam cel puţin douăzeci de ani, delictul fiind comis pe un bastiment turcesc în apele teritoriale turceşti. Autorităţile consulare franceze nu puteau face nimic pentru mine: alte crime decât traficul de droguri sau de paşapoarte nu erau de resortul lor. Petrecui toate aceste săptămâni într-o stare de aflicţiune şi de dispreţ de mine însumi. Convins că, prin slăbiciunea mea, contribuisem la martiriul unei femei, sfârşeam prin a mă crede răspunzător, prin a considera condamnarea mea justificată şi înmagazinam amărăciune ca o plantă ce se usucă stând. Prevenit printr-o scrisoare, tatăl meu trebuia să sosească la Istanbul cu o nouă provizie de bani pentru cheltuielile de proces. În toiul acestor sumbre perspective primii o scrisoare de la Franz:

Dragă Didier,

Cum să-ţi exprim gratitudinea mea? Desigur, te împinsesem la capătul răbdării, dar totuşi acel exces de proastă dispoziţie... S-ar zice că mi-ai oferit pe tavă o răzbunare pe care nici măcar nu îndrăzneam să mi-o închipui. Greşeala dumitale a fost că mi-ai luat bluful în serios. Nu sunt supărat pe dumneata pentru asta: această afacere ne încremeneşte certurile într-o eternitate derizorie.

Minunată ştiinţă medicală: n-a putut face nimic pentru mine, n-a putut face nimic pentru Rebecca. Nervul optic nu a putut fi reanimat; cât despre arsuri, sunt iremediabile. Clipitul ochiului viu formează un contrast respingător cu inerţia ochiului mort, acel ochi sticlos impregnat de o involuntară răutate. În fiecare zi, la ora la care ai „inundat-o" dumneata, plânge cu ochiul ei unic, celălalt rămânând uscat. Rebecca nu va mai plăcea; vreau să spun că chioara nu-mi va mai plăcea decât mie, ologul. Ea vede

frumusețile lumii, îmbulzeala de pe străzi, dar nimeni nu se uită la ea, pentru că la monștri nu te uiți. Fiecare dintre noi poartă pe el stigmatele luptei. Mulțumită dumitale, vom îmbătrâni împreună: echilibrul este restabilit. Din nou, sunt totul pentru ea, alcătuim o admirabilă pereche de sperietori. Înainte de a ne întâlni, erai un mic domn inutil: acum ai reînnodat unul de altul două suflete.

Știi de ce îmi place acest deznodământ? Pentru că nu este datorat decât neîndemânării dumitale, mișcătoarei dumitale neîndemânări. Astăzi, tragedia nu se mai abate asupra oamenilor din blestem, ea se naște din stângăcia lor. Cazi în nenorocire gafând, printr-o suită de gigantici pași greșiți. Dramele noastre nu sunt doar dureroase: ele suferă de handicapul suplimentar de a fi ridicole. Nu mai avem nici măcar scuza fatalității.

Sunt ușurat: o să încetez să mai insult tot ce trăiește pe pământ și sub ceruri. Am chiar intenția să lucrez iar: după doi ani de inactivitate, meseria mea mă interesează din nou. Rebecca va deschide poate un salon de coafură: totdeauna revii la obârșie. Acum am între noi sentimentul unei inalterabile egalități: ne vom înțelege întotdeauna destul pentru a ne blestema perpetuu.

În fond iată obiectul scrisorii mele: îmi retrag plângerea împotriva dumitale. Îmi retractez mărturiile și te sfătuiesc să pledezi teza accidentului. Mulțumită mie, vei fi cunoscut închisoarea, experiență picantă pentru un pedagog. Fă dar din asta o carte.

Erai sătul de a fi dumneata însuți, dar fără a găsi forța de a fi un altul: n-aveai talentul ambițiilor dumitale. Ai încercat să deschizi o fereastră care se numea Orient. Ți-a trebuit puțin timp, înainte de a înțelege că era vorba de un trompe-l'oeil. Plecai deja șchiop, cu totul fisurat sufletește: solul pe care te sprijineai era

crăpat. Fă ca mine din Asia utopia unui aiurea: asta te va scuti să te mai duci acolo. Crede-mă, nu există ieşire geografică. „Renunţă la lumea aceasta, renunţă la lumea cealaltă, renunţă la renunţare", spunea un mistic musulman.

Şi încă ceva: să nu ţi se facă prea multă milă de nenorocirea dumitale (probabil că-mi găseşti un insuportabil ton moralist: ce vrei, înotăm în bune sentimente). Consideră că în ciuda nenorocului dumitale, marile rătăcite rămân femeile: s-a vorbit atât de mult despre ele încât lumea a uitat pur şi simplu să se aplece asupra sorţii lor. În acest sfârşit de secol, este încă preferabil să te declini la masculin mai curând decât la feminin. În politică, precum şi în dragoste, singura poziţie justă este să te pui de partea celor ce pierd.

Un ultim cuvânt despre Béatrice: ne-a scris ca să ne ceară veşti despre Rebecca. Marcello a dispărut într-o noapte în Goa luându-i toate lucrurile şi banii: se pare că, sub influenţa lui, a prins gust pentru heroină şi că e gata de orice ca să şi-o procure, inclusiv să se prostitueze pe lângă bogaţi saudieni şi yemeniţi care vin să se îngrijească la Bombay. Cât drum parcurs de la micul liceu din suburbia pariziană în care preda limbile străine! Iat-o formând cu câteva mii de italieni şi de francezi ultimul val de copii pierduţi, veniţi între Kathmandu şi Panaji să capoteze pe mirajul indian. N-au decât să crape acolo, în mocirla lor orientală, toţi aceşti intoxicaţi ai pământului făgăduinţei! Nu fi totuşi supărat pe ea: este caracteristică pentru acele femei de treizeci de ani care credeau că-şi schimbă viaţa gustând din toate plăcerile şi se trezesc tot atât de păcălite de emancipare pe cât fuseseră mamele lor de ordinea matrimonială. Te las: această încheiere se împotmoleşte în clişee umaniste. Consolează-te cu acest loc comun: sunt victorii care duc la un impas, tot aşa cum sunt înfrângeri care deschid căi noi.

Procesul meu nu se desfăşură decât în iulie. Judecarea unor extremişti politici întârziase teribil de mult în Turcia arbitrajul delictelor de drept comun. Avocatul mi-a promis o neurmărire, cu ajutorul unui ultim vărsământ de două mii de dolari: voi ieşi din închisoare, aşadar, la data la care ar fi trebuit să mă întorc în Franţa.

O să învăţ pe de rost *Le Guide bleu:* dacă sunt întrebat la întoarcere, voi avea ce să răspund.

Cu surprindere, bag de seamă că Béatrice a dispărut cu totul din mintea mea. Ca şi cum n-ar fi existat niciodată, ca şi cum n-am fi luat niciodată vaporul împreună pentru un pelerinaj care va degenera în pantalonadă. Câteva săptămâni au fost de-ajuns să-i uzeze imaginea pe care mai mulţi ani o elaboraseră şi o şlefuiseră cu răbdare. Béatrice era un impas al dragostei care voia să se dea drept calea acesteia.

Unul câte unul, sper, toţi figuranţii acestei farse se vor eclipsa din memoria mea. Şi într-o zi, pe care o doresc apropiată, numele lor nu-mi vor mai evoca nimic! Nici măcar ura sau jignirea. Deja am aflat că *Truva* a fost dezafectat din raţiuni financiare; de la 28 decembrie la 1 ianuarie, el a efectuat cu noi ultima lui călătorie.

Săptămâna trecută m-au vizitat părinţii. Am fost transferat într-o altă închisoare cu regim mai liberal, rezervată delincvenţilor europeni. Această închisoare se cheamă „Sàrk". L-am întrebat pe avocatul meu ce înseamnă asta pe turceşte. Mi-a răspuns: Orient.

Luni de fiere se numără printre cele mai faimoase romane ale secolului XX. Cartea tratează criza cuplului modern, sătul de monogamie. Oare este bine să trăim în convenția de a fi împreună cu jumătatea până la capătul vieții, cu riscul de a ne distruge reciproc? Conținând idei revoluționare, cartea a marcat un șoc cultural, devenind un «must read» mai ales după ce s-a bucurat de ecranizarea lui Roman Polanski, la fel de celebră.

PASCAL BRUCKNER, cunoscut romancier și eseist francez, s-a născut la Paris în 1948. Este celebru în România mai ales prin romanele sale: **Iubirea față de aproapele**, **Hoții de frumusețe** (Premiul Renaudot 1997), **Căpcăunii anonimi**, **Palatul chelfănelii**.

ISBN: 978-973-707-519-2

www.edituratrei.ro